

Szerkesztőség:
Városház-épület, Fischei Fülöp
könyvtárskezelésben.

A szerkesztővel értékmű lehet napo-
kint é. n. 4-5 óra közt.

Idő intéződé a lap szellemi részére
vonzatkö minden külföldi.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischei Fülöp
könyvtárskezelésben.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égés évre 12 korona (8 frt — 12
Félévre 6 korona (8 frt — 12
Negyedévre 3 korona (1 frt 80 kr

Hirdetelmek jutányosan számítottak.

Börmontion levelet csak ismeri kassából fogadjak el.
Kémszót nem adnak vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Felolós szerkesztő:

SZALAY SÁNDOR.

NYILTARTÓ PÓTLISZERA 10 KR.

Hirdetelmek, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischei Fülöp
könyv-értesítő-utóiratok.

Kenyéret!

Az idej télen aligha kell visszaalmodni a régi Róma sápadt ezreit, amint „panem et circenses“ üvöltéssel reszketetik meg a kényelemben uszó, hatalmas Imperatorok városának levegőjét. Nem lesz szükségés a képzelet erejével magunk elé varázsolni: mikor a sorsával elégedetlen, nyomortól tízött nép fenyegető morajlással követeli a létfontartó kenyéret. A kuszált fűrtől, sápadt arcu, mezetlen, aszott testű rém: a nyomor, itt lebeg már közöttünk, észrevétlenül, suhanva jár a kunyhók, a szalmafedelés házak között; meg-megcirógatja azokat a szálnalmas, toprongyos alakokat, azokat a kékre fagyott, didergő teremtéset; most még csak ezek ismerik.

Hanem azután majd ha már nem elégzik meg a cirógatással, hanem vad erővel, azilagan belemarkol a szívökbe, az agyukba és hideg csontváz kezeivel kirágadja őket a forumra, a nyilvánosság elé; ha égető lehetetével lázra gyujtja idegszálaikat és fílégeti bennök a szegénység, a kenyértelenség szemérmét: akkor színről színre láthatjuk ezt a rémes szellemet a maga rettenetességében; akkor már nem kell többé vissza

álmodni az éhező római nép ezereit; itt fognak előttük hullámozni valóságban.

Az idej szük esztendő, a bekövetkezett drágaság megfogja kétszerezni az inségesek számát; készen lehetünk rá.

A mi inségesieink nem fognak szórakozást, szinjáttékot is kérni, hanem csak kenyéret, Kenyéret azoktól, kiket a sors jóléttel áldott meg. Morzsát a bőség asztalairól.

Készen kell lenni az áldozattételekre! Nem szabad bevárni, míg a minden ösztönnél, minden vágnál, minden indulatnál hatalmasabb — ur, a nyomor szelleme, meg-tépi az inségesek szívét, megkuszálja agyukat s a kétségbeesés lázával gyujtja meg idegeiket; meg kell előzni azt a szívépő jelenetet, hogy a nyomorgók kéztörölve kiáltanak kenyéret.

A kormány is készen van az idej inséges tétire. De az, a mit a kormány nyujthat, majdnem elenyésző csekélység lesz. A társadalomnak, a jólétben élőknek, a jótékonycélu egyesületeknek kell most két-szeres buzgalmat kifejteni. A társadalom anyagi áldozatainak összeségét tömörítse most a nép segítésén munkáló egyesületek támogatására. Minden egyéb célnak (ha különben szent és magasztos is) háttérbe

kell az idej szorulnia annak a tudatnak hatása alatt, hogy ez uttal legégetőbb szükség: a nyomor enyhítése.

Itt vannak Nagy-Kanizsán a jótékony nőegyesületek; a Népkyonha; ezeket és kizárólag ezeket segítse mindenki istenadta tehetsége szerint, a vagyonos nagyobb összeggel, a kevésbé vagyonos fillérekkel. Különösen a Népkyonhá minden irányból, teljes áldozatkészéssel támogassa a társadalom, hogy ez a valóban humanitárius intézmény az idej télen ne csupán a szegény iskolágyermekkel, hanem a nyomorban sinyló felnöttekkel szemben is képes legyen a jótékonyág teljes gyakorlására s ezeken is oszthasson ki ingyenes ebédet.

Városunknak magának van annyi vagyonos embere, hogy — ha vagyonukkal arányban van szívük jóság, lelkek nemes áldozatkészége — ezt minden nagyobb erőfeszítés nélkül el lehet éri.

Tegyünk félre egyelőre minden más célt, fúgesszük föl az esetleg más irányban indított gyűjtéseket és tömörítsük áldozatkészégünk összes erejét a jótékony nőegyesületek és a Népkyonha humanitárius céljai köré.

A fáradszatlan, anyagi nő-lelkek le fog-

A „ZALA“ tarcája.

A kezdet és vég.

— A „ZALA“ eredeti tarcája. —

I.

Ormódy Béla fiatal segédantító volt Gárdonyiban.

A segédantítóskodás nem rossz mesterség fátun, különösen iskolán kívül.

Ha az urak akarnak mulatni, ott kell lennie okvetlenül, mert hát „fiatal erő“; bírja meg, nemcsak a felső „b“-t, hanem a spirítuszt is.

Ha az urasszonyok és leányok akarnak valami feszelen családias mulatságot aranzsrozni, ott is csak a segédantítót rántják elő.

Szóval: amsig a közköztudásügyi miniszter urak egymásután ügölnek és kopaszodnak (nagyon természetesen a tanítók sorsa fölötti aggodalmak miatt) és az alatt a fiatal segédantítók összehverik a bokájokat és vigan intonálják a falusi öreg uraknak:

„Eb fel, kutya fel,
Míg a kopasz ipam él.“

Az öreg-urak rezes hangon ezekundálnak hozzá, a mamák pedig összenéznek és sóhajtanak, mert leányukra gondolnak.

Ebben a sóhajlásban van — legalaposabb kritikája a 300 forintos fizetési minimumnak.

Mert hát példának okáért Ormódy Béla, a

gárdonyi segédantító is aranyakat ért a kitünő jókedvével, gyönyörű táncával, pompás hangjával, meg azzal az aranyos, életrevaló modorával; de mi haszna, ha ez az emberbe temetett sok arany csak 300 forintot jövedelmezett.

Csak egy hete neveztek ki a bagolai állami i-
koláshoz tanítónak 300 frt fizetéssel.

A gárdonyi intelligencia nem akarta az ő megszeretett segédantitóját „hidegű“ utnak eresztetni; bucsulakomát rendezett a távozónak.

Ott voltak a mamák is, a leányok is.

A mamák gyönyörködve halgatták a lelkes főszókat, különösen Ormódy Béla főszóit. Gyönyörűségük közben azonban eszükbe jutott a 300 forint minimum és megint csak sóhajtottak.

Es oh azok a kedves aranyos leányteremtések ugy megérik a mamák sóhajtasait.

Azok is csak sóhajtottak nagy-itkosan, mikor a bucsúzó fiatalember meghatottan, szívöl lakadó szavakkal köszönte meg az őt környezőket szeretett.

Azokban a fekete, barna, kék és tengerzöld szemekben is egy néma gondolat felbőszött:

— Istenem, az a 300 forint!

Csak tisztartóék Micijének, az ábrándos szöke szépségnek, emelkedett lelke hagyta ott a fizetés-kérés prózai talját és szállott az érzelmeknek ama tiszta, napsugaras magasába, hol elfeledünk mindent, mindent egy édes gondolatért.

Ez az édes gondolat pedig már oda simult Arday Micike ábrándos lelkére.

Ő csak Ormódy Bélaé lesz, más senkié.

A szegény segédantító megértette, tudta azt a gondolatait; de le akarta tagadni meg maga előtt is. Minden aron kerítte a leányt. Annál inkább, minél inkább érekte, hogy ugyanolyan gondolat lesz hatalommá az ő lelkében is.

A szűzies tiszta lelkek szent némaságával szerettek egymást.

Egymást kerülve, majd meghallak egymásért. Most, hogy az utolsó estét töltöttek együtt, mintha az elmulasztottakét óhajtottak volna körpótlást venni, szakadatlanul egymáson csüngtek tekintetökkel.

Két halálosan szerető lélek legyőzhetetlen vágyódása ölekezett tekintetökben.

Mikor a tánc megkezdődött, Ormódy Béla mintegy delejes erőtl ragadva, sietett táncora kéri a szép, hallgatag Micikét.

Mindkétőnek keze reszkedett, mikor egymást érintették.

Tánc után a leány kimerülten, szinte megtörtlen ült le. Ormódy Béla melléje telepedett.

Azán halgattak azzal a csodásan becsúzó némasággal, mely átlopja a szerető lelkek minden gondolatait; mely alatt két lélek gondolat és érzelemvilága szakad egybe a szerelem örök-titku bűvöletével.

Ormódy szakította meg a csendet, mintegy hangosan folytatva a lelkek néma társalgását.

— Tudom, nagyon jól tudom, hogy nem lesz az enyém soha, de azért szeretni fogom örökké.

A leány egy pillanatra fölemelte árnyszem-

RIEGER frankfurti szappan és illatszergyáros

egyedüli főraktára:

ALT és BÖHM, NAGY-KANIZSÁN.

Különlegességek:

Rymodont fogpép, Fleures de Prairies szappan
Violette de Parme illat, s. t. b.

Postai megrendelések pontosan eszközöltenek!

nak majd szállani azokra a nyirkos, penészes falu ódúkba, hol most még a nyomor réme csak cirógatja a szomoruan, aggodással gubbasztó, sápadt alakokat és jóságos szívök varázsával elűzik azt, mielőtt égető lehetével fölemésztené a szegénység önerzetét: a nyomort takargató szemérmert.

Szine-java.

Ezen a címen nagyon tanulságos cikket találtunk a „Nemzeti Iskola“ című, politikai tanügyi lap október 30-adiki számában. A cikket Földes Géza, a lap jeles tollú h. szerkesztője írta. Most mikor az elemi iskolai igazgatói állás betöltésével szemben Nagy-Kanizsán is ugyancsak erősen vajdunk a hegyek, idő- és alkalmyszerűnek tartjuk e cikket egész terjedelmében átvenni.

Ha a Nemzeti Iskola felöhhajt, hogy a fővárosi iskolák igazgatói bizony nem a tanítótság és tanárság színe-javából kerülnek ki, a Népevelők Lapja visszaküldte: „Az elfogulatlan szemléltő tisztán látsz, hogy az igazgatók egészben a tanári és tanítói kar színe-javából valók.“

Melyik hát az igaz? — Ez a nagy kérdés! Én azt hiszem, ezt a N. L. olvasói éppen úgy tudják, mint én. De ne okozzunk senkinek e kérdés fejtegetésével se bosszúságot, se kellemetlenséget, mert bármit állítunk, bizonyítani is kellene s bizonyításokra e'd kellene sok embert rángatnunk. És miért? — Azért, hogy a rendszer hibáiért pe'llengerre állítsunk egyeseket? — Ez nekem nem kényerem.

Hát éppen azért kell a rendszer hibáit annál jobban nyesegetni, s éppen ezért szükséges a rendszer megváltoztatása érdekében a nyílt és őszinte szó. Ha a cél tiszta, ha nincs mögöttes önérdék, miért ne legyünk nyíltak? Azért, hogy valakinek kellemetlen ez, hallgatni nem szabad. S aztán ... nem olyan sorsot érdemel-e mindenki, amilyent eltűr?

A fővárosi tanítótság rég túri, hogy az igazgatók egy nagy része ma már csak a választásukat igazoló okmányon tanítóik is, az életben csak igazgatók, a világ előtt főnökök, s ha valaki a primus inter pares elvét is feszegetné, megsértene őket.

En is jól tudom, hogy ezeknek a nyesegetése faj soknak, de hozzá nyulok. Ezzembe jut Madách híres mondása:

„Ha forr az érc, a rossz salak kibúll,
De a nemebb rész tisztán megmarad.“

Forrjon hát az érc, égjen a tüz és tisztítson. Ez a hő öhajítása mindenkinek!
Kezdjük hát ott, ahol elhagytuk: a relációról. A reláció ma titkos vélemény. Ismeri az igazgató, aki írja, és ismeri a tanügyi tanácsos, a ki olvassa; más senki. Mi van benne? — Némelykor megmutatja a választás, legtöbbször melyik titkos marad.

Ne gyanusítsunk, hanem nézzük meg, mi ebben a hiba?

A felelet egyszerű: a titokzatosság.

A ki középpályára lép, annak minden cselekedete a nyilvánosságé. A tanító munkája is a nyilvánosságé. Ha pályázik, ezzel a cselekedettel már azt mutatja, hogy ő önmagát arra érdemesnek rátermettnek tartja, amire pályázott. És most az a kérdés: érdemesnek találja-e más is? Ezt az a más az okmányokból tudja meg. Ezeket pedig mindenki nyilvános uton szerzi a keresztlevelettől a diplomáig. A szolgálatát nyilvánosság előtt végezte, miért kell tehát az azt bizonyító, vagy minősítő írásnak zárt borítékba külön kerülnie?

Nem dicsérfő? — Ez nem baj, mert a pályázó maga kívánja, hogy őt most bírálják. És ha igazságtalan? Annál inkább a nyilvánosság été való, hogy lássa mindenki.

De ne menjünk tovább. A valóság ma az, hogy a székesfővárosi igazgatóknak a hatalma csakis az egyetlen írásban nyilvánó. Ma meglapul az igazgató előtt a lejevemesebb tanító is, mert fél a titokzatos munkától; fél a sötétiségtől. Tehát mindent e követ, hogy csak az igazgatót kegyelt megnyerje. Tanfelfügglő, tanügyi tanácsost, miniszter mind csak parányok a székesfővárosi tanító előtt, hisz mindenki jól tudja, hogy ezeknek az uraknak az igazgatók a pápaszemai s csak ezeken keresztül láthatják őket meg.

Vegyük ki a relációt az igazgatók kezéből s meglátják, hogy mily semmivé süllyed az a nagy tekintély. Ezt tudják ők is, érzik jól és éppen azért védik is.

Ez a védelem tehát nem az egyén hibája, hanem a rendszeré. De ha a rendszer véletlenül hatalmat adott csoda-e, ha rögaskodnak hozzá?

Nem is olyan rég történt, alig két esztendője, hogy a tanügyi osztályban egy szabály-tervezelt készült. Ez rendezni akarta az igazgatók jogait és kötelességeit. Ebben a többek között az is benne volt, hogy az iskola belételeben a konferencia az intéző s a konferencia akaratának végrehajtója az igazgató. — Relációt nem ad az igazgató, hanem minősítő táblát vezet minden tanítóról, melynek rovatait a tanító tölti ki, de a a minősítést az igazgató jegyzi be s ezt az érdemelt tanító bármikor megtekintheti, megfellebbezheti stb. és pályázat esetén ennek a másolata a szolgálati bizonyítvány. Az is benne van e tervezetben, hogy a segéd tanító, mikor helyettesi-

teni kell, az igazgató osztályában tanít s az igazgató megy helyettesíteni. — Arra is emlékszünk, hogy az igazgató az irodai átalányról vezetelt jegyzékét, az iskola belételeit feltüntető nagy jelentésű a tantesületek bemutatja, a tanítókkal aláírta stb. stb.

Ezt nyilvánosan is tárgyalták. A tanügyi osztály egyik tisztviselője éppen a Kaszinóban mutatta be. Kiknek nem tetszett ez? — Ugy-e az igazgatóknak?

Es miért?

Mert ez a tervezet a tanítót is olyannak tekintette, aki részt követelhet annak az iskolának kormányzásából, melyben a nevelés és tanítás neki is éppen olyan szent kötelessége mint az igazgatónak. — Szóljának, akik jelen voltak, nem ott mondták e, hogy az igazgató mégis csak főnök, ilyen megegedeni nem lehet!

Főnök? — Miben? — Mi szükség van itt főnökre? — Az iskola főnöke első sorban a főntartó. Ezt a főnöki kötelességet Budapesten teljesíti ez idő szerint Rózsavölgyi Gyula tanácsnok. A tanulmányi ügyek főnöke dr. Verédy Károly kir. tanácsos tanfelfügglő. És ha ezek főnökei a tanítóknak, mi szükség van többre? Az az igazgató tehát csak az intézetnek magának az igazgatója és nem a tanítónak. Ennek lehet ellenőre, tanácsadója, barátja, ellensége, de nem főnöke. A saját osztályában ez is olyan független éppen, mint az igazgató. Mi lehet tehát az igazgató egyéb, mint a tantesülettel akaratainak a végrehajtója, a képviselője?

A tantesület az én eszem szerint egy köztársaság, melyben kikeresik a legjobb eszméket, ezeket egy első tanító végrehajtja, vagy a végrehajtást ellenőrzi. Ezt az akaratot képviseli a hatósággal, a szülőkkel szemben, ennek a nevében intézi az iskola ügyeit, mert nem érteke van az iskola, hanem ő az iskoláért.

Ekkor lehet csak testületi szellemről beszélni. Addig hallgassunk, mert míg saját fejével gondolkozó testület nincs, addig annak szelleme sem lehet,

Igen, de ez esetben az igazgató előségét csak úgy érvényesítheti, ha tudása, szíve, lelke is azzá teszi. Ilyen rendszerben csak az igazi nagy az első, a csinált nagyságok, a kerületi hősök elvesznek. Vajjon, nem azért félnék-e olyan sokan ettől a versenytől?

Verseny? Erre mondotta a jó Madách:

„Mi verseny ez, hol egyik barátság
All a mostelen ellenséges szemben?
Mi függetlenség, más hol öbnak,
Ha az egyes jármába nem bajlól?
Kutyáknak harca en egy kocsit felett...“

De ne felejtassuk most tovább. En felvetem a kérdést, feleljenek rá az igazgatók, feleljenek a tanítók: egészséges állapot-e ez?

Ugy-e nem? — Tehát fel a munkára, itt az ideje, hogy tanító és igazgató egymásban segítő társakat találjanak.

pillait s elbűvölő szép szemeivel révetegen nézett a semmiségbe.

— Elhinné Ön, ha én is ezt mondanám?

— Mindent, mindent! — suttogta a fiatalember szenvedélyesen.

A leány végig simította homlokát, mintha valami gondolatot akart volna onnan elűzni.

— Béla! hisz ön a sejtetekben?

— Megtagadnám a lélek titkos erejét, ha nem hinnék.

— Lásza, én önt e pillanatban valahol ismeretlen helyen, nagy embersokaságban láttam, ahol ünnepeltek. Hallottam a lelkesedők zaját; láttam az önként számtal koszorukat. Mondja: mit jelenthet ez?

— Talán temetésemet! Talán jubileumomat!

— Egyik a sírt, a másik a sír közelségét jelenti.

Micike a keblére tűzött rózsacsokorból észrevétlenül kivett egy bimbót és Ormódynak nyujtotta.

— Ha addig nem feled el, vegye elő majd ezt a bimbót, mikor az ön életében beteljesedik az én sejtélemem.

Ormódy sjkaihoz emelte a rózsabimbót aztán elrejtette.

— Es ki fogja kegyednek akkor megmondani, hogy én ezt ereikéjékként megőriztem?

A leány mélyen nézett a fiatalember szemébe, mintha lelke mélyéig akart volna pillantani. Aztán halkán szakgatottan mondta:

— A szerető lélek mindenütt ott van azzal, akít szeret.

E pillanatban valaki megérintette Ormódy vállát.

Micike apja, a tisztartó volt.

— Tanca Béla öcsém! Négyest akar a fiatalság.

A két szerelmes lélek visszaszállott a föld prózái zajába.

II.

Egy esztendő mulva Ormódy Béla valamelyik napilapban olvasta Arday Micike eljegyzési hírét. Az a bimbó, amit a bucsu-estélyen kapt, már elhervadt.

De megőrizte kegyelettel. Külön album lapot készített el és abba illesztette az elhervadt bimbót.

Mindennap elővette és merengett fölötte a nem teljedezett szép álmal néha fajtalmával.

Most, hogy az eljegyzésről értesült, megint csak elővette a rózsabimbót záró albumlapot és nézte, nézte annak a színevesztett, fakó szirmait.

E közben valami kimondhatatlan keserű érzés szállotta meg szívét.

Milyen bolondság ezt az életet az idealismus szemüvegén nézni! Mikor olyan örült komédia az egész!

Akik komolyan veszik, azok fölött a világ kacag.

Nem okosabb dolog-e hát zűrzavaros komédiának tekinteni az életet és kacagni fölötte.

A diadal, a siker sohasem és seholsem o'y

biztos a komolyan küzdőnek, mint az ügyesen számítóknak.

Az ügyes játszóké mindenütt a tér.

A sors minden embernek ad egy tucat kártyát a kezébe.

Azok a naiv lelkek, kik regény-alakokból tanultak ismerni az emberi jellemet, nyíltan játszószák ki a kártyákat és a nyílt jelleme kivülv elvesztenek többnyire mindent.

Az ügyes, a számító zár alatt tartja minden kártyáját és csak azt az egyet rántja elő mindig, amelyikkel nyerni lehet...

Mindent elgondolta magában Ormódy Béla, Vagy talán az az elhervadt rózsabimbó sugdosott neki ilyen tettekét igéket a világról, az emberekéről?

Szép nyári alkonyat volt. A nyitott ablakon át illatos légáramlat ringott szobájába a ház körül elterülő kertből.

Valami szatirikus szarka-madár elkezdett az ablak melletti fák egyikén időtlen hangon csörögni, mintha csak azt a naiv, ábrándozó teremtet akarja volna gunyolni.

Betette az albumot.

Abban a pillanatban a kert aljáról dallamos női kacagást ringatott hozzá a szellő.

Rögtön megismertte.

Vértés Edéné gerle-kacagása volt az.

Ez a szép asszony ott nyaralt Bagolán, falusi birtokukon. A férje Budapesten tartózkodott, mint országgyűlési képviselő.

Csintalan, kedves asszonyka volt, abból az

Az igazgató maradjon tanító és elsőségét mutassa meg azzal, hogy vele a csak tanító ember munkában, a karársai szeretetben versenyezni nem tud.

Legyen első a munkában, első lesz a tisztességben is. Legyen első a szeretetben is, első lesz a karársai szívében is.

De a míg ennek ellenkezését látjuk, addig... elégedjenek meg, ha csak a hatalom tekinteli elsőnek őket.

Tollfuttában.

Ujváry Béla, a „Néptanítók Lapja“ szerkesztője, labujjhegyen, nagy titokzatossággal, osonva lép be Rényi titkárhoz, a kultuszminiszteriumba.

A titkár meglepődöttén néz rá.

— Valami baj van, Béla?

A nesztelenül, surranva lépkedő szerkesztő ijedt arccal áll meg és megtegyegeti őt.

— Pszt!

Rényi titkár suttogva kérdi:

— Mit akarsz?

— Itt van a kegyelmes ur?

A titkár most már szólni sem mer, csak a fejével biccent, hogy igen.

— Jelents be, kérlek! Mond, hogy egy igen sürgős és nagyfontosságú ügyben óhajtanék a kegyelmes ur elé járulni.

A titkár magyarázatot váró képpel néz a szerkesztőre.

— Bocssás meg, de neked sem adhatok felvilágosítást; csak a kegyelmes urnak magának mondhatom meg a dolgot.

Rényi vállat von s olyan forma sprot vág, hogy nem érti az egész históriát. Besiet *Wlassics* miniszterhez. Nehány perc múlva kilép és némán int Ujváry Bélának, hogy bemehet.

A szerkesztő lázas, ideges sietséggel megy be, meghajol a kegyelmes ur előtt.

— Nos? mit kér, barátom?

Ujváry körülnéz a mikor meggyőződött, hogy kettőjükön kívül egy lélek sincs ott, reszkető kézzel vesz ki belső zsebéből egy iratot és átnyújtja a miniszternek.

Wlassics fölnyitja, olvassa aztán megáll és magában mormolja:

— Öt-száz meg kétszáz: az hétszáz, meg százötven: az nyolcszáz-ötven. Teringettél! Ehhez már Csáky komám is igazán jogosan köthetné a miniszteri tárcáját.

A szerkesztő nagy megegyezéssel bölintgat. A miniszter tovább monologizál:

— Lássuk csak: mi a teendője? (*Oleas*).

„Szakfelügyelei 32 osztály fölött, a törvényben meghatározott igazgatói teendők végzése és helyettesítésé.“ Na iszen ez semmi!

Összehajtogatja az iratot és Ujváryhoz fordult: — Lásna, barátom, Nagy-Kanizsa csak Nagy-Kanizsa. Ott van lelkesedés, ott van áldozatkészség. Herkulésre mondom: ha kultuszminiszter nem volnék, nagykanizsai népiskolai direktor szeretnék lenni.

Ujváry szerkesztő egész közel lép a miniszterhez.

— Még Nagyméltóságod is? Tessék! Eppen ez az aggodalom hozott engem ide. Mit csináljunk? Ha ezt a pályázati hirdetményt elolvassák itt a miniszteriumban, meg a tanítás-ügy férfiai, Nagyméltóságod nem győzi majd aláírni a működési bizonyítványokat. Ez egy monstre-pályázat lesz. Hogyan rejtem én el ezt valahogy a Néptanítók Lapjába?

A miniszter nagy fekete szemével jóakarólag néz a szerkesztőre; finoman metszett, kekeny ajkai körül valami gonoszka mosoly rebben meg, aztán határozott hangon mondja:

— Tudja mit, barátom? Tördeltesse a szöveg közé! Senki sem fogja megtalálni.

A szerkesztő bókol és kisurraut a miniszteri szobából.

Dr. *Mantuano* Rezső miniszteri fogalmazó, *Vörös* László államtitkár titkára, vizsgálja, rendezi az államtitkárhoz intézett jelentéseket, kérévényeket.

Egyik iratot fölveszi, olvassa.

Rögtön siet be az államtitkárhoz.

— Méltóságos uram, ebben a fölterjesztésben igen sürgős, rendkívüli intézkedést kérnek.

— Ugyan? Miússa csak, kérem!

— *Mantuano* átadja az iratot. Az államtitkár elolvassa s gondolkodik.

— Az aggodalom teljesen megokolt. Várjon csak, kedves barátom! Ebben az ügyben a miniszter ural kell értekezni személyesen.

Az irattal besiet e miniszter dolgozó-szobájába.

— Parancsolj valamit? — kérdi a miniszter.

— Bocssás meg, kegyelmes uram, hogy zavarlak! *Upris* Péter pécsi posta-igazgató fölter-

jesztette ide *Szommer* Náthán nagykanizsai posta-felügyelő jelentését, melyben az nebény hétre létszám-szaporítást kér.

— Ugy? Mi okból?

— Valami népiskolai direktori állásra hirdettek pályázatot 850 frttal. És amint tudni méltóztatol: 26 ezer néptanító van az országban. Azon kívül nehány ezer tanár is megmozdul bizonyosan. Özönleni fog a pályázati kérvény.

— Igaz, igaz! Legjobb lesz sürgöny utján intézkedni.

Vörös a lámtitkár visszasielt *Mantuano*hoz.

— Menezszen egy sürgönyt, kedves barátom, *Opris* igazgatóhoz, hogy sürgöny utján engedélyezzen *Szommer* Náthának három hétre négy kiegészítő tisztelet, hogy az expedicio fenn ne akadjon.

Mig a legmagasabb körök aggodalmai lassan-lassan oszlanak, itt lenn Nagy-Kanizsán most ver legerősebb hullámokat a direktori kérdés.

Egyik mondja:

— Aggkórban szenved az iskola.

Felelet rá:

— Majd hoz élet-elixirt az új direktor.

Másik mondja:

— Csak idegent ide igazgatónak, akibe nincs baráti szív, csak direktori szív.

A tanítótestület mondja:

— Lelket, szeretetet, szellemet közénk! Mi szivesen emelkedünk azzal, akinek szárnya van és magához ölel bennünket.

A tanítók baráti szívet óhajtanak.

Kellene egy emberben két szív: baráti szív is, meg direktori szív. Kellene tehát egy szárazföldi bálna.

De lássuk csak: mit ír *Jókai* Mór a kétszívű bálnáról!

— „A bálna a tengeri halak legvittezebbike, aki szétlépi a cefálat, partra kergeti a cápat.“...

(Ha többet nem irt volna róla, a bálna még kitűnő népiskolai direktor lehetne Nagy Kanizsán. De hát így folytatja:)

— >Nagy természeti talány, hogyan igazítja el dolgát ez a tengeri óriás a maga két szívével, mikor tetlegességre akar vetemedni! Hátba az egyik szíve akarja, a másik meg nem akarja?

Hátba az egyik szíve azt mondja: „minek nekem az a verkedés? én nyugodni akarok; én félek, hogy minket vernek meg!“ Mi lesz akkor,

eleven gárdából, mely nagyon kedveli a férfitársaságot.

A fiatal bagolai tanítót meglátta egyszer. Mindjárt kifejezte óhaját, hogy be kellene venni a társaságba; nagyon jó, intelligens kinézésű fiatal ember.

Ormódy Béla, aki addig nagyon e zárközöttan élt Bagolán, ezal a kurtán kifejezett óhajjal ki lett rántva magányából. A társaság férfi tagjai fölkeresték és rabirták, hogy tisztelegjen a szép asszonynál.

Megette.

Kapott a szép asszonnyól kedves leckét mindjárt az első tisztelgés alkalmával, amért ugy elzárkózott. Mindjárt elnevezte bagolai remetének.

Attól fogva mindennap meg kellett jelennie a társaságban. Ha nem ment, érte küldtek. Megkezdődött itt is a gárdonyi élet.

A szép asszony minden alkalommal kitüntette s így természetesen rendkívül felszökkent a fiatal ember árszója.

Arday Micike eljegyzési hírének olvasása annyira lehangolta első pillanatban, hogy akkor el sem skart menni a társaságba. De amint a szép asszony kacagását meghallotta, valami ördögi gondolat villant meg agyában.

Mért ne játszhatnék ő is nagyobb számitással azzal a tucát kártyával, amit a sors kezébe adott?

Megint megcsendült a kedves gerle-kacagás.

Fogta kalapját, sétatálcáját és a kerten át gyors lépésekkel ment ki a kert alájára.

Vértésné egyedül volt s azzal mulatta magát, hogy hatalmas dobját aporítottatta. Amint a kilépő Ormódyt megpillantotta, kezét nyújtotta feléje.

— Milyen jó, hogy jön! Legalább nem kell egyedül sétálnom.

Ormódy ajkaihoz emelte a feleje nyújtott parányi kezét. Azután sétára indultak.

Lementek a patak partján e terülő ligetbe.

Az asszony mezállott. Egy darabig nézett a gondolkodó fiatalemberre.

— Baja van?

— Semmi bajom, nagyságos asszonyom.

— Vagy csak afele poetikus világájdalom szállta meg?

— Isten tudja. Roppant üresnek találok az egész világot.

— Itt köztünk is? Hallja barátom, ez reánk nézve nem nagy bök. Na de én nagyon is értem, ha néha-néha megszállja e fele világájdalmas hangulat. Maga nem ide, nem ebbe a működési körbe való. En magát ki akarom emelni ebből az egyszerűségből. Férjemnek nagy befolyása van. Magának Budapestre kell feljutnia valami magasabb pozícióra.

— De nagyságos asszonyom, én határozott hivatást érek magamban pályámra.

A szép asszony bizalmasan meglegyintette Ormódy arcát.

— Menjen, maga bagolai remete! A hivatás nem ad szerencsét; de a szerencse mellé könnyű megtalálni magunkban a hivatást is. Na? Nincs igazam?

Egészen közel simult a fiatalemberhez. Arcát közel vitte annak arcához, hogy az szinte érezte sugárzó delejes melegét.

Az alkonyat búvós homálya leszállt már a ligetre.

A szép asszony megfogta Ormódy karját és ugy mentek tovább.

A fiatalember vért lángolni érezte. Hatalmában volt a szép asszonynak, ki egyre szorososabban fűzte karját az övébe és végre egészen hozzásimult karhozatba ejtő bizalmasággal. Azután fölneztet rá azokkal a mennyországba hívó, búvós szemekkel és olvadekony, lágy, suttogó hangon kérdezte:

— Nos? El akar velem jönni Budapestre?

Ormódy kabultan hajította fejét a szép asszony arcához és rekedtes hangon mondta:

— Megyek.

A szép asszony gömbölyű karjai átfonták a kabult főt és forró ajka odatapadt a férfi reszkető ajkához.

Ormódy Béla, mikor aznap az estélyről haza ment, elővette az albumot; kitepte belőle a száradt virágot; szerte-telepte, aztán kidobta mindegestül az ablakon.

A virágfoszlányokat nyomban elragadta, szétbordította a szél.

Még indulót is fűtyölt utánuk.

Kacagva tette be az ablakszárnyakat s bizo-

nak majd szállani azokba a nyirkos, penészes falu odukba, hol most még a nyomor réme csak cirógatja a szomorúan, aggodással gubbasztó, sápadt alakokat és jóságos szívők varázsaival elűzik azt, mielőtt égető lehetével fölemésztené a szegénység önzérzetét: a nyomort takargató szemérmert.

Szine-java.

Ezen a címen nagyon tanulságos cikket találtunk a „Nemzeti Iskola“ című politikai tanügyi lap október 30-adi számában. A cikket **Földes Géza**, a lap jeles tollú b. szerkesztője írta. Most mikor az elemi iskolai igazgatói állás betöltésével szemben Nagy-Kanizsán is ugyancsak erősen vajduknak a hegyek, idő- és alkalmosszerűnek tartjuk e cikket egész terjedelmében átvenni.

Ha a Nemzeti Iskola felsóhajt, hogy a fővárosi iskolák igazgatói bizony nem a tanítóság és tanárság szine-javából kerülnek ki, a Népevelők Lapja visszaköltöztet: „Az elfogulatlan szemlélő tisztán látja, hogy az igazgatók egészben a tanári és tanítói kar szine-javából valók.“

Melyik hát az igaz? — Ez a nagy kérdés! Én azt hiszem, ezt a N. L. olvasói éppen úgy tudják, mint én. De ne okozunk senkinek a kérdés fejtegetésével se bosszúságot, se kellemetlenséget, mert bármit állítunk, bizonyítani is kellene a bizonyításokora elő kellene sok embert rángatnunk. Ez miért? — Azért, hogy a rendszer hibáit pehengerre állítsunk egységeket? — Ez nekem nem kényerem.

Hát éppen azért kell a rendszer hibáit annál jobban nyesegetni, s éppen ezért szükséges a rendszer megváltoztatása érdekében a nyílt és őszinte szó. Ha a cél tiszta, ha nincs mögötte önzérek, miért ne legyünk nyíltak? Azért, hogy valakinek kellemetlen ez, hallgatni nem szabad. S aztán ... nem olyan sorsot érdemel-e mindenki, amilyent elűr?

A fővárosi tanítóság rég tűri, hogy az igazgatók egy nagy része ma már csak a választásukat igazoló okmányon tanítók is, az életben csak igazgatók, a világ előtt főnökök, s ha valaki a primus inter pares elvét is felejtő, megesztető őket.

En is jól tudom, hogy ezeknek a nyesegetése fáj soknak, de hozzá nyúlok. Ezembe jut Madách híres mondanása:

„Ha forr az érc, a rozs salak kibúlik, De a nemesebb rész tisztán megmarad.“

Forrjon hát az érc, égjen s-tűz és tisztítson. Ez a hő óhajtatás mindenkinek! Kezdjük hát ott, ahol elhagytuk: a relációnál. A reláció ma titkos vélemény. Ismeri az igazgató, aki írja, és ismeri a tanügyi tanácsos, aki olvassa; más senki. Mi van benne? — Némelykor megmutatja a választás, legtöbbször mély titok marad.

Ne gyanusítsunk, hanem nézzük meg, mi ebben a hiba?

A felelet egyszerű: a titoktartosság.

A ki közpályára lép, annak minden cselekedete a nyilvánosság. A tanító munkája is a nyilvánosság. Ha pályázik, ezzel a cselekedetével már azt mutatja, hogy ő önmagát arra érdemesnek, rátermetteket tartja, amire pályázott. És most az a kérdés: érdemesnek találja-e más is? Ez az a más az okmányokból tudja meg. Ezeket pedig mindenki nyilvánosan uton szerzi a keresztlevélről a diplomáig. A szolgáltatást nyilvánosság előtt végze, miért kell tehát az azt bizonyító, vagy minősítő irásnak zárt borítékba küldeni?

Nem dicséror? — Ez nem baj, mert a pályázó maga kívánja, hogy őt most bírálják. És ha igazságtalan? Annál inkább a nyilvánosság eté való, hogy lassá mindenki.

De ne menjünk tovább. A válasz ma az, hogy a székesfővárosi igazgatónak a hatalma csakis az egyetlen irásban nyilvánu. Ma meglap az igazgató előtt a levérmesebb tanító is, mert fél a titokzatos munkától; fél a sötétségtől. Tehát mindent e követ, hogy csak az igazgató kegyét megnyerje. Tanfelügyelő, tanügyi tanácsost, minisztert mind csak parányok a székesfővárosi tanító előtt, hisz mindenki jól tudja, hogy ezeknek az uraknak az igazgatók a pápaszemei s csak ezeken keresztül láthatják őket meg.

Vegyék ki a relációt az igazgatók kezéből s meglátjuk, hogy mily semmivé süllyed az a nagy tekintély. Ezt tudják ők is, érzik jól és éppen azért védik is.

Ez a védelem tehát nem az egyén hibája, hanem a rendszeré. De ha a rendszer véletlenül hatalmat adott csoda-e, ha régazskodnak hozzá?

Nem is olyan rég történt, alig két esztendeje, hogy a tanügyi osztályban egy szabály-tervezet készült. Ez rendezni akarta az igazgatók jogait és kötelességeit. Ebben a többek között az is benne volt, hogy az iskola beleleében a konferencia az intéző s a konferencia akaratának végrehajtója az igazgató. — Relációt nem ad az igazgató, hanem minősítő táblát vezet minden tanítóról, melynek rovait a tanító tölti ki, de a minősítést az igazgató jegyzi be s ezt az érdekelt tanító bármikor megtekintheti, megfellebbezheti stb. És pályázás esetén ennek a másolata a szolgáltatási bizonyítvány. Az is benne van e tervezetben, hogy a segéd tanító, mikor helyettesi-

teni kell, az igazgató osztályában tanít s az igazgató megy helyettesíteni. -- Arra is emlékeztünk, hogy az igazgató az iradi általánról vezetett jegyzékét, az iskola beleleletét feltüntető nagy jelentőségű a tantestületnek bemutatja, a tanítókkal aláírta stb. stb.

Ezt nyilvánosan is tárgyalták. A tanügyi osztály egyik tisztviselője éppen a Kaszinóban mutatta be. Kiknek nem tetszett ez? — Ugy-e az igazgatóknak?

Es miért?

Mert ez a tervezet a tanítókat is olyannak tekintette, aki részt követelhet annak az iskolának kormányzásából, melyben a nevelés és tanítás neki is éppen olyan szent kötelessége, mint az igazgatóknak. — Szóljanak, akik jelen voltak, nem ott mondták e, hogy az igazgató mégis csak főnök, ilyent megengedni nem lehet!

Főnök? — Miben? — Mi szükség van itt főnökre? — Az iskola főnöke első sorban a főntartó. Ezt a főnöki kötelességet Budapesten teljesíti ez idő szerint Rózsavölgyi Gyula tanácsos. A tanulmányi ügyek főnöke dr. Veredy Károly kir. tanácsos tanfelügyelő. És ha ezek főnökei a tanítóknak, mi szükség van többre? Az az igazgató tehát csak az intézeteket magának az igazgatója és nem a tanítónak. Ennek lehet ellenőre, tanácsadója, barátja, ellensége, de nem főnöke. A saját osztályában ez is olyan függellen éppen, mint az igazgató. Mi lehet tehát az igazgató egyéb, mint a tantestületi akaratnak a végrehajtója, a képviselője?

A tantestület az én eszem szerint egy köztestület, melyben kikeresik a legjobb észmekeket azeket egy első tanító végrehajtja, vagy a végrehajtást ellenőrzi. Ezt az akaratot képviseli a hatósággal, a szülőkkel szemben, ennek a névében intézi az iskola ügyeit, mert nem érette van az iskola, hanem ő az iskoláért.

Ekkor lehet csak testületi szellemről beszélni. Addig hallgassunk, mert míg saját fejével gondolkozó testület nincs, addig annak szelleme sem lehet,

Igen, de ez esetben az igazgató elsőségét csak úgy érvényesítheti, ha tudása, szive, lelke is azaz teszi. Ilyen rendszerben csak az igazi nagy az első, a csinált nagyságok, a kérdélti hősk elvesznek. Vajjon, nem azért félnek-e olyan sokan ettől a versenytől?

Versený? Erre mondotta a jó Madách:

„Mi versený ez, hol egyik barádságon áll a meletlen silensek között? Mi függetlenég, más hol óhózik. És az egyes jármód nem hajól? Kutyáknak harca es egy koca fölött...“

De ne folytassuk most tovább. Én felvetem a kérdést, feleljenek rá az igazgatók, feleljenek a tanítók: egészséges állapot-e ez?

Ugy-e nem? — Tehát fel a munkára, itt az ideje, hogy tanító és igazgató egymásban segítő társakat találjanak.

pilláit s elbűvölő szép szemével révetegen nézett a semmiségre. — Elhinné Ön, ha én is ezt mondanám? — Mindent, mindent! — suttozta a fiatallembert szenvedélyesen.

A leány végig simította homlokát, mintha valami gondolatot akart volna onnan elűzni.

— Béla! hisz Ön a sejtetekben? — Megtagadnám a lélek titkos erejét, ha nem hinnék.

— Lássá, én önt-e pillanatban valahol ismeretlen helyen, nagy embersokaságban láttam, ahol ünnepeltek. Hallottam a lelkesezők zóját; láttam az önnék szánt koszorukat. Mondja: mit jelenthet ez?

Ormódy Béla sítján keserű mosoly jelent meg. — Talán temetésemet! Talán jubileumomat! Egyik a sirt, a másik a sirt közelségét jelenti.

Micike a keblére tűzött rózsacsokorból észrevétlenül kivett egy bimbót és Ormódyknak nyujtotta.

— Ha addig nem feled el, vegye elő majd ezt a bimbót, mikor az ön életében beteljesedik az ön sejtálmom.

Ormódy sítjaihoz emelte a rózsabimbót aztán elrejtette.

— Es ki fogja kegyednek akkor megmondani, hogy én ezt erekyelként megöriztem?

A leány mélyen nézett a fiatallembert szemébe, mintha lelke mélyéig akart volna pillantani. Aztán halkán szakgatoztan monda:

— A szerető lélek mindenképpen ott van azzal, akit szeret.

E pillanatban valaki megérintette Ormódy vállát.

Micike apja, a tisztartó volt.

— Táncra Béla ösöm! Négyest akar a fiatalaság.

A két szerelmes lélek visszazsálott a föld prózái zarába.

II.

Egy esztendő mulva Ormódy Béla val, melyik napilapban olvasta Arday Micike eljegyzési híret. Az a bimbó, amit a bucsu-estélyen k.pott, már elhervadt.

De megörizte kegyelettel. Külön album lapot készítettett és abba illesztette az elhervadt bimbót.

Mindennap elővette és merengett fölőtte a nem teljesedett szép álmak néha fájalmával.

Most, hogy az eljegyzésről értesült, megint csak elővette a rózsá bimbót záru albumlapot és nézte, nézte annak a színevesztett, fakó szirmaiit.

E közben valamik kimondhatatlan keserű érzeg szálította meg szívét.

Milyen bolondság ezt az életet az idealismus szemüvegén nézni! Mikor olyan órtúlt komédia az egész!

Akik komolyan vesszik, azok fölött a világ kacag.

Nem okozott dolog-e hát zűrzavaros komédiának tekinteni az életet és kacagni fölőtte. A diadal, a siker sohasem és sohasem o'y

biztos a komolyan küzdőnek, mint az ügyesen számítóknak.

Az ügyes játszóké mindenütt a tér.

A sors minden embernek ad egy tucat kártyát a kezébe.

Azok a naiv lelkek, kik regény-alakokból tanulták ismeri az emberi jellemet, nyíltan játszószák ki a kártyákat és a nyílt jellemon kívül elvesztenek többnyire mindent.

Az ügyes, a számító zár alatt tartja minden kártyáját és csak azt az egyet rántja elő mindig, amellyel nyerni lehet....

Mindent elgondolta magában Ormódy Béla. Vagy talán az az elhervadt rózsabimbó sugdosott neki ilyen lekteke igéket a világról, az emberekéről?

Szép nyári alkonyat volt. A nyitott ablakon át illatos legáramlat ringott szobájába a ház körül elterülő kertből.

Valami szatirikus szarka-madár elkezdett az ablak melletti fák egyikén időtlen hangon csörögni, mintha csak azt a naiv, ábrándozó teremtet akarta volna gunyolni.

Betette az albumot.

Abban a pillanatban a kert aljáról dallamoa női kacagást ringatott hozzá a szellő.

Rögtön megismerte.

Vértes Edéné gerle-kacagása volt az. Es a szép asszony ott nyaralt Bagolán, falusi birtokukon. A térje Budapestent tartózkodott, mint országgyűlési képviselő. Csintalan, kedves asszonyka volt, abból az

Az igazgató maradjon tanító és elsőségét mutassa meg azzal, hogy vele a csak tanító ember munkában, a karriási szeretetben versenyezni nem tud.

Legyen első a munkában, első lesz a tisztességben is. Legyen első a szeretetben is, első lesz a kartársai szívében is.

De a míg ennek ellenkezőjét látjuk, addig... elégedjenek meg, ha csak a hatalom tekinteli elsőnek őket.

Tollfuttában.

Ujváry Béla, a „Néptanítók Lapja” szerkesztője, labujjhegyen, nagy titokzatossággal, osonva lép be Rényi titkárhoz, a kultuszminiszteriumba.

A titkár meglepődötten néz rá.

— Valami baj van, Béla?

A nesztelenül, surranva lépkedő szerkesztő ijedt arccal áll meg és megfenyegeti őt.

— Pszi!

Rényi titkár utótagva kérdi:

— Mit akarsz?

— Itt van a kegyelmes ur?

A titkár most már szólni sem mer, csak a fejével biccent, hogy igen.

— Jelents be, kérlek! Mond, hogy egy igen sürgős és nagyfontosságú ügyben óhajtának a kegyelmes ur elé járulni.

A titkár magyarázatot váró képpel néz a szerkesztőre.

— Bocsáss meg, de neked sem adhatok felvilágosítást; csak a kegyelmes urnak magának mondhatom meg a dolgot.

Rényi vállat von s olyan forma erőt vág, hogy nem érti az egész históriát. Besiet *Wlassics* miniszterhez. Nehány perc múlva kilép és némán int Ujváry Bélának, hogy bemehet.

A szerkesztő lázas, ideges sietséggel megy be, meghajol a kegyelmes ur előtt.

— Nos? mit kér, barátom?

Ujváry körül néz s mikor meggyőződött, hogy kettőjükön kívül elég lélek sincs ott, reszkető kézzel vesz ki belső zsebéből egy iratot és átnyújtja a miniszternek.

Wlassics fölnyitja, olvassa aztán megáll és magában mormolja:

— Ót-zax meg kétszáz: az a hétszáz, meg százötven: az a nyolcszáz-ötven. Teringgettél! Ehhez már Csaky komám is igazán jogosan köthetné a miniszteri tárcáját.)

A szerkesztő nagy megegyezéssel bölintgat. A miniszter tovább monologizál:

— Lássuk csak: mi a teendője? (Oleas).

„Szakfelügyelei 32 osztály fölött, a törvényben meghatározott igazgatói teendők végzése és helyettesítés.” Na iszen ez semmi!

Összehajtogatja az iratot és Ujváryhoz fordult:

— Lásna, barátom, Nagy-Kanizsa csak Nagy-Kanizsa. Ott van lelkesedés, ott van áldozatkészség. Herkulesre mondom: ha kultuszminiszter nem volnék, nagykanizsai népiszkolai direktor szeretnék lenni.

Ujváry szerkesztő egész közel lép a miniszterhez.

— Még Nagyméltóságod is? Tessék! Eppen ez az aggodalom hozott engem ide. Mit esináljunk? Ha ezt a pályázati hirdetményt elolvassák itt a miniszteriumban, meg a tanítás-ügy férfiai, Nagyméltóságod nem győzi majd aláírni a működési bizonyítványokat. Ez egy monstré-pályázat lesz. Hogyan rejtem én el ezt valahogy a Néptanítók Lapjába?

A miniszter nagy fekete szemével jóak arólag néz a szerkesztőre; finoman metszett, keskeny ajkai körül valami gonoszokás mosoly rebben meg, aztán határozott hangon mondja:

— Tudja mit, barátom? Tördeltesse a szöveg közé! Senki sem fogja megtalálni.

A szerkesztő bókol és kisurrant a miniszteri szobából.

Dr. *Mantuano* Rezső miniszteri fogalmazó, *Vörös* László államtitkár titkára, vizsgálja, rendezzi az államtitkárhoz intézett jelentéseket, kérévényeket.

Egyik iratot fölveszi, olvassa.

Rögtön siet be az államtitkárhoz.

— Méltóságos uram, ebben a fölterjesztésben igen sürgős, rendkívüli intézkedést kérnek.

— Ugyan? Mutassa csak, kérem!

— *Mantuano* átadja az iratot. Az államtitkár elolvassa s gondolkodik.

— Az aggodalom teljesen megokolt. Várjon csak, kedves barátom! Ebben az ügyben a miniszter urral kell értekezni személyesen.

Az irattal besiet e miniszter dolgozó-szobájába.

— Parancsolsz valamit? — kérdi a miniszter.

— Bocsáss meg, kegyelmes uram, hogy zavarlak! *Opria* Péter pécsi posta-igazgató fölter-

jesztette ide *Szommer* Nathán nagykanizsai postafelügyelő jelentését, melyben az néhány hétre létszám-szaporítást kér.

— Ugy? Mi okból?

— Valami népiszkolai direktori állásra hirdettek pályázatot 850 forinttal. És amint tudni méltóztatol: 26 ezer néptanító van az országban. Azon kívül néhány ezer tanár is megmondul bizonyosan. Özönleni fog a pályázati kérvény.

— Igaz, igaz! Legjobb lesz sürgöny útján intézkedni.

Vörös államtitkár visszasietett *Mantuano*hoz.

— Menesszen egy sürgönyt, kedves barátom, *Opria* igazgatóhoz, hogy sürgöny útján engedélyezzen *Szommer* Nathának három hétre négy kiegészítő tisztet, hogy az expedicio fenn ne akadjon.

Mig a legmagasabb körök aggodalmi lassan-lassan oszlanak, itt lenn Nagy-Kanizsán most ver legerősebb hullámokat a direktori kérdés.

Egyik mondja:

— Aggkórban szeved az iskola.

Felelet rá:

— Majd hoz élet-elixirt az új direktor.

Másik mondja:

— Csak idegent ide igazgatónak, akibe nincs baráti szív, csak direktori szív.

A tanítótestület mondja:

— Lelket, szeretetet, szellemet kösünk! Mi szívesen emelkedünk azzal, akinek szárnya van és magához ölel bennünket.

A tanítók baráti szívet óhajtának.

Kellene egy emberben két szív: baráti szív is, meg direktori szív. Kellene tehát egy szárazföldi bálna.

De lássuk csak: mit ír *Jókai* Mór a kétvívízű bálnáról!

— „A bálna a tengeri halak legvittezebbike, aki szőfépi a cölbát, partra kergeti a csápát...”

(Ha többet nem ír volna róla, a bálna még kitűnő népiszkolai direktor lehetne Nagy Kanizsán. De hát így folytatja.)

— Nagy természet talány, hogyan igazítja el dolgát ez a tengeri óriás a maga két szívével, mikor tetlegességre akar vetemedni! Hátba az egyik szíve akarja, a másik meg nem akarja? Hátba az egyik szíve azt mondja: „minek nekem az a verekedés? én nyugodni akarok; én félek, hogy minket vernek meg!” Mi lesz akkor,

eleven gárdából, mely nagyon kedveli a férfitársaságot.

A fiatal bagolai tanítót meglátta egyszer. Mindjárt kifejezte óhaját, hogy be kellene venni a társaságba; nagyon jó, intelligens kinézésű fiata ember.

Ormódy Béla, aki addig nagyon e'zarkóztottan élt Bagolán, ezzel a kurtán kifejezett óhajjal ki lett rántva magányából. A társaság férfi tagjai fölkeresték és rabirták, hogy tisztelegjen a szép asszony nál.

Meglette.

Kapott a szép asszonytól kedves leckét mindjárt az első tisztelgés alkalmával, amért ugy e'zarkóztott. Mindjárt elnevezte bagolai remetének.

Attól fogva mindennap meg kellett jelennie a társaságban. Ha nem ment, érte küldtek. Megkeszödött itt is a gárdonyi élet.

A szép asszony minden alkalommal kitüntette s így természetesen rendkívül felszökkent a fiatal ember asszija.

Arday Micike eljegyzési hírének olvasása annyira lehangolta első pillanatban, hogy akkor el sem akart menni a társaságba. De amint a szép asszony kacagását meghallotta, valami ördögi gondolat villant meg agyában.

Mért ne játszhatnék ő is nagyobb exámitással azzal a tucat kártyával, amit a sora kezébe adott?

Megint megcsendült a kedves gerle-kacagás. Fogta kalapját, sétapálcáját és a kerten át gyors lépésekkel ment ki a kert ajtára.

Vértessé egyedül volt s azzal mulatta magát, hogy hatalmas dobját sportirozta.

Amint a kilépő Ormódyt megpillantotta, kezét nyújtotta feléje.

— Milyen jó, hogy jön! Legalább nem kell egyedül sétálnom.

Ormódy ajkaihoz emelte a feléje nyújtott parányi kezét. Azután sétára indultak.

Lementek a patak partján e'terülő ligetbe. Az asszony megállott. Egy darabig nézett a gondolkodó fiatalemberre.

— Baj van?

— Semmi bajom, bagyságos asszonyom.

— Vagy csak aféle poetikus világtájdalom szállta meg?

— Isten tudja. Roppant üresnek találok az egész világot.

— Itt köztünk is? Hallja barátom, ez reánk nézve nem nagy bök. Na, de én nagyon is értem, ha néha-néha megszallja e'féle világtájdalmas hangulat. Maga nem ide, nem ebbe a működési körbe való. Én magát ki akarom emelni ebből az egyszerűségből. Férjemnek nagy befolyása van. Magának Budapestre kell feljutnia valami magasabb pozícióra.

— De nagyságos asszonyom, én határozott hivatást érzek magamban pályámra.

A szép asszony bizalmasan meglegyintette Ormódy arcát.

— Menjen, maga bagolai remete! A hivatás nem ad szerencsét; de a szerencse mellé könnyű megtalálni magunkban a hivatást is. Na? Nincs igazam?

Egészen közel simult a fiatalemberhez. Arcát közel vitte annak arcához, hogy az szinte érezté sugárzó delejes melegét.

Az alkonyat bűvös homályba leszállt már a ligetre.

A szép asszony meglátta Ormódy karját és úgy mentek tovább.

A fiatalember vért lángolni érezte. Hatalmában volt a szép asszonynak, ki egyre szorosabban fűzte karját az övébe és végre egészen hozzásimult kárhozatba ejtő bizalmassággal. Azután fölnevelt rá azokkal a mennyországba hívó, bűvös szemekkel és olvadékony, lágy, sültgő hangon kérdezte:

— Nos? El akar velem jönni Budapestre?

Ormódy kabultán hajította fejét a szép asszony arcához és rekedtes hangon mondta:

— Megyek.

A szép asszony gömbölyű karjai átfönték a kabult főt és forró sika odatapadt a férfi reszkető ajkához.

Ormódy Béla, mikor aznap az estélyről hazament, elővette az albumot; kitépte belőle a száradt virágot; szerle-tépte, aztán kidobta mindenestül az ablakon.

A virágfoszlányokat nyomban elragadta, szétborda a szél.

Még indulót is fűtyölt utánuk.

Kacagva tette be az ablakszárnyakat a bizo-

kiralyunk, hazánkat tis szoborral ajándékozta meg. Az ünnepég nagyszámú közönség jelenlétében d. e. 10 óraker kezdődött az iskola nagyteremben. Az ifjusági énekar Jókai „Királyhymnus”-ával nyitotta meg az ünnepéget. Huszán beszédeket tartott Ben Samu igazgató és Kerész József tanár, huzdítván a növendékeket a haza és a kiraly iránti szeretetre. Költeményeket szavaltak: Goldberger Béla polg. 8., Rapach Pál elemi 3., és Bernárd Emil polg. 4. oszt. tanuló. Az ifjusági énekar Kőcsaay „Hymnus”-ával zárta be az ünnepélyt.

— **Eltámaszt lelkező.** Pete Lajos sandi ev. lelkész pénteken reggel hossza betegség után meghalt. A megboldogult koporsójához messze vidékről jöttek résztvevők, hogy az odaadó, némes, hű lelkipásztori elkötelezettség utolsó útjára. A temetés vasárnap délután nagy pompával ment végbe. A koporsó felett özvegye és öt árvaia szokogott.

— **Dr. Szigethy Károly halál-híre.** A mult héten dr. Szigethy Károly, törvényszéki és vasuti orvos, a nagykanizsai orvosi kar kiváló tagja, Budapesten volt. Ez alatt az unatkozó nagykanizsai közönségben valakinek arra a különös szórakozásra kerekedett kedve, hogy a még fiatal orvost jobblétre szenderítette. A halálhír gyorsan beszárnyalta az egész várost s akik elhitték, nagy megdöbbenéssel fogadták. Csakhamar akadtak olyanok, akik a halálát tudató táviratokat olvasták, sőt olyanok is, akik már a lakására szállított koporsót is látták. Az ostoba kőszia hirt azután maga dr. Szigethy Károly cáfolta meg legfényesebben, hogy pár nap mulva épen és egészségesen haza érkezett a fővárosból. Barátai, ismerősei és paciensei nagy örömmel üdvözölték. Mi is azt kívánjuk fiatal, tehetséges orvosunknak, hogy legalább száz esztendő koráig mindig ilyen sikerülten cáfolhassa meg a haláláról szereszálót hirt.

— **Halálhíre.** Eckstein Mór a h. izr. templom karmesterének nejé, hétfőn éjjel egész váratlanul jobb lére szenderült. A még fiatal asszony este vidáman költöte el vacsoráit, de tizenegy óra felé kinos főfájással panaszkodott és alig egy óra mulva gyötörő fájdalmak között kiszvedett. Temetése tegnap délután nagy részvét mellett folyt le.

— **A zalaegetszegi állami elemi-iskola tanítótestülete 1897. október 30-ikán tartotta rendes havi ülését,** melyben Puskovich György igazgató-tanító bejelentette Németh Ignác nagykanizsai elemi-iskolai igazgató halálát. A tanítótestület részvétét jegyzőkönyvileg fejezte ki s arról a nagykanizsai közönségi elemi-népiszkola tanítótestületét a következő jegyzőkönyvi kivonatban értesítette:

„Részcs kiírás

a zalaegetszegi áll. elemi-iskola tanítótestületének Zala-Egerszegen, 1897. évi október hó 30-án tartott rendes ülésen fölveit jegyzőkönyvéből:

IX. Elnök jelenti, hogy a nagykanizsai közs. el. iskolák tanítótestülete külö gyászjelentésben értesítette testüleínket a szeretvé tisztelt tagtársnak, Németh Ignác nagykanizsai közs. el. iskolai igazgatójának hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytáról.

A testület mely megindulással vszi tudomású s szomorú hírt, osztozik a nagykanizsai közs. el. isk. tanítótestület tájédatában s kimondja, hogy ezt jegyzőkönyvében örökíti meg, melyről, valamint érintett résztvevőről jegyzőkönyvi kivonatban értesíti a nagykanizsai közs. elemi-iskolák tanítótestületét.

Fridrik István a. k. jegyző.

— **Hegedűs Sándor helybéli csendőrhadnagy s legértelmesebb vizsgálatot ejtette meg, s kitént hogy a cigány asszonyt a csendőrhök megverték.** — E hír meg jelenése után Hegedűs Sándor helybéli csendőrhadnagy s legértelmesebb vizsgálatot ejtette meg, s kitént hogy a cigány asszonyt a csendőrhök nem

bántották, ceupán az urával volt egy kis ügybaja és szokásukhoz biven éliesen kiabált és jajtogott, ekknt lejezte ki vad gyűlöletét. Heeredűs Sándor csendőr hadnagy a VI sz. csendőr kerületi parancsnokság utasításai szerinti szerkesztőségünknek, melyben a közleemény cáfolasára lért be-nutított. A vizsgálati ügydarabok vallomási jegyzőkönyveiből kitént, hogy a cigányok állatánosan tiltakoztak az ellen, hogy őket a csendőrhök bántották volna és több a csendőr-kasárnya udvarán akkor jelen volt idegen tanu, hasonlóan vallott.

— **Brutális virágkereskedés.** Kedden délután a Fabick és Asztalos-lele virágkereskedés előtt összeszárdtak az emberek, mert az üzletből éktelen gyermekírás hallatszott ki. Egy kis caemetet vagdaltk meg ez sirt olyan nagyon, léven ő Fabick kertész — kis fia. Ez különben nem tarozik ide, ez családi ügy, de az utcai közönség nagyon kíváncsi volt és hamarosan elláttak a virágkereskedés aajtját és kirakatát. Asztalos kérészt persze szörnyen bántotta a közönség kíváncsisága, de azok egy igazi riporter állhatatosággal várak a legujabb keletű hírt, a mely elég érdekesnek kínálkozott, mert nem tudták még: kit vernek ott benn. Fabickné és egyik lányulányja ekkor a hideg vízhez folyamodtak; novemberben ez biztos szer, majdnem olyan, mint a puska golyó, futásra kész: mindenkit. Ez egyszer nem használt; nem vízre, hanem az ott benn leloyt kis komédia hírére volt szomjas mindenki. — Asztalos ekkor kitérta az ajtót és sértő szavakkal kiáltoit a türelmetlen várakozók közé. Egy kis irodai gyakornok, ki ép ekkor érkezett oda, elég bátor volt és visszavágolt a dühösködő virágkereskedőnek, mire ez nyakon ragadta őt és ugy vonszolta be az üzletbe. Előbb néhányszor arcul vagdosta, majd egy nádpálcával többször végig buzolt rajta, aztán úgy megrugta, hogy az a kis fia neki esett az ablaknak. Kinn az utcán a közönség látta ezt, de nem mert a fiúnak segítségére menni. Mikor ujból kinyilt az ajtó, a brutális kertész ismét nyakon ragadta az gyakornokot és a kinn álldogáló rendőrnek átadta a szavakkal: „Vigyé csak el ezt a kilyköt a sógoromhoz, mondja meg neki, én is jövök azonban!” Es a rendnek lács derek órg, a ki tudta már, hogy mi történik ott benn, tényleg a fiut be akarta kiseríteni. Ő is azt hitte tén, a mit Asztalos, a dühögő kertész, hogy most ezt a fiut lojják megbüntetni? Az így a kir. törvényszék elött fog belezést nyerni.

— **Az IZR. Nöegylet zsurnál.** A márciusi nap enyhe sugarai egybeolvadtak a villamos körték fényével, künn bontakozni kezdtek már a fák galyain a gyenge zöld rügyek, a Kaszinó nagyteremben ekkor voltak utójára együtt a kedélyes, vidám vasárnapi zsurok kedves vendégei. Valami busongás tilt az arcokon, mig a buffet előtt árvereztek. Vidor Samuné, a lelemnyes elnök szégyeire gondolt és sajnálta, hogy már itt a szép tavasz, mert hiába, ezzel be kellett fejeznie a zsurokat. De megjött a szürke ködös ősz és a Kaszinó nagyteremben nov. 7-iktől kezdve ismét folytatják azokat a kellemes vasárnapi délutánokat. Az oszonák jövedelmét a felállítandó ledny brvahás alapjára szánta az izr. nöegylet.

— **Köszönetcska.** A tánc a test szép mozgásának művésze, és Neufeld Béla táncitanító növendékei valóban elarujlák a kitünő mester oktatását. Igazi könnyed graciozítással ritmikusan libbennek tova egytől egyig mind. A hat heti tanfolyam alatt minden, pajzán esték tanui voltak a kaszinó disztermének barátságos falai. A mák, a gardémok eljöttek a pici kisasszonykakkal, kik napról napra bátrabban lejtettek a sima parketten. A nagy kisasszonyok árnyékába pici aszóke, barna és fekete lürtü kedves kis bakkal komoly, egész férfias arccal beszélgettek a kisebb diákok. Sajna a legzebb virág is elveszti illatát és így a kellemes kaszinó táncosének is miharabb vége szakad. — Neufeld Béla táncitanító növendékei ugyanis 1897. november 6-án a „Kaszinó” nagyteremben cötillonnal egybekötött köszönetcskát rendeznek, melyre már előre is letette élénk érdeklődés mutatkozik. Nagy nap ez a kis bakkok és a

diák-bálok kedves alakjainak életében. Belépti-dij személyenyént 1 frt. Kezdeté pontban 7 és fél óraker.

— **A Népkonyha köréből.** A Népkonyha elnöksége a következő kérelem közzétételére kért meg hennünket:

„Közleg a tél. Az éhezők és didergők bebocsátást kérnek. — A népkonyha van hivatat, hogy befogadja a sors ezen mostoháit.

Már legközelebb fel is fognak táruit a népkonyha kapui és be fog tódulni az iskolás gyermekek s a meleg táplálék után sóvárgók serege.

Hogy azonban az emberszeretetnek szentelt feladatunkat sikerrel megoldhassuk, nemesszív emberbarátainak hívjuk fel segítségére! Kérve kérjük őket, kegyekedjenek az anyaföld terményeiből valamelyest a népkonyhának juttatni, hogy táplálhassuk az éhezőket, hogy erősithessük a gyengéket.

Szives adományok a népkonyha helyiségébe (Zöldfa-kert) küldendőek.”

— **Örült leány.** Andri Verona tizenyolet esztendő leányon vagy nyole héttel ezelött az ööltség jelei mutatkoztak; betegsége napról napra súlyosbodott és a szerencsétlent tegnap délután a helybéli kóskorházból a lipótmessi tólyudába szállították.

— **Gyári-iparunk dírdalma.** Két helybéli iparvállalat ismét fényes díszlet aratot. *Biau M. fai* cogaogyára a brüsseli kiállításon az arany érmével tüntetett ki; *Weiser J. C.* gépgyára pedig a már országhíró „Zala Drüll” sorvefogépeivel a kiseri gazdasági gépversenyen elnyerte az első díjat: az állami nagy arany érmel.

— **A mesterségesborok ellen.** A kereskedelemügyi miniszter rendeletet bocsátott ki az összes önálló igazgatással bíró hazai vasuti és hajózási vállalatokhoz a mesterséges borok forgalomba hozatalának megakadályozására. A rüdellet szerint az összes közlekedési vállalatok kötelesek utasítani állomásikaik, hogy ha oda mesterséges bor érkezik, arról jelentést tegyenek s egyuttal mutassák ki azt is, hogy ki, hol adta föl a bort és kinek a címére megy.

Szerkesztői Hírek.

Dáczia. Névtelenül vagy álnev alatt beküldött cikkeknek nem vehetnk figyelmbe, valószínűleg az órák le szerit lettek tére, mivel valédlí nevet nem küldött a szerkesztőségnek. Zala-Szent-Balázs. Ezen térdelésekben most már lehetetlen folytatnunk.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

Köhögés
rekedség és elnyálkásodás ellen a legjobb hatásvu szer a RETHY-féle
pemetefü czukorka
mely ezen bajokat gyorsan megszünteti. Kapható minden gyógyszerárban. Egy doboz ára 30 kr. 5 dobozzal 1.50 kr-ért bérmentve kár.
Rethy Béla
Rethy Béla
Gyógyeztetés Békés-Csabán.
Onak akkor valódi, ha minden doboz felelően alárkönyvvel látható.
878-10

The Continental
Bodega Company

Valódi hamisítatlan
külföldi borok

- Portbor.
 - Sherry.
 - Madeira.
 - Marsala.
 - Malaga.
 - Tarragona s. a. l.
- Legjobb
bevásárlási forrás

Raktár:

Neu és Klein
uraknál
N.-Kanizsán.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 Gyümölcsfák, diszfák és cserjék,
 csokrok, koszoruk
 JANDA KÁROLY
 műkertésznél
 N.-KANIZSÁN.
 Arjegyzék és költségvetések bérmentve meg-
 küldetnek.
 1-5 802 Távirat-cim: Janda Nagy-Kanizsa.
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Hirdetések

felvételnek e lap kiadóhivatalában
Nagy-Kanizsán.

Rendkívül érdekes nyilatkozatokat kaptunk az „ASBEST“-talpbélés hasznosságáról az ország minden részéből. Bizonyára érdekelni fogja önt, ha mutatónak közlünk néhányat:

Tisztelt Doktor ur!

As asbest bettű cipőh kitűnőneknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden lábfájdásom, úgy, hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tancsát köszöni

Dánoson, 1897. szeptember 17-én.

tiszteletl. híve

WEKERLE SÁNDOR.

Hégyes orvosi-tudor urnak Budapeston.

„Dr. ur szabadalmát képest Asbest-talpbetésekkel, egy könnyű nyári, mint vadászpólót ellátva, a használat alatt tapasztalt előnyöket: kellemes puha járás, egy nagyobb jártnál a lábnak a hőmérsékleti megővése, mint kitérővel eredményeket doktor urnak tudomására hozni részéről szives közlésemnek tartom.

Budapest, 1897. szeptember 6-án.

Kónyay János, orv. képviselő.

Edvi Illés Károly jogtudós, a kiváló publicista, a következőket írja:

„Az Asbest-cipőtalpak nagymerőben beváltak egész családunknál, a kitérő gyártmányt legelőször ajánlom.”

Szombathelyi Antal koltai földhírtokos a többek közt a következőket írja:

„Vadászat alkalmával használtam az Asbest talpbélést; a járás könnyebb és kellemesebb volt, mert lábam nem csúszott ide-oda.”

Kovács Dezso alkalmi ügyvéd.

„A ki egyszer Asbest-talpbélést használt, soha többé nem fogja azt nélkülözni. Meggyőződésom, hogy a ki ad a kényelmes lábbélre, az Asbest-talpbélést fog viselni.”

Végh Árpád n. kir. posta- és táviró főintéző Zágrábban, ezeket írja:

Tisztelt Doktor ur!

Korábbi megbecsülhetlen találmányának teljes elismeréssel kell adószom akkor, midőn vizsgálom a te azon időre, midőn lábamra bőrkeményedés, gyakori lábbőrdudorok igen kellemetlenül, mozdulhat az idegességig csatlakoztak. Azon nagy év óta azonban, hogy Asbest-talpbélést cipőket viseltek, sem a lábtól gyakori megkötés, sem semmi lábbajok, melyek előbb a cipőktől eredtek nem kintsem, és kálomát sem kell hordanom, mert új találmányára Asbest-talpbélést cipők teljesen visszatartanak. Teljes elismeréssel és hálával vagyok hazafele tisztelettel.”

Zágráb, 1897. aug. 29-án.

Bucsek József, a szigetvári takarékpénztár igazgatója, a ki ma 81 éves agyastyja, hosszú levélből írták azt a részletet:

„Cipőmet Asbesttel béleltem; két hét, hogy a cipőkre járok. Az eredmény idáig az, hogy a talpaim nem égnek el; nagyon; a lábikrák naponta égetése elmaradt.”

Érdekes a következő levél is:

Tisztelt uram!

„A megrendelt és használtam volt Asbest talpbélés nagyon jó bevált. Lábam, mely tele van tyukcsommal, teljesen nyugodt benne, mintha csak viaszték lenné. Kérem még nekemre küldeni 1 pár ilyen talpbélést, 25 cm. hosszút.”

Csik-Szent-Márton, 1897. sept. 18.

Dr. Molnár László, ügyvéd.

Dr. Hufnagel János szarvai (Pozsonymegye) orvos ezerszeri a következőket írja:

„Kavar Nagyszombattól 7-8 kilométernyire fekszik Emlé utat nem egyszer megtettem már gyalog, és soha midőn éreztem hamarabb, akármentyre nem is Mihályt az Asbest bettűs cipőm alkalmi próbágyalogásra indultam. Vonatom bementem Nagyszombatra és hamar gyalog jöttem, egész kényelmesen. 81 napig éreztem azt, a nátha, hogy csak a legkisebb ártalmat is éreztem volna. A lábam nagyon izmódosnak indult; az utban azonban nemcsak hogy lábam nem izmód, hanem mintha az egész testemben jókora hűvös áramlott volna meg, aláról féllet. Legkisebb megint tenek rendelést.”

Vallér József magyar-gerbői v. ref. lelkész ezt írja:

„Félték sokat szenvedtem a tyukcsomok miatt; csak azért a nyugodalomért a melyben az Asbest talpbélés óta részem van, kitérővel a féltésemek és a gyártásnak.”

Széchenyireiter Ernő budapesti nagyszóltos ezt írja:

„Mindem örög urnak, ki még frissen megvolt akar, becsületével a legelőször ajánlatom téves találmányokat.”

ASBEST-talpbélés. Csak utánvét mellett.

Felnőtteknek 35-46 sz. tuc. 12 frt. párja 1.30 frt. Gyermkeknek 20-34 sz. tuc. 6 frt. párja 60 kr.

Kapható az első magyar ASBEST-áru gyárnál

Ismét elárulják keresztetnek. Bpest, VI. ker. Szilv-utca 18. sz. Ismét elárulják keresztetnek, Kizárólagos elárusítók Nagy-Kanizsán: Weiss Izidor ur és Pellák József ur.

Szerkesztőség:

Városháza-épület, Fiacskó Fülöp
könyvtárákadjában.A szerkesztővel értekezni lehet napon-
ként d. n. 4-5 óra közt.Ide intézendő a lap szellemi tartalmára
vonatközlő minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:

Városháza-épület: Fiacskó Fülöp
könyvtárákadjában.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr

Félévre 6 korona (3 frt — kr

Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetéseket különösen számítanak

Mennentelen levelet csak lesemert kezesből fogadunk el.
Késiratot nem adunk vissza.

Felelős szerkesztő:

SZALAY SÁNDOR.

Nyitltér petítésora 10 kr.

Hirdetéseket, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fiacskó Fülöp
könyvtárákadjában intézendők.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

A protekció ellen.

Dr. Wlassics Gyula kultuszminiszterünk nyult be legelsőül abba a darázs-fészekbe, amit úgy hívnak, hogy protekció.

Mélységesen keresztül-át szötte társadalmunk minden rétegét ez a fészek és kitűnően meghúzódta benne a darázsok, az úgynevezett »Protekciós-kind«-ek.

Ha valakinek véletlenül az a bolond szándéka támadt, hogy a fészket kissé megbolygassa, a jól táplált darázsok ezer szuró fullánkjaival találkozott.

Régi eredetű fészek ez nagyon. Eredő szálai visszavezetnek a múlt időknek homályba vesző korszakaiba az emberi társulás, a társadalmi fejlődés ama korába, mikor a kulturális kibontakozás gyermekéveiben a közintézmények legelső primitív alkotásaival találkozunk. Azután a kulturális fejlődéssel mintegy lépést tartva, a közpályán működők szaporodásával arányosan századokon át úgy beszötte az egész emberi társadalmat, hogy szinte sisiphusinak látszik az a törekvés, hogy ez a darázs-fészek elpusztíttassék.

Már annyira vagyunk, hogy ennek az eleven darázs-fészeknek valóságos kigyóulaj-

donságu szálai vannak. Hiába téped ketté egy-egy szálát; mindig újra kinő. Valamennyi szálának meg kellene keresni és találni a tejét s ott kellene kiölni belőle az életet.

Szertelen elharapódzását észrevették, tudták már régóta a legmagasabb körökben is, de senki sem mert arra a herkulusi munkára vállalkozni, hogy merész kézzel belenyuljon és alaposan megtépje ezt a hatalmas fészket, melyben tenyésznek ugyan dolgos darázsok is, de rémséges nagy mennyiségben élőködnek a tehetetlenek és herék.

Dr. Wlassics Gyula miniszterünk — úgy látszik — minden irányban a merész elhatározások s az életbevágó kezdeményezések embere; ő belevágott ebbe a herkulusi munkába.

Bizonyára sokan voltak, a kik bizonyos csodálkozással fogadták, hogy miért éppen a kultuszminiszter húzta meg a protekcióra a lélekharangot; hisz az ő működési terébe aránylag még talán legkevésbé szálát eresztett be a »darázs-fészek: a protekció.

És mégis — ha valaki mélyebben hatol a dologba — be kell ismernie, hogy a kezdeményező lépés az ő hivatása volt. Az

volt pedig azért, mert a protekció szertelen elharapódzása már-már megmértelyezte minden vonalon a nevelési szellemet, a jellem-fejlesztést.

Sem a szülők, sem a nevelő és tanító pádagogusok el nem zárkozhattak már a protekció társadalmi hatása, befolyása, uralma elől.

A szülő alig eszmélő gyermekét már alkalmazkodáshoz, kegykereséshez volt kénytelen szoktatni; és az életre, a kenyérmezei közdelemre nevelő pádagogusnak is arra kellett példázatokkal, intő, figyelmeztető szavakkal törekednie, hogy a fiatal növendék már jóleve megtanulja, bírassa: milyen sokat tehetnek érdekünkben, milyen szép módon segíthetnek bennünket előre a hatalmasabb jóakarók, ha ügyes, sima alkalmazkodásunkkal azoknak tetszését, jóindulatát megnyerjük. A növendékek szív-képzésére, jellemfejlesztésére szánt olvasmányok egy részének tanulságai is ennek a protekció-elméletnek a gyakorlati érvényességét mellett bizonyítanak. Nem mondják ugyan, nem tüntetik föl azt, hogy jóakarók segítségével szorgalom, munka, tehetség nélkül is lehet boldogulni; de conaré példákban megértetik a fejlődő, minden nevelő

A „ZALA“ tárcája.

Angyal.

— A „ZALA“ eredeti tárcája. —

Irtá: Balgó Sándor.

...Oly fáradtan, oly szomorúan szűrésdöglette az a néhány vendég teáját, feketejét. Elszórtan, külön asztaloknál ültek egyedül, magányosan. Egynemelyik rátámaszkodott könyökével a kis márvány-asztalra és önfelédten, merően belehamult a villamoskörték szikrázó, kékes fényébe, míg zavaros, beesett szemüket be nem lepte valami vékony, csillogó nedv. Boszontóan gyáva agglégények voltak valamennyien, kik az össze-tépett ifjúság piszkos, bemocskolt rongdarabjain keseregtek, kik büszkén affektálhatták egykoron a nögyülotlet és most kopasz fejjel, kihavadt Szűks szívük erőszakolt melegénél: feleségről, bölcsőről, puha, seelymes meleg családi fészekről álmodoznak.

Kiszótt, sápadt arcuk így a melankolia árnyával, mélyen bennülő nedves pillákkal, szörnyen felgyerelt. Gyávaság sirni! Miért e komédia? Ha félnék az élet rossz képtől: zárdaba velük! Oh, ez nagyon kényelmes hely! Hamut fejükre, petyhüdt, száraz testüket fedjek szőcsuhába, ostort az okatlanul lásdó vérnek! Imádság! Igen az imádság, az meghozza majd a bűnbocsánatot, az enyhülést...

Miért e kis leányos szentimentalizmus? Ünnep

van? Tudom, tudom, december huszonegyediké, karácsony este. Valamikor régen, érelen gyermeklelekkel remegve vártam én is e napot, de az anyám megtanított reá, hogy ne tiszteljek semmit, meg egy fiatal szerzetes, ki éjjnek idején gyakran eljött hozzánk, mikor atyám nem volt otthon...

Oly szép fickó volt az öcsém, hullámos arany-szőke (bürtöcskével, gödrös rózsás arccsokájával, beszédes nagy kék szemeivel. Valóságos angyal volt. Ha puha gömbölyű karjaival gügyögve szorosan átlította a nyakamat és vérpiros kicsi, forró ajkait rányomta a képepre, égetett a helye: gyermek voltam még, hát sirtam. — Négy éves volt mikor meghalt, maga a kvardián jött el a kicsi koporsóhoz. Az apám is, ő is, mindketten nagyon sirtak. Hetekig nem beszéltek akkor egyebbről, mint a házfőnök szent könnyeiről. Mino szív, minő nagy lélek, mennyi gyengédség mennyi szeretet! Vén gazember, elsiratta koporsóba zárt szép bűnét, hisz ő volt — az apja. Kell-e még több édes uraim? Nem, nekem nem fáj semmi, csupán imádkozni feledek el. Eh, nem a szöveget értem, ott a bodros felhők mögött, sosem látok én glóriát...

Azok a kiszótt, sápadt arcu agglégények tovább is csak merően bámultak bele a villamoskörték szikrázó kékes fényébe, homályos szemüket mindjobban befutotta valami vékony csillogó nedv. Mintha csak a kasszéros frajlit is megszálta volna a láthatatlan tömjéntüst kába illata, szótlan ült helyén.

A boszankodás erősen szorongatta torkomat a halotti némaság közepett, e rossz szerkezetű háduk haszontalan gyötürőse vadul felzavarta véremet, kifordultam az ajtón.

...Egy villamos lámpa osslopához dőlve, belemerültem a puha hóhullás lassu zajának halk, kaotikus zsirogásába, úgy teiszett nekem, mintha a föld alól törtek volna elő, egy hatalmas zenekar tampa, elmosódott, szürzaváros hangjai; zajtalanul, némán surrantak el mellettem, egyes alakok, léptek nesztelítelgő a frissen hullott, báronyos hosszonyeg, nem láttam őket tisztán, csak hosszú, mozgó árnyék esett oda lábaim elé. Egy erősebb szélroham szembe jött velem és izmó arcomba vágta a szállinkosó pelyheket. Ez felrázott kabutásagomból. A közeli bérkocsi állomáson aláhorgasztott buta fejű, lomhán, mozdulatlanul álltak a lovak, a kocsiok csakendben behúzódtak a konfilkos párnás ölésebe, vörössen idevillant szivarjuk tüze, csak akkor ugráltak ki zajongva, ha egy-egy alak kocsijuk mellett elhaladt.

Hátam mögött váratlanul csörrenve csaptak be egy kapujtót, egy régi iskolatársam, valami kis hivatalnok jött ki feleségével a karján. Összebujtak egészen, megígáztott arcukon, hogy boldogok, hogy szeretik egymást. Elakartam kérülni őket, de már későn volt.

— Nem jössz az éjtéli misére? —

— Nem.

A filigran kis asszonyka visszafordult és

Valódi Linoleum!

Az első trieszti linoleum gyár főraktára:

ALT és BÖHM N.-Kanizsa.

Postal megrendelések pontosan eszközöltetnek.

hatás iránt viaszfogkonyságu növendékekkel, hogy mindezek mellett igen-igen sokat érnek a jóakarók. Csakhogy éppen ki nem mondják, hogy a protektorok.

A növendékek ilyen hatással kerülnek ki az életbe, hol csakhamar be is látják, hogy az önálló, tehetséges, de nem alkalmazkodó fej vagy kevésre megy vagy igen sokszor be is török; míg ellenben a simulekény, az ügyesen alkalmazkodó, abefolyásosok kegyét hajhászó leggyakrabban igen közönséges tehetséggel és k-vés hivatással is olyan pozícióra jut, aminőről talán ő maga sem álmodott. Ez a tapasztalat azután hamar megtanítja a csuszó-mászó alkalmazkodásra, a szervilizmusra, a képmutatásra, a hízkelésre, a convencionalis hazugságokra; mert a protekció-vadászathoz ezek szükségesek első sorban.

Nagyon is helyes volt tehát, hogy a protekció darázsészékbe éppen kultuszminiszterünk nyult be legelsőül. Ezzel a fölépésével fátylát gyújtott egyuttal a neveléssel és oktatással foglalkozó pädagogusok elé is, hogy már a növendékek nevelési szellemébe minő irányelveket vigyenek be; mert csak is így, a nevelési szellem útján lehet legalaposabban orvosolni ezt a rémségesen meggyökerezett bajt, mely eredményeiben határozottan meggátolja volt valódi jellem alakok kifejlődésének a valódi tehetségek és igazi jellemek érvényesülésének.

Vajha kultuszminiszterünknek a köztigyek és a társadalom fejlődésére nézve oly beláthatatlan üdvös eredményt ígérő intencióját minden vonalon megérték, felfognák és érvényesíteni ügyeköznek! Ez egészen új és hatalmas kibontakozást eredményezne a társadalom minden rétegében.

Agrár és Járadékbank. Koholt és mindenestre rosszul készült hírt terjesztett a minap egy budapesti hírlap a magyar agrár- és járadékbankról. Sajátágyos indoklás mellett azt írta, hogy az intézet hatáskörével nincsenek megelégedve és bizonyos körökben az eddigi akció eredményével és irányával egyáltalán nem értenek egyet. Ezzel szemben abban a helyzetben vagyunk, hogy lejelenhetjük, hogy az intézet legfelsőbb vezetéseben sem most, sem korábban nem volt kúlításba helyezve valamely változás, és hogy ama hírek, melyek Hieronymi Károly elnök és Enyedy Lukács vezérigazgató személyével foglalkoztak, teljesen légből kapottak. Az agrár- és járadékbank tökéletesen megfelel ama célnak, melyre alapították, a szőlőfelújítási és személyes hitelek engedélyezésére iránti kérvények napról-napra szaporodnak igen ürvendetes módon és a befektetett tőke jüvedelmezősége oly nyilvánvaló, hogy csak a rosszakarat valóhatja az intézetet és annak lelkiismeretes vezetőségét, de egyidejűleg a mértékadó pénzügyi körök bizalmatlansága éppenséggel nem.

Politikai szemle.

Belföld.

Országgyűlés.

Nov. 4-én.

A magyar parlament e hó 3-án tartott rövid ülést, melyen három interpelláció is hangzott. Az első Polónyi Géza mondta a cukoradó törvényre vonatkozólag. Az interpelláció azt látja, hogy Ausztriában még nincs a miénkkel egybevágó törvény, s hogy hasonló törvényt sem rendeleti uton, sem pedig törvényhozás útján nem alkottak augusztus 2-ig; azért a cukortörvény ez óta Magyarország területén nem érvényes. Az osztr. kormány ugyan becsátott ki rendeletet a cukoradó tárgyában, de ennek napirendre való tűzését a Reichsrathban szándékosan halogattja. Szükséges, hogy a kormány nyilatkozzék arra nézve: hogyan magyarázza az osztrák alkotmány 14. szakaszát. Azért a következő interpellációt intézték a miniszterelnök urhoz:

Tekintettel arra, hogy a cukor-adóról szóló 1897. évi XXIX. t.-e. I. §-a értelmében ezen törvénynek rendelkezései 1898. évi július 31-ike előtt is érvényüket veszítik, ha a birodalmi ta-

nácsban képviselt királyságok és orszákokban az idézett törvénynek megfelelő jogi rendelkezési hatálya megszűnik; és tekintettel arra, hogy a birodalmi tanácsban képviselt országok és királyságok alkotmányos képviselői által meghozott és szentesített azon törvény, mely ezen XXIX. t. c. rendelkezéseinek megfelelően, közzétéve eddig nem lett:

Kérdem a miniszterelnök urat, életbe lépett-e a birodalmi tanácsban képviselt országok és királyságok területén a megfelelő törvény? Ha nem, jogi hatályuk szerint érvényben állónak és fennállóknak tekint-e a kormány a birodalmi tanácsban képviselt országok és királyságok alkotmánya szerint az ott rendelkezéssel fogantatosított, de törvénynyel máig nem pótoló intézkedéseket?

A második interpelláló Serban Miklós volt, a ki Jeszenszky Sándor min. tanácsos kitüntetésé ügyében interpellált. Szerinte a kitüntetés felhárítottja az egész román népet és kétségessé tette Románia csatlakozását a hármas szövetséghez.

A következő interpellációt terjeszti elő:

Interpelláció b. Bánffy Dezső miniszterelnök urhoz: Jeszenszky Sándor miniszteri tanácsos román kitüntetésé tárgyában.

1. Igaz-e, hogy Jeszenszky Sándor miniszteri tanácsos a román király székvarosunkban történt látogatása alkalmából a román koronarenddel kitüntetve lett?

2. Miután fentnevezett a román király fogadtatásában részt nem vett, mivel érdemel meg ezen kitüntetést és minek köszönheti ezt?

3. Igaz-e a román lapok azon híresztelése, hogy ezen kitüntetés által egyeb nem céloztatott, mint a magyarországi románok politikai küzdelmének dezavválása és azt illetőleg a miniszterelnök ur a román királyt tévedésbe ejtette.

4. Miután konstátált tény, hogy effajta kitüntetések csak az érdekelt állam külügyminisztere közbenjárásával történnek, hogy lehetséges az, hogy ezen kitüntetés visszavonását célozój Románországban miniszteri tanács tartatott meg és ebben a ténnyben nem látja-e Magyarország tekintélyének megcsorbítását?

Bánffy Dezső báró miniszterelnök nem tartja ugyan a Ház elé tartozónak ezt az interpellációt, de azért holnap megfogja rá adni a választ.

Vizontai Soma azt kérdi a pénzügyminisztertől, hogy mily intézkedéseket tett eddig, hogy a magyar pénzpiac, különösen a magyar értékek az osztrák járadékadó s az ezzel járó bánásmód hátrányaitól és terheitől lehetőleg szabaduljanak.

Végül Molnár János apát a következő, a néppárti gyűlésekre vonatkozó interpellációját terjeszti a belügyminiszter elé:

1. Szándékozik-e az igen t. belügyminiszter ur a gyűlékezési jogról és tízesetesen a népgyűlések tartását illetőleg azok tartásának feltételeit,

kérdve, jóakarólag fenyegetve emelte rám szelid szemeit.

Mit tud ő az élet vadságáról, ő akinek ünnep, ha egy évben kétszer színházba mehet és ugyan azon könyvekkel siratja meg Julia, Gauthier Margit vagy Clair történetét. Boldog halandó, ki a zivével nézi a világot, kinek egyát nem forralják lizóvá a nagy problémák, nem keres, nem kutat, nem analizálja örökké érzéseit, ki a legnagyobb emberi igazságtalanságban is a mindenható igazságszóságot látja. Boldog! E szerint a leg tudatlanabb ember a legboldogabb. Hisz a könyveket így az emberiség megfontására írják; tudomány, művészet, minden csak kárhozat. De nem, emlékszem, ismertem egyszer egy szép fiatal asszonykát, egy másikat, akiről szint azt hittem, hogy boldog, de nem volt az. Megkérdeztem Voltak vágyai, nagyok és nemesek. Tudni akart sokat, mindent mert érezte, hogy ha vétele ő társaságba jó, nem tud semmit. Atudászonj csak nem nagyravagy ez nem kiváltságos osztály előjoga, ez a világ legdemokratikusabb közös asztala, hol egytórán kérhet mindenki helyet. De ő, a kis szőke asszony, már sokat tudott, nem volt boldog, nem. Boldog ki a boldogságot kergeti mind, hisz nincs megnyugvás másu-t, csak a sirban, ott hever ez a föld mélyében. A rothadásnak, fozásnak indult szivben nem lakik már érzés, a ferges ayyban, gondolat: ez a boldogság.

Bugva szóltam meg a távoli templom tornyában a nagy ércharang mely száva, de csakhamar elhallgatott. Nevettem ostobaságomon, hogy én úgy ott álltam a havas éjszakában. Éreztem, hogy

valami nehéz a fejemben, a kalapom peremé telve volt hóval. Leráztam és megindultam hazafelé. Magányos asszonyok, férfiak, majd három négy leány egy csoportban, kezeikben a kis kapocsos imakönyvvel gyorsan siettek az egyházba. Azokra az ajkakra gondoltam, melyek egyszer sóvárogva forrón tapadtak az eyémhez, vajjon azokról is elszáll-e most a halk bűnbánó ima, vajjon azok a rózsák, illatos karok, melyek vérborbácsolón tudnak ölni, mint kulcsolódnak most ábítattal össze...

Kacagni szerettem volna, de hirtelen elcsuklottam, valami kimondataatlanul kelemem, gyengéd és finom parfüm intenzív illatot éreztem a levegőben. Csak kicsi lányomait láthattam a puha hóban, alig volt nagyobb egy tízeses leánykájánál. ő maga már közvetlen előttem haladt. Nyulak karcsu nő volt. Ritmikusan suhogott alatta a selyem ruha, gazdag sötét fejn kis bársony baretit zoriolt le egy hosszú tü. A következő villamos lámpánál már elebe kerültem. Talán tudta, hogy látni akarom, egy kis-é, de diszkrétan felemelte a fejét, úgy hogy aróclét tisztán megvilágította a fény. Fekete haja acélkében játszott a sugárkévek ragyogásában. A legkövetesebb szépség, minőt csak eddig láttam. Az összes bűneimről lemodtam volna e parányi finom ajkak érintésért; úgy ibolyaszínű szemekre teh-rként nekedeztek a hosszú selymes pillák, melyek árnyokot vetettek ovális sápadt arcára. Hőfőhéromlakot néhány szál fűrtöcske csokolgatta ártatlanul. Fátolyozott szemeiből valami

csodálatosan tiszta, megindító lelki fájdalom sugara törtek elő.

Kiváncsi voltam rá, ki lehet ő, minő lehet a multja, szereleit-e már valaha, megcsalták-e már? Miért? Mit tudom, hogy miért, de ezek a gondolatok zaklatták egyre agyamat és nem bírtam fölök szabadulni. Visszaakartam fordulni többször, de valami tartóztatott, hajszolt előre, hogy kövessem.

Pici lányomait elmélyedve néztem a hóban és egyszer majdnem belelöttem alakjába. Egy kopott, esőmarta régi Krisztus-szobor előtt állt meg a templom közeleiben. susogva imát rebegtek ajkai. Felrehuzódtam az utból, ő keresztet vetett magára és egy pillanat múlva elnyelte őt a templom alacsony boltíves bejárója.

Egy ideig erősen küzdöttem önmagammal, aztán felültem mégis kabátom gallérja és aláhorgasztott fejjel besurrantam a koldusok között a templomba. Egy hatalmas oxford sötét árnyékában húzódtam meg, de az én kézkemű ismeretlenem el-egyült a nagy tömegben, nem láttam őt sehol.

Először egy-egy hosszú viaszgyertya sárgás mozdulatlan fénye küzdött a titokzatos homálylyal, a fölötáron művészi veretű nehéz karos szobrotartók számtalan sápadtan izzó lángja megvilágította a hatalmas oltárképet, a két szerzetesruhába öltözött márványszobrot. Az oltár körül szűkben, bodrosan szállt fel a tömjén füstje, erős kellemetlen illata átjárta a templom belsejét, beleárvódott az ajtókon hívők ruhájába, a szentaszok kasmirjába, az ódon, komor, sötét falak por-

lálatosan állítja — az antiszemitaizmussal elősegítette. Amde igen jól tudta Tanfe, aki éppen sseggel nem volt liberalis, hogy ha nagyobb helys megrázkodásokat el akar kerülni, minden egyes osztrák szocialis és nemzeti áramlatot figyelembe kell vennie a azoknak hébe-hóba nolenis-volenis egy-egy moraszt odadobnia. Utóda, a klerikális íhletésű herceg Windischgrätz, aki lelkesben megundorodott az egyes pártok divergáló és leg-többnyire önző érdekei küzdelmének látásától, hivatalát hamar leletette és általában észrevehe-tővé tette magát a vágy egy erős kéz után, mely valahogy tartós rendet hozzon Ausztia széthasá-dozott állapotába. Gróf Badenit szemelték ki arra, hogy a nehéz problémát megoldja és egy megbízható parlamenti többség alkotása által rendezett és normális viszonyokat létesítsen Ausztia politikai életében. Gróf Badeni, kit a korona szünet korlátlan bizalma támogató, tényleg vas kézzel és hajthatatlan következetességgel látott hozzá, hogy a vele szemben emelt felá-datnak megfeleljen és a belpolitika vezetésében bizonyos állandóságot teremtsen. smi elengedhe-tetlen előfeltétele legyen egy údvös és hasznos törvényhozási működésnek. Buzgóságnak és ösztinre törekvésnek gróf Badeni nem volt híjá val, hogy a kitűzött hazafias célt elérje. Ha ez nem sikerült neki és ha erőlyes akarata követ-keztében, hogy az ország belsejében minden áron konszolidálja a politikai viszonyokat, Ausztia ma olyan parlamenti harcok színtere, amelyekhez fogható Európá egyetlen parlamentjében sem lehetett látni és amelyek kell hogy minden osztrák hazafi szívét mély bánattal töltsek el.; mind-n tárgylagos szemléllő, aki igazságosan akar ítélni, nem ö fogja hibáztatni, hanem Ausztia szomorú politikai viszonyait és soha ki nem egyeztetheő nemzetiiségeinek aspirációit.

Gróf Badeni nem tett egyebet, mint hogy né-mileg eleget telt egy számar névze jelentékeny nemzetiiség bizonyos tényleg jogosult igényeinek, a nélkül, hogy ez által valamely más nemzeti-sége, mely hosszú ideig ugyan, de tényleges jog-ok nélkül dominált, az által magát (teltesen megrövidítve érzi és eddig elfoglalt hatalmi ál-lásának fenntartása végett a kormány ellen élet-háláharcot visel, amely kormány más oldalról, melynél viszont vitás és az állam érdekeivel nem igen kongruáló szocialis elvekről van szó, szintén nem talál elegendő támogatásra, — akkor alaposan el lehet ugyan rotnani gróf Badeni és a kormány kedvet az eredménytelen, küzdelem folytatásához és lemondásra lehet kényszeríteni a kabinettet, de ami aztán következik, azért csak csak lesznek felelősök, akik a Badeni-kabi-net ellen folytatott ékeskedett ellenségeskedés-ük által a parlamenti működést megbénították és éppen most, mikor a kiegyezés kérdését Ausztia beteges politikai állapotai következtében folytonosan növekvő befolyásnak örvendő Magyarországgal eldönteni kell, minden egyetértő eljárást lehetetlenülé lesznek.

Magyarország már a kültöld szemében is kezd a monarchia egyedüli mértékadó tényezőjeképen érvényesülni, miáltal részvetél tekintenek a reicherathban folyó nyomoruságos színjátékra. A helyzet rendkívül komor és vigasztalan, annak szomorú következményei szinte beláthatatlanok.

Most azonban mindennek szeme segítséget keresve, ő Felségre tekint, aki ép most érkezett vissza Budapestről. ő Felsége jelenléte a világító pont ebben a vigasztalan helyzetben, amely osznap az az egy reményt engedi meg, hogy a császár, mint mindig, ugy most a legnehezebb viszonyok közt is meg fogja találni a helyes meg-öldést Ausztia javára.

Legfőbb ideje is, — így fejezi be a „Pester Correspondenz“ közleménye betejező részében említett osztrák parlamentárius érdekes fejezetésit, — legfőbb ideje is, hogy a mostani telje-ség-l tarthatatlan állapotnak gyorsan vége vet-tessék.

A város házából.

17718/1897,

Hirdetmény.

Zala megye Tökintetes közigazgatási bizottsága folyó évi szeptember hó 14-én tartott ülésében hozott 1870/kbl 897. számú végzésével az egy-es és követséit adók, valamint az ezek módjára bevezendő egyéb állami követelések behajtási eredményét kielégítők nem találván, — Nagy-

Kanizsa városára névze az 1883. évi 44. t. o. 81. §-a értelmében a felelősséget kimondotta; — ezen kimondott felelősségnek mint a város, mint pedig az egyes adózó polgárookra nehezedő sa-lyos következményeire való tekintetből felhivat-nak Nagy-Kanizsa város adózó polgárai, hogy raját, jöfelteggött érdekekből folyólag adótar-tozáukat folyó évi november hó folyamán a városi adóhivatalnál befizetni annyival is inkább töre-kejzenek, mert ellenkező esetben a leg-szigorubb behajtási mód fog alkalmazása véletni.

Nagy-Kanizsán, 1897. évi november hó 6-án.

A városi tanács.

LENGYEL LAJOS h. polgármester.

NEU ALBERT ellenőr

H I R E K.

— Személyi hírek. Klobucsár Gyözö vezérőrnagy magánügyben néhány napot városunkban töltött. — Városunkban idő-zíki jelenleg dr. Philippsohn Márton hírne-yes történetírő, a brüsseli egyetem volt ta-olórá és rektora dr. Neumann Ede főrabbi és családja látogatására.

— Kihűntetés. ő felsége a király Hejas Pál csurgói evang. református fő-gimnáziumi tanárnak, a tanügy terén szer-zett érdemei elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— A pécsi püspök. ő felsége, pécsi püs-pökké Hettyey Sámuel esztergomi kanonokot, a primás iroda-igazgatóját nevezte ki. A régen örszedében állt püspöki székre különféle kom-binációk alapján sokféle jelöltet emlegettek a beavattotaknak látamái akarók. Kezdetben komolyan jelölték Frankóti Vilmos dr. cz. püspök, azonban neki hatalmas ellenjelölje volt dr. Steiner Fülöp, akit magasabb helye-ken pártfogoltak. Különbösen most egy esztendeje dr. Steiner püspöknék pécsi püspökké való kine-vezetése majdnem hevegett tény volt. Kine-vezetése elmaradásának oka leginkább az volt, hogy a magyar kormány nem akarta, hogy a püspököket, nagyobb jövedelem kedvéért rendszeresen álla-sukat overölgesek, mert már eőbbi esetekben Ipolyi, Schlauch és Bende püspökök áthelyezé-sékor a római Curia e miatt a kormánynál óvat is emelt. Hettyey püspök kinevezetése mindenütt a legnagyobb meglepetést keletete, a azt tisztán a primás befolyásának és akaratának tulajdonították.

— Házaság. Schaffer Arthur a „Foncieri“ biztosi társaság nagykanizsai főügynökségének titkára f. hó 4-én házasodott köötű Maschanzker Laura kisasszonnyal Nagy-Kanizsán.

— Esküvő. Burits Mátás kardói úlszer-és vakkereskedő f. hó 3-án esküdtű örök hűs-égét Tass Gizella kisasszonnyal, Tass Simon kedves leányának. A menyasszmenet a magán-fogatok hosszú sorára, vonult az anyakönyvi bi-valtalba, hol Lengyel Lajos helyettes anyaköny-vezető végzőle nagy közönség jelenlétében a polgári esküvel: Innen a szép menet egyenesen a plébánia templomba hajtattott, hol a jó barátok és ismerősök már annyira tö zsaporodtak, hogy az ifju pár alig juthatott az oltár elé. Horváth Honor sz. ferencrendű ádózar áldotta meg az új frigyet. Nászok voltak a menyasszony részéről: Bogenrieder József, a menyasszony részéről: Burits János kereskedő (N. Atádról); nászanyaszonnyok: Bogenrieder József és Poreus Antalné; kosztora-nyaszonnyok: Tass Janka, May Mariaka és Burits Terka kisasszonyok vőlélyek: Szabonyi Géza (A. Lendva), Mathea Károly és Janda Károly.

— Casino vigalomp. Casino vigalom-rendezésége, mely a múlt működésére nagy meglegedéssel tekinthet vissza, újból megalakult. A bizottság elnökévé nagy egyöntűtséggel is-mét Edeospanger Leó, titkárá pedig dr. Rosenbery Mór választott. A bizottság már folyó hó 20-án actióba is lép, amelyyiben ezen napon rendezi az első műsoros thea-estélyt. Meghívők ugy ezen, mint a többi házi estélyekre kizárólag-osan a tagok közt küldetnek szét, de ezeknek nemcsak jogában, hanem köteleességében is áll minél több vendégről gondoskodni, kik igen szí-venesen láttatnak.

— Ikr. negyvet első zsúrja ma délután 5-öt órakor kezdődik a hasznó nagy termében.

— Miniszteri inkolalátogatás. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a csákortyrai állami tanítóképző intézethez inkolalátogatóvá Desső Lajost nevezte ki 1897/8. tanítási évre.

— Az első-lemdvai mandátum. A képviselőház nyolcadik bíráló-bizottsága, Fest Lajos elnöklete alatt tartott, csütörtöki ülésében a megtartott vizgatát alapján folytatásos tárgyalás alá vette Morsószyk Endre, az első-lemdvai ker. megválasztott képviselőnek kérvénnyel megátma-dott választási ügyét. A kérvényezők képviselő-tében Nagy Desső ügyvéd, a választás védőjeként Semadán Sándor ügyvéd jelent meg. Az elnök bejelentette, hogy a választás második védője, Haydin Károly visszalépett. Bejelentette továbbá az elnök, hogy a Zsupanecz György és társai izgatási bünygére vonatkozó iratokat a nagykaniz-sai törvényesék bekérven, ő azokat beküldte a elsőfogyva azok nincsenek a vizgatási iratok közt. Nagy Desső indítványára a bizottság a tárgyalást elhalasztotta addig, míg ezeket az iratokat beszerzik.

— Aratás novemberben. Ez a csoda pedig nem a Nilus tájkján esett meg, hanem Zala-megyében, a sümegi sovány földben. A jelenleg elverte annak idejéje Molnár János árpa vetését. Aratás után a garda azonnal földszántott a földjén, ekkor a jégtől kivert szemetek a földbe kerültek, nem sokára kikelték s ma olyan szép sűrű árpavetés bujjanak ott, hogy leőzi az előt. A szemek már errett k és e hét folyamán Molnár kaszátt fog újból s levágya s második termést is. Számit vagy öt métermássa szép és tiszta árpara.

— Gyilkos vő. Májer (Káda-i) János sümegi lakos együtt élt ipával Kocsis Istvánnal az öreg Kocsisnak nem valami jó folyt dolga vejenél, mert ez durvelletű ember volt, vele rosszul bánít E miatt fenyegette, hogy a házát, kis szőjét leányának adja s annal hurzza meg meg szúrja arra az időre, amit neki ís on ölnie enged. Májer félt, hogy apása bevállja fenyegetését s hoga annak előjé vegye, szörnyű dologra határozog-el magát. Egy este értesült arról, hogy az öre-kint hal a szőlőben, éjféltkor után ment fel-bontotta a szuplettöt, bemászott a hájlekba a az ott alvó öreget megfojtotta. Májernek leánya gyonyt táplál, hogy öregpaja nem természetes halállal mult ki. Ki is fejezte abbeli gyanuját, apja előt, hogy alighanem az öregek leánya, Agnes, ölette meg őt. Májer hogy leányát elhall-gattassa, bevallotta neki, hogy ő fojtotta meg az öreget, de hallgatson a dolgrol, mert őt is meg-fojtja. A leány két óvnál tovább hallgatott. A mlut hezetken azonban a városában elbeszélte a dolgot, s az ügy végre a sümegi járásbíróság elé került. Kovács hásvait é napokban eskü-hatalt hatóság közegek jelenlétében. A hullát fölboncolták, de az erőszakos halál nyomait már nem lehetett rajta megállapítani.

— Az új segélygyűlést. A Nagy-kanizsai Takarékpénztár rész. társaság által alapított Önségélygyűlést folyó hó 4-én, Edeospanger Lipót kir. kerek-tanácsos, az anya-intézet elnöke, elnöklete alatt tartotta meg a lakó községülését. Az igazgatóság következőleg alakult meg: dr. Tuboly Gyula elnök, Unger Ulman Elek alelnök; igazgatósági tagok: Csáparý Ádám, dr. Franca Radolf, Fischl Pál, it. Fasselhofer János, Grünhüt Henrik, Halova Frigyes, Kalder Mátás, dr. Mayer Ferenc, Murabóly L-jos, Plosser Ignác, Rosenfeld József, dr. Rothschild Jakab, Schors Richard, Szoldmayer László, Stirling Sándor, Ström Tivadar, Tripammer Gyula, Zerbovics Lajos. Folyóéval bizottsági tagokká választatták: Desső Béla, Kramer Lajos és Rosenbery Ernő. — A bevezetés a nagy-kanizsai takarékpénztár helyiségében esztendőnk. Az első bevezetés december hó 7-án lesz.

— A követs. gazdasági tanácsotest kebelében fennálló „Georgikon kör“ folyó hó 3-án tartotta első rendező ülést. Wahrmann Sándor III. éves hallgató ezuttal a „házi állatok ökszéri takarmányozásáról“ tartott szabad elő-szást. Hozzá szólottak Bartha Lipót, Uhl Aurél és Matyas Janos III. éves hallgatók. Végül Csudó Béla tanár indítványára csodának jegy-zőkönnyilleg köszönet szavaztatott.

Törvényszék.

Végtárgyalások és ítélethirdetések:

1897. évi november hó 9-én.

Idegen ingó dolog szándékos megrongálásának vétségével vádolt Rebernik Mihály s társai büntetőügyében végtárgyalás.

Felmenő ágbeli rokonon elkövetett súlyos testi sértés vétsége miatt vádolt Hegedűs György büntetőügyében végtárgyalás.

Megvesztegetés vétségével vádolt Károly János büntetőügyében végtárgyalás.

Halált okozott súlyos testi sértés büntetével vádolt Novák Antal büntetőügyében III. bir. ítélethirdetés.

1897. évi november 11-én.

Halált okozott súlyos testi sértés büntetése, illetve könnyű testi sértés vétségével vádolt Svelez György s társai büntetőügyében végtárgyalás.

Súlyos testi sértés s halált okozott súlyos testi sértés büntetével vádolt Szekovecz Imre büntetőügyében ítélethirdetés.

1897. november 12-én.

Zsarolás vétségével vádolt Iváncsics Márk s társai büntetőügyében végtárgyalás.

KERESKEDELEM.

A kartel-ügy.

(a. 4.) A kartel a nagytőke vállalatának szövetkezése a fogyasztó vagy a termelő ellen. Az osztrák kormány megaláta az utját, hogy a kartelbe egyesült vállalatokat megrendszabályozza, s törvényjavaslatot készített ezek ellen. A javaslat megoklásában elmondja, hogy tulajdon képpen nem is cauda, ha a prémiumokkal és egyéb átlami kedvezményekkel dolgozó iparostelepek ellen fellázad a nagyközönség, meg a termelő, mikor látja, hogy ezek a vállalatok nem elégszenek meg az állami szubvenció egész listájával hanem a mellett még az árak eladási árát megállapodással emelik, a nyersanyagok vásárlási árát pedig megállapodással emelik.

Ezt az osztrák kormány balátta, de a miénk még mindig haboz. Vagyis nem haboz, hanem a habozás intézményéhez folyamodva, megkérdezi a hosszú kötéltre eresztett kamarák véleményét, s míg ezek hosszalognak, s hónapok múltán megnyilatkoznak, addig a kormányzás terhe más miniszter vállat fogja nyomni, az ismét ráér elvetni az időközben beérkezett kamarai és testületi jelentéseket, s más alapon indítani meg a kérdézőkördést.

Igy azután remélhetjük, hogy a kartelek boldogan fognak tenyészni tovább, az állam vállalatai — mint ma is — tovább is részt fognak venni a kartelekben, a cukorgyárosok szebreg fogják vagni a prémiumot és tudja isteu, micsoda más, meg számukra külön feltalálódó kedvezményeket, s a mellett vigan fogják emelni a cukor árát és leszorítai a cukorrépa árát, s erre a mintára a nagytőke összes vállalatai fényesen be fogják rendezni üzemüket, s virágozni fognak óriási igazgatói fizetések és felszaporodott osztalékok mellett. Mindez a magyar kormány jóvoltából és a magyar közönség türelméből.

De mégsem! A szakgyárosok már elkezdtek tárgyalásait a megmozdított fontos kérdésben. Mindnyáján jól tudjuk, hogy a kartel a fogyasztókat, tehát Magyarországot tizenkét és fél millió lakosát károsítja, egyénián termelő mondjuk 20—50—100 ember javára. Jól tudjuk, hogy nap nap után a legnagyobb nyilvánossággal tárgyalnak és újságnak magukról a cukorkartel, a vaskartel, a petróleumkartel, pálinkások kartelje, s a kartelek végtelen sora, mely minden egyes foglaltsági cikket külön-külön drágít meg s éhes és ez évbén igazán inséges népek.

És ime! A megkérdészt egyesületek sorban nyilatkoztak a kartelörsény ellen, a kartelek virágása érdekében. És mért történik ez?

És azért történik, mert szokása már az a magyar embernek, hogy ha látja is a vesszedelmét, lusta megmozdulni, s inkább elviseli a sors csapását, mint hogy szavát fölelje a saját érdekében.

Ellenben a kartelesek működnek és nyilatkoznak, hogy mielőtt az igazi közvélemény meg-

nyilatkoznék, jó előre elkészíték a saját apró ázelmeknek.

Ilyenkor kibujnak a Bosányiak, a hatvani Hatvani-Deutchok, Szirmai Artur, Glücksthal Samu és barátjuk Matlekovics Sándor v. b. t. t. a szabad kereskedelem fölött büjök, a ki nem veszi észre, hogy a kartel erősebb protekció, mint a védvám.

Mondanunk sem kell telán, hogy hatvani Hatvani-Deutch cukorgyáros, a ki tehát a cukorkartelnél, mint legelő van érdekei, hogy Bosányi ur a malomkartel, meg a pálinkakartel titkárja és b. l. s. szervezője, s hogy mindezeknek az uraknak vagy az inge, vagy a gallérija valamelyik kartel.

Da hát annak természetesebb, hogy ők nyilatkoznak a kérdésben. Bosányi ur megbotránkoszik az osztrák kormány magatartásán. Hogy meri az osztrák kormány a cukorgyárosok cirkulusait turbálni. A kormány arra való, hogy prémiumot adjunk, mert attól hizik a részvényes, de a kartelkhez már semmi köze. A magyar kereskedelmi csarnokban Hatvani-Deutch Sándor elnöklésével szakosztályi ülést tartottak, s ezen Szirmai Artur előadó kifejtette, hogy a mi viszonyaink a kartelörsényt el nem tűrik. De a kartelörsénynek tulajdonképeni célja sincs, mert az egyöntetű és tervszerű eljárásra való egyesületi hajlam oly erős, hogy egy tapasztalt nemzetgazda szerint, ha nem kartel, egy luxió vagy trust alakjában történnek az egyesületek.

Az országos kereskedelmi és iparcsarnok Matlekovics Sándor v. b. t. t. elnöklésével tartotta ülést, melyn Glücksthal Samu dr. terjesztette elő indíványát, mely azon alapszik, hogy a kartelek a szabadverseny okozta gazdasági fejletlenségnek szükséges korrekívumai, mert a termelés és fogyasztás közötti és gyakran gazdasági krízisekre vezető aránytalanság megszüntetésére alkalmas eszközül bizonyultak.

Természetes, hogy e nyilatkozatok mind egyértelműek s azért szinte örömmel látjuk egy debreceni kereskedelmi iparkamarának független érzelmi, öntudatos felszólalását a kartel-gazdálkodás ellen. Mindenesetre reméljük, hogy a gazdasági egyesületek is meg fognak nyilatkozni a kérdésben, s hogy a kereskedelmi kormány nem lesz egyedül a kartelösök egyoldalú információ-jára utalva.

Közgazdaság.

Társba debattak. Nagy nézőközönség akad fővárosban a múlt napokban egy igen érdekes látványosságának, a mikor is a IX. kerületi elöljáróság által kijelölt helyen Mauthner OJón megkeresik, a kir. közigyűző jelentében épp úgy mint a múlt év hasonló időszakában az országban és az osztrák birodalom területén elhelyezett bizonynyi magazekrényisből el nem adott magvakat égettette el.

A felhalmozott nagy tömegből felcsapó lángok rövid időre alatt közigyűzőleg hitelesen megállapított 226, 000 oszmag konyhakerti és virágmagot 13450 frinyi értékben emésztettek fel.

Nagy elhatározás szükséges ahhoz, hogy ilyen értékű magvak, melyek legnagyobb részt még értékesíthetőek volna, de a vesztőközönséget nem elégitenék ki, oly mértékben mint Mauthner féle magvakról megszokva vannak, ezen módon megemisszimentesek, márást araban megnyugtatóan szolgálhat ezen példa a Mauthner-féle magot vásárló vidéki közönségnek, mert teljesen biztos lehet abban, hogy ocsák legjobb termései friss magot kap, mely mag úgy igazságság mint hozam tekintetében mindentor megjelöl a ma hozamokosának, melyet a kereskedő közönség a Mauthner-féle magvakhoz joggal fűz.

Növénytermelési kísérletek.

I.

A mesterséges trágyafélék utóhatása.

A mesterséges trágyafélékkel végzett gyakorlati irányú trágyázási kísérletek célja kinyomozni azt, hogy jövedelmező-e a trágyafélék alkalmazása az illető gazdaságban. A jövedelmezőség megállapításánál a legelőbb gazda oly módon jár el, hogy a tapasztalt természetből értékből levonja a trágyázás költségét s a fennmaradó összeget tekintti tisztajövedelemnek.

— **Bentálás virágkereskedés.** Ez volt címe a „ZALA” november 4-iki számában annak a hír-közleménynek, melyben az van, hogy Asztalos, a Fabik és Asztalos cég beltagja egy irodai gyakornokot tetleg bántalmazott. Asztalos ur személyesen eljött szerkesztőségünkbe és kijelentette, hogy a közleményben foglaltak nem felelnek meg minden tekintetben a valóságnak, márást nem elég hűen tüntetik föl a történetek. Nevezetesen kijelentette, hogy mikor ő (Asztalos) az üzlet köré csoportosult tanulókat felszólította, hogy „menjenek a dolgukra és ne áldogáljanak ott, mint a facérok.” ez után visszatért üzletébe s annak ajtaját is betette. Egy irodai gyakornok azonban (ki körül-belül 17—18 éves lehetett) öljnyitotta az üzlet ajtaját és itt nem reprodukálható káromkodásokkal s e mellett sértő, kihívó szavakkal inzultálta Asztalost és formálisan provokálta, hogy nyuljon ő-hozzá, ha mer. Erre következett be a tettesesség. — Elismeri azt, hogy a még ennek megtörténte után is étketlen szavakat kiabáló, szinte dühöngő fiatalemberrel szemben öljszólította az éppen közelben álló rendőrt, hogy kísérje be a kapitánysághoz; majd ő is utána megy és előadja panaszát; de nem azoknál a szavakkal, amik abban a hírközleményben vannak. Az ő szavai ezek voltak: „Vigye ezt a fickót a kapitány-sághoz; majd én is mindjárt megyek!” — Szívesen helyt adunk Asztalos ur eme bemozdásának, hogy melyik felel meg teljesen a valóságnak, azt sem ő, sem mi, hanem az erre hivatott kir. bíróság fogja, eldönteni, — hova már mint az a múlt számunkban is jeleztük, az ügy kerül.

— **Erdészeti tanulmányut.** Örömmel értesülünk, hogy a földmívelésügyi mk. minister városunk szülöttjét Káán Károly beszercebányai mk. erdészzerdőmérnököt néhai Káán Károly helybeli ügyv. fűt, az erdei vasut, hid- és víz-építézet, az erdők kihasználásának módja és eszközei, végül a vadpatakok szabályozásának tanulmányozására egy évig tartó külföldi tanulmányi utra küldte ki. Káán utja, mint értesülünk, Elzasz-Lotharingia, Badeni-nagyercegség, Württemberg, Szejc, Bajorország, Szászor, szág, továbbá Tírol, Stajersország, Karinthia Alsó- és Felső-Ausztria és Csehország tanulságos tájain vezet, s a jövő őszön fog véget érni.

— **Egy rejtélyes alak.** Egy felette árdekes existenciát köröznék most a hivatalos rendőri közlönyben. Valami Kóber Alfréd nevű emberről van szó, a ki szelében-hosszában minden város ur házában bemutatkozik és a neve után nagy szerény oda bigyesszi a „lovag” címet, ezenkívül pedig egy nagy hírű berlini könyvkiadó cég ügynökének mondja magát és bolnai hangzós című léreművekre gyűjt előfizetéseket, A kőszeli városokba fényes sikerrel operál a lovag ur: igen jelenékeny előfizetési díjakat gyűjtött és ez már nagyon régen volt és kötelesegerőli láthatóság megfeledezett, mert az előfizetők maig is várják a műveg drága „művet”. Igy kétségtelelenül fellelhető, hogy Kóber Alfréd lovag ur osszasokat követ el. A rendőrség erélyesen szemmel tartja a ritert.

— **Elvesztett csikó.** Október 30-án Nagy-Kanizza VI.—VII. kerületi legelőjéről a csikós elől egy drb. 2 és fél éves szürke-szörű, (homlokán csillaggal orrán fehér folt) kanca csikó elfutott. Felkérük a becületese megtalálót, ki annak hollééről tudna csak felvilágosítást adni, jelentkezzék a rendőrkapitányi hivatalnál, hol a tulajdonos által illó jutalomban részesül.

— **Talált aranygyűrű.** Nov. hó 1 én a rom. kath. temetőben egy köves aranygyűrűt találtak. Felbívják a káros félt, hogy ezen gyűrűt — mint igazoló tulajdonát — a rendőrkapitányi hivatalnál, hivatalos órák alatt vegye át.

— **Az osztályozásjárdák első hullása.** Lapunk tisztelt olvasó közönségének b. figyelmét felhívjuk Török A. és Társas budapesti cég hirdetésére, akik m. k. szab. osztályozásjegyek elárúsításával meg lettek bízva. Ezen sorvjárdák a m. kir. kormány felügyelése alatt áll és mindenkinek ajánljuk, hogy a bizalommal forduljon Török A. és Társas Bélarusitókhoz Budapestben.

Es a számítás azonban igen sok esetben hibás, mert a műtrágya hatása nem csak egy - de két három évre is kiterjed; s így utóhatását is figyelembe kell venni, hogy jóvédelmezősége pontosan megállapítható legyen.

Az eddigi kísérleteket bizonyítják, hogy csak a chilislétram és kénsav ammoniak hatása terjed ospany egy évre, ellenben a többi trággyák nevezetesen a foszfor és kálium trággyák hatása több évre terjed.

A kísérleti állomás az 1894 év őszén szuperfoszfátot talajokra vonatkozólag kérte be 1896-ban az adatokat azok utóhatását bírálandó meg. Beérkezett 26 kísérletről adat; a 26 kísérlet közül 14 esetben következett őszi után halálos. A 14 eset közül 2 esetben abszolte semmi utóhatás sem mutatkozott; 4 esetben csekély termésobblet mutatkozott, 9 esetben azonban 50-534 kg. termés többlet mutatkozott. Összevetve most már a második év termésöbbletét az első év termés többletével kitűnik, hogy a mely esetben az első évben volt nagy a termés többlet az második évben a minimumra redukálódott az, ellenben minél csekélyebb volt a termés többlet az első évben, annál jelentékenyebb a második évben, a mely kísérleti eredmény igen nagy horderejű dolog, a mennyiben bizonyít hennünket arról, hogy a mennyiben szárazság miatt az ehintett szuperfoszfát az első évben nem adja meg a kelő termésobbletet, megfogja adani a második évben.

Igen jelentékeny volt továbbá a szuperfoszfát utóhatása burgonyánál a hol egy esetben 2833 kg. volt a termésöbblet. Egyéb növényeknél is mindenütt mutatkozott termésobblet, ezekről azonban oly kis számú adattal rendelkezik az állomás, melyekből végérvényes következtetést alig lehet vonni, úgy'azszik' azonban, hogy a tengerinél semmi nemű műtrágyával termésobbletet nem lehet eredményezni.

A trággyázási kísérletek nióhatását figyelembe véve, kimondja az állomás, hogy a Thomassalak alkalmazása első sorban az agyagtalajú réteken lehet igen jóvédelmező. A káli foszfát utóhatása is oly jelentékeny volt, hogy a második év termésöbblete az első év deficitjét jóvédelemmél változtatta. Bizonyos, hogy ugy a Thomassalak, mint a kilitfoszfát utóhatása legalább két évre terjed. A kísérletekből kitűnik továbbá az is, hogy a főzeges réteken a műtrágyák alkalmazása célszerű ugy a termés mennyisége, de kivált annak minőségére való tekintettel.

A szőlő trággyázási kísérletek utóhatását illetőleg kitűnik: 1/. hogy az agyagtalajokon a műtrágyahatás a nem mutatkozik oly általánosan és szembőlőten mint a homok talajokon. 2/. hogy a foszfor-, nitrogén-és kálium trággyával a homoki szőlők termése jelentékenyen fokozható anélkül, hogy a must cukortartalma lényeges változást szenvedne. 3/. hogy a foszfor és kálium trággya hatása a második évre is kiterjed és ha a salétromtrággyát megismételjük, a termés akárhányszor nagyobb mint az előző évben.

Kivonat a magyaróvári növénytermelési kísérleti állomás 1896-ik évi jelentéséből.

termés nem számítva az 50 kgm-on aluli termés többletét 18 kísérlet közül 11 esetben volt jelentékenyebb- 50-100 kg. között volt a termésobblet 4 esetben, 100-200 kg. között 4 esetben, 200 felett 3 esetben, a legnagyobb termés többlet pedig 536 kg. volt, a mely körülmény azt bizonyítja, hogy míg homoktalajokon a szuperfoszfátnak egymagába való alkalmazása megfelelő lehet.

A szuperfoszfát és kaint együttesen alkalmazva, vagyis a kálijoszfát; trággya a szalma-termést szintén a legtöbb esetben fokozta a szalma-termés azonban 20-e-et közül csak 8 esetben fokozta jeletékenyebben, miert is az állomás véleménye szerint a kálijoszfát alkalmazásától csak az esetben várható siker, ha a szőlőtrággyával kombinálatik.

Kivonat a magyar-ovári növénytermelési kísérleti állomás 1896-iki évkönyvéből.

Igen érdekesek továbbá a burgonyával végzett műtrágyázási kísérletek. E fejezet elején az állomás megjegyzi, hogy az országban a burgonya átlag termése sokkalta csekélyebb mint a mekkorák hazai viszonyaink között lehetnének. A csekély átlag termésnek okai: a degenerált vetőgumó, a talajok tápanyag szegényesége és hiányos művelés, s hogy a burgonya féleség-változtatásával, az eddigi degenerált burgonyának jobbal való helyettesítésével, a termések tetemesen fokozhatók.

Az a'bbi burgonya termési kísérletek középkölt talajon oly módon végeztetik, hogy az első parcella trággyátlanul maradt, a 2-ik kapott 100 kg. szuperfoszfátot, a 3 ik 100 kg. szuperfoszfátot és 40 kg. chilislétramot.

A beérkezett jelentések közül 20 kísérlet adata volt felhasználható. Ezek közül a szuperfoszfát 13 esetben fokozta a termés többletet 98-1986 kgrammal.

A szuperfoszfát és chilislétrammal trággyázott parcellán 20 közül 16 esetben szolgáltattak 67-2*93 kr termés többletet, tehát a chilislétram jelentékeny mérvben hozzá járul a termés többlet fokozásához. Annak dacára ott a hol friss istálló trággyák veitk a burgonyát jóvédelmezőbb lesz kat. holdanként 145-150 kg. szuperfoszfátot egymagában elszórattak.

Közt talajon szintén több irányban végeztett termelési kísérlet.

Itt a szuperfoszfát egymagában alkalmazva 19 eset közül 15 ben okozta a termést 134-1738 kgrammal.

Szuperfoszfát és chilislétrammal is ellátott talaj 24 eset közül 24 esetben fokozta a termést, csupán egyszer 1 métermésszán alul.

A szuperfoszfát kálijoszfátával alkalmazva 20 kísérlet közül 19 esetben fokozta a termést 134-6214 kgrammal.

Ezen adatokból tehát kitűnik az, hogy a használt műtrágyák mindegyike fokozta a termést, bár a talaj és egyéb helyi viszonyokhoz mérten különbözőleg. Az eredmények annyira őszevágók, hogy egyik trággyázási módnak sem nyújtható előny, miert is csak az adott viszonyok között eszközölendő kísérletekkel lehetséges megállapítani, hogy melyik trággyázási mód jobb.

könyvnek utóvételével való megrendelés, a postadíj és csomagolás miatt költségesebb, míg a postaszállítványok előre beküldött előfizetési díjak ellenében, a kötetet keresztvételre küldöm címre. Gyűjtőknek minden tin előfizető után, egy tiszteletdíjjal szolgálok. A művet magyar közönség sivez támogatását kérve maradtam, Budapest, 1897. november hó kiváló tisztelettel Gottler Lajos az „Egyetértés” munkatársa.

Az e rovásban megemlékelt művek megrendelhetőek és kaphatók Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

NYILTTÉR.

Az e rovásban kösültékkért nem vállal felelősséget a szerk

Földvár-selymes 60 ktról 8 ft 35 krig méte enként - japán-, kínai, s. a. t., a legjobb minirással és színben, s. m. fekete, fehér és szines Hesseberg-selymes 45 ktról 14 forint a krig méterenkint szina, csukos, kocskasztott mintá-65t damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőségben 2000 szin és mintánál stb. a megrendelt árakat postabér- és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat postafordulójával küld: Hesseberg G. (ca. kir. udv. szállító) selymgyárai Kárichben - Számba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros belyeg ragasztandó. - Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elistáztatnak. 2

Krondorfi Savanyúvíz

KELEMES IZE MIATT

UGY MINT ASZTALI VIZ

DE LEGINKÁBB MIINT

gyógyvíz

tűdő, gyomor és vízhólyag bántalmaknál sikerrel használják.

Nagy-Kanizsán kapható:

Pauk Jakab, Neu és Klein és

Fesselhofer J. uraknál.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Rozs- és burgonyatrággyázási kísérletek.

Ismeretes dolog, hogy az ősi gabona termését az egymagában alkalmazott foszfortrággya sokszor igen jelentékenyen képes fokozni, különösen akkor ha a talaj nem tartozik a tipikus homok talajok közé, sem nem nagyon főzeges, hanem akár istállótrággyázás akár pillangós virágúknak terneztetése folytán elegendő nitrogént tartalmaz. A rozs biztonságban és nagyobb mértékben szokta a mondott esetekben a foszfor trággyát megválni a buzánál is, miként azt a magyar-ovári növénytermelési kísérleti állomás eddigi kísérletei bizonyítják.

A 1896 évben szuperfoszfáttal rozs alá, csak kevés helyen eszközöltetett kísérlet, az is többnyire homok talajokon. Ezen kísérletekből kitűnik első sorban, hogy a szuperfoszfát nemcsak a mag, de többnyire a szalma-termést is jelentékenyebben fokozza. 20 kísérlet közül 13 esetben volt nagyobb a szalma-termés és pedig 2 esetben 1-3 keresztel, 3 esetben 3-4, 4 esetben 6-10 keresztel; 2 esetben 2-3 másszával, 1 esetben 4-5 másszával volt több a szalma, a mely körülmény világosan megcáfolja azon hitet, hogy a szuperfoszfát csak a szem termését fokozza. A szem-

IRODALOM.

* A Mátyás Diák legújabb száma is köztelendő teszi, hogy ez időszert az összes élelapok között a Mátyás Diák a legvirágabb és legértelmesebb. Kétzer annyit nyújt egy szövegben és képekben, mint bármely más vig utazó; azoknál annira világosabb, hogy szinte csodálatos. Alakjainak eredetisége, adomániai sokasága, aktuális közelményeinek tarkasága, talányrovatainak gazdagsága éppen olyan vonzó erőt képez, mint az a husz-harminc kitűző karikatúra- és adoma-illustráció, a melyek elsőrendű rajzokból kerülnek ki. Minden számban egy befejezett vig elbeszélést nyújt. A Mátyás Diák ily körülmények között valódos családi lap, a melyben a család minden tagja talál neki való, kedves dolgot. A Mátyás Diák egyuttal a legolcsóbb élelap is, mert előfizetési ára egy negyedre csak 1 ft 50 kr. A kiadóhatal (Budapest, Sarkantyus-utca 3 szám) szivesen küld mutatványsságot, ha esiránt megkeresik.

Felhívó előfizetőre! Az a meleg fogadtatás, a melyvel három év előtt „Erszelmek” cím. alitkiadott novellákötetemet úgy a közönség mint a fővárosi sajtó fogadta, arra büditi hogy ismét egy kötet novellát adjak ki. A 10-12lelve terjedő kötetnek, a mely jó hírnév Róval Leo óvári könyvkereskedése bizományában, még en év folyamán fog megjelenni. Múltó Gentry lesz a címe és körülbelül husz-ötvenlelet fog tartalmazni. A novellák nagy részén elsősorban, a fővárosi naplajokon jelent meg. Tárgya - mint a kötet címe is mutatja - modern korotban, a magyar középkeletélya életéből van merítve. Egy kötetnek az ára 1 ft 30 kr. less. Az előfizetési díjakat kérem az év november 20-ig lakásomra (Budapest, VI., Nagy János-utca 1/B földszál) küldeni. A

4 arany-, 18 ezüst-érem, 30 dísz és díszmértékmény

I Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID

es. és k. kir. szab. meosvív lovaknak. 1 palack ára 1 ft 40 kr.

30 év óta utav. istállókbán valamint katonai és polgár ügyböl istállókbán is használatban nagyobb erőseztések előtt és után erősfitteli; továbbá szemesedések, rándulások, az (nak merevsége a más ily alkalmazásnál; képest a jóval kiváló teljesítésményekre idomítására.

Tovább a főnébél védelemre ügyelni a védelemre károsodottan kifejezni: Kwizda-féle Restitutionsfluid

ES Istedt:

Kerül. gyógyszerár Kornsburgban. esztrák-magyar es. és k. advári szállít. té.

F. 6. november 11-én
kezdődik az
Első m. kir. szabadalmazott
OSZTÁLYSORSJÁTÉK
I. osztályának húsdán
100.000 sorsjegy, 50.000 nyeremény.
Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben:
1.000.000 korona

Különös nyeremények:
600.000, 400.000, 200.000, 2 à 100.000
90.000, 80.000, 70.000, 2 à 60.000 kor.
és így tovább; egészben 5 hónap alatt 6 osztályban
13.160.000 kor. lesz kisorsolva.
Eredeti sorsjegyek árai természetleg:
egy egész 6 frt, egy fél 3 frt, negyed 1 frt 50 kr, nyolcad 75 kr.
Megrendeléseket kérjük mielőbb, de november 11-ike
(húsdán kezdete előtt)

Török A. és Társa céghez Budapest, Váci-körút 4/P.
küldeni.

Kivágandó.

Megrendelési bárcza.

Török A. és Társa uraknak
Budapest, Váci-körút 4/P.

Kérem nekem I. osztályú eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

frt kr. összeg
usánveendő.
postautalvánnyal
küldeték
mellékelve.
(A szükségtelen rovat törölnöd.)

.....
hely:
Mogyó:

Ozerny-féle
KELETI RÓZSATEJ

(Orientalische Rosenmilch)

oly meglepően áda, tiszta,

fiatalos arcbőrt

szeren, mely semmi más szer által el nem érhető; kitűnő hatású májfolt, szepő, pórszűcsök, hóratka (Mitesser) tülvörös arc a bőr minden tisztálansága ellen, megszünteti a sárga vagy barna arcszínét s egyaránt alkalmas minden testrészre. Ára 1 frt.

■ Halzsamoznappan hozzá 30 krajcár. ■

Ozerny-féle

TANNINGENE

a legjobb kipróbált ártalmatlan

HAJFESTŐSZER

haj és szakál, valamint szemöldök-festésre, melyek a leggyorsabb módon, már egyszeri használatnál is egészen biztosan visszanyerik azon kifogástalan, fényes, szőke, barna vagy fekete természetes színt, amelylyel megőszülés előtt bírtak s mely nem szappannal való mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul.

Ára 2 frt 50 kr.

Törvényesen védett, lelkismeretesen megvizsgált és valódi minőségben kapható

ANTON J. OZERNY, Bécs

XVII., Carl Ludwigstrasse 6. (szját ház) és
Wallfisch-gasse 6.

Szétküldés postal utóvétellel. Prospektus ingyen és bérmentve. Raktár a nagyobb gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Budapesten **TÖRÖK JÓZSEF** és **EGGER A. FIA** gyógyszerészeknél.

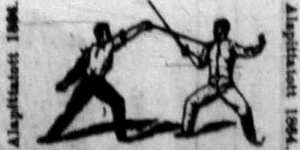
Főraktár Komáromban: Kirchner M. gyógyszerész. Körösön: Konrad Ceraj-Ceric gyógyszerész, Szent-Elek: Graf Mihály.

KLTYTHIA a bőr ápolására
szőpítésére és
finomítására
Puder
Legelőkeltebb minőségű, hál és tartós puha.
Főraktár: Bécs, I. Volkmarstr. 10.
Kapható a legjobb illatszertárakban és gyógyszertárakban.
Főraktár: Bécs, I. Volkmarstr. 10.
Kapható a legjobb illatszertárakban és gyógyszertárakban.
Főraktár: Bécs, I. Volkmarstr. 10.
TAUSSIG GOTTLIEB
Főraktár: Bécs, I. Volkmarstr. 10.
Kapható a legjobb illatszertárakban és gyógyszertárakban.
Főraktár: Bécs, I. Volkmarstr. 10.

Első m. kir. szab. osztálysorsjáték.
Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben
Egy millió korona.
100.000 sorsjegy, 50.000 nyeremény.
A megrendeléseket postai utóvétellel eszközölöm és az összeg postautalvánnyal vagy ajándott levélbe is beküldhető.
A hivatalos tervet minden megrendeléshez ingyen matolom és a sorsolási jegyzéket a húsdán után rögtönn minden felszólítás nélkül b. címére küldöm.
Sajveskedjek megrendeléseit mielőbb hozzám, mint a sorsjegyek eladásával megbízott főelrusítóhoz küldeni.
Bihari Ede, Bpest, Kerepesi-ut 20.
Első m. kir. szab. osztálysorsjáték

Igen alkalmas az utazásokon. — Rövid használat után nélkülözhetlen.
Egészségügyi hatóságok megvizsgálva.
(Bizonyítvány kelt Hécsben, 1887. jul. 3-a)
Kalodont ja
legjobb és legjobb
Fogtiszító-szer
A száj kiöblítése csupán fog vagy szájvízzel nem elégséges a fogak tisztítására. Ehhez telette szüksége valamiféle fogtiszító-szer használatára.
Mindenütt kapható.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.
Ezen hirtelen hatású ellentét az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölőként alkalmazták köszvényes, csúszás, tagzsugattyásnál és megbőléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyaktorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű hálszer, melynek egy hástartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegeként árban majdnem minden gyógyszerertárban kapható; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánsat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cségyezése nélkül mint nem valódi utánsat visszaz.
RICHTER F. AD. és társa, ut. és kir. udvari szűcsök, BUDAPEST.

Pacholek Károly

Elő magyar kard-, sarkantyú és vívőfelszerelési gyár:
VIII ker. Balassa-utca 5. sz.
Raktár és iroda: IV. ker., Korona-utca 4. sz.
a Szevita-épülettel szemben.

Ajánlja saját gyártmányu, a hadseregben előforduló összes tiesti stb. kard, sarkantyú, valamint gyermek-kardok és vívő felszereléseit továbbá raktáron csakis eredeti orosz-vívó felszereléssel. Azon túl tiesti, legény, ségi kastyúk stb. egyenruhásai cikkek tartálnak.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.
Árjegyzék rendelésül kérem megírni tiesti, katonai cikkek vagy vívőfelszerelésről legyen. 318-5

Csodálatos eredmény.

szeplő, tisztátlan arabőr, sárga foltok stb. feltétlenül eltűnnek

Bergmann liliomtej-szappan

(Bergmann és társától Dresdában)
naponkénti használatánál.

Kapható darabonként 40 krajcárért

Kreiner Gyula üzletében

Nagy-Kanizsán. 136

Gyümölcsfák, diszfák és cserjék,

csokrok, koszorúk

JANDA KÁROLY

műkertésznél

N.-KANIZSÁN.

Arjegyzék és költségvetések bérmentve megküldetnek.

1-5 802 Távirat-cím: Janda Nagy-Kanizsa.

Hirdetések

felvételnek e lap kiadóhivatalában

Nagy-Kanizsán.

Rendkívül érdekes nyilatkozatokat kaptunk az „ASBEST”-talpbélés hasznosságáról az ország minden részéből. Bizonyára érdekelni fogja önt, ha mutatónk közlünk néhányat:

Hégyes orvostudor urnak Budapest.

„Dr. ur szabadalmát képező Asbest-talpbétéssel, úgy könnyű nyírni, mint vadászcipőmet elítván, a használat alatt tapasztalt előnyöket: kellemes puha járás, egy nagyobb járásmál a lábunk a horzsolástól megóvása, mint kétségtelen eredményeket doktor urnak tudomására hozni részéről szives közöleménynek tartom.

Budapest, 1897. szeptember 6-án.

Rényi János, orv. képviselő.

Edvi Ilés Károly jogtulós, a kiváló publicista, a következőket írja:

„Az Asbest-cipőtalpak nagyszerűen beválnak egész családomnál, a kitűnő gyártmányt legelőször ajánlom.”

Mezővárosi Antal koltai földbirtokos a többiek közt a következőket írja:

„Vadászat alkalmával használtam az Asbest talpbélést; a járás könnyebb és kellemesebb volt, mert lábam nem csuszott ide-oda.”

Körmös Dezső siklósi ügyvéd.

„A ki egyszer Asbest-talpbététet használt, soha többé nem fogja azt nélkülözni. Meggyőződésem, hogy a ki ad a kényelmes lábbelire, az Asbest-talpbélést fog viselni.”

Végh Árpád m. kir. posta- és táviró főtitkár Zágrábban, eseket írja:

„Tisztelt Doktor ur!

Korábbi megbecsülhetlen tálmányának teljes elismeréssel kell adósnom akkor, midőn visszagondolok azon időre, midőn lábamon bőrkeménykedés, gyakori lábizadás igen kellemetlenül, mondhatni az idegségig zsémbeszt. Azon négy év óta azonban, hogy Asbest-talpbélésű cipőket viselék, sem a lábtól gyakori meghűlés, sem semmi lábbajok, melyek előbb a cipőtől eredtek nem kinosnak, de kalciumot sem kell hordanom, mert új feltalámánya Asbest-talpbélésű cipők teljesen viszhatlanok. Teljes elismeréssel és hálaival vagyok hazafias tisztelőtl.”

Zágráb, 1897. aug. 29-án.

Duchon József, a szigetvári takarékpénztár igazgatója, a ki ma 81 éves aggastyán, hosszu leveleiből közli a következőket:

„Cipőmet Asbesttal béleltettem; két hét, hogy a cipőkbe járok. Az eredmény idáig az, hogy a talpam nem égnek oly nagyon; a lábikrák naponkénti dagasztása elmaradt.”

Érdekes a következő levél is:

Tisztelt uram!

„A megrendelt és használatba vett Asbest talpbélés nagyon jó bevált. Lábam, mely tele van tyúkszemmel, teljesen nyugodt benne, mintha csak vánkocok között lenne. Kérem még számomra küldeni 1 pár ilyen talpbélést, 35 cm. hosszút.”

Caik-Szent-Márton, 1897. asept. 13.

Dr. Heinár László, ügyvéd.

Dr. Hufnagel János szavari (Puszonymagye) orvos azonosít a következőket írja:

„Zavar Nagyszombattól 7-8 kilométernyire fekszik Eut az utat nem egyszer megtettem már gyalog, de soha másfél óránál hamarabb, akármennyire szellemi Mibelyt az Asbest betétes cipőm elkészült, próbajogásra indultam. Vonatom bementem Nagyszombatra és haza gyalog jöttem, egész kényelmesen öt negyed óra alatt, a nélkül, hogy csak a legkisebb fáradságot is éresem volna. A lábam könnyen lezúdának indult; az utban azonban nemcsak hogy a lábam nem izsadt, hanem mintha az egész testemben jókora büröség áramlott volna át, aláról fölfelé. Legközelebb megint tessék rendelni.”

Valler József magyar-gerbői ev. ref. lelkész ezt írja:

„Feletts sokat szenvedtem a tyúkszemek miatt; csak azért a nyugodalomért, a melyben az Asbest talpbélésű óta részem van, köszönet a feltalálónak és a gyártónak.”

Strassonreiter Ignác budapesti magánorvost ezt írja:

„Minden öreg urnak, ki még frissen mosogni akar, becsülettel a legelőször ajánlhatom szíves tálmányukat.”

ASBEST-talpbélés. Csak utánvét mellett.

Felnőtteknek 35-46 sz. tuc. 12 frt. párja 1.20 frt., Gyermeknek 20-34 sz. tuc. 6 frt. párja 60 kr.

Kapható az első magyar ASBEST-áru gyárnál

Ismét elárusították keresztetnek. Bpest, VI. ker. Sziv-utca 18. sz. Ismét elárusították keresztetnek.

Kizárólagos elárusítók Nagy-Kanizsán: **Weiss Izidor** ur és **Pellák József** ur.

Szerkesztőség:
Városház-épület, Fischei Fülöp
könyvtárhelyében.

A szerkesztővel ártakenni lehet naponta
kint d. n. 4-5 óra közt.

Idő intése a lap szellemi részére
vonatkozó minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:
Városház-épület: Fischei Fülöp
könyvtárhelyében.

KLÓFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr)
Félévre 6 korona (3 frt — kr)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr)

Hirdetéseik juttatásának módjától.

Bársonyos levelet csak ismert személyből fogadják el.
Késérlet nem adnak vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Felelős szerkesztő:

SZALAY SÁNDOR.

Nyitótér petítóra 10 kr.

Külföldiek, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischei Fülöp
könyvtárhelyében intése.

A delegációk.

Ő felsége három kézirattal, melyeket gróf Goluchovszky külügyminiszterhez, báró Bánffy és gróf Badeni miniszterelnökökhöz intézett, f. évi november 16-ára Bécsbe egybehívta a két állam-delegációt. A magyar delegáció elnökévé előreláthatólag gróf Szapáry Gyulát fogják megválasztani.

E hirt javult viszonyok előjelenek kell tartanunk, mert a delegációk, mint a két parlament kifolyása, függetlenül és bizonyos mértékben önállóan tárgyalnak ugyan közös természetű ügyeket, mégis annyira kizárólag az illető parlament alapján állnak, hogy a delegációk egybehívásának tényét egymagában is a konzervatív belső fejlődéshez való lépésnek kell tekinteni.

Irreleváns és a delegációk működésére csekély fontosságú az, vajon megállapították-e a kulcsot vagy sem, mely szerint a közös hadsereg és a diplomácia részére megszavazott összegek a két állam közt felosztandók lesznek. Néhány nappal ezelőtt még arról volt szó, és a lehetőség nem is volt kizárva, hogy a kvótaarányt utólag fogják megállapítani és hogy a közös kiadásokat csak általánosságban szavazták meg. Ezt a visszas és kényelmetlen eshetőséget ma már kizártnak lehet venni, mert a delegációknak megbízható és pozitív alapjuk van a kiegyezési provizoriumban. Az osztrák miniszterelnök javaslatát csak első olvasásban fogadták ugyan el a bizottsághoz utasították, és a második olvasásban való elfogadásig még sok vizontagságon kell átesnie a javaslatnak, de a delegációk tárgyalásai számára szükség esetén alpnak el kellett fogadni az osztrák parlament többségének azt a kifejezett szándékát is, mely szerint az változatlanul kész megszavazni az egyévi provizoriumot. De ennek dacára nincs kizárva a lehetőség, hogy az obstruáló kisebbséget az osztrák reichsrathban el lehet hallgattatni és a provizoriumot a delegációk összehívása előtt végleg megszavazzák.

Mint ugyanis teljesen megbízható forrásból értesülünk, gróf Badeni a nyelvrendelet egy részét visszaszándékozik vonni. Az osztrák miniszterelnök ki fogja jelenteni a parlamentben, hogy a vitás nyelvrendelet csak a vegyesnyelvű kerületekre érvényes, míg a tisztán német és tisztán cseh kerületekre nézve hatályon kívül helyezik. Alapos a kilátás, hogy az ellenzék ezzel

az eredményvel megelégszik annyival is inkább, minthogy egyuttal Dipauli indítványát is valószínűleg elfogadják, aki törvényhozási uton kívánja rendezni a nyelvkérdést.

Ha az ellenzék megelégedettségét illető békés feltevésében Badeni nem csatlakozik, akkor a provizorium elfogadását november 16-áig Ausztriában is biztosra lehet venni. De ha ez az eset be nem következik is, az ezerféle okokból nem lehet akadály a delegációk működésére nézve, mert a diplomáciáról és a hadseregről így vagy amugy gondoskodni kell és ezeket az intézményeket nem lehet bizonytalanságnak kitenni. Csak az a kérdés, vajjon az osztrák parlamentárismus alkalmas-e még a feladatokra, vagy az alkotmányjog 14. §-a alapján kell-e majd Ausztriában eljárni?

A népiskolai igazgatóság.

Mikor a nagykanizsai községi iskolaszék a megüresedett elemi-népiskolai igazgatófőállás betöltésére nézve azt határozta, hogy pályázatot hirdet, mi teljes megnyuávással fogadtuk az iskolaszék határozatát, mivel nem láttunk abban, nem is akartunk látni

A „ZALA” tárcája.

Világszennazéció.

A spiritiszták lapjából, a „Rejtelmes Világ”-ból már egy ízben közöltünk cikket, melyet olvasóink nagy érdeklődéssel fogadtak. Ez uttal egy olyan cikket közlünk a nevezett újságból, melyben — a spiritiszták szerint — világszennazéció felfedőzést tárgyal a szellemek világából.

A spiritizmus diadalának napja elérkezett. Minden jel erre mutat. A kétkedők óriási tábora nemsokára meg fog térni, senki sem kételkedhetik többé a lélek létezésében, s a tulvilági életben. Amerikában ugyíztásk megtalálták erre a teljes bizonyítékot.

Bizonyítékok eddig is voltak, melyek oly kétségtelenné tették a spiritizmus valódiságát, mint a mily bizonyos a nap és az égitestek létezése, és azok mozgásának a törvényei. De míg a csillagászati igazságokban senkinek sem jutott eszébe kételkedni, bár ezek sem kézzelfoghatók, addig a spiritizmus igazsági közpédánál voltak dova a hiteltelenségnek és az elfogultság gonyolódásának. Minder egy csapásra megváltozik ezentul.

A ki nem rosszhiszemőleg közeledett a spiritizmus tanításai körébe, az elegendő bizonyosságot

találhatott az eddigi nyilvánulásokban is. Hiszen egészen rendes dolog, hogy a mediumok sokkal magasabb loku intelligenciával képesek nyilatkozni, mint a milyennel bírnak. A józan kritika előtt már ez is elég lehetett, mert azt még csak el lehet képzelni, hogy összebeszélés alapján valami csaló, a ki mediumnak adta ki magát, előre betanult válaszokat ad bizonyos események felől, a melyről a hallgató azt hiszi, hogy csak ő bír tudomással, meg az általa idéztetni kért szellem. De az már teljes lehetetlen, hogy egy hiányos iskolázottságu medium, néha egy közsorsu falusi leánygyermek bölcseseti vitákban legyen képes részt venni, oly választékos nyelven, a minőt ő életében sohasem hallott és meg sem ért.

Az ilyen esetek százszor és százszor ismétlődtek, a rosszhiszemű kételkedők azonban erre csak a fejüket rázták, vállukat vonogatták, s azt mondták: a dolog különös ugyan, de a természetes magyarázat lehetősége nincs kizárva vagyis nem hitték, hogy a medium által a megidézt szellem beszél, hanem inkább a medium máskülönbön rejtve maradt magasabb képességeinek és műveltségének lehetőségét vitatták.

Akadott olyan elfogult és megátkozott ember is, aki kísérletképen az elhalt atyja szelleméhez intézett kérdéseket, oly doigokra vonatkozólag, melyekről mások mit sem tudhattak. S midőn a válasz megjött, a kérdező a megdöbbenéstől szólni sem tudott ugyan, eláspadt és néha még remegni is kezdett — de csakhamar összeszedte azután magát; gondolkozott a végre megnyugodott abban,

hogy a medium bizonyosan véletlenül találta el vele szemben az igazat!

Az ilyen emberekkel, kik a saját tulajdon édes atyjuk szemelének sem hisznek, csakugyan nehéz volt boldogulni. És ezek okozták a spiritizmus tanainak a legtöbb bajt és hátramaradást, mert az általuk kitalált nyakatekerti rabulista érveket és álbölcs cáfolatokat elterjesztették a közönség közt, és ezek nyomában az a téves hit kezdett gyökeret verni, hogy a spiritizma nyilvánulások csak a könnyenhiók tartják igazságnak, a komoly kritikai elmék ellenben ki tudnak rajtuk fogni.

Az alábbi közlemény, melyet egy Amerikából a múlt hó végén hazakerkezett honfitárunk intézett lapunk szerkesztőségéhez, azt hisszük véget fogja vetni ezeknek a különböző ítéleteknek és bírálatoknak, melyekkel a spiritizmust eddig megtámadni jogosultnak érezték magát, minden tudatlan ember.

A teleton-medium.

A New Yorkban megjelenő „Progressiv Thinker” című spiritiszták lapban gyakran találunk közleményeket, melyek arról adnak hírt, hogy különböző seanceokon a szellemek trombitán át szólaltak meg.

Mind Ezeket feltulmija a bostoni telefon medium, Mr. Hutchinson Adam, a legcsodálatosabb tehetségű medium bizonyára, ki valaha a földön járt.

Mr. Hutchinson ugyszólván csak egy hónap előtt lépett fel egészen nyilvánosan, de évek óta

RIEGER frankfurti szappan és illatszergyáros

egyedüli főraktára:

Rymodont fopép, Fleures de Prairies szappan
Violette de Parme illat, s. t. b.

ALT és BÖHM, NAGY-KANIZSÁN. Postai megrendelések pontosan eszközölhetnek.

Különlegességek:

mást, mint az igazgatói állások betöltésére vonatkozó miniszteri rendeletnek szigorú, betűszerinti betartását.

Kétségtelen ugyan, hogy ezt az állást be lehetett volna tölteni olyképpen is, hogy az iskolaszék egyszerűen megbizta volna az intézet igazgatójával a tanítótestületnek valamelyik arravaló tagját; de ha már külön szervezett igazgatói állást akart létesíteni, a pályázati hirdetés kibocsátása egészen rendjén volt. Mindamelllett ehhez a dologhoz különböző kombinációk fűződtek s tényleg sokkal nagyobb hullámokat vert fel a közönségben és sokkal nagyobb izgalmat okozott magában a tanító-testületben is, mint ha az állás betöltése egyszerű megbízás útján történt volna.

A pályázati határidő november 10-ikén lejárt s a pályázatnak körül-belül ismert eredménye után most már a kérdés körül felerződött hullámok és a tanító-testület izgalmai immár meglehetősen elismultak.

Az iskolaszéknek nem lehetett s bizonyára nem is volt célja a tanintézet élére — ha a már itt működött és arravaló tanítók is pályáznak az állásért — idegen egyént állítani. Az pedig most már tény, hogy a nagykanizsai tanítótestület néhány törekvő tagja pályázott az igazgatóságra s ezek között van *Récsey György* is, ki ez idő szerint mint helyettes-igazgató vezeti a tanintézet ügyeit. Az iskolaszéknek tehát módjában lesz a tanintézet pályázó tagjai közül oly egyént választani, kinek rátermettségét már úgy is előzőleg mintegy dokumentálta azzal a rendelkezésével, hogy őt az igazgatói teendők végzésével megbizta.

Mi teljes bizalommal nézünk most már a választás elé. Hiszünk, hogy az iskolaszék méltányosan gondolkodó és érző tagjai mindnyájan készséggel ajándékozzák meg bizalmukkal Nagy-Kanizsa város tanügyének veterán, buzgó munkását, ki már negyvenkét éven át szakadatlanul e város népoktatásának hatalmas arányokban fejlődött intézményéhez hordta a köveket. Ez a becsületos, kitartó tanügyi munkás valóban megérdemli, hogy negyvenkétévi munkásságára rátegyék a bizalom és elismerés

babérát és verejtékezzé alkonyán megaryozzák lelkét azzal a tudattal, hogy a tanügy agg harcosát nem mindenütt afféle érdempénzzel és rongyos köpönyeggel bocsátják el.

Récsey György megválasztását megnyugvással fogadják majd a közönség is, meg a tanítótestület is. Mellette és vele bizonyára odaadással folytatják munkájukat a tanítótestület tagjai, mert a reá ruházott bizalomban egyuttal a tanítótestület reputációjának megóvását, megbecsülését is fölismerik. Ellenben az ő mellőzése bizonyára keserű visszahatást, a tanítói ambíció nagyfokú lelehadását okozná az egész tanítótestületben.

Na, de erre a fenforgó körülmények között gondolni sem akarunk; mert ennek már csak föltevésével is megsértenők azt a bizalmat, melylyel az iskolaszék méltányos sága iránt viseltetünk.

Vármegyénk virilista bizottsági tagjai 1898-ban.

A vármegyei igazoló választmány október hó 27-én tartott ülésén egybeállította az 1898 ik évre a vármegye legtöbb adózott bizottsági tagjainak névsorát, amely névjegyzék ellen a vármegyei állandó bíráló választmányhoz a felebbezések november hó 15-ig adhatók be.

Az igazoló választmány által egybeállított névsor a következő:

Gróf Festetics Tassilló, gróf Festetics Jenő, Ebenspanger Lipót, Rozmanith Richard gróf, Zichy Ágoston, Halbig Cyprian, báró Harkányi Károly, Inkey László, Tarányi Ferenc, Kohn Gáspár, Köller István, Baronyi Ede, Baronyi Benedek, Linzer Béla, dr. Vizlendvay József, Peller Pál, Takách Jenő, Klein Lipót, gróf Battyány Ernő, Bogyay Máté, Oroszy József, gróf Battyány Ervin, Bogyay István, Török Aladár, Freistädter Jenő, Somogyi Gyula, gróf Battyány József, Tamás Ádám, Vizlendvay Sándor, Frankl Samu, Clement Lipót, dr. Cinder István, Veiser József, Balaton József, Landau Horác, báró Tréberszberg Gyula, Szentmihályi Dezso, Caesznák József, Sommer Ignác, Lyka Sándor, László József, dr. Háy István, Honerla Herman, Szily Dezso, Hertelendy József, gróf Hugonnay Béla, Hertelendy Ferenc, Barcza László, Dervarics Imre, Bozay Pál, Gutmann Vilmos, Gutmann László, Gutmann Aladár, Gutmann Ödön, Oltag Guidó, Berg Bódog, Csértán Károly, Musset Ferenc, dr. Szukits Nándor, báró

Puteányi Géza, Schwarz Gusztáv, Dobrin Benő, dr. Gyömörey Vince, dr. Krasovetz Ignac, Zichy István, Bogenrieder József, Knortzer Frigyes, Skublics Imre, Hirschl Ede, Eperjesy Sándor, Jusztus Izidor, Kemény Andor, Rapoch Gyula, Lengyel Sándor, Hirschel Ármán, Graner Géza, Pihál Ferenc, Fábianics Károly, id. Háczy Kálmán, Fürst Benedek, Fischer László, Szűcs Dezso, dr. Arányi Gusztáv, Malatinzky Ferenc, Matiz Lajos, Dervarics János, Babóchy György, Pecek György, Reichl Vencel, Neumann Miksa, Csértán László, Nagy Károly (Boldogfa), Csendes József, Löwinger Ignac, Inkey József, Talabér Kálmán, Cautor János, Vagner Károly, dr. Tuboly Gyula, dr. Schwarz Adolf, Königsmayer János, Hetey Károly, Neumann Mór, Rosenfeld Alajos, gróf Battyány Pál, dr. Kaiser Emil, Breur Bernát, Thassy Imre, Bezeredy Lajos, Grész Lajos, Makray Sándor, Tancos Lajos, Oszterhuber Lajos, Ziegler Kálmán, Leszner Ferenc, Steiner Ferenc, dr. Hauser János, Leszner Samu, Szabó Imre, Skublics Zsigmond, Erenyi Ignac, Hajós Mihály, Lichtenstein Jenő, Botka János, Graner Béla, Oroszváry Gyula, Vurgics Gusztáv, Gyömörey Gáspár, Isó Ferenc, Fischl Pál, Szabó Lajos, Killely József, Schlézinger Sándor, Unger-Ulmann Elek, Bogyay Jenő, Szakmáry József, Roseufeld Adolf, Skublics István, Amon Jakab, Skublics Gyula, Pollák József, Sebestyén Lajos, Lichtenstein Sándor, Hirsch Lipót, Berger Jakab, Kauffer József, Sebestyén József, ifj. Háczy Kálmán, Zerkovitz Albert, Zerkovitz Lajos, Ivánics György, Belus Lajos, Stern I. Mór, Stern Sándor, Wollák Rezső, Bak Boldizsár, dr. Szekeres József, Thassy Kristóf, Vidor Samu, Pollák László, Haba József, Schmiéd Emil, Baohrach Gyula, Berényi Jenő, Scherz Richard, Mataszovich Ivan, Szűcs Zsigmond, dr. Kele Antal, Mild Mihály, Prager Béla, Strém Vilmos, Strém Tódor, dr. Dunszt Ferenc, Veltner Jakab, Neumark Ignac, Hertelendy Béla, dr. Berger Ignac, Nunkovich Vilmos, Bossányi Ferenc, Riedl Ferenc, Scherz Albert, Bezeredy Sándor, dr. Hoffmann László, Kis Pál, Kaszter Sándor, Deák Mihály, Schütz Sándor, Blau Lajos, Veiszbácker János, Neubauer András, Skublics Jenő, dr. Obersohn Mór, Krosetz János, Veltner Adolf, Bezeredy László, Eitner Zsigmond, Ley József, Zathurecky Márton, Juck József, Botka László, Henc Antal, Leszner József, Fridrich Márkus, Eitner Sándor, Varga János, Ebenspanger Leo, Banelly Sándor, Varga Lajos, Imrey Antal, Grünbaum Ferenc, Frisch Lipót, Benedykt Ede, Mayer Salamon, Ruzsich Károly, Farkas Gábor, Kiss Sándor, Hajik István, Hajba Mihály, dr. Hann Ödön, Horváth Károly, Handler István, Thomka Endre, Számek Adolf, dr. Bárdó György, Somogyi Elek, dr. Huray István, Bogyay János, Preszburger Aladár, Szömler Sándor, Tavasz István, Miltényi József, Stefanecz József, Deutsch Ferenc, Baranyay Ödön, Eisinger Henrik, Molnár Elek, Löwy Adolf, Bubb Károly, Hegedüs Béla,

képesi magát, és magántársaságban már hosszabb idő óta elragadta mindazokat, kik e társasághoz tartozni szerencsések.

Már kis gyermek korában nyilvánultak erősen mediumisztikus tehetségei. Mint két éves gyermeket egy ízben a gondatlan dajkaja az ablak párkányára tette s a gyermek a negyedik emeletől lezuhant a mélybe. Szülei kétségbeesve rohantak utána, s el voltak késztülve a legszörnyősebb látványra, e helyett azonban gyermekük teljesen ép állapotban, vigan nevetve jött felük szemben fölébe a lépcsőn.

Az utóan járókelők elbeszélék aztán a szülőknek, hogy a kis Adam nem úgy jutott a földre, mint a szabadon eső tárgyak, hanem mintegy lebegve, a mi mindenkitlen csodálatot keltett. A szülők lejjebbban csodálkoztak és nem tudták maguknak a rejtélyt megoldani.

Később még több ilyen rejtélyes eset is történt gyermekükkel. Öt éves korában például átugrotta a legzseresebb árkokat, melyek átugrása egy jól ugró lónak is nagy feladat lett volna; ugyanabban az időben már gyakran o hangos kopogások hallatszottak a gyermek szobájának a talában, hogy többi testvérei nem akartak vele együtt aludni. Hétéves korában több másodpercig lejj tudta magát tartani a levegőben, a földtől mintegy két lábnyi magasságban, miért is nagy híre futott mindenfelé, és sokan jártak csodájára. Tíz éves kora után azonban ez a képessége hirtelen abba maradt, de annál hatalmasabbra fejlődött ki benne a szellemekkel való közlekedés minden nyilvánulására való képesség.

Elég volt a kezét valamely tárgy felé tartania s az felemelkedett, egyszer Boston város polgar mesterét emelte fel ezekesül, oly korban, mikor a polgar mester még négy annyit nyomott, mint a kis Adam.

15 éves korában vett részt először egy seanceban mint medium és 20 éves korában tette azt a tapasztalatot, hogy a seance-helyiségbe hozott trombita az ő kezének közlekedésére felemelkedett és a kérdezőknek hangokat adott. Ez a mu't évben történt.

Hallgatóinak a véleménye azonban a hangok tisztaságát illetőleg nagyon megoszolt. Némelyek egész határozottsággal állítják, hogy ráismertek a hangokra, mások azt mondták, a trombita recsegése miatt nem lehet tisztán kivenni, hogy mikor ki beszél?

Ekkor határozta el magát Hutchinson Adam, hogy a telefonnal tesz kísérletet, és kísérleteit egy teljes éven át folytatta, míg végre szeptember végén a nyilvánosság elé lépett felük és fölhi volt minden fizikust és elektrotechniku-t, hogy jöjjenek és csafolják meg műtávirányai valószínűségét, vagy pedig magyarázzák meg — ha tudják — természetiani utón.

A teremben, hol előadását tartja, nincs egyéb egy telefonnal, mely egy oldalemelvényen áll, a telefon két kagylója jó hosszú dróton benyulik a szoba közepén álló kis asztalra. A kérdező az asztal elé ül s a kagylókat a füléhez teszi. A háta mögé áll ezután mr. Hutchinson, s őket kettőjüket a seance tagjai körülülük, egymás kezét szorosan tartván. Ezután előtűnik a szo-

bát, melynek ajtaját előbb gondosan bezárták és lepecsételték.

Amint a kérdező a kagylót a füléhez tartja, tompa zúgás hallatszik benne, de midőn a medium kezeit a kagylók fölé emeli, a zúgásba egész érthető hangok kezdenek vegyülni, később szavak is hallatszanak, melyek ráilló válaszul szolgálnak a fölített kérdésekre; volt már eset rá, hogy egész mondatokat is hallott a kérdező.

S a legcsodálatosabb az egészen az, hogy itt már aztán a hangokat egészen tisztán meg lehet különböztetni és még nem volt rá eset, hogy valaki ennek hiánya miatt panaszkodott volna. Mindenki megemerte a hivatott szellemet a hangjáról.

A fizika-tanárok, kiknek e kísérletet bemutatták, előbb arra a gondolatra jöttek, hogy a telefonvezetékbe valami fonográfkészleték lehet beillesztve, s a válaszhangok abból származnak. De Hutchinson megengedte a kutatókat és nem találak egyebet, mint egy oscillatorféle szerkezetet, mely másodpercenkénti többezerszeres árammegszákitást vezet, s a telefonban a zúgást előidézte. Hogy az oscillator okozta zúgástól mi-ként lesznek artikulált hangok? erre senki eddig magyarázatot adni nem tudott.

Mr. Hutchinson még ebben az évben vagy a jövő év elején át fog jönni Európába, és akkor talán utba ejti Magyarországot is. Mindenesetre jó volna, ha addig egy népes spiritista kör alakulna Budapestben, mert Hutchinson csak egy ilyen kör meghívását szokta elfogadni, s a hol ilyen nincs, oda nem megy el. Megjegyzendő

Dr. Isóó János, herceg Szulkovszky Viktor, Rosenberg Mór, Büchler Jakab, Hirschfeld Sámuel, Gaál Ödön, Boschán Gyula, Beck Gyula, Morandini Román, Rosenberg Zsigmond, Plosszer Ignác, Hoffmann Béla, Eöry Miklós, Mojzer Ferenc, Laubhauser Oszkár, Grünhut Fülöp, Grünhut Altréd, Grünhut Henrik, Hajmássy Ferenc, dr. Bentzik Ferenc, Krausz Lajos, Imrey V., Osvald József, Steiner Simon, Farkas József, Berger Adolf, Welner Manó, Nusál János, dr. Dick József, Györfly János, Gayer Lajos, Bakó Gyula, Blau László, Blau Mór, Súlyomy Lipót, Tolnay Tivadar, Buchwald Lipót, Vogler József, Nuzsi Mátyas, Kondor Ferenc, Forintós Kálmán, Nagy József, Fusz Nándor, Lázár Ignác Sándor, Simon Gábor, Méhes Kálmán, Nagy Sándor, Keller Ignác Fischer Pál, Marton József, Paschkec Miksa, Vértessy Iván, Sélley Pál, Dannenberg Jakab, Weibsz Adolf, Reichenfeld Gyula, Tóth Sándor, Ábelesz Ignác, Geischlager József, Nagy László, Nagy Aladár.

A fiumei kérdéshez.

A múlt hó végén „Il terzo fattore” cím alatt egy fiumei tudósítás jelent meg a „Pester Correspondenz”-ben, mely egyebek közt említett lesz dr. Viso Ferenc ügyvéd és dr. Gelletich Miklós fiumei m. k. közjegyző uraknak a reprezentanza egyik ülésén benyújtott azon indítványáról, hogy a regnikolári deputáció irata olaszra fordíttassanak. Erre vonatkozólag Gelletich ur most levelet intézett a „Pester Correspondenz” szerkesztőségéhez és a következőket mondja levelében:

„Nem a nyelv nem ismerése miatt tettem a gáncsolt indítványt, mert én a saját akaratomból és magam megtanulom a magyar nyelvet, hanem tettem a következő két okból:

1.) mert a második regnikolári deputáció a fiumei reprezentanzának nem tett jelentést és
2.) mert nekem, mint a második regnikolári deputáció tagjának szememre vetették, hogy a második deputáció engedékenyebb volt az elsőnél és így alkalmat akartam nyújtani a fiumei reprezentanza tagjainak, hogy jobban informálhassák magukat a kérdés felől.

Együttal sajnálatomat kell kifejezmem, hogy az egész magyar sajtó oly aggodalom nélkül neki ront a fiumeieknek, mert attól tartok, hogy a magyar eszme és a Magyarország iránt való rokonszenvnek el fognak tűnni és akkor? volenti non fit injuria, mint a latin mondja. Mint ebből látjuk, — írja a „Pester Correspondenz”, — Fiume vagy nem tud, vagy nem akar tisztába jönni azzal, hogy Magyarországon csak két tényezője van a törvényhozásnak: az országgyűlés és a korona. Az országgyűlés által hozott és a korona által szentesített törvényeket ebben az országban mindenki számára hozzák,

még, hogy Hutchinson nem pénzért mutatja magát, s előadásaiért, mint igen gazdag ember, soha semmiféle cimen sem fogad el tiszteletdíjat, sőt még költségeit sem engedi megtéríttetni.

Mutatványaihoz lebát semmi kétség sem férhet és így elmondhatjuk, hogy a spiritizmus bizonyítékai közt megtalálták az utolsó láncszemet is.

A spiritizmusban tehát többé kételkedni nem lehet; a ki egyszer hallotta az elhunyt atyafia hangját a telefonban és megismerte, azt hiszik bármint nagy fizikus lett legyen is, rögtön megadja magát. (—)

Egyik munkatársunk felkereste e tárgyban dr. Zipernovszky K. műegyetemi tanárt, az elektrotechnika előadóját, és véleményét kérte, különösen arra vonatkozólag, hogy távolba haló áramok segítségével nem lehetséges-e egy telefonban hangokat előidézni?

A hírneves elektrotechnikus kijelentette, hogy egyelőre tartózkodik minden nyilatkozattól, a közvéleményt azonban figyelemmel el fogja olvasni és az elektrotechnika jelen állásponjtja fog róla birálatot mondani.

azok végrehajtásának sem egyesek lefoglalása, sem közösek autonómiaja gátlólag nem állhat az útjába. Es még valamiféle bíncsenek tisztában a fiumeiek, ez pedig Fiumének Magyarországhoz és azent István koronájához való tartozása és Fiume autonómiajának hatásköre. Néhány törvénynek Fiumében leendő életbeletétele miatt mozgalmat indítottak, mely alatt a pártok Fiume hozzatartozását kétségbe vonták, a zagrabi tartománygyűlésbe akartak képviselőket küldeni és az erélyes visszatartására, melyben a magyar kikötőváros a magyar sajtó részéről részesült, azzal fenyegetdztek, hogy Magyarország eljásza pozícióját Fiumében, népszerűtlen lesz és ha ez egyszer megtörténik, akkor többé miről sem lehet jót állni, volenti non fit injuria.

A kis halászáros az Adria partján hatalmasan terjeszkedik és nyújtózkodik, hogy megfélemlítse a magyar államot. Nem ér semmit. Magyarország abból a sziklafészekből egy szép és hatalmas kikötővárost csinált; rakpartokat, vasutakat, közraktárakat épített neki; évente milliókat dobott a tengerbe, hogy Fiumének emberhez méltó léttel adjon. Pressziót sem a nemzetiségre, sem a nyelvre, iskolákra, autonómiaira nem gyakorolt, hanem megteremtette a nagy kereskedő és kikötővárost, mely bátran versenyezhet a monarchia más kítővárosaival: Ez az Fiume egy maroknyi rövidlátó politikusaival és megrögzött rabulistaival meglenyegeti a magyar államot, hogy vigyázzon népszerűségére, mert különben... Ezt a különben-t még nem mondták ki és reméljük, nem is fogják kimondani. Báró Bánffy miniszterelnök bársony keztyűvel fogta meg az ügyet és gyéngé, meglontolt előzékenységgel iparkodik Fiumét észhez téríteni, ami, reméljük, sikerülni is fog. De férfi ő arra is, hogy nem várja be a fiumeiek fenyegetését, hanem erős ököllel a torkukra forrasztja és a kis nagyzókat végleg észre téríti.

Az a különben-t pedig hagyják a fiumeiek kimondatlan. A „volenti non fit injuria”-ra Bánffy olyan szóval felelt nekik, melytől megreszketnek képzéseikben és amelyet — sajádom! — soha sem szívleltek meg kellőleg: „salus reipublicae suprema lex!

Tollfuttában.

...A bálók alatt én eddig rendszerint befészkeitem magam egy kényelmes sarokülésbe és győtrődve gyönyörködtem a könnyedén röpködő vidám párok ritmikusan ingó lejtésében. Sokszor iszonyatos harcokat vívtam önmagammal, izegtem, mozogtam helyemen, szerettem volna én is olyan kimért galantériával meghajolni a pihető dámaik előtt, de nem mertem, nem mertem....

— Olykor mégis neki indultam, de izem aggyal hirtelen, merőben megálltam a terem közepén, nem hallottam többé a leheletszerű keringő lüktető lány átemeit, tompa zúgásá olvadt körültem minden, és a zűrzavaron keresztül tisztán magam előtt láttam Banquo szellemét... Megszégyentűtem, szédülve sompolyogtam vissza helyemre, megadással mormoltam:

— Jó, jó, hát nem táncolok.

Ennek fele sem tréfa, ez való igaz; az én fek telepű, szigorú Banquo minden bálon megjelent és én minden bálról hazamentem fájo szívvel, anélkül, hogy csak egy lépést is táncoltam volna...

Sohasem jártam tánciskolába, hanem komédiásinas koromban erre is ráfogtak. Hiába mondtam, hogy én nem készülök énekes primadonnának, még csak szalon-betyárokat sem akarok életemben találni, jellemzetesen domborítani, a vén Tiborc, Lucifer, Angelo, Biberach, Meisztó pedig sosem táncolt kánkánt, még csak csárdást sem, minek akkor nekem? Hiába volt minden nem lehetett az alól kibujni. Pietro Mazzantini, a híres oiasz mester később megbánta szigorú ragaszkodását. Ugy a hogy idővel csak engedtem valamit a merevségből, de a gavottokat rendszerint elrontottam, míg végre kényaszertve volt a táncórák alól felmenteni.

Olaszul káromkodott, egy szót sem érttem

belőle, hanem ideges arcvonásai elárulták, hogy nagyon haragszik.

Ezóta győtrődve gyönyörködtem a bálók alatt a könnyedén röpködő vidám párok ritmikusan hajlongó, ingó lejtésén, de valahányszor neki kényeszerűltem, hogy felkérjek valakit, Mazzantini klasszikus szép olasz feje szigorú, kérielhetetlen haragjával azonnal megjelent előttem. Szédülve sompolyogtam vissza mindig helyemre, megadással mormoltam:

— Jó, jó, hát nem táncolok.

Magam sem tudom, hogy történt már, de ott álltam a Kazzino nagytermének aajtájában. Az előszobában néhány diákgyerek cigarettázott biltionságban, büszkén nyugodtan. Azonnal tudtam, hogy itt fesztelen, szabadszellelem uralkodik.

A „harmincéves” nő ismerem már az életből, meg Constant, Balzac és a többi naturalisták regényeiből. A lombikba zárt szerelem a borszess lámpa misztikus lángjánál eléri a hőfokot; a részek szétválának, külön elemekre bomlik a nagy egész: szépség, szeszély, büszkeség, erény, huszonkilenc százalék, idegesség, szenvedély, irigység, botlás, bűn, akaratérő, öntudatosság, negyvenhét percent, rafineria, hazugág, kimerültség huszonnégy rész, összesen, a harmincéves nő, Balzac kemiai analízise után. — „Az ily nő — jegyzi meg gúnynyal Jules Janin — nem sir, mint az irodalomból száműzött tizenhatéves ártatlan leányka, hanem zokog, nem sóhajt, de nyög, nem szerez, de eped, nem mosolyog, de hahotáz, nem ábrándozik, de cselekszik!”

A modern francia író pedig szétzilált fűrtökkel, örömmel kiált föl: „Ez a dráma, ez a regény, ez az élet!”

A küszöbön jutott mindez az eszembe, míg tekintem a remegő kis ártatlan szép leánykát, kint surrant, kik kipirult arccal, úde mosolylyal nedves ajkaikon, naiv büszkeséggel sétáltak körbe a nagy teremben. Az első pillanatban megálltam, kinek ki az ideálja. Csupa varázs, tiszta májusi ragyogás, rezgő csillagok fenn a kék egen, melyeket szabad szemmel és nem a csillagvizsgáló horoszkopján át szemlélünk.

Egy kis molett szöke szép ismerősöm, a legkedvesebb gardedam, észrevétlenül a hátam mögé került, és megérinté vállamat.

— Miért néz oly merően?

— Azon gondolokod, hogy nem volna e jó ide csődíteni? nézőnek mindazokat, akik házasodni akarnak. Sokat tanulhatnának ezektől a kedves kis babáktól. Látja ott azt a kis tőmzei fekete fiút, csillogó sötét szemével, az a szép ayulánk kis szöke kis leány áll mellette. Milyen szépen egybe fonja most szívüket valami bizonytalan titokzatos tiszta rokonszenv, Nem értik, de érzik hogy fejletlen idegeiken mint árad szét az ebredő szerelem fluiduma, hogy belemerülnek most mindketten ez érzés hatalmába, mely tiszta, mint Mont-Blanc csucsán a hó. Mit törődik ez a fiú azzal, ha annak a leánynak az apja holnap tönkremegy, holnap épugy szereti őt; az ő szemel előtt nem szállinkoznak rimamurányi részvények, nem lát ő egész a telekkönyv C lapjájá, csak őt látja, tudja nagy Ő-vel.

— Ugyan menjen maga...

Egy kis diák-gyerek ott settenkedett körülénk, figyelmeztette a molett kis gardedamot, hogy a négyeshez már mindenki felállt.

Odahúzódtam a fal mellett a bársony-díván sarkába és az előttem hullámozó, hőmpölygő témákban gyönyörködtem.

— Na — gondoltam — most megfigyelem, minő csirájában a szerelem, midőn még az igazi költészet himporát magán hordja, midőn a lelki állapotok fiziológiai okát hiába kutatók, mert ez oklanság lenne. Ményyi illatot hord úde kelyhen,

mily gazdag a színárnyalat, a hogy megváltozik idővel, mikor durva kézzel nyul hozzá az élet és vadul lerántja szép zománcát, helyébe sárt, szennyet tapaszt... Plató világa, a gyermek szobák derűs belseje...

Ezóta mindennapos vendég lettem a *Neufeld*-féle tánciskolában és a gardémok kedves kis seregéből megalakult a mi külön „első parlamentiánk.”

Csettörtőkön este magam sajnáltam legjobban, hogy vége már mindennek, még csak egy este volt hátra a legszebb, a legaranyosabb: a *koszorucska*.

Ha poeta volnék, verset írnék róla, de akkor sem tudnám olyan szépen, olyan csöngően, harmonikusan megzengeni, mint a hogy megérmélné.

Az első bál azok körében, kik előtt a farsangi mulatságok színes nagy kapui még zárva vannak, kiket egyetlen hibájuk zár ki onnan, a legszebb, a legártatlanabb hiba: a *fiatalság*.

Ki tudná méltóan, híven analizálni e kedves kis leányok érzéseit a *koszorucska* előtt egy nappal, vagy ezen az estén.

Szombaton kora reggel a kis leányszobák fűgönyrésein valami titokzatos ezerszínű sugárkéve szűrődött át halkán lassan és csapongva kábító illatával ott keringhetett a hóféhér süppedő vánkások rojtjain, ráült a lezart szemek selymes gyenge pilláira, rózsaszínre festé a bolyhos kis fejek hamvas szűzi arcát, míg végre belopta magát szívükbe, vérükbe és felriasztá őket édes szenderegésükből.

Napjában többször agyukba szökhettek a vér, a hogy tekintetük régesett a kotillonokra, elpirultak saját felve őrzött titkukra, elszorult szívecskeikben egy nagy kérdőjel kavargott egyre örületes gyorsasággal: vajjon?... vajjon?...

Es e nagy problémát a kis diák gyerekek derekasan megoldották, mert minden leány ott tartá kis kezében saját ártatlan szimbolumát, egy illatos színes virágcsokrot, melyeknek csillogó szirmai tündermeséket regéltek.

A kis *Krippel* Paulával *Gross* Elzával, *Weiss* Irmával *Ostereicher* Elzával, *Blau* Margitával, *Neumann* Józseffel és *Berényi* Zsófiával évődtek a gardémok, hogy mióta csaptak fel virágos leányok, mert a temérdek sok virágot alig bírták kezeik között megtartani.

Caerében ezért feltűzték a ki lovagok mellére a szikrázó kotillonokat és az ici-pici kis *Bencsik* Lali szinte elveszett a kitüntetések burkában; Napoleon nem volt oly büszke nagy győzelméire, mint ő ezekre az ezüstös papírból és lúzából gyártott csillagokra. A kis Lali volt egyébként az egész idény legudvariasabb lovagja. Ritkán jelent meg keztyű nélkül és táncolt mindenkiel, mint a hogy ez egy igazi desztimenzhez illik. A kis *Wittenberg* Annuskát minden este megkínálta cukorkával, de nem feledkezett meg másokról sem, egyszer pláne eredeti ölete támadt és konfliktus szőre tele a kis babák szokáka, barna, fekete fürteit.

A *koszorucska* alatt az első négyes után a kis szőke *Sauer* Margit és a kis fekete hajú *Goldstein* Elléska szőlóban táncolták a kórnyagart. Va ósagos miniatúr prima ballerina volt mindkettő. Kimerően pontosan, anélkül hogy a hajlások, ingások egyiknél vagy másiknál hosszabb, vagy rövidebbek lettek volna, a szimmetria legkisebb megérvésztése nélkül könnyedén, mint két kis

angyal lejtettek. A végén nem tudják kinek tapsoljanak, vajjon: e két anyagnak, ezeknek a tempora röpökös kis szíllideknek, avagy *Neufeld* Béla táncmesternek, ki őket erre megtanította.

Mikor az első kotillont egy kedves kis két szemű leány feltűzte a melemre, egy kissé megijedtem. Kérestem valakit: az én *Banquom* szellemét, *Pietro* Mazzantini, egykori táncmesterem kísértő haragos arcát, mely elkísért eddig engem minden balba, de nem láttam sehol. Ide a szép kicsi leányok közé — úgy látszik — nem mert eljönni, vagy talán én megtanultam mégis táncolni. De nem töprengtem sokáig, rövid volt már az idő, csak néhány óra még, aztán vége, vége. Hisz holnap e kis babák a könyvek fölé hajolva, az ujjalkon fogják skandálni a hekszametert.

(S—ő S—r.)

H I R E K.

Egy csésze tea.

Lomhafátlyolszárnyát nehezen, lassan bontogatta künn a szürke fojtó köd, ránehazodott a magas épületek tetéjére. Arra délnyugat felé lilaszínű volt a szegélye egy-egy erősebb sárgás sáv nehezen tört át reflexszein, aztán elhalványult, elmosódott ez is, és a köd ereszkedett alább-alább, az uccák kövezetére szintelen melankoliája ránehazodott a gyorsan tovasurrán emberek lelkére. Benn a szobában az öblös, emajlított kályhában duruzsolva lobogott a fahasábok lángja, kicsillanó vörös-sugarát felitta a viillamos körték fénye.

Sziabhely, a kaszinó derűs, barátságos nagyterme. Mintha a tegnapi gyermekbál rózsás mámorának egy része ott csapongna még a falak között. A buffett jobb szárnyán hatalmas rézkatlanban zuhog a víz, mellette a legszebb rendezésben sorakoznak a csillogó teás ibrikék. Hosszu nagy asztalok hóféhér terítőikkel fedve, a közepén kisebbek, gömbölyűek.

Alig voltak még a teremben és *Vidor* Samuné (ürelmetlenül bizonyos kétséggel arán tett-vett, igazgatott a nagy cukorsüteménnyel telerakott ezüsttálcaik között, minden érkezővel barátságosan kezetszorított és mindegyiktől félelemmel kérdezte:

— Mit gondol, le-znek sokan?

Félhat telé már elsimult magas homlokán az a kétségelt kifejező sötét redő, és megegedetten mosolygott, talán az első kapavágást hallotta, mely az építendő *leány-árvaház* kemény fundamentumán koppant.

Az adakozásnak, a játékonyságnak a legleleményesebb módja. Leülünk az asztalhoz, egy kedves kisasszony oda hoz élénk egy csésze párolgó, illatos teát, kávét vagy ha ép kívánjuk, csokoládét, ha ismerősünk, az édes süteményekből *protekción* (ezt itt nem törölhetik el soha) adagot juttat.

Mikor a kis porcellán-findz-ákat visszahelyezzük a tálcára, csak annyit tudunk, hogy legelőször is magunkkal tettünk jól.

Most vasárnap, bár szaporán hordták *Weiser* Klára, *Halphen* Teréz, *Prager* Ilona és *Kohn* Ilona kisasszonyok a teákat, kávékat és csokoládékat, jó maguk mégis csak későn ülhetek asztalukhoz, hogy végre egy csészeből ők is szárcsölhessenek, de itt is folyton hol jobbra, hol balra fordultak, mert az udvarias fiatal emberek kifogyhatatlannak látszóttak a bókokban.

Itt is, ott is halkán megindult a vidám terefe, a lassu szülmögés mindig erősebb-erősebb hullámokat csapott, a gyengéd mosoly bearányozta a kisasszonyok bárszonyos tisztárcát, mindenki elfeledte a köznapi élet zord vívárságát, de legjobban örült maga a rendíthetetlen elnökös.

Egyes nevek hangzóttak el, melyek mind-egyikéhez a mult év egy-egy vidám, kedves emléke fűződött, kiket az élet kiragadott e kedves körből, kiket *Hymen* lánc tart szorosan valahol messze...

Egy sereg pezsgővérti fiatalember hirtelen körülfogta az elnököt.

— Nagyságos asszony, tavaly más is járt a teához...

— Tudom, tudom, de hát most nincs ám itt a mi kedves *Saroltánk*, a ki oly szépen énekelt. Segítsenek keresni valakit.

Hamarosan találtak egy kitűnő mediumot, *Böhm* Emil ur, bár egy kissé szabadott ugyan, de végre is engedett a közönságnak, szépen, igaz művészettel énekelte *Hellmund*, „*Edd gondolkod Margaréta*” című hangulatos filigránfinomosság, dübörgő zenén megirt dalát. Utána *Ries*: *Am Rhein und bei Wein* című kissé patlogóbb, pezsgóbb, szenvedélyesebb dalát énekelte.

Zongorán *Blumenschein* Vilmosné kísérte és a közönség elragadtatással hallgatta mindkettőjüket.

Ily kellemesen lehet elmúlni vasárnap délutánoként egy csésze tea mellett az izz. nögyelet zsurján. Az ember mikor eltávozik, hihetetlenül rázza a fejét és azon gondolkodik, tulajdonképen hogy is volt most: ő gyakorolt-e, avagy vele tettek jót... Problema előttük, hogy érti a nögyelet a játékonyságot...

— Brám Miksa kitüntetése. A

kereskedelemtügyi miniszter előterjesztése következtében a király *Brám* Miksa lovagnak, a Déli Vasut vezérigazgató-helyettesének a *miniszteri tanácsos* címet adományozta.

Ez a nagy kitüntetés közlekedésügyünk egyik kiváló vezető emberét részesíti e méltóságban, aki évtizedeken át és kivált a legutóbbi időben jelentékeny érdemeket szerzett vasutaink nagygyá fejlesztése terén. — *Brám* Miksa lovag Budapestben született s tehnikai tanulmányainak végeztével a Déli Vasut bécsi igazgatóságának szolgálatába lépett. 1874-ben Budapestre helyezték át *felügyelői ranggal* s reá bízta a vasut magyarországi hálózatának vezetését. Kiváló képességei ebben az állásban gyors előrehaladást biztosítottak neki: csakhamar *felügyelő* lett s 1880-ban *igazgató* névezett ki. Azóta *Brám* önállóan intézi a Déli Vasut magyarországi hálózatát, amely a Dunántúli közgazdasági életének elsőrangú faktora. Ő vezette a magyar kormány által folytatott tárgyalásokat a legnehezebb forgalmi és pénzügyi kérdésekben s tapintatával mindenkor biztosította a dolog sima eintezését. Így szerzett érdemeiért ő feljebből a harmadik osztályú vaskorona rendet kapta. Évek óta kifejtett törekvése *Brámnak*, hogy az igazgatás alatt álló vasuthálózat a magyar közgazdasági életbe gyökerezze s ennek elősegítése érdekében hozta létre a Déli Vasut nagyüzemi *műhelyét* Székesfehérváron. A legutóbbi időben pedig — alkalmazkodván a magyar kormány tarifapolitikájához — *Brám* vitte keresztül a *Déli Vasut magyarországi hálózatának teljes függetlenítését*, ezzel kapcsolatban a szolgálat általános megmagyarosítását, a budapesti igazgatóságunk a bécsi vezetés alól való önállósítását, valamint ő dolgozta ki azt a nagyüzemi tarifális reformot is, amely január elsejétől fogva a Magyar Államvasutakhoz hasonló *zónarendszert* léptet életbe a Déli Vasuton is. Ezzel egyidejűleg nagyarányú új *besszerizáció* is történtnek a Déi Vasuton a magyar hálózat részére: új lokomotívok és új vagonokat csináltaknak és pedig kizárólag hazai gyáraknál. Miredez oly határozott csatlakozás a magyar forgalmi politikához, oly teljes respektálása és érvényrejtetése a magyar érdekeknek, amilyent közös jellegű vállalatról éppenséggel nem szoktunk meg, s amely épp ezért megerdemelte a magyar kormány-követeltette királyi kitüntetését.

Igazgatóságunk kitüntetését alkalmából a Déli Vasut magyarországi osztályfőnökei testületileg megjelentek *Brám* lovag miniszteri tanácsosnál. A küldöttség szóokoka: *Klebbel* főfelügyelő fejezte ki a hivatalnoki kar örömeit. Válaszában *Brám* megjegyezte, hogy a kitüntetésnek annál jobban örül, mert a magyar forgalmi érdekek előmozdítására irányított törekvéseinek méltatását látja benne.

Képes folyóiratokra, divatlapokra, szaklapokra, heti- és napilapokra előfizetéseket és megrendeléseket elfogad:

FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedése NAGY-KANIZSÁN.

A folyóiratok új évfolyamai október hóban kezdődnek.

— Halálhíradó. Mely gyász írta lapunk dolgozóit: dr. Raach Zsigmondot, a nagykanizsai kórház orvosát. Edes-anya nov. 8-án jobbra esendült. Temetés nov. 9-ikén d. u. 3 órákor volt megható búvári mellett. Dr. Raach gyászában igaz részvéttel osztoznak barátai, ismerősei. A halálhíradót a következő jelentés tudatja: Raach Jakab a saját, valamint gyermekei és az özvegy rokonság nevében fájdalomtelt szívvel jéni szeretettel sajnálék Raach Jakabnál. Fleischer Katalinnak folyó hó 8-án este 5-ik, és boldog házaságának 35-ik évében történi gyászos elhunytát. s. a. t. Nagykanizsa, 1897. november 8-án. Búka hamvára! Csendes részvét kéri. Raach Sarolta férj. Beck Miklós, Raach Lipó, dr. Raach Zsigmond, Raach Berta férj. Weiner Vilmos, Raach Julika férj. Kántor Bernátné, Raach Ignác, Raach Gizella gyermekei. Beck Miksa, Weiner Vilmos, Kántor Bernát vejei. Rehnitz Adél férj. dr. Raach Zsigmondné, Kohn Paula férj. Raach Lipósné menyei. Fleischer Adam, Fleischer József úvéri. Frim Johanna férj. Fleischer Adám, Fischer Gunda férj. Fleischer Józsefné, úv. Fleischer Gáboroné úgorkut. Beck Berta, Beck Béla, Raach Béla, Raach Stádor, Raach Dezső, Raach Erzsike, Raach Imre, Weiner Lajos, Kántor Ilonka, Kántor Erzsike, Kántor Margit unokák.

— Halva született csecsemő. Mikor még csak zöld agyukban élt az első gondolat, óriásnak vélték a kis embriót, Herkulesnek, ki izmos vállain könnyen fogja tartani majd a földgömböt. Nem volt egyéb célja a zágrábi érekségnak, mint Magyarország mappáját megmásítani, szörnyen vánik foguk megyénk kis felszigetére: Muraközre! És azt hitték, hogy Tomac György szelenci káplánocskának minden könnyen sikerülni fog; ehhez nem kell egyéb, mint egy *magyarellenese* páncsólav *ujdög* Muraközben. És Tomac káplánocskája az összes magyarellenese horvát lapok hasábjairól kürtölte előre a győzelmet. — Mint bennünket Zágrábból értesítettek, az ottani *Özön* tegnapi számában egy jeremiáda jelent meg Tomac káplán tollából, hiába minden áradalma, minden kérelme, a hazafas(?) horvátok közönyén hajórtat szenvednek nagy tervei. Elmondja a többek között, hogy hat millió horvát hazafi közül, mindössze öten adakoztak 42 forintot és *negyvenhárom* előfizetőnél több nem jelentkezett, így pedig kénytelen visszahátrálni a tervbe vitt lap szerkesztésétől. Tehát nem fogunk Tomac György urral találkozni, mert az óriásnak vélt hős, csak halva született kis csecsemő.

— A Polgári Egylet táncestélye. A nagykanizsai „Polgári Egylet” vigalourrendező bizottsága 1897. évi november hó 13-án (szombat) az egylet helyiségében zárkórú családok jellegű táncestélyi rendez. Kezdés 8-órákor. Belpó-jegy 50 kr. családjegy 1 frt 20 kr. Reméljük, hogy a Polgári Egylet tiszta, méltóságra a vigalourrendesség lelkes ügyvezetésével, tökéletesen fogják csatlakozni ezen estélyre megjeleni, mert csak ez esetben lehet több hasonló estélyre kilátásunk.

— Az irodalmi és művészeti kör vasárnap délután tartotta második felolvasását előkelő közönség jelenlétében, a városban nagy teremben. A műsört Dedk Péterné urhölgy nyitotta meg, néhány remek darabot játszott művészeti virtuozitással zongorán és a ritka művelésért hálás zajos tapsokkal adóztak. Utána Uferbach Jenő fogam. rajzának „Discretio a művészetben” című érdekes és szép felolvasást tartott.

Hofrichter Emma kisasszonyt lelkes ovációkban részesítette a közönség, újabb bizonyosságát adta, hogy a legnehezebb technikai nehézségeket könnyedén és elegánsan küzdi le és hogy a hegedű egyszerű hurjaiból a legszivhezszólóbb kedves hangokat tudja kicsalni, de e zajos tüntetés egy része dr. Perényi Józsefet illeti, ki a kísérlet terén bizonyította be ügyes játékát.

— Öngyilkos tanítójelölt. Mezler Andor, a caktornyai tanítóképzés jó magaviseletű és szorgalmas növendéke, f. hó 5-én reggel, a képezés helyiségében öngyilkosot követett el. A boldogtalan fia néhai Mezler Endre vasvármegyei alzámmverő fia, s letelepedésnél, kiváló szorgalmánál fogva, családjának igazi reményeége volt. Még f. hó 2-án szép levelet írt Gerlis Sándor a szombathelyi megyei árraház igazgató-szondnokának, arra kérve őt, hogy apróbb szakképzései fedezésére küldjön neki néhány frtot. Ezen a pözven válaszolt egy revolver. Tanárai, és növendéktársaik szerették és becsülték a szép jövővel bírtató fiút, ki önmaga ellen fordította a gyilkos fegyvert. Végzetes elhatározásának oka gyógyíthatlan betegsége, melyet egy örökölt.

— A tigris karmal között. Vigáryasító jelenet folyt le a nagy Kocza, a Kocza Antal-féle állatseregletben, a melyet városunk közönsége is ismer. A szép állatpárlányok között leginkább annak a három oroszának és egy tigrisnek van mindeusult a legtöbb nézője, a melyek egy közös ketrecbe vannak zárva. Árságylag szelid állatok, a melyek arról is nevezetesek, hogy néhány nap előtt egy vállalkozó társaság egy kalabrisz-partiet játszott el a ketrecükben. Szombaton este azonban rossz kedvében lebetett a három éves nőstény tigris, amely egész nap izgaltottan tombolt szék ketrecében. Este nyolc óra után az egyik állatszelielő, a 16 éves Kocza Emília, a lelajdóos szép nőke leánya, belépett a tigris ketrecébe, hogy megkerje mutatványait. A dühös állat abban a pillanatban a szerencsétlen leányra rohant, beharapott a karjába, letiporta a földre és mélyen a csupjába harapott. A nőstényen levő köntöségek ereiben szinte megfagyott a vér az ijedségtől. A szerencsétlen leány kérésbessélt sikoltozásába belevegült a vértől megvadt bestia ordítással. Talán darabokra tépi a szeliditőst, ha abban a pillanatban egy szék rúddal oda nem rohan egyik úvéri, Kocza Vencel, aki egyik kezével teljes erővel ütötte a tigris, a másikkal kirkattotta testvérét a ketrecből. De akkor meg 6 rék rohant a dühös állat. Borzasztó lármát és pánik keletkezett, Kocza Vencel torkon ragadta az állatot és élet halál harc keletkezett közöttük. Az ember erője már fogyni kezdett, mikor testvére segítségére ment a legidősebb Kocza fia: Ferenc. Kíméltette az ósost, de mielőtt becapathatna volna a ketrec ajtaját, borzasztó sebet ejtett az egészen megvadt bestia. Az állatsereglet a napokban már elhagyta Pécet falát, de e két bátor szelidítő nem mehetett a sereglettel, mert sebeket szenvedtek és sok időbe fog kerülni, míg abból teljesen gyógyulnak. Még Ferenc, az idősebbik, akinek valószínűleg অপátálni kell majd egyik karját. A leány, aki különben legjelénéktársaságból került meg, már teljesen kiállt és már Mohácsban ismét felváltja veszélyes mutatványait.

— Humoros estély. Kornau és Wittels a bécsi „Carthenter” tarjai Klumen Herman bécsi zongoravészér közreműködésével a jövő hét folyamán humoros estélyt fognak rendezni a Kiszini nagytermében. Helysér: I és II sor 1 frt 50 kr, a többi sorok 1 frt, előadás 60 kr.

— Értelmitlen. A nagykanizsai általános munkásoképzés egyesület 1897. évi november hó 14-án, vasárnap délután 3 órákor az egyesület helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, Targy-sor: 1. A társaságok letelepedése és azok helyébe újak válasszatás. 2. Az egyesület reorganizálása. 3. Néhai adóirányok.

— Borzalmas halál. Iványi Készenben a múlt éjszaka éjféli tájban Adler Simon szobának 18 éves, Paula nevű leánya — kiment a házszobából a szomszédos kamrába. A szomszéd szobában alvó szülők csak lényuk rémülettel sikoltására ébredtek (31. Atya, ki rögtön utánna futott, leányát teljesen lámba borulva találta a menés közében maga is oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy mindketőjüket a pozsonyi oros. kórházba kellett szállítani, a hol a szerencsétlen leány nem-otára meghalt. Hogy a tűz miként keletkezett, senki sem tudja.

— Hajtavadászat egy rablógylkosra. Somogy megye marcali járásának területét egy Szegletes nevű rablógylkos tartja rettegésben. Szegletes rablógylkoságért már több éven át volt a lipótvári fogház lakója, ahonnan kiszabadulván, újabb rablógylkoságot követett el, s azó-á Marcali, Gomba, Vör, Kéthely Horvát-kut stb. községek határaitban bujdosik; a napokban pedig Vör közelében egy házalat szurkált össze, majd pedig a Sári hegyekben két vandortól vesztetett le. — Valóságos réme lett a vidéknek. Keressé-ére egy csendőrtiszt vezetésével 50—60 csendős és felbőszült lakosok körül naponként 4—500 haltával és vasvillával felgyverkezett polgár már hetek óta valóságos hajtavadászatot tartanak. Szombaton reggel végre a moóri csendőrség elfogta őt.

— A lud repülő állat ugyan, de Tomac Györgyné teley-utcai lakos még 4 év virradóra elhinni, hogy a nyitott óból f. hó 4-én virradóra elült 4 lud, csak úgy a maga jószántából repült volna el. Ebbeli aggodalmát közölte is a rendőrséggel, a hol megindították a nyomozást a ludpecsenye-kedvelő ellen.

— Tolvaj pékfinas. Rosenthal Géza pék-mester rájött hogy kihordó tanonca, Nemcsik Mihály reggelentén a za-melyből egy-egy rakást előre eldugott és ezeket a kihordott mennyiség közé keverve, saját hasznára fordította. Jelentést tett a rendőrségnek és a vizsgálat alkalmával kiderült, hogy a tanonca, Sefanek-névű péklegény-nyel egyetért s már hetek óta dézsmálják gazdájuk pénzéből a bort, mert hát a zsemlyére a bor is elcsuszik.

— Ha a székely-leány szerelmes. A Székelyföldről városunkban járt Lukatos Farkas házal feleségével, tizenhat éves szép leányával együtt. A napokban arra virradt az spa, hogy szép fiatal leánya 45 fti értékű portékájával együtt nyomtalanul eltűnt. A megzomorodott szülők jelentést lettek a rendőrségnek. Azt hiszik, hogy valami síheder megtetszett a leánynak és vele oldot kerest, és a szép szövmunkákból egy kis stáfringot is vitt magával.

— Magyar hűterikus a királynál. Couday Jenő dr. egyetemi magántanár, premontréi kanonok a király legutóbbi budapesti tartózkodása alkalmával kihallgatáson volt a ez alkalmattal átnyújtotta ő felségének *Magyarország Történelmi* című munkájának — melyről irodalmi rovatunkban mi is megemlékszünk — díszkötésű példányát. A király igen szivesen fogadta az ismert történetudós ajándékát s több ízben megköszönte, kijelentése, hogy a munkát kézi könyvtárában fogja elhelyezni.

NYILTTÉR.

As a rovattal közléstéért nem vállal felelősséget a szerk

Hálanyilatkozat.

Istenben boldogult édesanyám halála és temetése alkalmából a jószó barátai részvétől olymértű megnyilatkozást tapasztaltam, melyért egyesint nem — csakis ezulon mondhatok magam és családóm nevében Gaztala hála közönséget.

Dr. Raach Zsigmond.

Naptárak 1898. évre, — magyar és német nyelven — a legnagyobb választékban. — **Fajér,** Ügyvédi határidőnapló; **Ügyvédi zsebnaptár.** — **Kedélynyil gazdagsági zsebnaptár,** évkönyvvel, — általános irodai napló, tárcz-naptárak, heti, előjegyzési és falinaptárak. **Kaphatók FISCHEL FÜLÖP** könyvtérzetkezdésében Nagy-Kanizsán.

Szerkesztői Üzenet.

"MÁRA" Ilyféle jelölésekkel nagyon bőven ellátunk beállításokat minden oldalról; de (az a baj!) mi egyiket sem használhatjuk. A közzététel most már egészen más társaságok kezébe került.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

3089 tk. 1897.

320-1

**Együttes
Arverési hirdetmény.**

A nagykanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közzhírre tételik, hogy Remete Géza ügyvéd nkanizsai lakos végrehajtónak Horváth József és neje Zsálig Agnes galamboki lakos végrehajtást szenvedők ellen 54 ftr 62 kr. tőke, ennek 1896. november 28 tól járó 5 százalék kamatai, 18 ftr 56 kr. per 7 ftr 86 kr. vhatás kérelmi 8 ftr 95 jelenlegi, továbbá a marcali általános takarékpénztár részvénytársaság csatlakozott végrehajtónak u. azon vhatást szenvedettek elleni 141 ftr tőke, ennek 1896. december 31-től járó 6 százalék kamatai, 3 ftr 96 kr. óvási $\frac{1}{2}\%$ váltódíj, 47 ftr eddigi, mégis dr. Schwarz Adolf ügyvéd nkanizsai lakos csatlakozott végrehajtónak u. azon végrehajtást szenvedettek elleni 200 ftr tőke, ennek 1896. július 16-tól járó 7 százalék kamatai, 18 ftr 76 kr. per, 11 ftr 80 kr. vhatás kérelmi s a meg felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyekben a fent nevezett kir. tszék területéhez tartozó a galamboki 915. sz. tkjvben f. 180. hrsz. a. foglalt ingatlanok Horváth József és neje Zsálig Agnesét illető s 183 ftrra becsült $\frac{2}{3}$, része továbbá a galamboki 184. sz. tkjvben + 2358. hrsz. a. foglalt ingatlanok Zsálig Agnes férj. Horváth Józsefét illető s 72 ftrra becsült $\frac{1}{4}$ része — mégis a galamboki 917. sz. tkjvben l. 1. 2. 5. 7. sorsz. a. felvét s 152 ftrra becsült ingatlanok.

1898. évi január hó 4. napján
d. e. 10 órákor

Galambok község házánál, végre a csapji 276. sz. tkjvben + 736 9. hrsz. a. felvét s 620 ftrra becsült ingatlan

u. azon nap délután 2 órákor

Csapi község házánál Remete Géza. dr. Mayer Ignác és dr. Schwarz Adolf felperesi ügyvédek vagy helyetteseik közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladati fognak.

Kikiáltási ár a fentebb kitelt becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10 $\frac{1}{2}$ -át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezébe letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tszék mint telekkönyvi hatóságnál 1897. évi szept. hó 7. napján

GOZONY
kir. tszéki bíró.

321-1.

Arverési hirdetmény.

A nkanizsai kir. tszék tkvi osztálya részéről közzhírre tételik, hogy Remete Géza ügyvéd nkanizsai lakos végrehajtónak Könczöl Sándor és neje Honoly Anna végrehajtást szenvedő orosz-tonyi lakosok elleni 102 ftr tőke ennek 1896. évi január hó 1-től járó 5 százalék kamatai 14 ftr 66 kr. per 8 ftr végrehajtás kérelmi 9 ftr 06 kr. jelenlegi s a még felmerülő költségek iránti végrehajtási ügyekben a fent nevezett kir. tszék területéhez tartozó az orosz-tonyi 619. sz. tkjvben + 195/a 9 és 195/a 10. hrsz. a. felvét s együttesen 578 ftrra becsült ingatlanok

1897. évi december hó 7. napján

d. e. 10 órákor

Orosztony község házánál Remete Géza felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladati fognak.

Kikiáltási ár a fentebb kitelt becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10 $\frac{1}{2}$ -át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezébe letenni.

Kelt Nagy-Kanizsán, a kir. tszék mint telekkönyvi hatóságnál 1897. évi augusztus hó 30. napján.

GOZONY.
kir. tszéki albiró.

Felhívás!

A

„HAZAI“ ált. biztosító részvénytársaság

által meghonosított

**betörés elleni
biztosítás**

a beálló téli idők alatt kettős fontossággal bír, miért is a biztosító közönség szives figyelmébe ajánljuk ilyenmü biztosításoknak a legjutányosabb díjtételek és feltételek mellett való megkötését.

**Balesetbiztosítás
sorsolással!**

Biztosítások felvételnek: a

„HAZAI“ általános biztosító részvénytársaság

Nagy-kanizsai főügynökségénél.

The Continental
Bodega CompanyValódi hamisítatlan
külföldi borok

• Portbor.
• Sherry.
• Madeira.
• Marsala.
• Malaga.
• Tarragona s. a.
Legjobb
bevásárlási forrás

Raktár:

Neu és Klein
uraknál
N.-Kanizsán.

Csak

fiatal

embereket

érdelkelhet tudni, hogy a

párisi Dr. BOITON

Injectio Orientali

már néhány napi használat után simulasztja meg a legnagyobb bánatokat is, főlegesen tehát szantai elaj vagy ocpalva balzsammal kísérteseni, mert csak csak a gyomrot rostják és a bajt nem gyógyítják meg.

1 Üveg Boiton Injectio ára 1 forint.

Magyarországi Raktár:

ZOLTÁN BÉLA gyógyszerész BUDAPEST,

V., Nagykorona-utca 23. (Széchenyi-lér sarkán.)

Kapható minden nagyobb gyógyszerertárban.

324/325 Postai megrendelések címe:

Zoltán gyógyszerész Budapest.

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalainak Üzletigazgatósága Budapestén.

3722. P. szám.

PÁLYÁZAT.

A cs. kir. szab. déli vaspályatársaság magyar vonalainak részére az 1898-ik, esetleg 1899. és 1900. években szükségelt kerítési anyagok és pedig:

14,000 darab kerítési lécz
7,000 „ kerítési oszlop és
18,000 „ kerítési karó szállítására.

Az 50 krajcáros bélyeggel ellátott ajánlatok legkésőbb 1897. évi december hó 10-ig, a cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság üzletigazgatóságához, (Budapest, I. ker. Mészáros-utca 17. szám, II. emelet, pályafentartási osztály) nyújtandók be, a hol a szállításra vonatkozó különleges feltételek díjtalanul megkaphatók.

Budapest, 1897. november 10-én.

322-1

Az Üzletigazgatóság.

Szerkesztőség:
Városház-épület: Fiacskó Pál
könyvtárszobában.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta
kint d. n. 4—5 óra kbt.

Idő intése a lap szellemi részére
vesszők minden költséggel.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kindóhívtatal:

Városház-épület: Fiacskó Pál
könyvtárszobában.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kzt)
Félévre 6 korona (3 frt — kzt)
Hogyadévre 3 korona (1 frt 50 k)

Hirdetőknek jutányosan számoltanak

Ha-munkások leveleit csak ismert nevből fogadjuk el.
Kéiratot nem adunk vissza.

Felelős szerkesztő:

SZALAY SÁNDOR.

Előfizetői postiszáma 10 kr.

Hirdetőknek, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fiacskó Pál
könyvtárszobában a társaság.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Magyar szív, magyar név.

A fővárosi közgyűlési teremből nem egyszer indult már ki olyan kezdeményezés, vagy példaadás, amely országos figyelmet kelte, országos eredményeket szült. Innen van, hogy a mi a fővárosi municipium színe előtt történik, gyakran az ország színe előtt történik.

Ilyen országra szóló példaadás történt Budapest törvényhatóságának hétfői rendkívüli közgyűlésén, a midőn az ujonnan megválasztott polgármester bejelentette, hogy magyar érzelmetek külsőleg is kifejezést óhajtván adni, német nevet magyarra változtatja és már mint Halmos János foglalja el az ország első polgármesteri székét.

— Éljen Halmos János! — zugott végig a díszes, oszlopos csarnokban és a lelkes ováció nemcsak az új polgármesternek, hanem az új Halmos-nak is szólt.

A szép példa meg is érdemelte a meleg elismerést, a mely a budapesti városatyák gyülekezetében nyilvánult és ennek a példának országos hatásának kell lennie, már csak azért is mert a névmagyarosításban

megnyilatkozó elvet, hogy úgy mondjuk, tipikusan fejezi ki. Haberhauer János negyedszázadig volt Budapest székesfővárosnak egyik legkitűnőbb tisztviselője, s másfél évtizednél tovább tanácsura, a tanács egyik oszlopa és egész működésében a trázis nélkül való, külsőleg nem tetszeigő, de annál bensőbb és annál igazabb hazafiasság vezette. Magyar volt ő eddig is testestül lelkestül, csak a neve volt német, hogy ezt is magyarrá tegye talán eszébe sem jutott. Most azonban, hogy egyszerre előtérbe került és oda kellett állania az első helyre, a hol a névnek is minduntalan szerepelnie kell, neki magának is szemet szurt, hogy a magyar főváros reprezentálására nem egészen alkalmas a német név. És azért magyarosította meg a nevet bizonyára, hogy dokumentálva legyen az idegen előtt is, hogy a magyar fővárosban immár magyar az ur.

Ebben a momentumban látjuk mi a példának országra szóló jelentőségét. Ez is mutatja, hogy a magyar név nem pusztán külsőség, hanem a magyarság kifelé való reprezentálásának fontos közege. Vannak olyan alkalmak, a melyekben az ilyen külső bizonyítás egyenesen elmaradhatatlan. Az

ilyen alkalmakat pedig legjobb be nem várni, hanem megelőzni.

A német nevű magyar emberek legtöbbje pusztán megszokásból és kényelemszeretetből ragaszkodik idegen nevéhez, mert a szíve magyar, ha neve nem is az. Ezzel a megszokással pedig szakítani kelene már egyszer, mert az az alkalom, a mely az egyes emberre nézve nem mindig következik be, a magyar nemzet egészére nézve állandóan megvan. Higgyék el, német nevű hazánkiai, hogy a magyar nemzetre fontos érdekek rójják rá a reprezentálásnak azt a kötelességét, hogy külsőleg is lehetőleg mindenben magyar legyen.

Ez a tudat adta meg Perczel Dezső belügyminiszternek is az impulzust, a helynevek törvény útján való megmagyarosítására. Kívánatos, hogy ezt a példát nagy tömegekben kövessék az egyesek is. A hatóságok támogatására szükséges hivatalos eljárásban mindenki mindenkor számíthat.

Az őrlelt forgalom. Egy, évek óta folytonos vita tárgyát szolgáló kérdés megoldására közeledünk. Az őrlelt forgalmat újévekkel teljesen be fogják szüntetni. A ma-

A „ZALA” tárcája.

A szarvasok.

— A „Z A L A” eredeti tárcája —

I.

Megkondult a kőbánya ércharangja s messze hullámzott tova az alkonyi légben.

Egyszerre elnémult a hatalmas csikányok tompa zajja.

A bányatelepről egymásután bandukoltak elő a kőporlepet munkás-lakok. Foltos, durva ruházatukon, arcukon vastagon frökdűt a barna por. Érdes nagy kezükkel törőlepetiek szeméikből az oda rakódott, metsző szikla-atomokat.

Bacsi Péter mogorva képpel ment egyenesen a bánya mellett csapadék felé.

Mielőtt betért volna, megállott az ajtóban, porlepet, ócska kődemén szeszből előhúzott valami szurkos keszkenőlelet; a fogával telődött annak szorosa bognott csőcskét és bambó képpel számálta meg a belekötött létingeket.

— Kellene, kellene, — mormogta, — de ha egyszer olyan vesztől szomjazom.

Haza gondolt a feleségére. De azért csak betért a csapadékba.

Mikor kijött onnan, már a Hold sápadt fénye szelődött a csendes vidék fölött.

Egy kicsit megállott. Zavaros, pislogó szemekkel nézett körül.

— Milyen bolondul fényes a világ! — dörmögte.

Vastag szájszélei iromban széthúzódott, mintha mosolyogni akart volna. Aztán neki vágott az erdőbe vezető utnak.

Akkor már egy rengeteg fűtykös is volt a kezében. Megpróbálgatta, hogy alkalmas-e.

— Na, most már mehetünk. Kilencre csak hazavezetődöm.

Lomhán, nagy léptekkel mérte a kavicsos utat, melynek kigyózó fehérsége a közeli erdő homályában vezetett el.

Az erdő csendes volt, hangtalan.

Ahogy ment, valami vérszenes bugó hang rezgett át a rengeteg fái között. Volt abban epedés, tájdalom, elzánás; de Bacsi Péter nem sokat értett belőle.

Megállt.

A bugó hangra másik bugó hang felelt. Olyan formán hangzott az, mintha két ellenséges tábor csatákürtje riadózt volna.

Bacsi Péter elnézett az erdő tisztásán.

— Aha, a szarvasok — mondta, aztán letért a teher, kavicsos utról és lebebb ment néhány lépésnyivel az erdő gyepes térségére.

Két him-szarvas küzdött ott életr-halálra.

A Hold azélt fényesül világot az elkeveredett küzdőknek a rettenetes tusához.

A hatalmas agancsok esztötytek; a föld dobogott, amint nagy dühvel topogtak a gyepes talajt.

Egy-egy ómszerobbanás után messzeverődött a föltpépet talaj-hulladék. Ahogy egymásra rohantak

szemeik úgy szikráztak a holdas éjszakában, mint két égő üszök.

Bacsi Péter nézte a rettenetes tusát.

A küzdő állatok oldalán csorgott le a sötétlő vér. Egyik sem tágitott. Szinte hallani lehetett csontjaink ropogását, amint iszonyu döfésekkel osztották egymásnak a tárogó sebeket.

Egyszer csak valami tompa zuhanás, majd kinos halál-nyögés hallatszott. Az egyik küzdő elterült a gyepen és szánalmasan vonaglott.

A győztes him-szarvas diadal üvöltéssel szökött tova a közelben állógáló suta-szarvashoz és büszke, délcég tartással állott meg mellette. Mintha csak azt mondta volna: »Küzdőttem érte, győztem; az enyém vagy!«

A suta édes simálással húzódt hozzá és odadó szeretettel nyalta tárogó sebeit.

— Furcsa, de szép! — mormogta Bacsi Péter, aztán visszament az erdőn átfutó fehér utszalagra, és tovább bandukolt hazafelé.

— Furcsa jószágok, nagyon furcsa jószágok — dünnyögte.

Később valami borzoló nótát kezdett dudolgatni, de azért egyre a szarvasok jártak eszébe.

— Furcsa jószágok! Nagy bennök a szerető vágyakozás. Hogy védelmezik a párjokat. El is pusztulnak érte.

Megint eszébe jutott a felesége.

— Az emberléle bizony nem így tesz. Otthon hagyja az asszonyt. Amit csinál, azt csinálja. Sokszor bizony hiába vár a párjára. Csak a másnapi hajnal veti haza. Előbb egy pohár

Berndorf chinal-ezüstárak, evőeszközök és disztárgyak

nagy raktára:

Alt és Böhm N.-Kanizsa. Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

mok föld-fához kapkodnak s már a gazdák is előszedték, hogy most, a tizenkettő óra után egy órával, felvilágosítsák őket az őrleési forgalomnak a gazdákra néző nagy fontosságáról. A malmok természetesen jóval lekötötték, mert a kormány már végleg megállapodott Ausztriával ebben a dologban, de meg nem is jól vezették be a dolgot, mert ha valakitől valami szívességet, vagy áldozatot akarok kérni, akkor nem azzal késem hogy bevezetésül végigkísérjek rajta a botommal. A malmok pedig az őrleési forgalom érdekében ugyanazon a héten fordulnak a gazdákhoz, mikor az üzemüknek felére való redukcióját elhatározták, s ezzel a gabona árára ügykeznek nyomást gyakorolni. A malmok kapkodása különben meghatározható. A malmok, melyeknek mind mai napig a borszen földlített aranyborjú volt az istenük és a Pester Lloyd a miatyánkjuk, most nemzeti szinü zászló alatt küzdenek a „Pescovics-Ausztria“ ellen s hazafias ügynek akarják feltüntetni, hogy érdekükben az osztrák követelésekkel szembeálljunk. Nem úgy van pedig a dolog. Az őrleési forgalommal üzemeltetésüket nem az osztrákok, hanem mi fedeztük fel, akiket első sorban károsít s az osztrákoknak azért csak hállóval tartozunk, hogy ők is kívánták a forgalom megszüntetését, mert a magunk kérésére osztrák nyomás nélkül aligha tette volna meg a kormány.

Közgazdasági attachék. Egy német gazdasági szakegyesület beadvánnyal fordult a birodalmi kancellárhoz aziránt, hogy a német konzulátusokhoz technikailag és közgazdaságilag képzett attachékat nevezzenek ki. Ezeknek a konzulátusi hivatalnokoknak az a feladatuk, hogy a korai termelésnek a konzulátus székhelyén, mint fogyasztó piacon, keletet csináljanak, s hogy a külföldön észlelt gazdasági újításokat és vívmányokat megfigyeljék s hasznájuk hasznára fordítsák. Ugyanez a kérdés már mindünk is fölmerült. A pestmegyei gazdasági egyesületnek egyik tavalyi gyűlésén Károlyi Sándor gróf jelezte kívánatomnak, hogy a mi konzulátusainkhoz gazdasági attachékat nevezzenek ki, a kik teret és piacot csinálnak termelésünknek s annak mintegy előretöltő csápjai, exponált szeméi legyenek. Ha

Németországban fontos ez a kérdés, ezer ezer fontosabb mindünk egyrészét Ausztriával szemben való gazdasági helyzetünkkel fogva, másrészt, mert az osztrák-magyar konzulátusok amugy is sok tekintetben háján van a gazdasági képzettségnek s a legjobb akarattal mellett sem képes azoknak a feladatoknak megfelelni, melyeket más államok konzulátusai köteleességeknek tartanak. E sorok írója a tanuja, hogy egy nyugati világörösban a magyar és osztrák alattvalók német konzulátusra járnak kereskedelmi ügyekben tanácsot vagy felvilágosítást kérni, mert a monárchia konzulja ugyan semmit sem ért a kereskedelmi és gazdasági ügyekhez. Pedig minélkünn egyelőre elég tekintélyes érdekeink vannak a külföldön s ha tekintetbe vesszük, hogy a mi konzulátusaink amugy is első sorban Ausztria konzulátusainak tartják magukat s hogy Ausztria és Magyarország gazdasági külpolitikai érdekei sok tekintetben merőben eltérők, okvetlenül szükségesnek fogjuk látni, hogy a magyar államfél gazdasági érdekei a konzulátusoknál külön biztosítsa. Ennek más módja nem igen van, mint az attachék ki-nevezése. Ezek az attachék beutazzák az országot, melybe exponálva vannak, időnkénti körutjukról beszámolnak kormányunknak s jelentik a gazdasági kapcsolatot a külföldi állam és egy másik állam kereskedői, iparosai mezőgazdái között. A kérdéssel természetesen foglalkozni kell, s különösen most, mikor alkalmunk van szemtől szembe látni, hogy a felmondásra szóló monárchia gazdasági egysége milyen hajszálon függ, különösen fontos volna a külföldön ilyen módon megvetni a gazdasági érintkezés alapját.

Kenyér és a burgonya.

A főületesség néha nagyon becses dolog. Biztosítja álmaink nyugalma még akkor is, mikor az ellenkezőre volna ok. Az ébredés, annak a konstataciója, hogy a szép szín mögött csunya dolgok játszódnak le, annál keservesebb aztán.

Ilyen keserű ébredést élt át pár nap előtt a főváros és vele azok, a kikben van érzék a közügyek iránt s a kik tudják, hogy ha a nép rosszul táplálkozik, az milyen

bajoknak, betegségeknek s a nemzeti erő apadásának forrása lehet.

Balló Máttyás, s főváros kémikusa, hivatalosan kimutatta, hogy a fővárosi lakosság által fogyasztott kenyeret nagy mértékben hamisítják és nem egyszer fordul elő az, hogy egy kiló kenyérben csakis 250 gram liszt van. A bizottság, hol ez szövegére került, azt kívánta, hogy terjesztessék be egy kimutatás a fővárosban fogyasztott kenyerek összetételéről. Reméljük ez mielőbb megtörténik és akkor, bár néhány elvesztett illúzióval szegényebben, de tisztán látjuk majd az okokat, a melyek a sütő és pék urak szemében a dus arafás esztendőjévé avatják azokat az éveket, midőn alig ad valamit a jégverte kalász. Most már tudjuk, hogyan lehet az, hogy sokszor, midőn a buza ára emelkedőben van, a kenyéré esik és a becületlen pékek mellüket verve utalnak arra, milyen ügyes emberek ők, hogy a fogyasztókra nézve ők ennyire kellemes helyzetet bírnak teremteni.

Jó volna e tekintetben a vidéken is a dolgok fenekére nézni, mert annak a nagy halandóságnak, mely szerte az országban mutatkozik, kétségkívül megvannak a maga okai. A házi kenyérsütés napról-napra háttérbe szorul, a sütők és pékek üzlete mind nagyobb jelentőségre emelkedik. Ebből folyólag emelkedni és szigorubbá kell velük szemben a halóság ellenőrzésnek is, hiszen a közegészség nagy mértékben attól függ, milyen minőségű és milyen módon előállított kenyeret eszik a nép.

A középkorban a csaló pékeket vízbe mártották és így a közmegevelésnek és nevelésnek tették ki. A szigorú büntetés ma is helyén van, főleg a nagy városokban, hol a lakosság túlnyomó része a pékek kenyérét eszi. De érdekében áll a gazdának is, mert hiszen mekkora család az az ő rovására, ha szűk esztendőben, a minő a mostani, a magas buzaárakra hivatkozva, szőkentik fel a kenyér árát?

A nőtá azonban a régi marad. A gazda lárad, munkájának mégis alig van gyümölcse. A fogyasztó azt érzi, hogy keresete, emelkedvén az árak vagy szaporod-

bor, két pohár bor, három pohár bor, sok pohár bor, csak azután következnek az asszonyok. Nincsen rendjén, ahogy sincsen rendjén. De hát ki tehet róla, ha az ember ember és nem szarvas. A szarvas szereti a párját és nem iszik bort. Az ember bort iszik, de azért szereti a párját. Ki tehet róla, hogy így van? Ki tehet róla, hogy néha bor mellett elfeledi az asszonyt és hogy az asszony mellett mindig eszébe jut a bor? Ebből azután a szegény ember fejére ráolvassa az asszonyt, hogy a bort jobban szereti, mint őt.

Kissé kapatos fejében így fonódnak a gondolatok. Rá gondolt az ő takaros kis Agnesra, aki most bizonyára jó meleg vacsorával várja őt haza; pedig hát körülbelül egészen bizonyos, hogy nem fog otthon vacsorálni. Haza menni! Könnyű azt mondani. Csak az istenadta „Csapó“ korcsma utat ne volna a felvégen; vagy hát legalább az ott ne vezesse el éppen az eresz alatt. Csalogatja, csábítgatja a szarvas embert, mint a szarvas a hűvös patak.

Bacsi Péter elkezdett bambán mosolyogni, aztán szép csendesen dudorászta: „Mint a szép hűvös patakra, a szarvas kíváncsi.“

E közben eljutott a „Csapó“ csárdához.

Már csak betér egy kortyra.

II.

Bacsi Péterné hóna alá kapta a dézsát és valami szép szerelmes dalt csattogva ment a kútra.

A ködmen-ujját lejgyűrte hónaljgá, mintha

gömbölyű, gödrös, formás karjaival akart volna, kacérkodni.

Szembé jött ve'e Felejtő Vendel, a szomszédja, aki fiatal özevgy-ember volt, szép is, módos is. Ahogy megpillantotta a deli embert, a két fekete szeméből csak úgy sugárzott az öröm. Kigyuit gömbölyű arca a szive tüzetől.

— Vigag vagy Agnes, — mondta Felejtő Vendel, ahogy a menyecske közelébe ért.

— Mért ne lennék, ha kigyulmedet látom, — mondta Bacsiné s oda ment egészen a férfi közelébe; hozzá simult hízkelkedő enyelgéssel.

— Meglátja az urad, kivájjja két szemed.

— Fel kigyulmed től? Nekem fájna, ha nem látnék.

— Ne fed falra az ördögöt!

Nem jön az ma haza. Magam leszek majd csak, árva, mint kigyulmed.

— Nem szokott megjönni?

— Nem bizony a szentem. A „Csapó“ csárda kedvesebb neki a feleségénél.

— Hát csak magad busulsz így esténki?

— Magam a szivemmel. Senki sem vigasztal.

— Keresz vigasztalót!

— Keresnem se kéne, ha kigyulmed akarná.

— Hát hogyha akarnám?

— Magam vagyok szentem minden áldott este.

Meglejtintette gömbölyű kezével Felejtő Vendel, aztán kacér pördüléssel libbent tova.

Felejtő Vendel nézett, nézett a csintalan menyecske után. Az meg egyszer megtörtült, visszanezett. Szinte érezte két égő fekete szemének sugárítottát.

Bement a hajlékba és onnan leste, hogy mikor ter vissza Bacsiné a kútról.

Látta, hogy visszatérteben is egyre oda kandi-kál az ő hajléka felé. Szeme égelt, arcából csak úgy hasadt ki a szerelem lángja.

Felejtő Vendel is valami forróságot érzett a fejében; a szive is tüzelt erősen; minden csepp vére tüktetni kezdett ereiben.

Rettenetes ez az egyedüllet nagyon.

Mint ha valaki torkon ragadta volna, hogy megfojtja. Valami ijeszítően nagy kéz-óriást érzett a mellén.

Nem birt a szobában maradni. Levegő, szabad levegő kellett neki.

Kilépett udvarára és hatalmas domboru mellett kifeszítette. Aztán kezébe kapta a nagy-lejsejt belevágta egy előtte heverő fatörzsköbe; azt kezdte hasogatni. Nagyon jó gimnasztika az, mikor valakinek szertelenül forr a vére.

A fatörz-ök szilánkokká lett imas karja csapásaitól, de a vére csak nem lohadt. Indulatosan vágta földhöz a nagy lejsejt, hogy szinte sikrárt hányt a kemény vas.

Valami bosszorkánynyomás, valami bűvölet vitte portájba kapujához.

Bacsi Péter ablakának áttetsző vörös függönye úgy nézett rá, mint egy megbűvölt bosszorkány szem. A szobában égő mécs fénye átszűrődött a holdas éjszakába és pirosló sugári rajzolt a széles utca homokjára. Olyan volt az, mint egy rózsaszirmokkal meghintett keskeny út. Szinte odasimult piros szőnyegével lába elé, mintha mondta volna: „Nagy bolond vagy Felejtő Vendel, ha

ván a szükséglet, mind kevesebbre elég. Középen áll a közvetítő és szedi a tejfölit. Szeret tesz csaknem hihetetlen bevételre, épít palotákat, míg azok, kiknek fillérjeiből ez történik, nem egyszer egészségükkel és minden esetben kizsartolt erszényükkel fizetik meg a társadalmi és jogi rendnek azt a zseniális berendezését, mely a helyett, hogy a küzdőket és fáradókat jutalmazná, a ravaszok, tisztességerzet nélkül való és lelkiismeretlenek számára biztosítja a haladás pálmáját és az anyagi emelkedés előnyeit. De vajjon ma, midőn a tiszta lizst helyett joformán minden téren ilyen örölt burgonyát találunk élénk, lehet-e remélni, hogy a ravasz pékeket elérje az ő büntetésük?

Vederemo!

Politikai szemle.

Belföld.

Országgyűlés.

November 9-én.

A képviselőház november 8-iki ülésén olvasta fel Molnár Antal a ház jegyzője a delegációkat összehívó királyi kérésiratot, mely után az elnök javasolta hogy a delegáció 40 rendes és 10 póttagjának a megválasztására 10-én délelőtt 11 órákor legyen ülés. A királyi kérésirat, melyet a Ház hodoló tisztelttel vett tudomásul, a következőleg hangzik:

Kedves Bárány! A közös ügyek tárgyalására a magyar országgyűlés részéről az 1867. évi XII. törvények értelmében az 1897. évre kiküldendő bizottságot, valamint a birodalmi tanács által az 1867. évi december hó 21-én kelt törvény alapján az 1897. évre megválasztott bizottságot a részleges törvényileg meghatározott teendők elintézésére véget fojto évi november hó 16-ára Bécsbe szennel egybehívom.

Midőn ehhez képest egyuttal közös miniszteriumaimat alkotmányoszerű előterjesztéseik megételére utasítom, megbízom Ön, hogy a magyar országgyűlés bizottságának kiküldése s a bizottság tagjainak egybehívása iránt intézkedjék.

Kelt Bécsben, 1897. évi november hó 5-én.

Ferenoz József, a. k.

B. Bánffy s. k.

Kijelölések a delegációba.

A szabadelvű párt e hó 8-án tartott értekezletén kijelölte a delegációba, rendes tagoknak:

Andrány Tivadar gróf, Berzevicsy Albert, Csorány Lajos, Dániel Gábor, Dókus Ernő, Falk Miksa, Fenyvesy Ferenc, Festetics Andor gróf, Fluger Károly, Francioski Henrik, Gajári Odón, Gyurkovich György, Hegedűs Sándor, Hieronymi Károly, Klobuszky János, Lang Lajos, Lohász Béla, Miklós Odón, Mohay Sándor, Münnich Aurél, Nákó Kálmán gróf, Pavics Armin, Pulasky Agost, Rakovszky Géza, Radó Kálmán, Rosenberg Gyula, Spevecz Ferenc, Szerb György, Széll Kálmán, Teleki Sándor gróf, Tizza István gróf, Tizza Kálmán, Thoroczky Miklós gr. Tolnay Lajos és Urányi I. képviselőket. Póttagoknak: Adamovics Béla, Herl Ferenc, Kristóffy József, Lánca Leó, Melts, Oszkár, Papp Géza, Szabó Imre, Szemere Attila. Zay Miklós és Zeyk Gábor, képviselőket.

November 11.

November 10-én a törvényhozás mindkét háza tartott ülést. A főrendiházban pont 10 órákor nyitotta meg Tóth Vilmos elnök az ülést; az előterjesztett irományokhoz senkise szólván, rögtön hozzafogtak a delegációk megválasztásához. Gróf Szapáry István, Latinovics János és Szabó Jenő a szavazatokat összeolvastván, a delegációba rendes tagoknak a következők választottak:

Apponyi Lajos gróf 59, Bohus Zsigmond báró 59, Brankovics György érsek-patriarcha 59, Gáll József 59, Harkányi Frigyes báró 59, Keglevich István gróf 59, Lukács Antal 59, Nikolics Fedor báró 50, Pallavicini Éde örgróf 59, Rudnyánsky József báró 59, Samassa József egri érsek 59, Szapáry Géza gróf kir. főudvarmester 49, Szapáry Gyula gróf 59, Széchenyi Imre gróf (Ifjabb) 59, Szatáry Nep. János gróf 58, Vay Béla báró 59, ifj. Wodianer Albert báró 59, Zichy Ágost gróf 59, gróf Esterházy Miklós Mór 54, Kuszevich Szvetozár horvát szlavon-dalmátországi főrendi képviselő 59 szavazattal.

Póttagokul: Firczak Gyula püspök, Bánffy György gróf kir. főudvarmester, Laszkáry Gyula, Uray Kálmán báró, Széchenyi Bertalan gróf, Keglevich Oszkár gróf horvát-szlavon-dalmátországi főrendi képviselő, valamennyien 59 szavazattal.

Az igazoló bizottságba egyhangulag Jókai Mór, a temelmi-bizottságba Gyulai Pál választották meg.

A képviselőházban Szilágyi Dezső fél 11 órákor nyitotta meg az ülést. Elnök legelőször is bemutatja a főrendiház átiratát a delegációba kiküldendő főrendi tagok megválasztásáról. A ház további munkásságára nézve elnök indítványára a ház elhatározza, hogy további határozatáig érdemleges ülést nem tart. Az esetleg megdresedő kerületekben az új választás megejtésével a Ház az elnökséget szintén megbizta.

Végül Kossuth Ferenc interpellál az osztrák pénzügyminiszter felszólalására vonatkozólag.

Bilinsky beszédére a kormány félhivatalosan nyilatkozott s ezt ő korrektnak tartja. De alkalmat akar adni a kormánynek, hogy a parlamentet előzővel is tájékoztatás álláspontjáról, azért a következő interpellációt intézi a miniszterelnökhöz:

„Milesz a kormány álláspontja akkor, ha a provizoriumot Ausztriában az osztrák alkotmány 14. §-a alapján léptetik életbe.“

Az interpellációt kiadják a miniszterelnöknök.

Kath. kongresszus

November 11.

A kat. autonómiai kongresszus e hó 11-én délelőtt 11 óra után kezdte meg tanácskozásait a főrendiház üléstermében. A kongresszus megnyitását ünnepélyes mise előzte meg, melyen az egyetemi templomban Steiner Fülöp székesszéfervári püspök pontifikált fényes segédlettel.

A kongresszus képviselői már feltüntetvegykor kezdtek gyülekezni. Nagy számmal jelentek meg. 11 óra után lépett a terembe Vaszary Kólos herceggímás, kit a kongresszusi tagok felállással üdvözöltek. Az elnöki emelvényre lépett, mely csendben és nagy figyelem közt mondoita el remek megnyitó beszédét, mely láthatólag nagy hatást tett, körvonala után az autonomia feladatlát és célját szemben a királyi kegyuri jogaival és a hazai törvényekkel és ezeken alapuló közjogi intézményekkel. A katolikus autonomia — ugymond — nem lehet zsinat, mely a hitevek fölött s az egyházi ügyek fölött határoz; nem lehet parlament vagy oly testület, mely a katolikus egyházat képviseli, mert ez lenn van tartva, hogy a szentszék szavaival éljek: „soli Episcoporum ordini.“ A herceggímás megnyitó beszédét így fejezi be: A legelsőbb leirat irányelveinek egy megnyitó beszéd keretében foglalható fentebbi rövid vázolóla után a kongresszus tagjai egyenkint is igaz tisztelettel, hó szeretettel üdvözölöm azon kéressel, hogy szeretetben összefermva, az egymástól netán eltérő véleményeket türellemmel meghallgatva, dicsőségünket nem egymás legyőzésében, hanem a szent ügy diadalában keresve, a kölcsönös bizalom nyíltágával, a megoldás komoly szándékával tömörüljünk célunk eléérésére.

Arassza reánk, működésünkre bőséges áldását Isten, kinek szent nevében a kongresszust megnyitom.“

A herceggímás ezután kijelölte a korjegyzőket: Zichy Aladár gróft és Szatinovich Imrét. A megbízó leveleket felolvastottak tekintik. Megválasztották az igazoló bizottságot: dr. Schlauch Lőrincz, dr. Rajner Lajos, Bathányi Iván gróf, dr. Günther Antal ügyvédet, dr. Seibich Ágost nyug. egyet. tanár és dr. Sághy Gyulát.

A bizottság megalakulván Schlauch Lőrinc nagyváradi bitoros érsek felkéri a tagokat, hogy megbízó leveleiket megvizsgálás céljából nyomban adják át a bizottságnak.

III.

Bacsi Péter a „Csapó“ csárdában iddógát.

Egy két pohár bor nagyon jól ízlett neki. A többi már nem ment úgy, mint máskor.

— Furcsa jószágok azok a szarvasok! Mit nem tesznek a párjokért. Egyre az az erdei jelenet motoszkált agyában. Nem bírta teljesen beködözni azt a bor mámorra sem.

Kifizette a borát, aztán egy kissé bizonytalan lépésekkel indult neki a falu széles utcájának.

— Hm! Furcsa jószágok, nagyon furcsa jószágok! — dünyögte s tovább bandukolt.

Füzte tovább gondolatait is.

— De mégis csak úgy van az rendjén. A párját ne engedje senki. Szeresse az ember a bort, de párját védelmezze meg a vérével is.

Megállott egy kissé. Nézte az iromba nagy árnyékát, mely hoszsan elfeküdt előtte a sima poros utcán.

— Na hát, ha ekkora lenne is, megölném, meg én! — mondta s hatalmasan ütött fültykösével a maga árnyékára.

— Hogy mit nyernék vele?... Azt, amit a szarvasbika. Milyen gyönyörűség volna az, ha vérző sebimre simulna az asszony halásan, szeretettel, mint a suta-szarvas.

Újra megindult. Erre az utolsó gondolatra mámoros, szerdes arcán valami láng csapott át.

Hej ha most ő megmutathatná, hogy az ember is tud annyit, mint egy lelketlen, párás

jóság! Hej, ha most találkoznék Felejtő Vendellel! Az sokat legyeskedik az ő asszonya körül!

Erősebb, határozottabb léptekkel közeledett hajlékához. Pislogó, sunyi szemei kigyultak. Szejjelnézdel, mintha kereste volna azt a valakit, akivel élet-halálharcra keljen a feleségeért.

A hangtalan utcában a maga mozgó árnyékán kívül minden pihent csendesen.

Már portája kapujához ért.

Megállt kissé a kapuféla mellett, hogy szétnézzen.

Abban a pillanatban kinyílt a kis-ajtó és egy férfi alak surrant ki rajta.

Bacsi Péter eldobta fültykösét s mint a szákmányi-só tigris, ugrott rá és torkon ragadta.

— Az is megragadja a lojtotgató kezeket, nagynehezen kiszabadította torkát, aztán szembe fordult Bacsi Péterrel.

Bacsi Péter horgó suttoágással mondoita:

— Te vagy Felejtő Vendel?

— En vagyok Bacsi Péter.

Többet már nem szóltak.

Osszegabalyodtak. Megkezdődött az élet-halálharc hangtalanul. Az izmos karok ropogtak, egymásba fonódtak; a derek hajlottak, mint a küzdő párdueoké. Földre zuhantak mindketten; hörögve fetrengtek a porban; megint talpra álltak. Egy-egy hatalmas ütés tompa puffanása ve-

még nem ismersz; én vagyok a szerelem utja.“

A megbabonázott ember tompa merevséggel nézte azt a sugár utat. Küzdött, erősen küzdött fölzaklatott vérevel.

— Nem megyek, azért sem megyek! — mondo rekedtes hangon. Visszalépett portájára s bevágta maga után a kis-ajtót.

A csattanásra Bacsié k piros függöny férellebbent s a kíváncsi menyecskenek gömbölyű alabastrom-vállai fehérlettek ki a holdas éjszakába. A férellebbentett függöny mellől nézett át égő, tiszok fekete szemeivel Felejtőék felé, ahonnan a csattanást hallotta.

Abban a pillanatban fordult meg Felejtő Vendel is. Ahogy az ablakra tekintett, szédület fogta el, alaktalan tömegekké fojtyak össze előtte a tárgyak. Aztán hogy kissé magához tért, ott tapadt mind a két szemével a vakító fehérségű válnakon.

— Na hát, ha megbabonáztál, megyek! — morgogta és imbolgó léptekkel indult meg az ígézetes ablak felé.

Féluton volt, mikor a mosolygó menyecske arc előtt a gyorsan lelibbenő függöny mögött. Akkor megállott egy pillanatra.

— Hogy Bacsi Péter mit mond?... Vagy ő pusztul el, vagy én! — mondota elszántan s benyílt az idegen porta udvarára.

Az előző konstatálván, hogy a napirend merült a legközelebbi ülés e hó 18-ára, szombatra, délelőtt 11 órára tűzi ki.

Zichy Nándor azt óhajtáná, hogy nyomban a tisztikar megválasztása után az autonómiai ügyek tanulmányozása céljából bizottságot válasszanak, a mi ellen az előzőeknek nincs kifogása, ha a tisztikar megválasztása után érdemleges módosítást megkezd, — s ez értelemben mondván ki a határozatot, az ülés véget ért.

Külföld.

Egy őszinte román hang.

Jeszensky miniszteri tanácsosnak egy romániai rendjellel való kitüntetése nagy háborúságot okozott Romániában s az olákoknál is itt az országban. A kulturliga persze felhasználta ezt az alkalmat s egyre rendezte a tiltakozó gyűléseket a magyarok ellen többször hangoztatott otromba vádakkal, hogy a románok itt a házában el vannak nyomva stb. Régen feleslegesnek és ádatlan kísérletnek mutatkozott a románoknál a józan észre való hivatkozás; valahányszor ők a magyarról beszélnek, mindannyiszor elvesztik higgadságukat s valóságos dühvel rohannak hazánknak. Mi tulajdonképen az igazság, azt magyar részről többször megmondták már nekik, de ők nem akarnak igazságot, hanem alaptalan vádakat, s ezeknek kiválgatásához senkisémet ért jobban, mint ők, mint — e nemes utódai a ősi románoknak, a miknek ők magukat tartják. De van a románok között is ember, a ki a józan észre hallgat s helyes értékekre tudja leszállítani ezeket a folytonosan és kimelet nélkül szórt otromba vádakat.

Egy kiváló román publicista a ma nap Brailában az iparos körben felolvasást tartott a romániai parasztság helyzetéről. E felolvasás keretében jellemezte azután a román kulturliga helytelen törekvéseit és eddigi magatartását. Közöljük a felolvasásból — a következők bennünket közelebbről érdeklő részleteit.

„A nemzeti kérdés egy, mint nálunk izgatnak vele, nagyon különös egy dolog. A kulturligának az volna a feladata, hogy felvilágosítsa a romániai parasztokat, akik rendkívüli nyomorúság és bajok között tengődnek. De a kulturliga nem irántuk, hanem a Kárpátokon túl lakó románok iránt érdeklődik. Ha Románia a politikai jogok és a közgazdasági állapotok tekintetében mint állam volna, mondhatnók: országunkban minden rendben van, most hát műveljük testvéreinket. De mikor mi itt, is en tudja, hogy élünk, azokat akarjuk kiművelni, akik viszonylag jobban vannak, mint mi, — nemde különös?”

„Hogyan keletkezett a nemzeti kérdés? Amint tudjuk, a Kárpátokon túl különféle népek laknak, de e földön a magyarok uralkodnak. A magyarok és a különféle nemzetiségek között időnként

véres összeütközések voltak. Legkitartóbbak voltak a magyarok ellen a románok. De a románok nemessége érdekében idő folytán elmagyarosodott s most a nép a nacionalisták vezetése alatt egymagában küzd a magyarok ellen. Az erdélyi románok a magyaroktól nem kérnek külön polgári jogokat, csak azt, hogy román anyanyelvükön magukat művelhessék és imádkozhassanak. De ha az erdélyi románok e kérései jogosultak is, vannak nekik olyan kéréseik is, melyek jogtalanok. Így például nem akarnak megtanulni magyarul, holott Magyarországon mindenkinek állampolgári kötelessége tudni az állam nyelvét, a magyart is. A nacionalisták nagyon rosszul cselekednek, mikor Erdély autonómiáját is követelik. A románok annyira szetszórva élnek, hogy ott egy románokból álló államot alakítani nem egyéb, mint álom.

Még helytelenebb az, hogy némelyek egy nagy román birodalmat akarnak alapítani, amelynek Erdély mellett része lenne Besszarabia és Macedónia is. Némelyek elkövettek azt az ostobaságot is, hogy Károly királyt a szavakkal üdvözölték: Éljen a románok császára! Még csak ez kellett! Verekedjünk meg tehát a magyarokkal, a törökkel és az oroszokkal, hogy létrehozassuk e nagy birodalmat. Jól van, csak úgy ne járjunk mint a görögök, akik koldusbotra jutottak, miután a törökök jól elverték.”

„Nagyon veszedelmes dolog lenne, ha mi arra a gondolatra jutnánk, hogy Erdélyt az oroszok segítségével vegyük el, mert aztán kiszabadítaná meg Romániát az oroszoktól? Az orosz barátság sohasem hozott semmi jót ránk. Ne szítsuk Magyarországon a zavarokat, mert az odavaló zavarok könnyen veszedelembé ejthetik a mi országunkat is. Elégedjünk meg a magunk földjével, a magunk országgal s csak arra legyen gondunk, hogy kiművelhessük és felvilágosíthassuk a román paraszt elméjét. Ne kacsintgassunk át a Kárpátokon abban a naiv hitben, hogy kiműveljük azokat, kik műveltebbek, mint mi vagyunk, elfelejtve egyáltalán azt is, hogy annak idején az erdélyi románok hozták a szabad Romániába a felvilágosodás és a civilizáció első laklyait. Ha valakinek úgy tetszik, menjen át Erdélybe s látni fogja, hogy az odavaló román paraszt jobban él és műveltebb is, mint a romániai paraszt. Nálunk a paraszti pusztul a szegénység, a betegség, a nyomor és a tudatlanság miatt. Ez ellen küzdjünk, mert az a mi hivatásunk, hogy ezt a népet kiragadjuk e nyomor körmei közül.”

Védekezés Amerika ellen.

A tengeren üli mezőgazdaság ellen való védekezés kérdésével már most a kormány legmeghittebb lapjai is kezdenek foglalkozni. Természetes, hogy tekintettel kormányparti álláspontjukra, a kérdéssel való foglalkozást csak úgy tarthatják helyesnek, hogy a gazdaságok ellen irányított tollukat s minden védekezést nevétségnek tartanak, nem gondolván meg egyrészt azt, hogy ha ma még teljesen fejletlen iparunk mellett mezőgazdaságunk végleg tönkre jut, akkor Magyarország gazdaságpolitikailag teljesen elveszett, másrészt pedig azt, hogy ma már magában a kormánypartiban is egy igen hatalmas és befolyásos frakció van, mely a vámvédelmet s nevezetesen az amerikai termelés ellen való védelem programjába főltette.

Legújában egy kormányparti lap cikkben foglalkozik azzal, hogy a bécsi cs. és kir. gazdasági társaság levelet intézett az országos magyar gazdasági egyesülethez, melyben a közep-európai vámunió létesítéséről tesz érdekes nyilatkozatokat. Egy előző átiratban egyenesen fölhevítta a magyar egyesületet, hogy csatlakozzék a vámunió propagandájához. Az országos magyar gazdasági egyesület — a cikk szerint — kitért a fölhevítés elől azzal, hogy a közep-európai vámuniót alig lehet létrehozni; továbbá, hogy ránk nézve a Balkán-államok versenye fontosabb, végül, hogy most a mezőgazdasági érdekeknek a kiegyezési tárgyalásoknál való érvényesítése aktuális.

Az osztrák agráriusok most annak a nézetüknek adnak kifejezést, hogy a magyar egyesület túlbecsülte az Ausztria-Magyarország és Németországra kiterjedő vámkonvenció akadályait és az aligha nem könnyebben lenne keresztelhető, mint az oroszországi és Balkán-államokból való

import elleni állás-védekezés. És habár kétségtelen az, hogy a keleti államok versenye károsítja az osztrák és magyar gazdákat, a földolog mégis a tengerentuli verseny ellen való védekezés. Mert a tengerentuli árjegyzések demprimálják az európai árakat, onnan a legtenyegetőbb, immár a husra és gyümölcsre is kiterjedt verseny, végül mert ha az amerikaiak maguknak követelik Amerikát, az európai gazdák is joggal mondhatják, hogy Európa az európai mezőgazdaság.

Az osztrák gazdák nem látják tulajdonképen azokat a várható akadályokat, melyek Ausztria, Magyarország és Németország között a tengerentuli verseny ellen való közös védekezés céljából való egyesülés útjában válnának. „Hasonló politikai és közgazdasági érdekek — ugymond átirat — annál valószínűbbnek tünnek fel közöttünk az ez irányban való megegyezést, mert a külföldi versenyé még sokkal nagyobb mértékben nyomja a német mezőgazdaságot és a tengerentuli gabona az olcsó tengeri szállítási díjaknál fogva tömegesen dobátik a német piacokra. Ezen egyezkedésre Németországgal azért fektetünk nagy súlyt, mert abban a bizonyjára megokolt reménybe élünk, hogy ha nekünk a tengerentuli gabonát a német piacokról kizsoritánunk sikerült, legalább az odavaló kivitelünk lenne biztosítottak tekinthető.”

A kormányparti lap a Németországgal való egyesülést Amerika ellen lehetetlennek mondja a hivatkozott Németország hatalmas iparára, mely nem fogja megengedni az amerikai konkurrencია betiltását, leledve, hogy Németországban tényleg agrárius a vezető politikai irányzat, s hogy a kereskedők és iparosok ellenére már egyenlő dolgot keresztil vittek az önértékes, összetartó gazdák.

A cikk így fejezi be okoskodását:

Az osztrák agráriusoknak a közep-európai vámunióra vonatkozó felfogása inkább kis-é naiv föltételezés, semmint indokolt álláspont. Talán éreztek is ezt, a midőn Németországot kihagyva a számításból, csupán Ausztria és Magyarországra kívánják szorítani a tengerentuli verseny ellen való harcra lépést. Persze ezzel még nagyobb abszurdumba mentek bele, mert hiszen vámterületünknek úgy gabonakivitele, mint behozatala jelenléte és így a rajta kivüleső gabonapiacokon súlytalannak bír. Ha bármiesoda vámot állítunk is az amerikai búza ellen, a mi gabonáinkat mégis csak a nagy európai emporiumok fogják dirigálni, a melyek pedig nem lesznek harcban az amerikai búzával. Az ar-és vámviszonyok változatlanul maradnak ránk nézve úgy, a mint vannak.

A Németországgal való vámunió ab ovo lehetlenül van kontemplálva, vámterületünk harci állása Amerika ellen annyit, mintha a Duna egyik partjáról a gyerek fűgét mutat a tulparton állónak. Az osztrák agráriusok elabotátuma tehát egy lépéssel sem vitte előre a nagy igyekezettel megfogott közep-európai vámunió dolga.

Ezzel pedig az idézett kormányparti felhivatalos újság éppen járátlanúságot árulta el. Mert sem a magyar, sem az osztrák gazdának nem lehet a célja önkretenni az amerikai termelést. Ha dd éljen meg az is a maga emberségéből, csak mi hozzánk ne jöjjön konkurrálni.

Az amerikai termelést európai vámunióval senki sem akarja tönkre tenni, csak saját termelési területéről akarja kizsoritani. S ha ez nem megy Németországgal, a magyar gazdának a magyar osztrák terület rezerválása is elegendő, mert gabonánk már ma nem igen, vagy csak lényegtelen mennyiségben megy ki az országból, s így a vámterület megvédése a mi számunkra szintén valómi lenne a magyar gazda érdekében tehető akció útján.

A bot.

— Reakcionárius pedagogia. —

Pancsova nevezetes város. És miért nevezetes város Pancsova? Arról, hogy a Délmagyarországi Tanító-Egyesület ott tartotta legutóbbi ülését. És mi nevezetes dolgot cselekedett a Délmagyarországi Tanító-Egyesület legutóbbi ülésén? Talán a nevelés és az oktatás mezején valami korszerű újítást eszelt ki? Aligha úgy nincsen. Buding Ede nagyözi tanító pedagógiai babérokra vágyik, tehát fogta magát és ajánlotta a botbűntetés

reklutálását in integrum az iskolákban. A tanító urakat kellemetesen lepte meg a korszerű indítvány s meghányán-vetvén a dolog miértjét és hogyanját, unisono elfogadták. A délmagyarországi tanító-egyesület nem akarja találmányát monopolizálni. Tehát: hozzájárulása szolgálja föl az ország egész területén levő tanító-egyesületeket, hogy törvénnyel helyezzék vissza a botoltojába.

Nem hiszünk, hogy a Délmagyarországi Tanító-Egyesület tréfálkoznék, tehát komolyan vesszük mi is és szolgálunk egypár ujjmutatással. Mi keveseljük a botot és a vesszőt, végre is a nebuló megszokná, aztán meg nem találná a mulatságot eléggé változatosnak. A botot és a vesszőt talán okserűben lehetne tölcserélni olykor leniával, az ágas szíjkorbácsca), a sósvizbe áztatott nyírsőprűvel. A kik a negyven évet meghaladtuk, többnyire ismerjük a pedagógia e divatja mult eszközeit s még ma is bizsergő gyönyörűséggel emlékezünk rájuk. És ószintén örvendünk, hogy fiaink és unokáink is, meri szebb jövőnk hajnala fenyegeti őket, meg fognak ismerkedni a fölcsorolt gyönyörűségekkel. Sőt még tovább is megyünk. Nem gondolnók lehetlenségnek, hogy a pedagógia a középkori herizis és bossorkányüldözés kizókamrájában fog találni néhány eszközt, a melynek fölújítása hasznos és kellemetes lesz a jövőnk ivadékoknak.

Iparosaink nem törölték el soha a testi fenyegetést; az inasok még mindig meglaзыnkolatlannak, néha okkal, többnyire oktalannul. Ez a mesterek egyetlen joga, a mit a régi céhrendszerből megtartottak. Azonban arra soha sem gondoltak, a midőn panaszkodnak, hogy jó házból inas ritkán kerül, hogy a műveltebb osztály elfordul az iparos pályától, hogy ebben a közönyben a láb szíjnak is van akkora része, mint az iparos életmód megvetésének. A tanító urak nem tartalmak tőle, hogy a naspángolás miatt üresen marad az iskola s ők nem foglalatoskodhatnak szent hivatalukban. Az élet bizonyos korában az embert törvény szorítja az iskola látogatására.

Hogy a humanizmus, a filantropia mint vélekedik a délmagyarországi reformról, azzal a reformerek nem törődtek. Nyilván úgy gondolkoztak, hogy őket fölőseges meghívni a pancsovai úlére. Humanizmus és Filantropia urak pedig hivatalban nem tolatkodtak be az illusztris társaságba. Hogy nem voltak jelen, az meglatászik a határozaton.

Ördögüzés.

Megemlékeztünk már lapunkban a protekció ellen indult mozgalomról.

Valóságos modern ördögüzés keletkezett egymásután az állami szolgálat különböző ágáiban. Megkezdte a tultuszminiszter, követte példáját az igazságügyminiszter, nyomban utánuk jött a pénzügyminiszter és legujabban Ludvig Gyula államhivatali elnök-igazgató sorozatik Wlassics Gyula, Erdély Sándor és Lukács László mögé, akik erőlyes szóval parancsolták ki a protekció ördögét.

Nagyon kedélyes ördög volt, de épen ezért ugyanacsak veszedelmes. Feztelendő lorgolódott, grasszált a miniszter fogadósóbájától kezdve a legkisebb vidéki irodaigazgató hivataláig mindennütt és mindenek fölött a képviselőház folyosóján volt oltkonba, a hol minduntalan karon csipett egy-egy minisztert, vagy államtitkárt: „Kérlek kegyelmes uram!” — vagy: „Kérlek, méltóságos uram!”

Kedélyessége itt nyilvánult leginkább. Elrugott magát minden formáságot; felülhílyezkedett a kicsinyes pártkitekentek és nem egyszer bujt bele olyan bonatya bórbe, aki öt perccel előbb tele (tűddvel) szonita a korrupciós kormányt, szavall nagy zelussal a protekció és nepolizmus ellen, amely belefészkelte magát a közszolgálat minden ágába és kiszorítja az igaz érdem elismerését és

mikor beszédét pártjának zugó helyeslése közben befejezte, sietett a ballolyosóra, a miniszteri szoba tájékára, hogy elfoghassa a maga miniszteret s legszendőbb mosolylyal kunyoráljon nála: „Kérlek, kegyelmes uram, nagyon lehetséges fiatal ember... távoli rokonom...”

Bizony volt egy kis kegyetlen malicia is azokban a miniszteri rendeletekben, melyek most szavukon fogják közéletünk jóhangu purifikálói, a néppárti és egyéb erkölcsnemesítő társaságok bajnokait, mondván:

— Tilos a protekció, de — nektek is.

Mintha észlelnék is bizonyos lehangoltságot, bizonyos megütődést azokban az erős morális érzésű körökben: nem halljuk a lelkesedésnek azt a meleg hozsannáját, amelyet vártunk volna egy régóta nagy zajjal hangoztatott követeles teljesítésén.

Ne méltóztassanak félreérteni bennünket: nem kívánjuk, hogy a sejtő dícsimusszokat zengjen a kormány tagjairól, a viágért sem. Erre nincsen is rászoruva azok a kiváló államférfiak, akik erős kézzel, bátor lélekkel és becsületes akarattal látják hozzá a közélet egy nyilt sebének gyökéres gyógyításához. Csak azt találtuk volna még helyesebbnek, hogy komoly tisztelettel és ne kétértelmű elmességekkel honoráljanak egy minden kétségen felül nemes, bátor és kívánatos kezdeményezést. Csak hogy persze az egyszeri tisztelendő ur addig beszélt a lelek halhatatlanságáról és addig magasztalta a tulvilági lét gyönyöreit, míg egyszer csak kiszaladt a száján: „Bizony, mondom hieim, mindnyájan meghalunk, a grót is, a tanító is, a harangozó, és még — talán én is...”

H I R E K.

— **Nagylelkű adakozás.** Lapunk zártakor vettük a távirati hírt Budapestről, hogy báró *Hornig Károly* megyés-püspökünk a tegnapi nála járt kanizsai küldöttségnek 15000 forint adományozta a nagykanizsai felső-templom javára.

— **Tanítók közgyűlése.** A „Zalamegyei Ált. Tanítótestület” nagykanizsai járási körö nov. 11-ikén délelőt tartotta felévi rendes közgyűlést Nagy-Kanizsán, a polgári iskolai rajstermben. A közgyűlésen *Altmann Mór* ügyvezető alelnök elnökölt. A tagok szép számban voltak jelen, mint vendég: *dr. Kiss Ernő*, főgymtanár, a „Zalai Közöny” szerkesztője, vett részt. Elnök az ülést leendőletes, szép beszéddel nyitotta meg; aztán jelentette, hogy *Szalay Sándor*, a járási kör volt elnöke a megyei tanítótestület elnökévé választván meg, a járási körnél viselt tisztaségról lemondott s az ügyek vezetését reá ruházta. Ennek kapcsán szivből fakadt, meleg szavakban köszöntö meg a volt elnök ötévi működését. Belsőszéggel elmondott beszédjéről a volt elnök röviden válaszolt. — *Altmann Mór* elnök ezután bejelentette *Németh Ignác* volt tagjárunk halálát, valamint a szomorú alkalomból tett kegyeletes intézkedéseit a indítványozta, hogy a járási kör tagjainak e vasszeség fölött érzelt fájdalma jegyzőkönyvben is örökíttessék meg. — Kiválóan örvendetes és az egész tanítótestület fölémelő eseményül jelentette, hogy *Hoffmann Mór* tagjárunkat a királyi polg. iskolai igazgatói címmel tüntette ki. A járási kör választmány határozata értelmében ez uttal őt üdvözölni kellett volna, de mivel nem volt jelen, az elnök indítványára a járási kör a kitüntetett tanfőruát átiratban fogja üdvözölni. — Az ülést folyamán *Banekovich János*, nagykanizsai tanító szépen megírt felolvasást tartott „Nehány szó a jelenkori nevelésről” címen; *Neubrunn Tibor* nagykanizsai írt. polg. iskolai rajstárnár gyakorlati tanítást mutatott be a mértan köréből a polgári-iskola 4. osztályában; *Farkas Vilma*, nagykanizsai tanítónő, kiváló tömörséggel és szakjártassággal megírt munkáját olvasta föl: „A

női tornaszatról.” A közgyűlés mindegyiknek jegyzőkönyvi köszönetet eszavazott. — A megyei körponti tisztikarba megválasztottak helyett a választás megejelvén, eredménye ez: *Hajgató Sándor*, elnök; *Banekovich János*, jegyző; *Mantivano János*, *Erdélyi Balint*, *Fischer Jenő*, *Kallert Lajos*, *Papp Miklós*, *Sauermann Mihály*, *Venczel Rezső* választmányi tagok. Új pártoló tagul *Eperjesy Gábor* takarékpénztári tisztviselő jelentkezett. — A jövő ülést helyéül Sor-mást jelölték ki. — Gyűlés után a Polgári Egyletben társasébb volt, mely alatt lelköszöntőt mondtak: *Altmann Mór* elnök; *Wlassics misissterre*; *Hajgató Sándor*: a járási körre; *Szalay Sándor*: Hajgató Sándor új elnökre; *Pordus Antal*: Szalay Sándortanítástüli elnökre; *Boronyai Károly*: Hajgató Sándor és Szalay elnökökre; *Neubrunn Tibor*: a tanítóökre; *Hajgató Sándor*: a tanítóökre szebb-jövőjére; *Altmann Mór*: Eperjesy Gábor új pártoló tagra.

— **Jelentkezések a katonai sorozásra.** Nagy-Kanizsa város területen tartozkó és a legközelebbi újoncállásra megjelenni tartozó *hadkötelesek* felhívják, hogy november hó folyamán összeírás végett a városi tanács katonai ügyosztályában jelentkezzenek. A jelentkezési kötelezettségnek, valamint általában a véderő törvényből eredő kötelezettségeknek elmulasztása a véderő törvények megszabott kötelezettségének nem tudása által ki nem menthető és a véderő törvény 35. szakasza értelmében öt forintra 1000 forintra terjedő pénzbüntetéssel büntetettik.

— **A népkönyha javára adakotak.** Késszében: *Rosenberg Karolin* (Rió de Janeiro) 5 írt, *Klein Lipótné* (Zalabér) 5 írt dr. *Obersohn Mórné* (Zala-Eggerszeg) 5 írt, *Plachta Sándorné* (Varad) 5 írt, Természetszerinti adományok *Stron Bernádné* 9 írt. bab. 1 fűzet kápostá. *Vidor Samáné* 18 írt. paradicsom 15 kí. belcsüött szilva, *Frankl Samu* (Nagy-Récsa) 8 szak burgonya, *Klein Illésné* 12 írt. borecet.

— **Korcsolyások öröme.** Valahonnan a szerények rejtekéből csötréne előkerülnek a — halliakszok. Caodálatos, vagy inkább természetes, hogy a legszebb arcra is a hosszú nyár alatt kiölnek a szeplők, a csillogó fényes acélszárnyak is telve vannak rozsdafofokkal, hanem most kiki néki gyűrűzőik és tisztogatja. Két éve már — sokajit föl mindenki, — mert tavaly szeszélyeskedett a tél, akarcsak egy kis modern asszonyka, ki egy blazirt rué hazug frázisban megglály. Csütörtökön reggel egész komolyan köszöniött be az első fagy. A hőmérő 4° fokot mutatott zeruson alul, és azóta tartós a hideg és fagy. A helybeli korcsolyázó-egylet a jövő hét folyamán tartja rendes közgyűlést és így hihehetőleg, ha az idő nem változik enyhébbre, a jégpályát is megnyitják.

— **Vándor-apostolok.** A mi „szeretett” országgyűlési képviselőnk mintha csak nem szeretne bennünket Pozsonyotl — Csik-Szeredáig, Kassától — Szilas-Balhásig részt vesz a szent apostolok vándorturaján, csak hozzánk nem jön el; bizonyly nehezelt reánk. — *Somogyi-Kardón* mult vasárnap a néppárt gyűlést tartott, mely teljesen az ismeretes program szerint folyt le. A szent atyák remélnék, hiszik, hogy az erős ellenzéki vármegyében kikaparhatnak a parázs körül egy kis „feketé tödés” kerületcskét, de ugylátszik mindig a körmükre ég, ha parázs közé nyulnak. Nincs hatás, rossz komizások. A vándorapostolok gyűlésén a mi asistokrata demokráta országgyűlési képviselőnk *Zichy Aladár* gróf elnökölt. Beszélt *Mócsi* és *Kálmán Károly*. Egyéb baj nem történt.

— **Elfogott rablógyilkos.** Csütörtöki számunkban hírt adtunk arról, hogy *Sergelyes János* a moóri esendőrök elfogták. Somogy megyében már oly hírhedségre kezdett szert tenni, mint a milyenben a betyár-romantika hősei: *Récsa Sándor*, *Savanyu Józsi* et konszertess részesültek. Szegletes, ki kocsis és mindenes volt Pécsért, később házi-szolga Kaposvárott a „Ferenc József” szállodában, megunta a becsületes életet és

Képes folyóiratokra, divatlapokra, szaklapokra, heti- és napilapokra előfizetéseket és megrendeléseket elfogad:

FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedése NAGY-KANIZSÁN.

A folyóiratok új évfolyamai október hóban kezdődnek.

sok bajt okozott a somogyi csendőröknek. Mult évi június 27. és 28-ika közti éjjelen Seill somogy megyei községben vadállati kegyetlenséggel meggyilkolta Adler József kormárost és családját. A rémes eset egy történet, hogy Szeg letes hort kérve bezergetett. Adler kinyitotta az ajtót és ekkor Szegletes egy baltával leütötte. Aztán behatolt a lakásba és meggyilkolta a kormárost és két fiát, kik közül az egyik 13, a másik 11 éves volt. A vérdíj mindössze 15 forint volt, mert több pénzt a rablógyilkos Adlerknél nem talált. Szegletes továbbá f. évi szeptember 27-én délelőtti 11 és 12 óra közt Kuti András hajmáskéri lakost, ki a gödrei vásárról hazatérőben volt, a hajmáskéri erdőben agyonlőtte és 22. firtját megfosztotta. — A gyilkos ellen hajtóvadászatot tartottak. Keresésére mozgósították az ország összes csendőrségét. Személyleírását megküldték minden rendőrségnek. Előzetés a gyilkos, hogy Prád József moóri csendőr az ujlaki-utcában észrevett egy gyanús külsejű csavargót. — Amint fejleje közeledett, hogy öngyilkossá válhassa, a csavargó felváltva eredt. A csendőr természetesen utána iramodott. A csavargó, hogy könnyebben menekülhessen, futásközben eldobta ruháját, melyben kevés lehenemű és egy köpeny volt, botjával pedig folyton hátrafelé suhintgatott, hogy a sarkában levő csendőrt megakadályozhassa. A hajsa azonban csak rövid ideig tartott, mert Prád csakhamar utolérte és megkötözte. Az őrsön bevallotta, hogy Szegletes János. Az Adler családön elkövetett rablógyilkosságot tagadja, de azt beismeri, hogy Kuti Andrást ő lötte agyon. Erősen — megláncolva szállították még aznap a kaposvári csendőrszárnyparancsnoksághoz.

— **A sárga felöltő.** Az istenverte hideg klímát behozta az utcáról szerkesztőségünkbe Kallenberg ur. Amint elöttünk állt kurta-ujú lüszterkabátjában, gémberedett ujjait lehelletével melengette, valóban láttuk, hogy Kallenberg uron nagy injuria esett.

— A régi jó időkből... kezdte siralmát, összerázkódva a sok hidegtől, a mi belevette magát. — maradt egy sárga felöltőm.

— Hol maradt? — kérdeztek érdeklődéssel.

— Elmaradt, fájdalom, a rendőrségnél s ezért jöttem ide. A nyáron eljöttem falumból s otthon hagytam a családöt. Ilyen nagy városban olykor skad egy kis kenyér. De nem akadt, hát megszorultam s elmentem egy barátomhoz, a kinek pálinkásboltja van az Oriás-utca 29289. száma alatt. Kértem egy forintot, adott egy forintot, de hogy földözve legyen, levette rólam a sárga felöltőt a régi jó időkből.

— A forint kell? — faggattuk Kallenberg urat, a ki nyújtotta a dráma fonalát, hogy közben melegegdejk.

— Nem, Isten menten! Az ősszel kezdtem lázni s elmentem a felöltőért. Másnap megkaptam a felöltőt s ma elhívtak a rendőrségre. Ott kiszült, hogy az én oriás-utcai barátom a nyáron bérbe adta a kabátomat egy előkelő gavalérnak hódítási célokra. Az előkelő ur a kabátot ki is pucoltatta.

— Annak örüljön, hangzott a biztató szózat — Nem öröm az, kérem, mert az előkelő ur ragaszkodik most a kabáthoz, azt mondja, hogy ő megvette — hitelbe s mert a pálinkás, a mig ő odajárt, elvitette tőle, most rajtam keresi.

— Magán keresheti, szólunk a lüszterkabátra célozva.

— Reggel még rajtam volt — sóhajtott Kallenberg ur, — de a rendőrségnél levették rólam, azt mondták, ez egy vitás kabát, egy eldöntetlen jogeset. Már pedig én jobb házaknál szoktam üzlet után járni, hát mehetek így kabát nélkül valahová? Hisz megvesz az isten hidege, vagy tán a jogesettel takarozzam és megmondjam a vevőnek, hogy nekem felsőkabát helyett egy eldöntetlen jogeset van?

Kallenberg urnak igaz van s mi nagyon sajnáltuk, a mikor megint kiment a kegyetlenül hideg levegőre.

— **Magasabb képzettségű állatorvosok.** Az állatorvosi akadémia igazgatósága azszal a megokolással, hogy a 6 osztályt végzett

16—17 éves fiatal emberek nem bírják az állatorvosi tudományt kellő mértékben befogadni, javaslatot terjesztett a közoktatásügyi miniszterhez, hogy a jövő tanévtől kezdve az értekezési vizsgálat leidele után legyenek felvehetőek az állatorvosnallgatók az akadémiaira. Ha a vallás- és közoktatásügyi miniszter a javaslatot elfogadja, úgy változást fog szenvedni az a kedvezmény is, melyet 300 forint évi ösztöndíj alakjában kaptak az akadémia oly hallgatói, akik középiskolai teljes végzettséggel iratkoztak be az akadémiaira s a kiknek az állami alkalmazásoknál elsősegük volt.

— **Az erdész nem vadászhat.** Szomorúságot jelent az erdészre az a rendelet, a melyet Darányi földmívelésügyi miniszter becsajtozott ki legutóbb. Eltiltja az erdészeket a vadászattól. Mínt mikor valakit becsuknak egy rózsakerdőbe s megtilják, hogy szakadjon egy szálát, a szüretelőnek megtiltják, hogy egy szem szőlőt egyék, a képtár-örnek, hogy a képet megnéze. Hiszen az erdészek életének derűje, poezise a vadászat volt és nem egy közlőlk, csak ezért ment e rögs pályára. A miniszter azonban ugy találta, hogy a vadászás nagyon sok időt vesz el az állami erdészektől, annak kedvéért elhanyagolják egyéb teendőiket és megtiltotta, hogy az erdészek vadászterületeket béreljenek és vadászárságok tagjai lehessenek. A vadászat uril passió, nem való a szegény állami erdészeknek azoknak elég, ha megörzik a vadat a vadászó urak számára! Vajjon mit szólnak ehhez az erdészek?

— **Tűz Pénteken délelőtt** özv. Viosné Petőfi utcai házában az egyik fakamara kigyuladt, de a gyorsan megjelent tűzoltóság a tüzet megakadályozta tova terjedésében.

— **Fiume a magyarság ellen.** Fiuméből írják nekünk, hogy *Mayländer* podeszta budapesti információi szerint jövőben a városi iskolákban alkalmazott községi tanítók kötelesek lesznek magyar képeztést is szerezni, azaz a pályázók Budapesten vizsgálatnak vetik magukat alá. Fiume eddig akadálytalanul alkalmazott idegen, jobbra osztrák preparannakból kikerült tanítókat. Az autonómisták ezt a tervet az autonómia ellen intézett merényletnek nézik s máris erősen agítálnak ellene. Pedig az államnyelv kérdése talán még sem egészen autonóm jog és az államnak talán mégis nem csupán joga, de kötelessége is érdeklődni az iránt, hogy a jövőndö generáció nevelői hol, mit és mily szellemben tanulnak? Ha valahol, ugy Fiume ugynevezett önvédelmi harcában is áll az igazság, hogy: a kevesebb, több volna a soknál.

— **Öngyilkosság Horváth József** hatvanhét éves napszamos, pénteken reggel Petőfi-utcai lakásán felakasztotta magát. Felesége és tizenkétéves kis leánya, kik a szomszédos ovodában foglalatokodtak egész nap, délután öt óraker, mikor belépnek a lakásukba, ott látták a mestergerendán.

— **Az itatospapiros jövője.** Egy amerikai arra a gondolatra jött, hogy itatospapirosból fűrdőkőpöngyöket csinál. A nyjas fűrdőkők tehát ezentul nem közönséges vászonlepedőbe, hanem itatospapiros-lepedőbe fűrdőkőznek, ami a nedveséget rögtön magába szívja. Hogy pedig az itatospapirosból készült fűrdőlepedők valahogy el ne álmélkodjanak, hát az urak és hölgyek majd tintában fürdenek. A nyári időszakra bizonyára itatospapir zsebkendők is divatba jönnek, anélkül természetesen, hogy a náthás emberekre is számítanak. Végül az sem lehetetlen, hogy a dűhbő táncosok és szenvedélyes táncosnők a bálókban itatospapiros-ruhákat viselnek.

— **Talált mellű.** Folyó hó 3-án a „Polzári egylet” helyiségében egy mellűt találtak. Értesítik a károsfelet, hogy ezen mellűt a rendőrségi hivatalnál hivatalos órák alatt mint igazolt tulajdonát átvetheti.

— **Huszárkáplár és miniszter.** Kecskeméien a 4 es konvédhuszarak lovaglóiskolájában sok keserűséget okozott a huszárságnak egy délcég fiatal huszártiszt, a ki vad szigorúsággal bánt a legénységgel és az altisztekkel. Este takarodó után sokszor össe is sugtak ellene a huszá-

rok, de mit ért az? A tiszt ur nagy ur, a szava parancs, ő maga sérthetetlen, a ki fogság-vagy halál árán lehet csak megbántani. Am egyszerűség zavar lett a szakaszban a tiszt urral. Lovaglás közben a gyakorlótérén a század leghetykébb káplárját csipte fölön a hadnagy ur ostora. A káplár elvörösödött, azután sarkantyuba kapta a paripáját és elvágtatott haza az apjához, a ki tehető civis Kecskemét városában. Másnap ke-resték a káplárt, nem volt sehol, dezertorrá vált, mert felszökött Budapestre. Itt Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszterhez audienciára ment. — Minek jössz ilyen bajjal elem, fiam, hisz elintézhetted volna otthon is, szólt a kegyelmes ur.

— De instálom kegyelmes uram főbenfáró dollog ez, mert ha elkiserítik a magyar huszárt, mi lesz a hazából?

A miniszternek megtelt zelt a bátor huszár és elküldte haza szives bixtatással. Nyomban azután táviratban rendelte el a szigorú vizsgálatot a huszár gyűsben. A hadbírák összeültek és a szökésért bürtönt róttak a káplárra, de mivel három esetben kiderült a hadnagy kegyetlensége, a tisztet is két hónapi fogsággal és ideiglenes letokozással sújtották. A káplár Szegeden üli le a büntetését.

— **Értesítés.** A nagykanizsai általános munkáképszó egye-ület 1897. évi november hó 14-én, vasárnap-délután 3 óraker az egyesület helyiségében *rendkívüli közgyűlést* tart. Targysor: 1. A tisztviselők leköszönése és azok helyébe újak választása. 2. Az egye-ület reorganizálása 3. Nefáni indítványok.

— **Kornau és Wittels,** a bécsi „Carltheater” tagjai által Klum híres zongoraművés közreműködése mellett a nagykanizsai Csinóban e hó 16-án *kedden este 8 óraker tartandó humoros estély műsora:* 1. Zongorajáték előadja Klum ur. 2. a) Kornau: Emlékszoibraik. b) Kraker Arany és ezüst. c) Kivalier: Rövid de velős előadja Wittels ur. 3. a) Egy bécsi Club-estély. b) Elilap híres mesterek szerint. c) Paraszbecsület előadja Kornau ur. 4. a) Couplet idészestből. b) Itt a tűz. c) Ez nem kívánható, előadja Wittels ur. 5. a) „Gróf és zsidónő” opera 4 felvonásban. b) A papa születés napja. c) Angol énekesnő. Kornau ur. *Szánt.* 6. Zongorajáték előadja Klum ur. 7. a) Az érzékeny ember. b) Nincs róssa tövis nélkül. c) „Heinsel és Grétel” couplet előadja Wittels ur. 8. a) Egy bécsi utazása Berlinbe. b) A cseh operaházból. c) Egy iskolai jelenet. Jegyek előre válthatók Práger Béla ur gyógyszerárában. — *Helyárak:* 1—2. sor 1.50 a többi sorok 1 forint. Földszinti állóhely 60 kr.

— **Kinematograf és fonograf.** Száz évvel ezelőtt szárazalmasan mosolyogtak volna az oly emberen, a ki azt merte volna mondani, hogy utazunk mi majd olyan alkalmatosságon, a mely elé nem fogunk lovat és mégis gyorsabban fog haladni. Mi pedig furcsán rászuk a fejünkét és ugyancsak mosolyogva emlegetjük, hogy minő emberek lehetnek azok, a kik nem ismerték a vasutat sem a villamosot, a mely már befurja fejét a földbe és ugy rohog tova. Ma egész színelőadásokat, nagy hangversenyeket a legzsebb indulókat szípen belesomagoyják egy kicsi szekrénybe, alkalomadtán beillesztik egy kicsi kis gépbe, melyhez egy hatalmas hangtöbbséért illesztettek és gyönyörködőnek a legzsebb zenében, éneken. Tapalni szeretnénk, de nincs kinek, csak magunk vagyunk jelen hallgatók, az előadók valahol Bécsben Pesten, Parisban vacsorálnak tán, vagy randerura járnak és mig ok a botevárdok színtáján tán egy kis varróleányt hájzolnak, mi benn egy elzárt szobában mégis figyelemmel hallgatjuk őket. Csütörtökön este a „Szarvas” nagytermében *Zinnsky* András mutatta be először nálunk Edison legzseniálisabb találmányát a hangyónellküli fonografot. A közönség élénk figyelemmel hallgatta végig, melynek legérdekesebb száma volt egy dörgeleműs „Hapták.” Egy ezred élén kiáltotta ezt valaki, aztán randerült a kommandó után a zenekar az ezredindulóra. Minden bang tisztán precizen kivethető, de nagy figyel-

Naptárak 1898. évre,

— magyar és német nyelven — a legnagyobb választékban. — **Pajer,** Ügyvédi határidőnapló; **Ügyvédi zsebnaptár,** — **Kodolányi gazdasági zsebnaptár,** évkönyvvel, — általános irodai napló, tárczánaptárak, heti, előjegyzési és falinaptárak.

Kaphatók **FISCHEL FÜLÖP** könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

met igényel. Utána a kinematográfot mutatta be, életnagyságu meglevenített képek az eleiből. Legérdekesebb volt a „Vonat megerősítés”, „Bobózatás korcsolyázás”, „Veszekedő asszonyok” és a kis piánás „Végre egyedül” című képek. Utolsó előadás ma vasárnap délután és este.

— **Váratlan szerencse érte egy bohém embert.** Nagybátyja után örökölt éppen az esküvéje előtti napon, minek folytán azután rögtön is bontotta az eljegyzést.

— **Mos’, hogy jövőm biztosítva van és önálló vagyoni bírók —** így szól barátaihoz — csak nem közöm le magam az egész életre egy ingatag nő szeszélyeinek. Nem nőülök, hanem urasán élek vagyonom kamataiból.

— **De hát mennyit örököltél** voltaképen nagybátyád után? — kérdeik barátai a szerencsés örököst.

— **Négy száz frankot!** — felelt a bohém nagybűszkén.

— **A gyöngyítés terem,** melyre ható újítás Br. Boiton-féle parisi Injeo oriental, mert e szer teljesen kiküszöböli a Santal olaj és más hasonló készítményeket, melyek a hajj legteljesebb csak enyhítik, de nem gyógyítják meg.

— **A Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hatájsánál, eszifájdalom, fejfájásnál, köszvénynél csúszál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölés mindig fájdalomcsillapító-hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkórnál, minő: a kolera, hányóshasfolyás, az altestnek Pain Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredményel használatot bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 krajcár, 70 krajcár és 1 frt üvegenkénti árban a legjobb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller” vagy „Richter-féle Horgony-Liniment” kérésre és a „Horgony” védjegyre kérünk figyelni.

— **Intelligens Santal özevgy,** mint társalkodó vagy gazdaszövegy ajánljuk. Bővebbet a kiadóhivatal.

Törvénytörvények.

Végtárgyalások és ítélethirdetések:

1897. november 17.

Magánokirat-hamisítás bűntette miatt vádolt Strausz Béla elleni büntnyben végtárgyalás.
Lopás bűntettével vádolt Zsarkovics Flórián és társa büntnyében végtárgyalás.

1897. november 18.

Tulajdon elleni kihágás miatt vádolt Gucz Adám büntnyében végtárgyalás.

1897. november 20.

Súlyos testisértes bűntettével vádolt Ivánovits Izidor büntnyében végtárgyalás.
Pár iadal véségével vádolt Rosenberg Dávid és társai büntnyében végtárgyalás.
Hatóság elleni erőszak bűntette miatt vádolt Pál István büntnyében végtárgyalás.
Közsénd elleni kihágás miatt vádolt Somogyi (Szilke) János büntnyében ítélethirdetés.

Közgazdaság.

Szőlőtrágyázási kísérletek.

A magyaróvári növénytermelési kísérleti állomás a már 1895-ben megkezdett szőlőtrágyázási kísérleteket a múlt évben is folytatta, főleg homoki szőlőkben, miután az előző év tapasztalatai szerint a homoki szőlőkben várható legbiztosabban siker a műtrágyák alkalmazásától. A kísérlet tárgyát három párhuzamos parcella szolgált: 1. trágyázatlan, 2. foszforsav és kálium,

3. foszforsav, kálium és nitrogénnel trágyázott. Es pedig 2-ös tábla kapott 200 kg. szuperfoszfátot, 100 kg. kénsvavas kálit, illetőleg egy része 250 kg. 38 százalékos kálit vagy 450 kg. kálsót; a 3-as parcella a téniesken kívül 100 kg. chilislétromot.

A kísérlet megjelölés, 19 helyről érkezett be használatos jelentés, a melyekből az látszik ki, hogy a mindhárom anyaggal megtrágyázott parcellákon a kísérlet igen kedvező eredményt szolgáltatott. Es pedig a szuperfoszfát és kálium trágyázott parcellákon 10 kísérlet közül 8 ban a terméstartóbblet 50–250 kg. szőlő; a chilislétrommal is trágyázott parcellákon 11 kísérlet közül 8 helyen volt a terméstartóbblet 200 kgmon felül s ezek közül 3 esetben 500 kgmon is felül, a miből teljes határozottsággal kitűnik, hogy homoki szőlőkben csak egy érhetünk el sikert, ha mind a három trágyaanyaggal trágyázzuk, miután azok mind a háromban szőlőkötnek.

A trágyázás jövedelmezőségének vizsgálatánál a vízben oldható foszforsav kijelölt 23 krral a chilislétrom és kénsvavas kálium métermérszát 13 frttal számítva a holdankenti költséget, a vasútról való elfuvarozással együtt 34 frtra tehető. Feltehető már most, hogy a fűrtterméstartóbblet meghaladja a 300 kgmot, a trágyázás még az esetben is jelekedényebb jövedelmet szolgáltat, ha a fűrt métermérszátja 20 frttal értékesíthető vagy ennél csekélyebb, mihez járul még a trágyázás utóhatása, a mi különösen szőlőkben szintén jelentékenyebb lehet, a mint az idevágó s már közölt kísérletekkel kitűnik, s így joggal mondható el, hogy a műtrágyafélék okzerül alkalmazásával módunkban van homoki szőlők jövedelmezőségét igen tetemesen fokozni.

Köztűt talajon is végzetett trágyázási kísérlet, de csak három helyen. Miután az adatok nem elegendők levonásra, a kísérletek ez idén is folytatva lesznek, s az adatok jövő évben kerülnek közlés alá.

Dohánytrágyázási kísérletek.

A magyaróvári növénytermelési kísérleti állomás, mint az előző években, ny 1896-ban is foglalkozott dohányműtrágyázási kísérletekkel. Összesen 14 gazdaságba küldött műtrágyát, a ezek közül 12-ből érkeztek be az adatok. A kísérletek szuperfoszfát, chilislétrommal és kénsvavas káliummal eszközöltettek; a kísérletezők egyrésze azonban magas százaléku dohány műtrágyával is kísérletezett, mely műtrágya a a tápanyagokat vegyítiszta állapotban tartalmazza s a plantázás alkalmával oldott állapotban nyer alkalmazását.

Az ezen kísérletekből beérkezett eredményekből az állomás mindenekelőtt azon következtetésre vonja le, hogy az 1895 ik évi eredmények kedvezőebek voltak, a minek oka abban kereshető, hogy az 1896-ik évi időjárás nagyon is kedvezőtlen volt a műtrágyázásra. Ennek dacára az alkalmazott műtrágyák a legtöbb esetben igen jelekedény terméstartóbblet eredményeztek, mégsem lehetséges ezen kísérletekből megállapítani, hogy melyik műtrágya, vagy mely műtrágya keverék szolgáltatja a legkedvezőbb eredményeket. Azon következtetés azonban határozottan levonható, miszerint Neszlernek azon állítása, hogy a foszforsav ár a dohányának, éppenséggel nem felel meg a valószínűségnek, sőt a kísérletek azt látszanak bizonyítani, miszerint a foszforsav trágyát a dohány leginkább megkívánja a vele egy a mennyiségét mint a minőségét fokozni lehet. Egyes kísérletezők oda is nyilatkoztak, hogy ezután csak szuperfoszfátot — de azt azután a dohány termelésre használt egész területen — használni fogják.

A talaji és éghajli viszonyok szerint a trágyafélék hatása nagyon is elűtő. Az egyik helyen chilislétromot elitették, a másikon kiválóan alkalmasság tartják. Kimondja ezért a kísérleti állomás, hogy a monstroségy trágyafélékkel a dohánynak egy amennyi — mint a minőségét fokozhatjuk ugyan, de arra nézve, hogy minő műtrágyával, csakis az illető gazdaságban vég-

zett kísérletek nyújthatnak felvilágosítást. Es ugyan más növényeknél is áll, de talán egyiknél se oly nagy mértékben, mint a dohánynál, mert pl. az eddigi kísérletek alapján elmondható, hogy az őzai gabona termelését egyedül szuperfoszfát, a rétet Thomas salak és kálsót, a homoki szőlő termelését mind a három alkalmazásával fokozhatjuk, míg a dohányra nézve hasonló következtetést az eddigi kísérletek alapján nem vonhatunk le.

Kivételt e tekintetben csakis a folyékony műtrágya képez, mely azonban aránylag csekély számú kísérlettel lett csak kipróbálva, s ezért határozott véleményem nem nyilvánítható, annyi tény, hogy a múlt évben a legtöbb helyen igen jó eredményel használatot, mert egy a mennyi mint a minőségére igen kedvező hatással volt. Ezen trágyaféle alkalmazása azonban nagy óvatosságot igényel, mert különben könnyen kiöli a palántát, ha a folyékony trágya kiöntésként utána vagy 24 órával kell palántázni, vagy pedig azoa helyeken a hova a palánta kerül kapával, segély lyukat vágnak; ideöntött a trágyát s ültetés előtt a kapával kihúzott földet visszahelyeztik s ebbe ültetik a dohányt, mikor a folyékony trágya a sazege palántának nem fog ártani.

Melyek a legjobb árpafélék.

A magyaróvári növénytermelési kísérleti állomás évek óta végző árpatermelési kísérleteket, abból a célból, hogy megállapítsa, melyek a legjobb árpafélék egy a sörárpát mint a takarmány árpát illetőleg. Ezen, már évek óta fogzó kísérletek eredményeként határozottan megállapítható, hogy sörárpa vadőkre s „Hanna” -, az alföldre pedig az „Ilmitzi” árpa a legkedvezőbb.

Nevezett állomás már mult évi jelentésében döntött a Hanna árpa mellett, 24 gazdaságban végzett termelési kísérlet egybehangzó véleménye alapján. Megtudandó azonban, hogy a nem eredeti, de helyben termesztett mag nem e fajtik el, nem e csökken terméstartóbblet, bekérte azon gazdaságból az adatokat, melyek 1894-ben kaprak eredeti magot s azota saját termésű magot vettek. Összesen 18 gazdaságból érkezett jelentés, s ezen jelentésekben 16 esetben a Hanna javára cseké esben ellene döntöttek a gazdak.

Ezen jelentések szerint a Hanna árpa terméstartóbbleté más sörárpákkal szemben mindenütt igen jelekedény, helyenként 400-500 kg. is holdanként. Sehol sem tétetik említés arról, hogy a Hanna árpa degenerált vagy elvesztette volna kora erőst. Jó tulajdonságait tehát a harmadik év után is megmaradtak, tehát újból beigazoltatott azon ismétellen kifejezett nézet, hogy hazai viszonyaink között a sörárpa vidékekre a Hanna árpa a legkedvezőbb.

A Hanna árpához hasonlóan az ilmitzi árpát is figyelemmel kísérte az állomás a termelés második évében is, mert az előző évek kísérletei után belbizonyult az, hogy az ilmitzi árpa különösen az Alföldön bír elsőrangú fontossággal; az állomás tehát főleg az alföldről igyekezett terméseredményeket beszerezni, hogy ezekből legyen megállapítható, vajjon az ilmitzi árpa, megtartja-e s milyen mértékben azon jó tulajdonságait, melyeknél fogva termelése az előző évek kísérletei alapján az alföldön nagyon ajánlatosnak mutatkozott. Ezen jó tulajdonságai: korai érés, bő termés a második évi termelés eredményai szerint is megmaradtak.

Tíz helyen történt összehasonlítás az ilmitzi és a gazdaságban rendszeres termelni szokott árpa között, a 10 eset közül 9-szer az ilmitzi árpa termése jelekedényen több volt; a termés többet kat. holdanként 44—648 kg. között ingadozott a négy esetben volt 300 kgmon felül a többlettermés, a mi egyszerű eredménynek tekintethető.

Mindenekből kifolyólag az állomás kimondja, hogy az Alföldön hol a klimatikus viszonyok a sörárpa termelésre nem megfelelők: szesz és takarmány árpafélék közül bőtermőségű korai

Könyvek, irodai felszerelések, diszes levélpapírok, nyomtatványok,

FISCHEL FÜLÖP

könyvnyomdájában, könyv- és papirkereskedésében Nagy-Kanizsán

szereshetők be legjobban és legutányosabban.

érsénéél és kedve igényénéél fogva első helyen áll, termelére igen ajánlható az illmitai árpa, s kívánatos hogy termelére minél szélesebb körben felkarolják.

IRODALOM.

— **Magyarország története.** Csendy Jenő, dr. egyetemi magántanár, premonstráti kanonok két kötetes munkáját, Magyarország története, második bővített és javított kiadásban jelent meg. Csendy professzor munkája nem szoros értelemben vett tankönyv az iskola számára, mert tanulmányi és házonkívüli forgatható mindenki, aki alapos és világos előadásban akar megismerkedni hazánk és fajtánk változatos múltjával. Szerző ismeri a fel is használja a legújabb kutatások eredményeit. Kritikája megbízható, főlegesen objektív: előadás világos és plastikus. Munkájának kiválósgát, egyébként legjobban az a körülmény dicséri, hogy nem is nagy idő alatt ismét a második kiadásban forgó a kötetesség kész. Megemlíthetjük egyúttal, hogy a munka német fordítása karácsonykor hagyja el a sajtót. A két díszes vázonnakötésben megjelent mű megrendelhető szerzőnél: Budapesten, VIII. József körút 19. szám alatt 9 ft 60 kr-ért. Boltsi ára. 12 ft lez.

— **Minden gondos háziasszony** bizonyára örömmel veszi tudomásul a „Háztartási Napló” megjelenését. Ennek a könyvnek megjelenése mint tartalomjegyzéke mutatja a háziasszony létszámát gondolkodását nemcsak elősegíti, de lehetővé teszi azt, hogy kevés fáradsággal, csupán egy-egy szám bejegyzése által, kiadásait és bevételait mindennap pontosan egybevetesse; meggyőződhetik arról is, ha valjon a ma beszerzett cikkeket nem-e olcsóbban vagy drágábban fizette már előbb, avagy némely tárgy nem idegenítettette-e el esetleg külön család által. A „Háztartási Napló” világosan kimutatja, hogy a szükséges lakás berendezések, élelmi cikkek, tisztogatás, javítás, ruházat, egy-egy gyermek nevelése, szórakozás, utazás, jótékonykodás, gyógykezelés, kereskedés, gazdálkodás, családfeletetés stb. mennyibe került külön-külön. Ezen részletes kimutatás hiú képet adja kötelességüknek és így abból okulást meríthetünk a jövőre. A „Háztartási Napló”-ban minden háztartási szükséglet címenként külön-külön rovatban van megnevezve és ennélfogva a pontos vesztésben csak a kiadott összegnek az illető rovatban való bejegyzése szükséges. Ezenkívül a „Háztartási Napló” még igen sok hasznos jegyzék-lapot tartalmaz, a többek közt a mosásra kiadott ruha jegyzékét egész évről-családi összekötéseket, a családian előfordult mulatók, házasságok, halálosok- és egyéb családi események feljegyzésére, konyha receptek gyűjtésére; ez természetesen idő múlva a házi asszony legjobb szakkönyve könyvtár képei. Még sok más hasznos jegyzék-lapot tartalmaz a „Háztartási Napló”. Ennek a valóban háziasszonyi könyvnek hangzatos szavakkal való ajánlása felesleges és hisszük, hogy az a házi asszony, a ki férje jövedelmét ismeri s költekezésében a megengedhető korlátokat átélje nem akarja, nehogy a családfeletetésnél bajt hozzon, esetleg helyreépíthetetlen kárt okozzon. — bizonyára szívesen fog a „Háztartási Napló” megismereni. A „Háztartási Napló” e hó folyamán jelenik meg csinos kiállításban. 1 ft előleges beutalásának bérmentve küldi el a „Máramarosi Híradó” szerkesztősége M.-Szegeden.

— **Új egyházi énekeskönyv.** A Stampay-féle 224 lapos, 15 kros, csinosan kötött énekeskönyv IV. kiadás több száz énekekkel, sok imával, a temetési szertartások-panaszok és felkészítés minisztérium felvételével már november hóban megjelenik. Finom büröztűzést kötetben 25 kr. 11-ik könyv és kották ingyen. Megrendelhető a szerzőnél Köbél-kúton, Esztergommezgyében.

Selyem és rongy. Legközelebb a könyvpiacra egy kétkötetes regény fog megjelenni ezzel a címmel. **Timár Szaniszló** jeles tollából. E regény ép most folyik a „Egyetértés”-ben és néhány nap múlva véget ér ott. **Timár Szaniszló** ama sajtóval munkálkodó szerény napjamosok egyike, kik feltűnés nélkül elvonulnak működnék, de minden munkájuk egy asztalra lépés, mely a magába veszt. Éles megfigyelő és kiváló írással elválasztja mindenütt az összehordott szavany foltojt a stillogától, hogy aztán mindögyiket a maga valóságában lem és szembeállíthassa. Jelen munkájával a modern társadalmi élet képét tünteti fel, behatoló gyors éltől lázas korunk szellemébe, alakjai igazi bűnből véréből fejlődött emberek, kik cselekednek. Hűsen természetesen festette meg a regény hőseit, a kort, a viszonyokat, szembe állította a társadalom elmentés poláit aban a múltban, melyhez egy részt a szociális nyomor, másrészt a tündöklő fenyegetés nyújt karéret. A két kötet ára 3 korona. Előzetes lehet a szerzőnél: az „Egyetértés” szerkesztőségében, vagy lakásán (Külső-Kerpeszi ut nyolcház 1 sz. III em. 24.)

* **A Mátyás Diák** legújabb száma is kétségtelenül teszi, hogy az idősebbek az összes élelapok között a Mátyás Diák a legvirágabb és legértelmesebb. Kétzer annyit nyújt egy szövegben és képben, mint bármely más vig újság; azokiról annyira változatos, hogy szinte csodálatos. Alakjainak eredetisége, adomáinak sokasága, aktuális közelményeinek tarkasága, talányrovatának gazdagsága éppen olyan vonzó erőre képes, mint az a husz-harmadik kitaláló karrikatura- és adoma-illusztráció, a melyek elsőrendű rajzokból tollal kerülnek ki. Minden számban egy befejezett vig előzetesét nyújt. A Mátyás Diák ily körülmények között valószínűleg családi lap, a melyben a család minden tagja talál neki való, kedves dolgot. A Mátyás Diák egyúttal a legolcsóbb élelap is, mert előzetesét ára egy negyedére csak 1 ft 60 kr. A kiadóhivatal (Budapest, Sarkantyus-utca 3 szám) szívesen küld mutatványszámot, ha csírást megkeresik.

As e rovatban megemlített művek megrendelhetők és kaphatók **Fischel Fülöp** könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

NYILTTÉR.

As e rovatban közöltétek nem vállal felelősséget a csekek

A selyem el van gyve l est azoktá a hőlyek mondani, ha az illető ruha darabok igen sokszor má a 2-ik 3-ik Vimelet után a hajlékukban elhasadnak, vagy mint a vintás méntálmának; ezen jelenség nem a „vétel” által okozott előzés hanem a selyem, hogy az vastagabbnak s még is előzetesnek tűnjék fel, tudatosan leszen éim- és phosphor-savval pácolva, melyek a nyerselyem érzését mintegy szétrájják; az ilyenm festési eljárás „megterhelésnek” nevezik! mentli jobban óhajtják a selymet megkezesíteni, annál több éim-fürdém legyen az keresztül hogy az esze mégret tökéletesen magába szívja. As így festett selyem — a legnevesebb szűvés! — a halálcsíráját tehát még mielőtt az a szűrésre kerülne, már is magában rejti. As ilyen szálakból készült egy mevenest selyem szöveteknek, rövid használat után természetesen szakadomniuk kell, mint a gyújtó káncsok aserint, amint azok többé vagy kevésbé tarthatottak meg. A drága öltömekek (kiszimti díjjal együtt) tökéletesen értéketlen As éa valódi selyemelméből szivesen küldök postafordulattal porté és vámm-mentesen mintákat. **Hennelberg G. cs. és kir. udvari szállító selyemgyárai Bérechen. (6)**

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1897. október 1-től.

KANIZSA állomás.

Irány	Indulás Kanizsáról			Érkezés Kanizsára		
	vonat	óra	perc	vonat	óra	perc
Pragyerhof	sz. v.	4 42	regg.	gy. v.	5 38	regg.
	sz. v.	2 35	d. u.	sz. v.	12 10	d. u.
	gy. v.	12 20	este	sz. v.	11 22	éjjel
	v. v.	7 33	este	v. v.	7 59	regg.
Szombh. Bécs Zala-Eg.	sz. v.	6 05	regg.	sz. v.	11 01	este
	gy. v.	12 20	d. u.	sz. v.	3 42	regg.
	v. v.	5 15	d. u.	v. v.	8 04	regg.
	sz. v.	2 05	d. u.	sz. v.	1 35	d. u.
Budapest B.-Szt.-Gy.	gy. v.	5 48	regg.	sz. v.	3 52	regg.
	v. v.	9 15	regg.	sz. v.	1 24	d. u.
	sz. v.	2 —	d. u.	v. v.	8 55	este
	sz. v.	12 15	éjjel	gy. v.	12 10	éjjel
Barcs Gyékény	gy. v.	5 06	d. u.	gy. v.	11 45	d. e.
	sz. v.	8 —	regg.	sz. v.	8 —	regg.
	sz. v.	4 57	regg.	sz. v.	1 29	d. u.
sz. v.	2 25	d. u.	sz. v.	11 41	éjjel	
sz. v.	7 25	este	sz. v.	11 14	regg.	

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

16884/97. és 15592/1897. 327-1

Árverési hirdetés.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírre teszi, hogy a nagykanizsai kir. járásbírósg 14894/96.

számu, végzése által Rozenthal Jakab és Grünwald József végrehajlatók javára Polczér János Polczér Mária nagykanizsai lakosok ellen 190 ft 63 kr. tőke, ennek 1896. év szeptember hó 12. napjától számítandó 6 százalékos kamatai és eddig összesen 23 ft 65 kr. és 45 ft 25 kr. perköltés követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság felül foglalt és 453 ft-ra becsült bútorok, varrógép, fehérművek, 4 ól, 3 kocsi, löszerszám és egyéb tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 15592/1897. sz. kiküldött rendelő végzés folytán a helyszínén vagis Nagy-Kanizsán alperesek lakásain leendő eszközésére

1897. évi november hó 25. napjának d. e. fel 9 óraja

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen a 1881. évi LX. tc. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. tc. 108. §-ban megállapított feltételek szeriut lesz kifizetendő.

Kelt Nagy-Kanizsán 1897. évi november hó 9-ik napján.

BARTS GYÖRGY
kir. bír. végrehajtó.

Köhögés

rekedtség és elnyákosodás ellen a legjobb hata-u szer a **RÉTHY-léle pemetefü czukorka**

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti. Kapható minden gyógyszerárban. Egy doboz ára 30 kr. 5 dobozzal 1.50 kr-ért. bérmentve küld

Réthy Béla
Gyógyszerész Békes-Csahás.

Csak akkor valódi, ha mind-a doboz fenékén 278-10 aláírásom látható.

The Continental Bodega Company.

Valódi hamisítatlan külföldi borok

• Portbor •
• Sherry •
• Madeira •
• Marsala •
• Malaga •
Tampogona s. a. l.
Legjobb bevásárlási forrása

Raktár:
Neu és Klein
uraknál
N.-Kanizsán.

Igen alkalmas az utazásokon. — Rovid használat után nélkülözhetlen.
Egészségügyi hatóságok megvizsgálva.
(Bizonyítvány kelt Bécsben, 1887. jul. 3-a)

Kalodont ja

legjobb és legolcsóbb
Fogtisztító-szer

A száj kiöblítése csupán fog vagy szájjal nem elégséges a fogak tisztítására. Ehhez felette szükséges valamiféle fogtisztító-szer használata.

Mindenütt kapható.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment Capsici comp.

Ezen hírnév hírszer ellentáll az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító beáramlást alkalmazzák kórházi és családi igazságossággal és megelégedéssel az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyártója Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi alapanyagú készítmény, melynek egy háztartásban sem kellene hiányoznia. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. áruváltási árban majdnem minden gyógyszerárban kapható van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevizsgálás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisboltban is kapható van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter orvosságzár nélkül mint sem valódi utasítsa vissza.
RICHTER F. ÁR. és társai, os. és kir. udvari szállók, RÓDOLYIART.

Alapítva 1864. Alapítva 1864.

Pacholek Károly

Első magyar kard-, sarkantyú és vívófelzerelési gyár:
VIII. ker. Halásznádas utca 5. sz.
Raktár és iroda: IV. ker., Korona-utca 4. sz. a Szarvits-épülettel szemben.

Ajánlja saját gyártmányú, a hadseregben előforduló összes tiszti stb. kard, sarkantyú, valamint gyermekkardok és vívó felzerelést továbbá rakétáron csakis eredeti orosz-vívó felzereléssel. Anonim tiszti, legény-ségi kastyúk stb. egyenruhásati cikkek tartanak.

Képes árjegysékek ingyen és bérmentve.
Árjegységek rendelésnél kérem megírni tiszti, katonai cikkek vagy vívófelzerelési árjegyzékét. 318-5

Kathreiner-féle KNEIPP-MALÁTA-KÁVÉ

Mindenütt kapható - 1/2 kiló 25kr.

Mi a Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávé?

Valódi egészségi és családi kávé, mely Kathreiner gyártási módja által a kedvelt valódi kávé ízét nyeri. Eltekintve egyéb előnyeitől, már az okból különbözik ezen maláta-kávé minden más hasonló gyártmánytól.

A Kathreiner-féle kávé a legizletesebb, legolcsóbb és legelőnyösebb pótkávé. Természetes tiszta gyártmány egész szemekben, miért is felette előnyösen használható, az örölt és az okból a vevő közönség által nem ellenőrizhető pótkávéval szemben, melyek hatósági vizsgálatok tanúsága szerint gyakorta idegen anyagokkal hamisítvák.

Eleinte csak harmadrészben, később felében adhatjuk a Kathreiner-kávét a valódi kávéhoz, s így az egészségre megbecsülhetetlen hatása mellett minden háztartásban jelentékeny megtakarítást eszközölhetünk.

A Kathreiner-féle kávét a legelső orvosok ajánlják, s az ugy nyilvános intézetekben, mint családok ezrei körében naponta jónak bizonyul. Sőt magában, azaz valódi kávé hozzáadása nélkül használva, a Kathreiner-féle kávé a legjobb erősítő szer és a legolcsóbb, legkönnyebben megemészthető és egyszerűen a legizletesebb ital.

Lelekiismeretes gazdasszony vagy anya, általában kávéivó, egészsége érdekében percig se habozzon Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávét használni. Az értéktelen hamisítványokkal szemben, melyekkel ma is csaják a közönséget, a vételnél vigyázni kell a fehér eredeti csomagokon látható névre

Csodálatos eredmény.

szeplő, tisztátalan arebőr, sárga foltok stb. feltétlenül eltűnnek

Bergmann liliumtej-szappan

(Bergmann és társától Dresdenben)
naponkénti használatánál.

Kapható darabonként 40 krajcárért
Kreiner Gyufa üzletben
Nagy-Kanizsán. 136

4 arany, 18 arany, 30 tisztelet és elism. okirat

Kwizda

Kornenburgi állat-táppora

Állatgyógyászati-diatetikus lovak, szarvasmarhák jubok számára.

43 év óta van használatban a legelőbb állatokban étvágytalanság, rossz emésztés gyógyítására a tej feljavítására és a tehének bővebb tejelőképességére.

1 ekatalya ára 70 kr.
fél " " 35

Csak a fenti védjegyes a valódi, kapható minden gyógyszerárban és gyógyszerkereskedésben.

Főraktár:
Kwizda Ferencz János II
os. és kir. osztrák magy. és román kir. udvari szállók.
Ker. gyógyszerésznél Kornenburgban Bécs mellett.

Kathreiner!

Vigyázzanak! Saját érdekükben ne engedjék magukat rábeszélni! A valódi „Kathreiner” sohasem szabad más csomagolásban, vagy nyitott áruként eladni.

IRDETÉSEK

felvételnek e lap kiadóhivatalában
NAGY-KANIZSÁN.

Felhívás!

A

„HAZAI“ ált. biztosító részvénytársaság

által meghonosított

betörés elleni biztosítás

a beálló téli idők alatt kettős fontossággal bír, miért is a biztosító közönség szives figyelmébe ajánljuk ilyenemű biztosításoknak a legjutányosabb díjtételek és feltételek mellett való megkötését.

Balesetbiztosítás sorsolással!

Biztosítások felvételnek: a

„HAZAI“ általános biztosító részvénytársaság

Nagy-kanizsai főügynökségénél.

Czerny-féle KELETI RÓZSATEJ

(Orientalische Rosenmilch)

oly meglepően ádo, tiszta,

fiatalos arc bört

szerep, mely semmi más által el nem érhető; kitűnő hatása májfolt, szepő, pórcsövek, bértika (Mitesser) túlvörös arc s a bőr minden tisztátalansága ellen, megújítati a szárga vagy barna arcszín s egyaránt alkalmas minden testrészre. Ára 1 frt. **■ Balszemszappan hozzá 30 krajcár. ■**

Czerny-féle

TANNINGENE

a legjobb kipróbált ártalmatlan

HAJFESTŐSZER

haj és csukál, valamint szemöldök-festésére, melyek a leggyorsabb módon, már egyszeri használatnál is egész biztosan visszanyerik azon kifogástalan, fényes, szőke, barna vagy fekete természetes színt, amelyivel megismerés előtt bírtak s mely nem szappannal való mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul. Ára 2 frt 50 kr.

Törvényesen védett, lelkiismeretesen megvizsgált és valódi minőségben kapható

ANTON J. CZERNY, Bécs

XVII., Carl Ludwigstrasse 6. (ajánlt ház), és Wallfisch-gasse 5.

Szétküldés postai utóvétellel. Prospektus ingyen és bérmentve. Raktár a nagyobb gyógyszerárakban és illatszerárakban.

Budapesten TÖRÖK JÓZSEF és EGGER A. FIA gyógyszerészeknél.

Főraktár Komáromban: Kirchner M. gyógyszerész. Kérdező: Konrad Cseraj-Ceric gyógyszerész, Szent-Elek: Graf Mihály.

Egy doboz ára: 1 forint 20 krajcár.

Udantóttól vagy az

őszeg előleges beállítására utána küldetik.

KLITIBIA a bőr ápolására

szőpítésére és Anomítására

Puder

Legelőkeltebb minőségű, két és fél angol Puder. Kétféle van: fehér, rózsaszín, és sárga. Kétféle van: fehér, rózsaszín, és sárga. Kétféle van: fehér, rózsaszín, és sárga. Kétféle van: fehér, rózsaszín, és sárga.

TAUSSIG GOTTLIEB

Raktár, németi, kőföld, szappan és illatszer-üzem. Főraktár: Bécs, I., Volkmarstr. 1. Kapható a legközelebbi illatszer-üzemekben és a legközelebbi szappan-üzemekben. N. Kanizsán: Alt és Böhm, Keleti M. Mór és Kirchner Gyula cégéknél.

Rendkívül érdekes nyilatkozatokat kaptunk az „ASBEST“-talpbélés hasznosságáról az ország minden részéből. Bizonyára érdekelni fogja önt, ha mutatónak közlünk néhányat:

Tisztelt Doktor ur!

Az asbest betétű cipők kitűnőeknek bizonyultak, szilárdan és puhán járók, megszűnt minden lábfájásom, úgy, hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szives tancsát köszöni

Dánoson, 1897. szeptember 17-én.

tisztelő hiva

WEKERLE SÁNDOR.

Hégyes orvos-udor urnak Budapeston.

„Dr. ur szabadelmát képező Asbest-talpbetétekkel, egy könnyű nyári, mint vadászcipőmet elítván, a használat alatt tapasztalt előnyöket: kellemes puha járás, egy nagyobb járásnál a lábunk a hornoldattól megóvva, mint köztudott eredményeket doktor urnak tudomásra hozni részéről szives kötelességemnek tartom.

Budapest, 1897. szeptember 6-án.

Rényi János, orv. képviselő.

Edvi Ilés Mária jogtulós, a kiváló publicista, a következőket írja:

„Az Asbest-cipőtalpak nagyszerűen beváltak egész családomnál, a kitűnő gyártmányt legelőkeltebben ajánlom.”

Nemebathelyi Antal koltai földbirtokos a többek közt a következőket írja:

„Yadást alkalmával használtam az Asbest talpbélést; a járás könnyebb és kellemesebb volt, mert lábam nem csuszott ide-oda.”

Messa Densé siklósi ügyvéd.

„A ki egyszer Asbest-talpbélést használt, soha többé nem fogja azt nélkülözni. Meggyőződés, hogy a ki ad a kényelmes lábbeliről, az Asbest-talpbélést fog viselni.”

Végh Árpád m. kir. posta- és táviró főtitkár Zágrábban, cseket írja:

„Tisztelt Doktor ur!

Koraszok megbecsülhetetlen találmányának teljes elismeréssel kell adósnom akkor, midőn visszagondolok azon időre, midőn lábamon bőrkeménykedés, gyakori lábízadás igen kellemetlenül, mondhatni az idegségig zsúriroztak. Azon négy év óta azonban, hogy Asbest-talpbélésű cipőket viseltek, sem a lábtól gyakori meglátás, sem semmi lábbajok, melyek előbb a cipőktől eredtek nem kínoznak, de kalcsonit sem kell hordanom, mert új feltalálása Asbest-talpbélésű cipők teljesen viszhatlanok. Teljes elismeréssel és hálával vagyok hazaadás tiszteltel.”

Zágráb, 1897. aug. 29-án.

Drohom József, a magtári takarékpénztár igazgatója, a ki ma 81 éves aggyatán, hosszú leveleiből közöli a következőt:

„Cipőmet Asbesttal béleltettem; két hét, hogy a cipőbe járok. Az eredmény idáig az, hogy a talpaim nem égnek oly nagyon; s lábikrák naponta dagadtak elmaradt.”

Érdekes a következő levél is:

Tisztelt uram!

„A megrendelt és használtam vett Asbest talpbélés nagyon jó bevált. Lábam, mely tele van trakszommal, teljesen nyugodt benne, mintha csak vánkocok között lenne. Kérem még számomra küldeni 1 pár ilyen talpbélést, 35 cm. hosszút.”

Csik-Észt-Márton, 1897. sept. 18.

Dr. Molnár László, ügyvéd.

Dr. Hufnagel János zvari (P. szonyomgye) orvos szászert a következőket írja:

„Zavar Nagyszombattól 7-8 kilométernyire fekszik. Én az utat nem egyszer megtettem márgyaló, de soha másfél óránál hamarabb, akármennyire siettem is Mibelyt az Asbest betétes cipőm alkalmát, próbagyógyászatra indultam. Vonatom bementem Nagyszombathoz és hazáig jöttem, egész kényelmesen öt negyed óra alatt, a nákkal, hogy csak a legkisebb fáradságot is éretem volna. A lábam könnyen izmádosnak tudni; az utban azonban nemcsak hogy a lábam nem izmádos, hanem mintha az egész testemben jótékony hővesség áramlott volna szét, alulról felfelé. Legközelebb megint teszek rendelést.”

Valler József magyar-gorbói ev. ref. lelkész est írja:

„Felette sokat szenvedtem a trakszomok miatt; csak azért a nyugodalomért, a melyben az Asbest talpbélésű óta részem van, köszönet a feltalálónak és a gyártónak.”

Strassauer Ignác budapesti magánorvost est írja:

„Mindes érog urnak, ki még frissen megöni akar, becsültesével a legelőkeltebben ajánlhatom ödvös találmányukat.”

ASBEST-talpbélés. Csak utánvét mellett.

Felnőtteknek 25-46 sz. tuc. 12 frt. párja 1.20 frt, Gyermekeknek 20-34 sz. tuc. 6 frt. párja 60 kr.

Kapható az első magyar ASBEST-áru gyárnál

Ismét elárusították keresztetnek. Bpest, VI. ker. Szív-utca 18. sz. Ismét elárusították keresztetnek.

Kizárólagos elárusítók Nagy-Kanizsán: Welsz Izidor ur és Pollák József ur.

Szerkesztőség:
Városház-épület, Fischel Fülöp
könyvtárában.

A szerkesztővel értekezni lehet naponta
kint d. u. 4-5 óra közt.

Idő intéseendő a lap szemléli részére
vontatkozó minden külsőmenny.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön. Hirdetések jutányosan eméltik-számol.

Kiadóhivatal:

Városház-épület: Fischel Fülöp
könyvtárában.

KLÓFIZETÉSI ÁRAK:

Égés évre 12 korona (6 frt — kr)
Félévre 6 korona (3 frt — kr)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 k)

Reklamatiókat levelet csak ismert korából fogadjuk el.
Kétszeret sem adunk vissza.

Felelős szerkesztő:

SZALAY BÁNDOR.

NYITÓTÉR PÉNZTÁRA 10 KR.

Előfizetők, valamint a hirdetőinkre vasárnapon Fischel Fülöp
könyvtárában: intéseendő.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Közlekedési politika.

Nagy emberek téiben maradt alkotásait rendszerint utoléri a nagy örökségek fátna: epigonok ezében tönkremennek. Kivételes szerencse az, ha egy időnek előtte ellobbant lángésznek magasan szárnyaló eszméi méltó utódok lelkében termékeny talajra találunk s a nagy végrendeletnek becsületes és rátermett végrehajtói nemcsak híven megőrizték a dus hagyatékot, hanem félben maradt részeit is az örökhatyó intenciói szerint kiépítik, az egészet pedig új alkotásokkal gyarapítják s a megvetett alapon biztos és szerencsés kézzel építenek tovább.

Ilyen kivételes sors lett az osztályrésze a dicső emléktű Baross Gábor hagyatékának.

Mikor a magyar közgazdasági politika nagy reformátora, az egész nemzet fájdalomra, lehunyta szemét, aggódva nézett minden szem a jövőbe, keresvén a feleletet arra a gyöttrő kérdésre, hogy akik a hatalmas uttörő nyomdokaiba lépnek, meg tudnak-e majd birkózni azzal a feladattal, hogy a befejezetlen nagyszerű alkotások méltóan fejteszenek be? Az aggodalom bizony jogos volt akkor; de azóta, hála a

magyar nemzet jó sorsának, eltűnt annak minden nyoma és legkisebb jogosultsága is.

Derék munkások folytatták a megkezdett munkát, arra termett vezérek vették kezükbe a marsalbotot, mely a korán kidült nagy ember kezéből kihullt. A magyar kereskedelmi politikának azóta csak sikerei voltak. És első sorban mondhatjuk ezt közlekedési politikánkról, melyben a haladás Baross óta nemcsak hogy meg nem állapodott, nemcsak hogy meg nem lassabbodott, de szinte szédületes gyorsasággal folyt tovább, úgy hogy a külföldi nemzetek bámulva és irigyelve tekintenek reánk.

A közlekedési politikának is csúcán áll szerencsés vasuti politikánk, amely szinte napról-napra új hódításokat tesz anyagi fejlődésünk feltételeinek még el nem foglalt területén. Ennek a nagystíli politikának az élén olyan triász áll, mint báró Dániel Ernő, Vörös László és Ludwigh Gyula. Ennek a kitűnő háromságnak van egy jelszava, amely szinte mindennap megtermi áldásos eredményeit: „Előre, megállás nélkül!”

Ennek a büszke jelszónak folytonos ér-

vényesüléséről fog tanuskodni, a magyar vasutak történetének az a hatalmas fejezete, amely a Dániel-, Vörös-, Ludwigh trifóliumról lesz elnevezve.

Most is egyszerre két nagyarányú iniciativa foglalkoztatja vasuti politikánk vezetőségét. Az egyik a Déli Vasut megváltásával val kapcsolatban és máris tovább jutott a tervezés stádiumánál. Ez egy nagy központi pályaház építése Budapesten, amely a főváros vasuti és postaforgalmának lebonyolítását hihetetlenül egyszerűsítendő, könnyítendő és gyorsítaná. Ennek a tervnek az előnyei, szakkörök szerint, most szinte fel sem becsülhetők.

A másik terv a személyforgalomnak vilamos erőre való berendezése. Merés, nagy koncepció és következményeiben majdnem kiszámíthatatlan. Csak szerencsét kívánhatunk kereskedelmi kormányunknak és vasutigazgatásunknak, a mely fáradhatatlan a tervezésben, hátr az iniciatívában erős és szerencsés a kivitelben.

Egyszerre két ilyen kezdeményezés, olyan időben, mikor még egy sereg nagy, nehéz feladat foglalkoztatja közgazdasági politikánk vezetőit: kell-e ehhez dicsőítő kommentár? Nem, ehhez minden magaslatos mé-

A „ZALA” tárcája.

Uti-képek.

(Al fresko.)

— A „ZALA” eredeti tárcáján —

Irtó: * * *

I.

— (Művész-kompania. Bérs. Chernoo. Sirocco: Ancona.) —

— Ah! uram, ön a Saint Julien állványai mögött jön ide a 277 tonnás „Villámra”?

— És ön asszonyom Haki tanítványa? Valóban zavarba hoznak, mert én mint afele kisvárosi kíváncsi, egyszerre mindent szeretnék megtudni a nem tudom hol kezdjem!

— „Miféle remeken dolgozik Bouguereau, s a hibátlan; vagy Benjamin Constant?”

— Hát Wohlgenut és Pleydenwurf mit csinálnak?”

Egy gondonka-hangu, dus szemöldökű ur háttam mögött beleorgonált kedélyes társalgásunkba, mondván:

— „Ejnye kíváncsi kisvárosi uram! Hisz Wohlgenut és Pleydenwurf már háromszáz éve a tulvilágos kántálnak! Das sag' ich ihnen. S..... műkereskedő aus B.....; és ha az urak jó akvarrelket kés sítének Italiában, csak tessék hozsám fordulni, ich hab' sehr ausgedehnte Bekantschaft! (Br! Ez az ur hát lépítá!)

Nem lett volna tökéletes a kis összeverődött bohém-társaság, ha a piktorok oldala mellett szentkedő s a „gicacsekkel” szerző műkereskedő hiányzott volna.

Történt pedig e kis epizód a magyar-horvát gőzhajótársaság „Villám” nevű személyszállító hajóján, mely felszedvén borgonyait, a flumei kikötőből, erős bóra mellett a sik tengerre igyekezett.

Mennél jobban távolodtunk a partoktól, annál közelebb húzódtunk egymáshoz, s a félórával előbb még szerteszéjjel szórt társaság egy igen kellemes levegőjű kis kört képezett; beszélgetésünk beszinte lélekből eredő diszkurzus volt.

A társaság „gyengélebb” tagjai, mikor már az üléshöz is a balancír-ösztönt kellett alkalmazni, elszédültek, — sőt már hétézben Amerikába vitorlázott műkereskedőnk is „levegőt szívni” ment fel a lödélzetre.

Igy aztán csak ketten maradtunk K... B... fiatal piktorral, ki a *mal de mare* ellen óvszerűl egy jókora pintesben sárgálló főlőséges barackpálinkával noszogott, miközben kedves reminiscenciákkal igyekeztünk gyomrunk fura érzéseit más irányba terelni.

Odakünn, mint az már ilyenkor rendszeren történni szokott, korom-sötét éjjel volt, s a hullámvérés csakis a hajó árbocára akasztott jelzőlámpa fényénél volt látható; no meg hajónk ropogásából és bukdácsolásából érezhettük, hogy ma még komoly éjszakánk leszén.

(Milyen könnyű ezt így szárazon elmondani.)

Olyan kisebbfajta szatonyon egy erősebb zökkenéssel kuszunk tovább; míg a matrások ideges futakoztása a lödélzetben, valamint kapitányunk harmány olasz kommandója, figyelemessé tett bennünket.

Néhány másodpernyi mély csönd után hajónk nyikorogva esett egyik oldalára, s mi kejtlen trófat már semmikép nem értő pillantásokkal néztünk körül, — mire a feleletet a terem alakjára illesztett karikákon befelé kapaszkodó műkereskedőnk adta meg, mely registerben orgonálnán:

— „Wir sind auf boher See!”

Hajónk, miként ilyenkor mondani szokás, lödhéjéktől táncolt a lödbőszült babokon. „Ika” katasztrófája mindegyikünk élénk emlékében volt, és sziduk kapitányunk vakmerőségét, ki ilyen bóra mellett kifelé merészelt vinni bennünket.

A világ amugy is forogni kezdett körülöm. Szemeim előtt sokszintű karikák ugráltak. A levegő megmagyarazhatlan nehéz lett és sűrű izsdás verte ki homlokomat.

Hej! csak azt a cynikus Heinet ne olvastam volna! Még az is eszembe jut ilyen nyomorúságomban, sőt már érzem, mintha én is bibliát nyeltem volna.

Egész belsőmben borzasztó revolutió keletkezik és „die ganze Menagerie der Apokalypses brüllte in mir.”

Már Jónás prófétát is érzem. Támolygó lépésekkel botlottam kabinomba...

A társalgó usztára üres maradt, és a kün

Valódi Linoleum!

Az első trieszti linoleum gyár főraktára:

ALT és BÖHM N.-Kanizsa.

Postal megrendelések pontosan eszközöltetnek.

tatlan volna és csak a kitűnő vezetők, valamint azoknak a derék munkatársainak szerénységét sértené, akik bár névtelenül, de lankadatlan buzgósággal és szeretettel szolgálják az ügyet és szorgos munkálkodással viszik mindennap egy-egy lépéssel közelebb a megvalósuláshoz a nagyszabású terveket.

Politikai szemle.

Belföld.

Kath. auton. kongresszus.

A kath. autonómiai kongresszus e hó 18-án ülésezett, mely alkalommal megválasztották a 27-es bizottságot. Két lista volt. A Szapáry Gyula és Apponyi Alberti és a néppárté. Az ülést Vaszary Kolo hercegprímás 11 órakor nyitotta meg. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után napirendre került az igazoló bizottság jelentése, melynek elnöke Schlauch Lőrinc bitoros püspök jelenti, hogy a bizottság megvizsgálta a kongresszusi tagok benyújtott megbeszéléseit. Beterjeszti az erre vonatkozó jegyzőkönyvet, melyet Zichy Aladár korjegyző olvas, mely szerint 116 képviselő végleg igazoltnak jelentette ki, a mit a hercegprímás meg is tesz. A megtamadott kettős és betöltetlen mandátumokra nézve a kongresszus megalakítása után hárósnak. A kongr. tagoknak több mint fele igazolva lévén, a hercegprímás a kongresszust határozatképesnek jelenti ki. Az 1870 71-iki kongresszus ügyrendje en bloc elfogadhatván, következtet egy világi elnök, egy egyházi és két világi jogyzó választásra. A hercegprímás a választás megejtése végett felfüggeszti az ülést. A szavazás befejezte után újra megnyitván azt, kihirdette a következő eredményt:

Világi elnökül 140 szavazattal gróf Szapáry Gyula. Egyházi jogyzóul 82 szavazattal dr. Giesswein Sándor. Világi jogyzókké dr. Günther Antal és Ziskny Antal választattak meg. Gróf Szapáry Gyula mely közzönetet fejezi ki a bizalomért, úgy Giesswein Sándor jogyzó i. A kongresszus háznapjává gr. Szapáry István választatván meg, Vaszary Kolo hercegprímás indítványozza, hogy a kongresszus tejezse ki hódolatát pápa és szentsége és király és felsége iránt. Gróf Apponyi Albert ez üdvözlőlevelet az ország hercegprímás iránt való tisztelet, szeretet és hódolat kifejezésével akarja kiegészíteni, kívánja, hogy ő eminenciája érje meg e mű szerencsés befejeződését s ne csak a most megalakult kongresszus vezesse, hanem a létesítendő autonómiai közponc is ő vezethesse. A

hercegprímás mély tisztelettel fogadja az üdvözlőlevelet, teljes buzgalommal azon lesz, hogy a kongresszus célhoz juthasson. Azután megválasztott a 27-tagu bizottság. A választás eredménye a következő volt:

Beadott összesen 141 szavazat. Megválasztották a huszonhetezbizottság rendszertagjait:

Egyháziak: Dr. báró Hornig Károly 140, Ivankovics János 139, dr. Karacs Lítion 81, Molnar János 118, dr. Rajner Lajos 132, dr. Samassa József 83, dr. Steiner Fülöp 126, Vajda Odón 128.

Világiak: Gróf Apponyi Albert 138, gróf Csekovic Endre 122, gróf Eszterházy Miklós Mór 127, dr. Györfly Gyula 70, dr. Günther Antal 129, dr. Horioványi József 81, Hoványi Gyula 132, gróf Károlyi Sándor 87, Marovszky Endre 127, Mócsi Antal 126, Pászti János 82, Rukovszky István 121, gróf Szapáry Gyula 138, dr. Ságby Gyula 130, dr. Timon Ákos 79, Ugron Gábor 85, gróf Wenkheim Frigyes 87, gróf Zichy Nándor 127.

Póttagok lettek: Egyháziak: dr. Bita Rezső 127, dr. Vároay Gyula, 87, Világiak: Borsódi Géza 138, Petrovics József 136, Bakonyi Elek 69, Kubina József 73.

A kongresszus végül még a megtamadott és a kettős választások iránt intézkedett és a román görögkatolikusok, valamint az erdélyi státus memorandumait a 27 es bizottsághoz tessék át, mire a kongresszust az elnök éltetése közben a bizottság működésének idejére elnapolták.

A hercegprímás, mint a kongresszus elnöke, a kongresszus megbízásából egy a kabinetirodához, mint Rampolla bitoros államtitkárhoz e hó 14-én elküldte az üdvözlő táviratokat.

A királynak küldött távirat így szól:

Ó cs. és apostoli kir. Felsőségnek

Bécs.

A Felsőség legmagasabb engedélyével egybegyült magyarországi katolikus egyházat szervező gyűlés, miután elnökletem alatt megalakult, minden-kelölt kifejezést adott mély hódolatának és ragaszkodásának Felsőség iránt, mint egyháznak legfőbb kegyura iránt és engem bizott meg e rendkívüli lelkesedéssel hozott határozat talácsolásával Midőn ez ürvendetes megbízatásomat teljesítem és Felsőgedet e hódolat kegyteljes elfogadására kérem, mindekor maradok legmélyebb hódolattal és rendíthetlen hűséggel Felsőged legalázatosabb káplánja

VASZARY KOLOS,
bitoros hercegprímás.

E táviratra még tegnap érkezett a kabinetiroda válasza:

Vaszary Kolo hercegprímás
és eminenciájának.

Ó császári és apostoli királyi Felsőge szívélyesen megköszöni a katolikus egyház autonómiáját szervező gyűlésnek Eminenciád által kifejezett hódolatát.

Legmagasabb parancsra

KÖNIG,
udvari tanácsos.

A pápához a hercegprímás a következő táviratot intézte.

Rampolla kardinális és eminenciájának.

Ó felsége parancsára a katolikus autonómia szervezésére egybehívott országos kongresszus, miután vezetésem alatt további tanácskozások végül megalakult, legelőször fiui hódolatát és legalázatosabb hűségét a szent atya, az egész egyház feje iránt kifejezte és azt a megbízást ruházta rám, hogy ezt a nagy lelkesedéssel hozott határozatot Szentségeddel közöljem. Midőn ennek a megbízatásnak a legnagyobb örömmel eleget teszek, legalázatosabban kérem Szentségedet, fogadja atyai jószágában e határozatot kegyesen és kegyeskedjék az egybegyűlteknél apostoli áldását megküldeni.

VASZARY KOLOS,

bitoros, Magyarország hercegprímása.

A kongresszus által kiküldött 27-es bizottság, vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta meg alakuló ülést a főrendiház egyik termében. Koronk gróf Zichy Nándor volt. A bizottság elnökévé titkos szavazással gr. Szapáry Gyulát választották meg, jogyzó dr. Hoványi Gyula nagyváradi jogakadémiai tanár lett. Az érdemleges tárgyalások csak a delegációk tanácskozásainak befejezése után fognak megkezdetni.

A vármegye házából.

A megyei közigazgatási bizottság november havi ülést dr. Jankovich László gróf főispán és méltóságának elnökele alatt i. hó 9-én tartotta. Az alsipáni havi jelentés a közigazgatás egyes ágában október hóban előfordult eseményekről felolvasatván, tudomásul vétetett.

A monostor-apáti körjegyzőség kérvénye segéd-jogzói állás szervezése tárgyában, pórtolólag terjesztetik fel.

A pénzügyminisztérium rendelete folytán a közigazgatási bizottság felhívja a járási főszolgabirákat, valamint Zala-Egerszeg és Nagy-Kanizsa rend. tan. városok polgármestereit, hogy az egyenes adók kivétele körül teendő teljessélen a kir. pénzügyigazgatóságot támogassák az összeírási munkálatok ellenőrzésére hivatot

sívító bőra s hajónk nyirkosába a sokszavu Jónás is beleszól:

— „Oh Ninive! Oh Ninive!...
(Refrain: a mal de mare chorusa.)

Most tulajdonképen drámai lendülettel kellene leírnom a tengeri vihart, mely a nyílt tengeren kapott meg bennünket.

Sötét megragadó színekkel kellene ecsetelnem a tengert, lónsleges szépségében s borzalmas nagyságában, miként azt a hatvanas évek divatja diktálta; tán ilyenformán kellene kifejeznem: — „Félelmesen bűnből az orkán, dühöngve tájtékkiz a lelkorbácsolt tenger s piszkos hajjal lomha loccsanással zuzódnak szél a hajó meg-rencsolt bordáin.

De hát mit is teketóriáznék?

Tengernyi kínainban nem értem rá a tengert szemlélni, hanem lebetelteln, miként Don Quixote, összetört tagokkal hevertem a kajútban, rezignálva vártam a jóvendőket.

Összehasonlítottam helyzetemet Don Miguel Cervantes kitűnő hővével s önkénytelenül sóhajtam:

— Dulcinea! Te! Te! Te! a legszebb asszony vagy a világon, de elhíheded nekem, én vagyok a világ legszerencsétlenebb lovagja!

A borbéli hiányzól, de itt bőgött helyette Jónás szünetnélkül, folyton, folyton:

— „Oh Ninive! Oh Ninive!...
* * *

Kilenc órai völgyés után kapitányunk nem mert, de tán nem is tudott előre haladni.

Viszafelé fordultunk tehát s a balról sötétlő Cherso szíveté felé menekültünk.

A reggeli órákban felmentünk a fődélzetre egy kis levegőt szivni, aztán nem is tudom: miért is mosolyogtunk egy egymásra valamennyien?

Chersotól tán 2000 meternyre egy hajótörést szenvedett bárkára akadunk (szegényeket uton érte a vihar s parancsnokuk mindkét lábát eltörte a lezuhant kereszt-vitorla), melyet nagy erőfeszítés mellett sikerült magunk után vonaszolni Chersoba, ahova délelőtt 11 óra tájban szerencsésen megérkeztünk.

Cherso szigete gyér s aprónövésű többnyire o'szjakkal borított sziklatömeg, lábánál a simatükrű Adriával kacérkodó, halszágu városával és lészán olasz-karakterű összeépített házaival élénk érdeklődést keltett bennünk.

Halászbárkakkal megrakott kikötője azt bizonyítja, hogy jó menhelye a tengerészeknek, s nekünk 15 órai hanykolódás után csöndes vízzel jól eső pihenőt nyújtott.

Ave Mariát harangoztak, mikor ismét neki vágunk a Quarnerónak és az öbölből kiérve, egészen csöndesnek látszott a tenger.

Álnok nyugalom! Remegve köszöntünk! Mert ami sokat utazott és sok tengeri vihart átélt műkereskedőnk (kit utazásunk alatt „hajótörés Jancsinak“ kereszteltem el) nem hisz te henned!

Lám, most is egyre hajtogatja, hogy há ra van még a fekete leves!

Mialatt élénk gesztusokkal magyarázza egyik

tengeri kalandját, hajónk nagyon furán kezd inogni, s halljuk már a távolból félelmesen sívító sirokkót.

Ez még keményzívű kapitányunkat is fejcsóválásra bírja, csak a műkereskedő örzi meg retentenes legmáját.

„Hajótörés Jancsinak“ ugyanis nem gesztikulál már többé, hanem kapaszkodik mindkét kezével, beszédének nagyrészt dus szemöldökének jelentőségtejes rangatásával kíséri, (Hiába! Ilusztrálni csak köll a beszédet!) de már senki sem kíváncsi rá, mert karikázó szemekkel menekültünk valamennyien a kabinokba.

Ha irásban is olyan művelőteket lehetne csinálni, mint az algebrában, akkor a sirokkó rejtjelmeinek s veszélyeinek nagyságát a bőra tisztesen látványra adná.

Röviden: egy rettenetes éjjel után, midőn nagynehezen sikerült a fedélzet dohányszőjába kapaszkodnom, végre valahára látom távolban szürkélni a „földet“.

Anonát is látom, s parti sziklára tapasztott sűrű magas házaival, mint egy syrén, hol eltűnik, hol pedig lóttúnik szememnek előtt, a szerint amint hullam-begyen, vagy völgyben hanykolódunk. Leiket remegtető szép látvány.

Hajónk egy nagy hullám te egeről egy szerre csak a sima kikötőbe kuszik, és mely megilletődéssel, mitsem törődve az ált. lenvesedéssel, veszőlyvel, kalaplevélre köszöntöm az első olasz várost, az olasz földben pedig szülőföldemet:

— „Üdv neked Italia!“

Az a megilletődés, melyet a művészet örök

községi elöljárókat ebbeli teendőik pontos ljeteleit sere utasíták és kellő ellenőrzik.

A közigazgatási bizottság dr. Háy I. (vagy István) tisztviselőjének javaslatára felterjesztést intéz a belügyminiszterhez az iránt, hogy — a dobornaki kör-orvos állásáról lemondván, a dobornaki közegészségi körhöz tartozó községek összes lakóinak megvizsgálására egy állami trachoma-orvost sziveskedjék leküldeni, aki egyuttal a kör-orvosi állás betöltéséig az ottani trachomás betegeknek gyógykezelését is teljesítene.

Olvastatott a belügyminiszter leirata a Cserencsón beszüntelt állami trachoma-orvosi állás újból való rendezésére tárgyában tett felterjesztésére. A közigazgatási bizottság tudomásul vette a miniszter leiratát, amely szerint az alsó-lendvai járásban levő trachomásoknak gyógykezelése céljából további intézkedésig Löbl Ede szigorú orvost rendelte ki.

A zala-szent-grothi községi jegyzőnek a járási főszolgabírósg által beadott kérvényt segédjegyző-anakönyvvezető helyettesi állás rendezésére iránt a közigazgatási bizottság pártolólaj terjeszti fel a belügyminiszterhez.

Nagy-Kanizsa városának az állami anakönyvvezetői teendők rendszeres ellátására egy állandóan alkalmazott s az állampénztárból fizetendő állami anakönyvvezető kinevezése iránt beadott foyamodványát a közigazgatási bizottság a kérelem érdemére vonatkozó véleményes jelentésével végezt kiadja az állami anakönyvvezetői kerületi felügyelőnek.

A tapolcai járási főszolgabíró Skubicz Gyula uti bizottsági elnöknek az állásáról való lemondását bejelentvén, a közigazgatási bizottság a tapolcai járásba uti bizottsági elnöknek Hertelendy Ferenc megyei főrendyhatalossági bizottsági tagot választotta meg.

A közigazgatási bizottság tudomásul vette a pécsi posta- és távirada-igazgatóságnak átiratát, melyben tudatja, hogy a Nován felállítani kért táviradot az időszert egy szabad táviradhivatal hiánya miatt nem létesítheti; azonban Csaktornya és Zala-Egerszeg között felállítandó új vezeték létesítése után s novai távirada felállítását elfogja rendelni; Pacán a felállítani kért távirada hivatal létesítését az egyetlen rendelkezésre álló vezeték tulajdonosaihoz és további vezeték létesítésére szolgáló hitel hiánya miatt az idő szerint nem teljesítheti; igéri azonban, hogy gondja lesz, miniszter abban az esetben, ha erre néve megfelelő hitellel rendelkezik, a kért hivatal felállításáért.

A Dunántuli h. é. vasut igazgatósága tudatja, hogy az ukk-csaktornyai h. é. vasut 201—202. szeinyei között levő utájárónál a hiányos kiállítás által okozható forgalmi fennakadást a püssippal való jelzéssel fogja eltávolítani s a kifogásolt hősvényeket nem állítja föl. A leirat érdekelte községeknél azzal adatik ki, vajlon ez intézkedés igényeiket kielégíti-e?

A közigazgatási bizottság a kerka-némefalusi postahivatalnak továbbra való lentartását nem

látja szükségesnek; javaslata hozza azonban, hogy a kiállításba helyezett gyűjtő és kézbesítő postajárat életbe léptetessék, amelylyel a község igénye kielégíthető nyér.

Olvastatott és tudomásul vétett a kereskedelemügyi miniszternek a közigazgatási bizottsághoz intézett leirata, melyben tudatja, hogy a dunántuli h. é. vasuti menetrendek celszerűbb beosztása iránt tett felterjesztésében foglalt kérelemnek a félmenetrendnek öz-zeállításával alkalmasval nem lehetett eleget, azonban méltányolva a felterjesztésben előadott indokokat, felhívta a magyar álgalm vasutak igazgatóságát, hogy a szóban forgó kérdést tanulmány tárgyává véve, azokat legkésőbb a jövő évi nyári menetrend szerkesztése alkalmasval vegye figyelembe.

A kir. tanfelügyelő jelentése szerint a miniszter kitézte az alsó-domborui községi fiu- és leányiskolák államosításának feltételeit olyképen, hogy a község átadja a fiu iskola ingatlanait, a község által felajánlott 15 ezer ft hozzájárulásával felépített a miniszter a leányiskola épületét, a község által befizetendő évi ezer forinttal szemben az oktatás tandíjmentes lesz, a kormány pedig ellátja a fiu és leányok oktatását 1897—8. tanévtől kezdve, fejesszi az iskolákat és díjazza a hitoktatóit. — Ugyancsak kitézte a miniszter Nyírölygy, Edesakut és Dráva-Obid községek állami iskolázásának feltételeit is. — Csabrendeken szemelyesen tárgyalt a képviselőtestülettel a miniszter leirata alapján; a képviselőtestület megajánlott 7000 frtot, telket 3 százalékos kisdodovadi adót, felveszi az iskolaház és ovoida felépítéséhez szükséges törlesztés kölcsönt, melynek kölkeit és kamatait az államkincstár fogja törleszteni; az iskolaépülete nézve az a község feltétele, hogy az állami kisdodovadi is magában foglalja. — Volt Csaktornyan, hol az állami tanítóképző intézetnek a megyei főorvos által kifogásolt egészségügyi hiányait, melyeket az igazgatónács már az épület egyéb hiányai-val együtt még 1895 be megállapított a képezde telkére fordított eddigi csekély összeg fokozásával és az épület kibővítésével együtt; a meg-előli jelentést az igazgatónács november 7-iki üléséből terjeszti a miniszterhez. — Tapolcán részt vett a miniszter megbízásából a néptanítóok számára rendezett szőlő- és borgezdasági tanfolyam zárvizsgáján. — Meglátogatta a zalaegerszegi női kereskedelemi szaktanfolyamot és iparos tanonciskolát. — Bakon személyesen hitta föl az iskolaszéki elnököt a második tanítói állás pontos betöltésére. — Tárgyalt a baktúti elöljárókkal iskolájuk vitás dologi viszonyairól. — Meglátogatta a főszolgabíróval az andráshidai, teskándi, hotói, r. k. iskolákat; utóbbi helyen a képesítés nélküli tanító további működését beszüntették s a tanítói fizetésnek 400 frtig kiegészítése ügyében a szombathelyi püspökség megkerestetett. — Meglátogatta a zala-apáti zárdai iskolát, r. k. fiuiskolát, zárdai ovoidát, az eger-aracsai, sztergáli, kis-radai, nagy radai, garabonci és szabari r. k. iskolákat a batyki, végedi r. k. iskolát; utóbbinak túlföldmőltés miatt felvette az általa felkérészt Tóti pusztán egy tanítói iskola felállítását, esettel Végeden második tanterem szervezését; meglátogatta a járási főszolgabíróval a mura-szilvágyi, mura-szent-kereszti, mura-sikiósi állami illetőleg r. k. iskolákat. A stúmegi felső leányiskola főlé tervezett női kézimunka tanfolyam szervezése ügyében felmerült akadályok miatt személyesen tárgyalt az iskolaszéki elnökkel és igazgatóval.

A kövögo-örsi r. k. iskolánál, valamint a dekanoveci és domasineci r. k. iskolánál második tanítói állások szervezése végett államségely elnyerése tárgyában beadott kérvényeket a köz igazgatási bizottság a miniszterhez pártolólaj terjeszti fel.

Boda Gyula szent-péteruri r. k. tanító panasza a második tanítói állás szervezése tárgyában kir. tanfelügyelőnek esajt hatáskörében való intézkedés céljából kiadatik.

Dobri községnek az iskola megnyitásához 1898. szeptember elejéig azzal adott a közigazgatási bizottság engedélyt, hogy az építkezéshez államségely nem vehető igénybe, a tanítói jövödelem államségelye iránt az 1893. évi 26 t. c. értelmében a község a megfelelő okmányokat a kellő időben adja be.

Nagy-Kanizsa város községi iskolaszékének jelentése a gazdasági ismételi iskola ügyében, tudomásul vétetett.

Gáborházasa község elöljárósága a szolgabíró-

ság utján felhívatik a célba veti építkezésének felelősség terhe mellett való fogantatására s további mulasztásnak esztén a hatósági beavatkozás helyezett kiállításba. Egyuttal Radamos község érdekeltsége figyelemtetendő, hogy Varga János tanítónak az 1893. évi okt. 24-én felvett jegyzőkönyvben meghálpított állományai annál kevésbé csönkíthetők, mert azok átlagosan, nem a gyermekek létszám-hullámzása szerint, vannak túzetesen megállapítva.

Keller István okl. baksai tanítónak, Farkas Anna okleveles tanítónőnek Alsó-Domborura, Farkas Károly okleveles tanítónak Nemet-Szent-Miklóra történt megváasztását a közigazgatási bizottság jóváhagyta.

A nagy-kanizsa községi elemi iskolánál megüresedett igazgatói állás betöltésénél választási elnökül a közigazgatási bizottság Eperjesy Sándor bizottsági tagot küldötte ki.

A döbrétei r. k. iskola új helyisége ügyében beérkezett szolgabírói javaslat alapján a községi elöljáróság felhívatik, hogy az építkezést 1898. tavaszán felelősség terhe mellett megindítsa.

Dobossy Elek, Mencesy Károly és Torday János csaktornyai községi iskolai tanítók díjleveleit a közigazgatási bizottság megerősítette.

A miniszternek rendelete, mely szerint Magyar-Szerdahelynek terhén levő 228 frt 69, valamint Tapolca nagyközség terhén levő 101 frt 40 kr. 3 százalékos államségely járulékat hátralek nem engedhető el, érdekelte községeknél másolatban kiadatik.

A perlaki tanítótestületnek telebbezését a közigazgatási bizottság ama határozata ellen, melylyel a perlaki áll. elemi iskolai tanítótestület köteleztet arra, hogy felváltva s az eddigi gyakorlat szerint a növendékek az isteni tiszteletre kísérjék, a miniszter elutasította, miről a tanítótestület az iskolázás utján a rendeletnek hiteles másolatban való megküldésével értesítetik.

Bíró József keszthelyi áll. polgári leányiskolai igazgatónak, Bíró József keszthelyi áll. polgári leányiskolai, Iványi Andor alsó-lendvai áll. polgári fiuiskolai tanító ötdök, Fischer Endre csaktornyai áll. polgári fiuiskolai tanító harmadik kor-pótlékanak utalványozása tárgyában beérkezett kérvényeket a közigazgatási bizottság a miniszterhez pártolólaj terjeszti fel.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a hanyi r. k. iskolának évi 57 frt, a vászolyi r. k. iskolának évi 71 frt, a meszesgyörki r. k. iskolának évi 42 frt, államségely utalványozás ki, erről nevezett községek értesítettek.

Botfai, füzölyögi és alsó-rajki községi, valamint a tormaföldi, zala-szent-györgyi, hotói és döbrétei r. k. iskoláknál államségely elnyerése tárgyában beadott kérvényeit a közigazgatási bizottság a miniszterhez pártolólaj terjeszti fel.

Börönd község elöljárósága felhívatik, hogy egy tanteremnek a tavaszal felépítése iránt felelősség mellett intézkedjék.

A közigazgatási bizottság a belicai iskolaszéket felhívja, hogy a második tanítói állás betöltése végett a pályázatot felelősség terhe mellett azonnal írja ki.

A vászolyi egyesült protestáns iskolák segélyügye pártolólaj felterjesztetik.

Kir. tanfelügyelőnek a még mindig nagymérvű iskola mulasztásokról tett jelentéséhez képest felhívatalnak az összes járások főszolgabírái, hogy a közigazgatási bizottság 1897. évi 114. számú végzésében foglaltakat az elöljárósággal szemben a legzigorubbán érvényre emeljék; az egyházi főhatóságok pedig felkérteknek, hogy a hatóságuk alatti összes iskolaszékeket a közigazgatási bizottság 1993. évi 1757. számú végzésében foglalt intézkedések pontos végrehajtására felhívják.

Az arvaszéki elnök jelentése szerint szeptember végén a fogalmazói karnál hátralek volt 15126,

októberben beérkezett 3067 s így elintézés alá került 18.223 úgydarab, melyből októberben elintézték 2557. dbot s így október végén hátralek maradt 15.646 úgydarab; az írodánál szeptember végén hátralekban volt 1.175 októberben leírás végezt kiadatok 2.601 s így elintézés alá került 3.776 úgydarab, a melyből október hónap leirata és expediatok 2.735 darabot s így október végén hátralekban maradt 1.041 úgydarab.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint szeptember és október hónapokban a vármegye területén befolyt adóban 581.547 ft 34/100 kr. A folyó év elejétől október végéig összesen befolyt 2.054.925 ft 28/100 kr. adó, amely a múlt 1896. év hason szakában befolyt 1.760.865 ft 65/100

földjének cipőmre tapadt sara kellett bennem, nemcsak pusztán mint művészetimádót értintet, de érzetem, hogy bár nem az a föld, mely láplál, s nevelt, nem a „baza“, de mégis az a föld, melyen először láttam meg a napvilágot.

Élérzékenyültem. Az álomvilágból a rám rohanó „fachinók“ ébresztettek fel s a tiszlőnyire fekvő vámbházban a szigorú „censor“ komoly arccal dobálta szét szépen rendbe szedett rubánkat.

(A naiv! hiszen a szivarokat nem a kofferban hanem a kabátka mély zsebeibe rejtjük!)

Ancona — római vasutvonál jó részét a felhőszakadás megrongálta.

Mit tevék legyünk? Tanácsatlanul álltunk, három, szintén Rómába igyekvő papnövendékekkel.

A mi „hajótörés Jancsinnak“ mégis csak nagy-szerű ember. Maga a testté vált tapasztalat. Bár utunk itt ketté vált, mégis szívesen gondoskodó s másoknak tanácsot adó készséggel magyarázta meg, hogy az utat bérkocsin tegyük meg Aconától Jeszig, ahonnet már nyílt pályára akadunk.

Pedig kiszállásunktól alig öt perc választott el, a vasútállomás messe volt s a mi emberünk rögtön tudta az itt történeteket.

Hja! az utazás művészeivel volt dolgunk!

kkal szemben 294.069 frt 63 kkal kedvezőbb eredményt lünett fel. — Október végén a vármelegben hátralebegtünk maradt: 1.715.997 frt egyenes adóban, 135.970 frt 96 k. hadmentességi díjban, 1.176.871 frt 56 k. szőlődezmaváltásban, 16.946 frt 76 k illeték egyenértékben, 407.280 frt 80¹/₂ k. bélyeg- és jogilletékben 47.751 frt 54¹/₂ k. logyasztási és italadókban, 10.175 frt 83 k. italmérségi illetékben, vagyis összesen 3.500.894 frt 36 k. Leírásba hozott januártól október végéig: a) egyenes adóban 91.198 frt 31 k., b) hadmentességi díjban/2.731 frt 52 k., c) szőlődezmaváltásban 181.408 frt 80¹/₂ k.

A békeegyesület érdekében.

(Magyarország békeszerető polgáraitól és testületeitől.)

Napjainkban két oly eseményeknek mondhatók, mert csaknem páratlan módon egyesítettek magukban a nemzetnek és az emberiségnek ideáljait: a hazafiságot és a világbékét. Ezen örökke emlékeztető napokban írta előnkünk, dr. Jókai Mór a következő sorokat, melyek hivatva vannak, hogy az ország minden lakosának figyelmét újra felhívják a Magyar Békeegyesületre.

„Magnus annus Platonis.

Van okunk azt hinni, hogy az a nagy év elérkezett, mely az örök béke kezdetét képezi.

Nem a Pythia tripodja, nem a proféta visiója hirdeti ezt; hanem a tények logikája.

A béke szükségese van mindenkinek, uralkodóknak és nemzeteknek: a háboru senkinek sem áll érdekében.

Mind az őt na yhatalom készen áll a védelemre, de a támadásra egy sem.

Az uralkodók egymást látogatják s midőn összeülnek, bizonyára népeik jó indulatát fejezik ki ebben.

Nem a füstnélküli löpor fogja Európa jövőjét rendezni, hanem a füstnélküli patriotizmus. Lehet a honzeretet lángját szítani, a nemzetiségi gyűlölet füstje nékül.

Ennek a tényei folynak le szemünk előtt, közvetlen közelünkben. Nem az uralkodók csupa: a nemzetek ölelkének össze. — S ez ölelkezés öszinte, mert szükséges.

Jókai Mórnak, a Magyar Békeegyesület elnökének, ezen igaz s mélyen érzett szavaival szemben lépten nyomon kétkedéssel és alaptalan ellentétesekkel találkozunk. „Elismerjük — úgy mondják — az örök eszményi törekvéseit, de erőnk, támogatásunkat csakis való, elérhető célokra szenteljük”. Pedig az ilyen s ehhez hasonló melegségek csak arról tanuszkodnak, hogy az illetők nem ismerik sem céljainkat, sem az elvárásokra vezető eszközöket és a már eddig elé kivított eredményeket.

Megengedjük, hogy célunk eszményi oly értelemben hogy magasabbra, nemesebbre és a boldogság fokozására tör; ám ez nem egyértelmű a képtelennel és megnevelésével, mert hisz mind az egyének, mind a népeknek és a közművelődésnek fejlődése és történelme azt bizonyítja, hogy minden magasabb, messzebb cél elérését a kisebb, közelebbi célok megvalósítása egyengeti és teszi lehetővé. Eszerint a békemozgalom is való (realis) feladatokat tűzött ki magának, melyeket gyakorlati eszközökkel igyekszik megoldani.

A békemozgalom, mely egyre hódít, a haladás és a fejlődés törvényének eleményi megnyilatkozása és természetesen következménye is törvénynek, mely a társadalmi életben uralkodik.

Valamint a kultúra az egyének viszonyában az öklőljogot törvénytelenséggel helyettesítette; azonképp ügyeszköz az államoknak egymásközi való viszonyában is a jogállapotot megállapítani.

A végnélküli folytatott fegyverkezés, az egymás karvallát célzó szüntelen ellenségeskedések, csak nyomort, szenvedést és megsemmisülést eredményezhetnek. Ez ellen pedig nemcsak a józan ész tiltakozik, de fellázad ellene a művelt társadalom életére is, mely mind hangosabban és sürögöbben óhajtja és követeli a Békét!

Szóljunk-e a háboru nyomoráról, azon óriási anyagi áldozatokról, melyekbe elköszesítjük és folytatásuk kerü, azon mérhetetlen gyászról, mely nyomukban jár? Milliárdok, milliárdok költének a népek — egymás megromlására és saját

vesztésükre! Valóban, ha az európai államok egyelőnének s a békepontok elriasztására egy európai védelmi hadsereg fenntartására sorozkodnának, ama felszabadult óriási védelmi összegekkel egy egész világész nyomora enyhíthető volna. Nem is szóval az egyidejűleg feloldott szellemi erőkről, melyek ma még a szolgáltság és embertelenség, az álnoakság és gyűlölség beköiba vannak verve.

Az általános világészerte megnyilatkozó béke, vagy hozta létre a békemozgalom kétrendbeli szervét u. m.:

1. A békeegyesületeket,

amelyek kívánásokkal, javaslatokkal, határozatokkal szerepelnek; ők szerkesztik a kérvényeket, elősegítik a tömegek megnyilatkozásait, gondoskodnak a saját informálásról és közreműködéséről, népszerű előadásokról, megfelelő irodalmi és művészeti termékek megalkotásáról, stb. stb, nem feledkezvén meg az újúagnak olyannyira fontos nevelő-oktatásáról és megleelő tankönyvekről sem.

2. Az interparlamentáris csoportokat,

melyek minden állam törvényhozóiból (képviselők- és örendekből) alakulnak azon vannak, hogy ama kívánásokkal és határozatokkal törvényjavaslatokká érleljék és lehetőleg törvényekké emeljék.

A különböző kormányok törekvéseinkkel mind jobban barátkoznak meg, azért remélhető, hogy idővel céljaink megvalósításában is segítségünkre lesznek.

Ily rövid lap keretén belül lehetetlen teljesen kimerítően felsorolni mindazon érveket, amelyek a nemzetközi viszonyok újraszervezésének lehetőségére és szükségességére mellett szólnak; arra sincs itt terünk, hogy az ellenük irányuló ellentéteket cáfolhassuk és az elert biztató sikereket kimerítően felsoroljuk. Minderre gazdag szakirodalom áll rendelkezésre, melynek lényegét

A magyar békeegyesület első (millenniumi) dekónyos

loglalja össze. Ez okból az alábbiakban csak néhány főbb adatra és fontosabb eseményre szorítkozunk.

Jelenleg a föld kerekén összesen vagy 200 Békeegyesület áll fenn, köztük a legtöbb számos főkosztályal.

A magyar szent korona országainak békeegyesülete.

1895. december 14-én alakult meg hazánk számos kitűnőségének, ugyancsak 10- és székvárosunk legelőkelőbb társadalmi köreinek jelenlétében a békemozgalom lelkes apostolának Sutner Bertin bárónak és dr. Jókai Mór előnkünknek tevékeny részvétele melle t.

Tarjainak fényes névsorából csak a következőket említiük: Elnök: Jókai Mór dr.; alelnökök: Josipovich Géza, Vámbéry Armin dr.; választmányi tagok: báró Hanffy Györgyné, gróf Csaky Albinné, Földváry Emilia, Hegedűs Sándorné Hubay Czebrin grófné, Ormódy Vilmosné, dr. Schwarc Gusztávné, Wahrmann René, Wohl Janka, Berzeviczy Albert dr., Csaky Albin gróf, Hegedűs Sándor, Hieronymy Károly, Heinrich Gusztav dr., Lánzy Leó, Szász Károly, Szál Kálmán, Türr István, Zichy Antal stb. stb.

Ezen új egyesület célja, karöltve a már huzamosabb idő óta fennálló nagy számú békeegyesülettel — azért küzdni, hogy az egyes államok közt létező v gy jövőre felmerülő nézet- és érdeklődéségek ne az embertelen, győzőre és legyőzőre néve egyaránt káros és a vak szerencsétől függő háboru útján egyenlítőesnek ki, hanem, korunknak fejlett műveltséghez méltóan, az államok képviselőiből alakult nemzetközi itelő bíróságok útján.

Valamennyi békeegyesületnek összekötő kapcsolata a világ békeközvettségnek mintegy középpontja az 1892-ben alapított

Berni nemzetközi békehivatal,

melynek élén Ducommun Elie eszményi alakja áll. E mintaszerű berendezett és vezetett hivatalban tutnak össze a békeegyesületek elszórt szalai, onnan indul ki legelőbb, a béke érdekében felmerülő üdvös eszmé és ott választják is meg őket. E hivatal rendezi a béke-kongresszusokat, gyűjti a hatalmasan gyarapodó békeirodalmat,

szerkeszti és kormányoknak úgy mint testületeknek megküldi a különböző emlékiratokat, feltevéseket stb. stb.

Nagy vívmány az, hogy a Berni Nemzetközi Békehivatal már két kormány, a svájci és a dán évi rendes anyagi segélyben részesíti.

E hivatalnak mintegy ikertestvére az

Interparlamentáris Unió,

melynek középponti irodája ugyancsak Bernben van.

Hogy mennyire halad és hódít a béke eszméje, annak bizonyítéka t. k. az is, hogy 1889 óta a világban szétszórt békeberátók szükségét érzik annak, hogy közös ügyeik megbeszélésére évente gyűlekezzenek.

Eddigelő a következő Békekongresszusok és Interparlamentáris Konferenciák tartattak meg:

I. 1889. Páris,	V. 1894. Hága,
II. 1890. London	VI. 1895. Brüsszel,
III. 1891. Róma	VII. 1896. Budapest,
IV. 1892. Bern	VIII. 1897. Hamburg,

A tavalyi kongresszus még mindannyiunk élénk és kedves emlékeztetésében van; valószínű láncolata volt az a külső és belső sikereknek, oly tett, melyre az ország-világ előtt büszkének lehetünk, oly fényes siker, melyet az egész művelt világ egyértelműen elismert. Nagy része van ebben a magyar kormányának is, mely a Konferencia és a Kongresszus céljaira vagy 40.000 forintot szavazott meg.

Mit értünk el eddig?

Figyeljük meg és ismerjük fel az idők jeleit: a közvéleményt és a közleklísimeret. Ki nem látna, hogy a háboru ezek előtt mennyire alahanyatlottak! Az atalakulások fo fontos és még a háboru események is javunkra szolgálnak. Mert mit eredményeztek az utóbbi keleti bonyodalmak? Ugyan meg nem választott bíróságokat és a háborunak végleges letűnését, de végülünk csíráit: a nemzetek együttműködését a béke fenntartásában és a viszálynak minél szélesebb körre való korlátozását „európai koncerttel” és a „nemzetközi hadsereggel.”

S vajlon mi az az egyetlen üdvös dolog, amelyet a borzszató párisi Charité-kataasz rónál tapasztaltunk? Az összes művelt nemzettek együttérzését és Európa szívének lüktetését. Közös gyász pedig nem fér meg nemzeti, nemzetiégi és fajgyűlölettel. Az a közvélemény, mely meggyezzen 120 embernek véletlen okozta halála miatt, nem viselheti el egykedvűen százszázalék szándékos lemészárlását!

A békemozgalomnak egyik messzeható eredménye az Egyesült-Államok és Nagybritánia között állandó választott bíróságok ügyében kötendő szerződés (f. é. Jan. 11.), amit Cleveland elnök a civilizáció új korszakának nevezett és amelyet Mac Kinley elnök a szentatúnak nem csupán politikai okokból ajánlott elfogadásra, hanem azért is, mert ezt az emberiség iránt való kötelességnek tekinti. Hogy a szerződés május 11-én csakely három szavazat hiján nem létesült, az az eredmény nagyszerűségéből mitsem von le, mert ezidőszentit ugyancsak az Egyesült-Államok és Franciaország között megkötendő roko-értelmű szerződésről folynak a tárgyalások.

A budapesti békekongresszus részéről XIII. Leó pápához intézett felirat érkezett válaszban t. k. ezt olvassuk: „... a nyers erő törvényét le fogja váltani a jog törvénye és egy új igaz polgárműködés korszaka megkönyvüli majd az emberi nemnek lénségek küldetését betöltését”. Ery más alkalommal p-dig a legelőbb egyházi ügy nyilatkozott: „Nem ismerek szükségese-ebb dolgot, mint a háboru elleni küzdést; minden, ami ez irányban történik, hatalmasan előmozdítja nem csupán a keresztény tanokat, de az egyetemes közjóletet is.”

Mind melyebb igazkeret ver az az igazság, hogy a háboru az egyek vallásossággal és az emberiség valódi érdekeivel homlokgyenest ellenkeznek. A békeegyesületeknek egyik célja, hogy a különböző népek között a jóakaratot, a türelmességet és a testvériséget fejlesszék.

Az a feladat, melyre a béke hívei vállalkoztak — igaz — nem halás, hanem önzetlen és nehéz. Egyes, lék-melő sikerek mellett számos félreértést, gunyt, sőt jámadást kell eltrünnök. A A tár-adalom nagybővő része — sajnos — restel nyíltan szásziónk alá sorakozni s legfeljebb csendes rokonérzéséről, (részvéteiről?) biztosít, ami

azonban ügyünket hajszálnival sem vizsgálóbbra. Kérjük önéket, egyeseket és testületet, fontolják meg jól az eszmét, tekintsenek azon kiadó egyéniségekre, kik hazánkban és a külföldön már éltek óta a legnagyobb odaadással szolgálják a Béke szent ügyét, ajándékozának meg bizalmukkal a lépések minél számosabbán sorainkba, a Magyar Sz. K. O. Békeegyesületbe és így kezesnek eszméinknek minél szélesebb körben híveket szerzeni, mert ezzel tessék lehetővé azt, hogy az emberiség e hatalmas munkájában Magyarország is méltó helyet foglaljon el a kultúr népek között, a melyekhez minket egy fenköli lélek, szomszédos uralkodó csak a minap is besorozott.

Az eszményi cél elérésre anyagi áldásokat is kíván. Rendes tagok évi egy forint, alapító tagok egyszerűségekorra legalább 50 forint ajánlatnak jel. Az egyesület titkári hivatalának címe: Budapest, V. Dorottya-utca 6.

Budapest, 1897. november havában.

A Magyar Szent Korona Országainak Békeegyesülete.

Kemény Ferencz Tűrr István Josipovich Géza
titkár. tiszt. tag. ügyvivő alelnök.

Felhívás

az országos spiritizista szövetség megalakítására.

A „Bejártas Világ” megindulása óta egymást érik az ország minden részéből érkező kérdések, felvetések, lefolytatások és tanácsok, melyek egy országos spiritizista szövetség megalakításának eszméjével vannak kapcsolatosak.

Egy ily szövetség létesítése már egymagában ez által is indokoltnak tekinthető, de szükségességét még inkább igazolja az a körülmény, hogy hazánkban mindeközben igen kevés a kiképzett médiumisztikus tehetség, s akik vannak, azok is nem állanak magas fokon, a külföldi világhírű médiumok pedig mindaddig, nem látogatnak el hozzánk, amíg egy erőteljes társaság nem hívja meg őket, amely idejöveteleik erkölcsi és anyagi sikerét biztosíthatja.

Ez pedig a spiritizmus terjedésének igen nagy akadály, mert mindaddig míg valóban hatalmas erejű médiumok nem lépnek fel náunk is, addig a spiritizmus gögös és elbizakodott elleneségei nem nemíthatók el, ugyancsak mindaddig nem remélhető, hogy a spiritizmus hívei, kik sok ezren vannak, mindnyájan bátran be merjék vállalni meggyőződésüket!

Majd ha egyszer odáig juthatunk, hogy nyilvános ülésben látni fogunk médiumokat, akik a legegőbe emelkednek, vagy legegőbe emelnek főbb métermézesnyai sulya tárgyakat, ha a fizikai költődő professzorainak jelenlétében lepecsételt két palatábla közé szorított vesszővel olvasható értelmes mondatokat írat a médium, ha a legvilágban fölött telefon-médium a materialista uraknak a fülébe sugdosztat az elhalt rokonok által és ők ezeknek a hangját felismerik, majd akkor egy csapásra elnével a hitelenség, a gúny, a nagyhangú csúfolódás és a spiritizmusnak hívei megzavarozódnak.

Ezek az eredmények mind elérhetőek, de csakis akkor, ha egy népes spiritizista szövetséget tudunk létrehozni.

Ezért határozta el magamat arra, hogy a szövetség megalakítására megteszem az előkészítő lépéseket.

Fel szólítok tehát minden hazai spiritizistát, hogy egyenesen névrem címszel levélben jelentkezni sziveskedjék.

Kik nevéket egyelőre titokban kívánják tartani, azok írják meg a kívánságukat és személyes felelősséget vállalnak érte, hogy inkognitójuk megörvize maradjon mindaddig, míg kijövi.

A jelenléteikkel nyomomban közöltetni fognak, az általuk megjelölt címre küldve előbb a szövetség tervezetét, később pedig a végleges alapszabályok.

Az alapszabályok irányelvéről és részleteiről vonatkozólag minden egyes jelenlévő indítványokat sziveskedjék tenni, azok mind megfontolásra tárgyat képezendik.

Budapest, 1897. nov. 8.

Bárd Mikos János.

H I R E K.

— **Személyi hír.** Vécsey Zsigmond, városunk polgármestere hétfőn visszaérkezett szabadságáról és kedden reggel megkezdte újból hivatalos működését.

— **Kitüntetés tanár.** Héjjas Pál a csurgói er. ref. főgimnázium tanárát, mint mult esztendőben már megirtuk — 6 felseje a király a koronás aranyéremkereszt-tel tüntette ki. Spilók Lajos főigazgató a napokban értesítette a csurgói ev. ref. főgimnázium igazgatóját, hogy a koronás érdemkeresztet Somogyvármegye főispánjához küldték, ki azt a jövő hó folyamán fogja át. A kitüntetett tanárt dekorálni. A „Csurgó és Vidéke” szerkesztője Nagy Sándor dr. legutóbbi lapjában egy szép felhívást tett közzé, melyben felszólítja Héjjas Pál volt tanítványait, hogy ezzel egybekötik a főiskola a jelen tanárnak 40 éves szolgálatának jubileumát és ez alkalommal az egyházmegye, a tanári kar, az ifjuság és Csurgó közönsége lelkesedéssel fogadják. Természetes, hogy nem szabad ezen ünnepéről hiányozni azoknak, kik az érdemben gazdag tanártól nyertek valaha oktatást. Legyenek ott ők is, hogy leróják haláljukat a méltán ünnepeljük volt szeretett tanárunkat. Felkéri azért az ott lakó s a közel vidéken levő volt tanítványokat, hogy előzetes megbeszélés végett e hó 20-án d. u. 6 órakor Csurgón, a Korona vendéglő éttermében övvel nélküli megjelenni sziveskedjenek.

— **Eljegyzések.** Dr. Rubinstein Nándor, a budapesti közúti vasutak technikai vezetője eljegyezte Feleki Bella kisasszonyt, Feleki Alajos áll. polg. tanár kedves leányát Tapolcán. — Frayer Leó könyvelő eljegyezte Kohn Berta kisasszonyt, Kohn Sándor előkelő tapolcai kereskedő szeretőremélt kedves leányát.

— **Petőfi-album.** A Petőfi-Társaság elhatározta, hogy a jövő év elején fényes kiállítású *Petőfi-album*-ot bocsát közre a nagy költő életére vonatkozó közleményekkel és illusztrációkkal. Minthogy a közönség közt még mindig lehetnek olyanok, akik Petőfőtől kiadatlan kéziratokat, leveleket és más emléktárgyakat őriznek: a Petőfi Társaság bizalomteljes tisztelettel kéri ezeket, hogy a náluk levő ereklyéket az albumban való bemutatás céljából a Petőfi-Társaságnak átengedni sziveskedjenek. A tárgyak, lehetőleg rövid idő alatt, a társaság titkári hivatalába (Bástya-utca 11. sz.) küldendők, amely azok gondos megőrzéséről és köszönettel való visszaküldéséről gondoskodik.

— **Felavatási ünnepség.** A helybeli közönség, polgári és népi iskolai leányiskola új épületének felavatási ünnepséjét í. évi november hó 21-én délelőtt 1/10 órakor fogják megtartani a polgári iskola rajztermében. — Az ünnepséget megelőzőleg d. e. 1/9 órakor hálaföld istentiszteletet fognak tartani. Az ünnepséget délután 1 órakor társaságban követi a Szarvasi és a nagytermében. — A városi tanács felkéri mindazokat, kik a banketten részt óhajának venni, a szándékukat Halász Gyula v. levéltárnoknál jelezték be. Egy teríték ára 2 forint 50 kr.

— **A népi iskolai igazgatóság.** Lapunknak a *Vármegye házból* című rovatjában is megirtuk, hogy a megyei

közigazgatási bizottság a nagykanizsai népi iskolai igazgatói állásnak választás utján való betöltéséhez először: *Eperjesy Sándort* iskolaszékünk elnökét, küldötték ki. Az iskolaszék választó ülését valószínűleg még e hét folytán megtartják, hacsak egy ugynevezett „előértekezlet” azt meg nem előzi. Ugy értesültünk ugyanis, hogy az iskolaszéknek ama tagjai, kik a nagykanizsai tanítótestület erkölcsi reputációjának szem előtt tartásával óhajának belemenni a választási aktusba s tisztában vannak azaz a következményével, amiket esetleg egy idegen egyén megválasztása az erkölcsileg teljesen lesújtott 32 tagu tanítótestület hangulatában eredményezne: meg akarják kérni iskolaszékünk elnökét, hogy a választási ülés előtt hívja egybe az iskolaszék tagjait értekezletre. Az a reményük, hogy ezen az értekezleten az iskolaszék tagjai irányadó megállapodásra juthatnak: vajjon a helybeli pályázók közül ki mellett tömörüljenek. Ez minden bizonnyal sokban hozzájárulna az ügynek sima és a tanítótestület közös óhajának is megfelelő elintézéséhez.

— **Hálaföld-ünnep.** Dr. Bereckey Viktor né szül. Bánaiy Múrid úrnő, a nagykanizsai Kisdudor-nével-Egyesület nádor-utcai óvodájának vezetőjét súlyos vesztés érte. Édes-atyja: Bánaiy Imre magasan folyó hó 15-én életének 74 ik évében elhunyt Alsó-Domboruban. Temetése e hó 17-én nagy részvét mellett ment végbe. — *Freund Mór* szül. Kálmán Katalin úrnő síelőki lakos folyó hó 12-én élete 54-ik évében Budapesten jobb-éresz szenderült. Az elhunytban *Lukács Gyula* a Phöbus biztosító társaság nagykanizsai vezetőkörének titkára — neje, édes anyját gyászolja. — A helybeli iparos ifjak vasárnap délután mely részvétellel kísérték legrokonoszevősebb, derék társuk utolsó útjára, kit fiatalon ragadtott ki a lassu halál az ölék sorából. *Takács Géza* borbélyeség, *Takács József* helybeli iparos fia halt meg husz éves korában tífuszevben. Az iparos ifjak óvakodva köröncze vasárnap hirdetett közgyűlése e miatt elmaradt, és e hó 21-én vasárnap fogják megtartani.

— **Az öltömi bérkecsk.** A rendőrkapitányuk által a bérkecsi állomásokra kirendelt bérkecsk és részvetlenül öltöme. Ez ugyan nem volt valóban nehéz dolog, mert mikor ott álltak a kocik, akkor nem akarta őket a közönség észrevenni. A miat nem érezte a közönség a szűkületét, hogy a bérkecsk egész napon át a ott vesztegetjenek az állomás helyeken, ép úgy nem érzik ezek hiányát. Többrendbeli panasz érkezett azonban hozzánk, hogy a hajnalban érkezett vonatknál a legkritikább esetben van kim bérkecsi és úgy tudjuk, hogy e miatt legutóbb egy utas a kirendelt városi rendőrnél panaszt írt, ki lehetőleg ezt hivatalos főnökénél be is jelentette és így reméljük, hogy a kellő intézkedés nem fog elmaradni. Mert ha már megengedhetőnek tartjuk, hogy ne legyenek ott bérkecsk, hol nem kellene, mulhatalan szűkületnek tartjuk, hogy legyenek ott, ahol kellene.

— **Feladatvi felhívás.** Alsó-Domboruban nagyon sirálta a nyáron Horváth Ferenc segédjegyzőt gyászoló rokonai. Horváth, mint ezt nekünk annak idején megirták, elment fűródni s az ő a nem tért haza. A Dráva partján megtalálták a ruháit, melyekből csak az órája s pénze hiányzott. Késztételek tartották tehát, hogy a segédjegyző a vízbe fulladt s ezért szomorú módon rokonai legalább a holtestéget akarják volna előkeríteni, hogy tisztességes temetést rendelhessenek. A Dráva mentén kutatották is Horváthot, míg végre Fiumében meg-

— magyar és német nyelven — a legnagyobb választékban. — **Pajor,** Ügyvédi határidőnapló; **Ügyvédi zsebnaptár,** — **Kodolányi gazdasági zsebnaptár,** évkönyvvel, — általános irodai napló, tárczanaptárak, heti, előjegyzési és falinaptárak.

Kaphatók FISCHER FÜLÖP könyvtárában Nagy-Kanizsán.

Naptárak 1898. évre,

találtak friss egészségben. A segédjegyző elve hagyta el Alsó-Dombort és ugyancsak életben jutott a tengerparti városba. A csendes magyarsága az, hogy Horváthot asszeli, akarata ellenére, házasságra kényszerítették. A menyegző elől aziköt meg, szépen a Dráva partjánál hagyta viseltes ruháit, hogy elveszethetnek tartásuk. Pedig a segédjegyző, míg rokoni barátok, felcsapott Fiumében finansznak a ott éi vidáman manapság is.

— **Felrobbanat petroleumes kérdé.** Kedden délután egy hatalmas durranás riasztotta meg a „nagy udvarhos“ közel fekvő utcák lakóit, mely egy kis szuhanc cipészinasnak könnyen az életébe kerülhetett volna. — Az urodalmi épület nagy udvarán a Schwarz és Tauber-féle petroleum-üktár előtt egy kis szusterinas az egyik türes bordóba égő gyútlát dobott, aztán jó szorosan bevarte a dugót. Néhány másodperc múlva iszonyatos robajjal darabokra törte magában röpült a bordó feneke; egyik része egy vágta homlokra a kis fiú, hogy a kórházba kellett szállítani. Sebei veszélyesek és hihetőleg egyik szemét el is veszi.

— **A dalárda mulatsága.** Mint értesülünk a kelybeli „Irodalmi és művészi kör“, dalárdája nagyszabású szilveszteri mulatságra készül, melyre már egy igen mulatató, vidám, fölötté sikertült műsort állítottak össze. A dalárda a farsang alatt több ilyen estélyt szándékozik rendezni. Közönségünk hihetőleg örömmel veszi e hírt, különösen azért, mert legutóbb a már régen is kitünően szervezett dalárda néhány nagyon tehetséges taggal szaporodott és így az estélyek az ideai farsang legsikerültebbjeinek ígérkeznek.

— **A néppárt énekel, mert...** Könnyen megőrlénhetik, hogy kevés idő múlva ilyen párbeszéd fog kifejlődni akármelyik legserényebb polgártársunk és egy kis rongyos rikkancs között:

— Hé fiú!
— Parancsol a tekintetes ur?
— Ne beszélj olyan sokat, hanem adj egy „Friss Ujságot“.

— Azonnal, de szabad kérdezniem előbb a zaidó liberalizmussal avagy a szélsőbaloldallal tart a politikában?

— Adj egy lapot; aztán kotródj!
— Sajnálom tek. uram addig nem adhatok míg nem tudom, hogy a kiegyezésnek, avagy Ugron Gabornak híve.

A legserényebb polgártárs előbb dühösködik de lassan megváltozik az arca és mosolyog.

— De hát miért vagy oly kíváncsi?
— Nem kíváncsi vagyok, kötelesség ez uram.
— No hát akkor megengedem Gyűlölkööm a zaidókát, ellensége vagyok a 67-iki kiegyezésnek, Kossuth Ferencnek, antikemista vagyok a legszélsőbb határokig és imádom Zichy Nándort, a néppárti aranygyapjas vezetőjét.

A kis rikkancsnak látva marad a szája és az egész köteg újságot át akarja nyújtani azért az egy krajcárért.

— Odaadom mind mind a nagyságos urnak, hisz én a mi emberünk.
— Hogy hogy?

— En vagyok a „Néppárti rikkancsok önképző körének“ az alelnöke. Célunk csak néppárti hívoeknek újságot eladni, ennyivel is hozzájárulunk a liberalisok bosszantásához.

Megőrlénhetik egyébent, hogy az utca sarkán a gesztenyés asszony, nem ad gesztenyét; mert ő a „Néppárti gesztenyesültök egyesületének“ a tagja, ebéd után pedig a pikkoló nem teszi a Schwartz és Weiss urak elő a kapucnert, mert ő meg a „Néppárti pikkolók klubjának“ a tagja. — Eddig például csak egy foglalkozással járt együtt hivatalosan az éneklés: a koldulásal; politikai oratórok sohaem léptek eddig szerződésbe Kontival, Bokorral, Veróval, vagy Szabadossal, hogy beszédüket negyed és

nyolcad kótákra szedjék. Hogy kinek jutna eszébe politikai éneklés, vagy énekes politikát csinálni; nem nehéz azt kitalálni, és így részevethetünk a jövőben abban is, hogy Lepényi Miklós beszámolóját egy Konti keringő dallamára fogja énekelni. Zárjel közt megjegyezzük, hogy Konti zaidó. — Hiába a néppártinak a torka az erőssége és ha nem ment sokra azzal, hogy szelletteben hosszában betegedő szónokolta az országot, hát segít a hajjon egy frappáns gondolattal és most a dal hatalmával akar magának propagandát csinálni. Hiszen dalos nép a magyar és a nóttával a legkönnyebben lehet a szívébe férközni. Ez az okoskodás bírhatja rá a párpártot, hogy legújabbban néppárti pátköröket alakítson. Kun-Szent Mártonban a néppárti agitacionális vezeterei „néppárti daloskört“ létesítettek, felszóllitva az összes „hanggal bírót“ jó katolikusokat, hogy a néppárt szent nevében lépjenek be az új daloskörbe. Miután pedig tudunkkal a néppártnak ezidőszertint sokkal kevésbé fekszik szívében a danolás tökéletesítése és a katolikus énekek hangok fejlesztése, mint a politika: ennél fogva könnyen fel lehet tételezni, hogy a néppárti daloskörben az énekeszámok zenei része csak mellékes lesz, a fődolog pedig abban fog állani, hogy ismert dallamokra minél ékebb vezércikket és szónoklatokat szengessen el a lelkeseseti jellegű dalkedvelők Ha a kuszant-mártoni eszme beválik, — és nincs benne kéttség, hogy be fog válni, — akkor kétségkívül a legszélesebb körben alkalmazni fogják az új politikai eszközök a küönösen a néppárti sokadalmak juttatnak majd annak tekintélyes szerepet. Már előre örülünk annak az alkalomnak, mikor lapunk zeneidő dolgozótársat kiküldhetjük majd Letenyére, Sornács vagy Murakereszurra, hogy Zichy Nándor grófnak, Lepényi Miklósnak az ott rendezett népkéltésen énekelendő néppárti áriáiról bő és kimerítő tudósítást írjon.

— **Társas-estély.** A nagykanizsai Kaszinó saját helyiségeiben 1897. évi november hó 20-án azaz szombaton társasestélyt rendez. Kezdeté 9 órákor. Tagok által hívott vendégeket szívesen látják.

— **A felső kereskedelmi iskola a Sörgyárban.** A helybeli felső kereskedelmi iskola felső osztálya hétón delután Somosi Vilmos és Balla Mózes vezetésé alatt ismereteik gyarapítása céljából a helybeli Sörgyárba randultak ki. Ehrlich Rikhard serfőz-mester készséggel kalandolta a tudományoszomjas ifjakat, sőt szakszerű magyarázatot tartott a serfőzésről, különösen a fűz-házban hallgatták érdekes ismertetéseit figyelemmel. Ezután oszonához ültek és többen toaszban közönséget mondtak Ehrlich serfőz-mesternek rendkívüli szíveséggert.

— **Humorizisztikus estély a Casinóban.** A mi nem sikerült Jászai Marinak, Hilgermann Laurának, Polónyi Elemérnek, Abrányiné Wein Margitnak, Bárdosyné Szilágyi Ilonának, Bürgernek és hazai művésztünk oly számos jelesének, az sikerült a Klum ur társaságában idejött Kornau és Wittels bécsi komikusoknak. A folyó hó 16-án tartott estélyen teljesen megtelt a Casino díszterme. Klum ur szongorizott, a komikusok pedig előadták coupletjeiket, a közönség nevetett; de még inkább nevettek a bécsiek, hogy ocsó és ócska production-jokat a jó kanizsaiak oly gavallér módon megfizették. Ha az ember éppen nevetni akar, nem szükséges egy német couplet-ért esetleg 1 frt 60 krt fizetni, meg lehet ezt kapni alkalmilag két krajcárért is.

— **Hátvan ház lángok között.** Hétón reggel Oltáron Petrik Pál háza kigyuladt és rövid idő n'att a dühöngő elemek átcsapnak a szomszédos szalmafedezés tetőkre. A rémséges látvány láttára annyira kétségbeestek az amugy is nyomorgó oltártsok, hogy a mentésre alig gondoltak, és mikor végre hozzálltak az oltás-hoz, minden igyekeztük kárba vesztet. Az erős

déli szél felkapta az égő üszköket. A taluban három-négy egymástól távolabb eső helyen gyuladtak ki rohamosan a házak és tűzoltóságok, csak egy nyomorult fecskendőről ainos hír Oltáron. Levegőt hatoan lakóház és kórház melléköpüllet a benne felfalmozott összes termékkel és szereszmókkal, úgy, hogy a károvaltak a legnagyobb nyomornak néznek elébe.

— **Elfelelt honvéd sütkövésy.** A m. kir. 20. honvédezred körmandi zászlóaljából két három héttel eselőtt egy *Febert* larc nevű újjon megszökött, de a napokban a csendörök elfogták és átadták a parancsnokságnak.

— **Táncestélyek.** A keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézet halgatói 1897. évi november hó 20-án, szombaton az „Amazon Szállóda“ nagytermében gazdasz-táncestélyt tartanak Keszthelyen, mely minden évben egyike a legvidámabb mulatságoknak. — A keszthelyi kath. legényegylet e hó 21-én vasárnap felolvasással egybekötött szarkkört táncestélyt rendez Keszthelyen a Nemzeti szgló termében.

— **A büntetés első.** Egy derék, már mithogy tagbaszakadt, erős szőke legényt kerestet nagyban a pécsi bíróság. Keményfi Béla a neve és kazánkovács volt, eszeffélül ünéntelen sok lopást követett el, aztán él a berek, nád a ker, elbujdosott. Keményfi urat különben könnyen tellehet ismerni, azt mondja róla az írás, hogy bosszú közben idegesen illegeti a vállát, a melyet még mindössze husz estendő terhe és néhány búcsúcska nyom.

— **A Polgári-Egylet estélye.** A Polgári Egylet vizalomrendezője szombaton este fogadta az ideyben először vendégeit. A rendezőség is, a közönség is igen kelemen voltak meglepve. A kölcsönös meglepetést az okozta, hogy a rendezőség nem várt oly szépszámú vendéget, a vendégek viszont nem vártak oly szépszámú rendezőseget, mely utóbbi es alkalommal tűzte fel először P. E. veresű csinos jelvényét. E jelvény már magában vége jó omeo volt, mert a kitörülhetlen betűkből sokan azt olvastak már eleve: Pompás Estély. A vizalomrendező bizottság lelkes és ügybuzgó elnöke: Eperjesy Gabor az ő fáradszatlan táborkarával szép gyűjelmét aratott. De a rendezőségnek jóval nagyobb gyűjelmét arattak meglejlen zsepeink, kik ugy a civileket, mint a katonaságot teljesen lefegyverezték. A négyeseke: 30 pár tancolta. A kitünően sikerült mulatságon, mely reggeli 6 órákor ért véget, a következő hótgyek jelentek meg: dr. Bentsik Ferencné, Cserna Jánosné, Darás Gusztávine, Halvax Gyuláné, Heim Péterné, Janda Karolyné, Juhász Györgyné, Kondor Józsefné, Lenkey Karolyné, Mikos Gézáné, Mair Józsefné, Pongrácz Adolfné, Reinitz Józsefné, Roth Józsefné, Szommer Nathánó, Wuszt Lajosné, Cserna Irén, Darás Tinka és Vilma, Farkas Vilma, Grunner Paula, Hruszka Terka, Heim Róssa, Janda Margit, Juhász Lujza, Kondor Klára, Kohn Eugénia (Budapest), Lenkey Margit, Mair Hermia és Tinka, Mikos Hedvig és Meláné, Pongrácz Irén, Roth Laura, Szalay Erzsike és Török Rózi.

— **A kereskedő ifjak önképző egylete** folyó hó 16-án tartott választmányi ülésében azon határozatot hozta, hogy az egyleti élet élénkítésére több estélyt rendez. Az első estély, mely igen vonzó műsorral lesz összejelítva, december 11-én lesz.

— **Nem takarékoskodás az, ha a fiatal emberek elhanyagolt bajjait ocsó szerrekkal akarnak meggyógyítani; ezek nagyobbára értéktelenek s csak arra jók, hogyha belőlel alkalmaztatnak, a gyomorrit rontsák, s éppen ezért ma már minden fiatal ember tudja, hogy a párisi Dr. Boiton-féle Injecció pótolhatatlan szer.**

Képes folyóiratokra, divatlapokra, szaklapokra, heti- és napilapokra előfizetéseket és megrendeléseket elfogad:

FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedése NAGY-KANIZSÁN.

A folyóiratok új évfolyamai október hóban kezdődnek.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

8973 tk./1897.

331-1

Arverési hirdetemény.

A nagykanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Beke Katalin előbb Radics Jánosé jelenleg férj. Damsa Jánosé sávolyi lakos végrehajtónak Kocsis József mint kiskoru Herceg István gyámja végrehajtást szenvedő ujlaki lakos elleni 20 frt tőke ennek 1897. évi március hó 6-tól járó 5 százalék kamatai 21 frt 80 kr. per, 8 frt 50 kr. végrehajtás kérelmi 8 frt 65 kr. jelenlegi s a még felmerülő költések iránti végrehajtási ügyében a fennnevezett királyi törvényszék területéhez tartozó a csapi 400 számú tkvben + 488 hrsz. a felvett ingatlanok kiskoru Herceg Istvánt illető s 418 frta becsült $\frac{1}{2}$ része

1897. évi december hó 18 napján
d. e. 10 órákor

Csapi községhezánál, továbbá az ujlaki 135. sz. tkvben + 80/b hrsz. alatt foglalt ingatlanok, u. azt illető s 48 frta becsült $\frac{1}{19}$ rész, mégis az ujlaki 136. sz. tkvben I. 1-10 sorsz. alatt foglalt ingatlanok u. azt illető s 228 frta becsült $\frac{1}{2}$ része

u. azon napon délután 1 órákor

Ujlak községhezánál Remete Géza feiperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladati fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitelt becscr.

Árverezni kívánók tartoznak a becscr 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tszék mint telekőnyvi hatóságnál 1897. évi szept. hó 16 napján

GÓZONY

kir. tszéki aljbíró.

5265 tk./97.

Arverési hirdetemény.

A nkanizsai kir. tszék tkvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Farkas József kiskanizsai lakos végrehajtónak Nummer György végrehajtást szenvedett kiskanizsai lakos elleni 26 frt 05 kr. tőke, 5 frt 20 kr. végrehajtás kérelmi, 6 frt 05 kr. jelenlegi s a még felmerülő költések iránti végrehajtási ügyében a fent nevezett kir. tszék területéhez tartozó a nagykanizsai 1855. sz. tkvben + 7848/a hrsz. a Kummer József, Kummer György és Kummer Ferenc tulajdonát felvett s 500 frta becsült egész ingatlan az 1881. évi LX. t. c. 156. § c. pontja értelmében, — továbbá u. azon tkvben + 3384/b

hrsz. alatt u. azok tulajdonát felvett s 110 frta és u. azon tkvben + 1510/a hrsz. alatt u. azok tulajdonát felvett és 85 frta becsült egész ingatlanok a hivatkozott törvényszakasza pontja értelmében, — még pedig tekintve, hogy a fenti ingatlanokra b. 9.10 sor-sz. alatt Kummer József (nős volt Vajda Terézszel) javára haszonélvezeti jogszolgalmi jog, ezt megelőzőleg pedig a nkanizsai takarékpénztár javára zálogjog van bekeelve, a szolgalmi jog, fenntartásával csakis azon esetben, ha az előző jelzálogos követelés fedezésére elégségesnek mutatkozó 350 frt összevétele a szolgalmi jog további fenntartása mellett is beigéretetik ellenkező esetben a szolgalmi jog nélkül is u. azon határnapon vagyis

1897. évi november hó 29. napján
d. e. 10 órákor

ezen kir. tszék telekőnyvi helyiségében Faics Lajos feiperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladati fognak.

Kikiáltási ár a fentebb kitelt becscr.

Árverezni kívánók tartoznak a becscr 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt Nagy Kanizsán, a kir. tszék mint telekőnyvi hatóságnál 1897. évi szeptember hó 5. napján.

GÓZONY.

kir. tszéki aljbíró.

5585. 897.

Együtt

Arverési hirdetemény.

A nagykanizsai kir. tszék tkvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Mészáros Albert szibeni lakos végrehajtónak Gassi József és neje Takács Rozália alsó-rajki lakos végrehajtást szenvedők elleni 611- frt 80 kr. tőke, ennek 1897. május 1-től járó 5 százalék kamatai 11 frt 22 kr. zálogjog, bekelezési 20 frt per, 9 frt 85 kr. végrehajtás kérelmi 10 frt 85 kr. jelenlegi — ugy Németh János alsó-rajki lakos osztályozott végrehajtónak u. azon végrehajtást szenvedett elleni 190 frt tőke, ennek 1896. május 15-től járó 8 százalék kamatai, a lejárt kamatok 8 kösed. kamatai, 50 frt 90 kr. kifizetett költés, ennek 1896. március 6-tól járó 5 százalék kamatai, 23 frt 50 kr. peri. 12 frt 15 kr. végrehajtás kérelmi s a még felmerülő költések iránti végrehajtási ügyében a fent nevezett kir. tszék területéhez tartozó az alsó-rajki 270. sz. tkvben I. 33 b. hrsz. alatt felvett s 978 frta becsült ingatlan

1897. évi november hó 30. napján
d. e. 10 órákor

Alsó-Rajk községhezánál s az ungiakabfai 374 számú tkvben + 176. d. hrsz. a felvett s 692 frta becsült ingatlan

u. azon napon délután 2 órákor

Ungjakabfa község házánál Faics Lejos és dr Schwarz Adólf feiperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladati fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitelt becscr.

Árverezni kívánók tartoznak a becscr 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tszék mint telekőnyvi hatóságnál 1897. évi Szept. hó 9 napján.

GÓZONY.

kir. tszéki aljbíró

Felhívás!

A

„HAZAI“ ált. biztosító részvénytársaság

által meghonosított

betörés elleni
biztosítás

a beálló téli idők alatt kettős fontossággal bír, miért is a biztosító közönség szives figyelmébe ajánljuk ilyenmü biztosításoknak a legjutányosabb díjtételek és feltételek mellett való megkötését.

Balesetbiztosítás
sorsolással!

Biztosítások felvételnek: a

„HAZAI“ általános biztosító részvénytársaság
Nagy-kanizsai főügynökségénél.

Hirdetések

felvételnek

FISCHEL FÜLÖP

könyvkerekedésében

Nagy-Kanizsán.

MEGHIVÓ.

A GAZDASÁGI ÖNSEGÉLYZŐ SZÖVETKEZET NAGY-KANIZSÁN
ALAKULÓ KÖZGYÜLÉSÉT

1897. évi november hó 27-én délután 2 órákor a „Zalamegyei gazdasági takarékpénztár r. t.“ helyiségében tartja, melyre a t. szövetkezeti tagokat ezennel tisztelettel meghívjuk.

Nagy-Kanizsán, 1897. november hó 6-án.

Zalamegyei gazdasági takarékpénztár r. t. Nagy-Kanizsán

Hertelendy Béla s. k. p. p. Knortzer György s. k.
mint alapító.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlési elnök és jegyző, valamint a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag megválasztása.
2. Az alapszabályok megállapítása.
3. A szövetkezet meg- vagy meg nem alakítása iránti határozathozatal.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság megválasztása.
5. A szövetkezet hivatalos közlönyének kijelölése.

Szerkesztőség:
Városház-épület, Fischei Pál
kinyitáskorában.

A szerkesztővel értekezni lehet nap-
ként dé. u. 4—5 óra közt.

Idé intézkedő a lap szellemi részére
vonatköz minden kölcsönöz.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal:
Városház-épület, Fischei Pál
kinyitáskorában.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (8 frt — kr)
Félévre 8 korona (8 frt — kr)
Negyedévre 5 korona (1 frt 50 h.)
Hirdetéseket jutányosan megállítanak

Bérmunkások leveleit csak ismert korból fogadjuk el.
Késztől nem adunk vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Felolós szerkesztő:

SZALAY SÁNDOR.

Helytérre petizsára 10 kr.

Hirdetéseket, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischei Pál
kinyitáskorában intézkedők.

A népkonyhák.

Akik minden istenáldotta napon nemcsak jól terített, de jól meg is rakott asztalhoz telepedhetnek, vagy a kiknek — ha fáradság árán is — megvan a mindennapi kenyérök: csak képzeletből, csak regényekből ismerik azt a nyomoruságot, mely a mindennapi kenyér hiányával nehezedik az életét küzdő emberek százaira, ezereire.

Nem hiába van a „*Miatyánk*” kérései közé foglalva a mindennapi kenyér is: mára, csak egy napra. Mert hisz a létfontartás gondjai között verejtékező emberek nagy sokasága kénytelen beérni és be is éri azai, ha csak mára, ha csak egy napra való kenyere van. Ámde mennyien vannak olyanok, akiknek nincs meg a mai, az egy napra való kenyérök sem! A nyomornak ezt a fokát, a kétségbejítő helyzeteknek ezt a nemét a maga rémséges valóságában még az sem igen értheti meg, aki — ha küzdelmesen is — de meg tudja szerezni mindennapi kenyérét.

A valódi nyomor a mai, az egy napra való kenyér hiányával kezdődik. Lehet szükség, lehet nélkülözés, lehet küzdelmes,

keserves élet; de ez még mind nem nyomor. A valódi nyomor, — amelyről a tapasztalatok axiomája azt mondja, hogy sok bűnek szülőanyja — a mai, az egy napra való kenyér hiányánál kezdődik. A nyomornak ez a mértéke már megtépi az agyat, megtépi a jogérzetnek amaz aranyzárait, mikkel a jónevelés beszövi az szívet és az így megtépt ember már nem kérdezi, hogy mi szabad? mi jogos? — hanem eszköz és mód válogatása nélkül tör az után, a mit a más tőle megtagadott. Bűnbe rohan a mindennapi kenyérért.

Ezen a valódi nyomoron, ezen a bűnbe kergető inség en akar enyhíteni a „*Szegények Tápiintézele*,” közsmeretűbb nevén a „*Népkonyhák*.”

Minden népesebb város megértette már ennek az intézménynek nagy fontosságát; minden intelligensebb város társadalma állított már népkonyhát és minden irányban nemes, áldozatkész buzgalommal találkozunk ennek az intézménynek támogatásában. Belátja ma már minden gondolkodó fő, hogy a ki ezt a nemes intézményt támogatja, nemcsak a humanizmus, hanem a közérkölciség szellemét is szolgálja. A humanizmusát, mert a nyo-

morgókon segít; a közérkölciségét, mert sok lelket megment a kétségbeeséstől, amibe a napi kenyértelesség nyomóra kergetné azokat.

Már megemlékeztünk egy alkalommal lapunknak e helyén arról, hogy az idej, inségesnek ígérkező télen kiválóan erős feladat vár a népkonyhákra. Körül-belül készen kell lenniök arra, hogy nem csupán 10 kros, hanem teljesen ingyenes ebédok osztásával is járuljanak az előreláthatólag nagyobb fokban bekövetkező nyomor enyhítéséhez.

Az intézmény élén mindenütt derék, áldott-lelkű, nemesen érző, lelkes nők állanak, kik bizonyára mindent el is fognak követni, hogy a népkonyhák emberbaráti feladatuknak fokozottabb mértékben is megfelelhessenek. Ámde szükséges, hogy ezutal az ő nemes buzgalmukat, áldozatkész fáradozásukat a társadalom is fokozottabb mértékben támogassa. Ehhez a támogatáshoz nem szükséges, hogy valakinek éppen séllyel tömve legyen az erszénye; csak az, hogy a szíve ne legyen üres. Az üres szív a tömört erszény aranyai között sem talál áldozat-filléreket, a tele-szív alapos erszény filléreiből is aranyat varázsol a jótékonyág oltárára.

A „ZALA” tárcája.

A kis „Roszka”.

— A „ZALA” eredeti tárcája —

Idéketek zsbabasztó, tulasztó melegségű nyári este volt. A hatalmas levegő-oszlop mozdulatlanul fektű a város fölött. Egyetlen falevelke sem mozdult. Ez az iszonyú mozdulatlan — ami rendszeren vihart szokott jelezni — szinte fojtogatta az embert.

Mindenki sietett valami áldólóhelyet keresni. Az izzó falakkal zárt utcákon kiállhatatlanná vált a hőség.

— Vihar lesz! — mondogták a járókelők a hőség elől menekülők. És nagyokat fújtak, hogy valamiképen megmozdítsák a lomhán, mozdulatlanul heverő légszlopot.

Nem tudnám megmondani, hogy ezen az estén mi vitt engem éppen a kórház előtti befásított térre.

Gyermekkorom óta bizonyos borzongást érzek a kórházak iránt. Nem az undor, hanem a szánalom borzongását.

A szó szoros értelmében megráz, lesujt, össze-tör, ha szenvedő embert látok. A saját kintomat, szenvedésemet el tudom títani néma megadással, de a másé ölszakítja lelkemet és bizonyos mértékben lázadóvá tesz az ellen a titkos hatalom ellen, mely igen sokszor megmagyarázhatatlan, megfejthetetlen, de azért mindig bölcseséggel

intézi a világegyetem sorát. Elkerülöm a kórházakat, hol annyi szenvedő ember ragaszkodik a beláthatatlan bölcsességű hatalomhoz a remény aranyzálaival.

Bizonytal engem is ez a titkos hatalom küldött, vitt ellenállhatatlan erővel azon az estén éppen a kórház előtti térre.

Egy padkára ültem a néztem a hatalmas épület-óriást, melynek toronyórája bus kongással verte a negyedeket.

A befásított árnyas udvaron egy-egy apaca surranni tova zajtalanul, mint a valódi könyörület angyala. A széles, hóleher főkötő alól nem lát szott ki más, csak az arc alsó részének szinte áttevő lehérsége és a halványpiros ajkak. Nem néztek se jobbra, se balra; sietve mentek az oldalepületek egyikébe, másikába valamelyik ragályos beteghez, akiket elkülönített pavilonokba helyeztek el az orvosi óvatosság, hogy meg ne fertőztessék a többi beteg levegőjét. És ezek a földi szentek, ezek az emberi szavakkal eléggé nem áldható angyali lelkék a félelemnek, a borzalomnak egyetlen árnya nélkül siettek közéjük, a fertőzött légkörbe, talán a biztos halálba!

Valami kimondhatatlan szent áhitat szállta meg lelkemet. Szerettem volna hozzájuk rohanni, leborulni előttük és csókokkal halmozni el ruhájuk szegélyét. Éreztem, hogy milyen elenyésző parányok, — még azok sem: semmik vagyunk ezekhez képest mi, akik csak prédikáljuk a jótékonyaságot, az irgalmat, a könyörületet, az ön-

lelődzást: de az irgalmaság gyakorlására legelőbb eszben legelőbb az erszényünket, filléreinket küldjük el csekhes az angyalokhoz képest, akik a mindent áldozó lelkék lönséges némaságával egész szívókat, egész lenyókat, életök teszik a könyörület oltárára.

Ez a gondolat egy csendes ima balzsámával simult lelkemre. És önkéntelenül imára is kulo-csoltam kezemet.

Abitatomból öttem lépések zaja riasztott föl. Viszatekinttem.

Négy munkás-ember közeledett felém, vállukon emelve a halottszállító kosarat. Utánuk egy rendőr jött.

Fölálltam és kissé visszahúzódtam, mig az emberek elhaladtak mellettem. Azután az utánuk haladó rendőrhöz csatlakoztam.

- Kit visznek? — kértem.
 - Egy öngyilkos nőt.
 - Honnan?
 - A „Koronából”.
 - Idegen?
 - Idegen.
 - Fátal?
 - Huszonöt év körül.
 - Meghalt már?
 - Nem, de sokáig már nem viszi.
- Ekkor már felülkerelkedett bennem az újságíró. Tovább kérdezősködtem.
- Ki fogják hallgatni?
 - Igen, a kagilány ur mindjárt ide érkezik.
 - Nem tudja: miért lett öngyilkos?

Legujabb!

Utolso ujdonság!

Legujabb!

Zseb Cinématographe!

Egy darab ára 1 korona.

ALT és BÖHM N.-Kanizsa.

Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Az emberek egy része mindig inkább a pénzt tagadja el, mint a szívét; sohasem mondja, hogy nincs szivem, hanem, hogy nincs pénzem; de a társadalmi áldozattételek oltára körül azért mégis az a jogos panasz hangzik, hogy kevés emberben van sziv. Ebből a panaszból azt lehet következtetni, hogy azoknak, akik a pénzt tagadják el: nem az erszényök, hanem a szívök türes.

Te hát az a fődolog, hogy mindenkinek a szive legyen tele emberszeretettel, áldozatkészséggel. Hisz az emberszeretet áldozatfíllérei is lassan-lassan hatalmassegítő erőforrássá gyűlnek, melynek cseppjeitől száznak, ezerek nyomora enyhül meg. Minden áldozatot a sziv szeretete szentel nagygyá. A fílléket is megaranyozza a szeretet; szeretet nélkül pedig az aranynak még fíllér értéke sincs.

Ez a gondolat hassa át társadalmunk minden rétegét most, midőn a fennálló népkonyhák vár megýnkben is megnyitáltak, hogy az inségesek érdekében szembe nézzenek a beálló tél nyomorával, és e feladatuk betöltéséhez segítségül hívják és várják a társadalom ama rétegeit, a hol a valódi nyomort csak képezeletből ismerik.

Azoknak a városoknak társadalma pedig, amelyekben a Népkonyha intézményét ez a ideig nem állították föl, — karolja föl ezt valóban nemes eszmét, tömörüljön köréje lelkes buzgalommal és valósítsa meg!

Tudtunkkal vármegyénkben van még néhány olyan jelentékenyebb város, melyeknek szegénysorsu lakói nélkülözlik a népkonyha áldását. Ez a tél valószínűleg erős és szomorú bizonytságot tesz a mellett, hogy ennek az intézménynek immár minden kisé élénkebb forgalmu városban létesülnie kell, ha a társadalom az időkint nagyobb mértékben beálló nyomor követ-

kezményeit a jótékonyág kiegyenlítő kezevel föl akarja fogni s el akarja háritani.

Nagyon jól tennék ezek a népkonyhátlan városok, ha a bizonyítékot be sem várva, már most — a tizenkettedik órában — szerveződnének és megvetnék alapját ennek a szép és üdvös intézménynek. Hisz majdnem minden városbn vannak önzetlen, munkára és áldozatra kész lelkek, akik a mozgalom élére állva, a kezdeményezés nehézségeivel megküzdeni hajlandók! Mindenütt csak kis keretben indult meg ez az emberbaráti munka s ma már ezerek érezik áldását. Csak egyszer bejusson az eszme a társadalmi élet talajába, azután már az isténáldotta mustármag csodás erejével ver gyökeret és sarjadzik hatalmassá.

Exodus.

A fiumei rappresentanza negyvenhét tagja, Maylender és Walluschig urakkal az élükön, néhány nap előtt kemény elhatározással letette mandátumát, állítólag, mert a fennforgó körülmények közt nincsenek abban a helyzetben, hogy Fiume autonómiáját megvédelmezhessek. Az urak rémséges sokat beszéltek leköszönésük alkalmával és keserves könyekkel elsiratták Fiume veszedelemben forgó autonómiáját, csak egyről feledeztek meg hazafias buzgalmuk ellenállhatatlan ingerében. Adósk maradtak a felelettel arra a kérdésre, hogy mi módon is lenne tulajdonképpen veszélyeztetve Fiume autonómiája és ki az a gonosz, aki azt bántani akarja?

Báró Bánffy miniszterelnök szentesített törvények végrehajtásáról való köteles gondoskodásában sürgeti a közigazgatási bizottságról szóló törvény életbeléptetését Fiumében, életbe akarja léptetni az új büntető perrendtartás határozmányait, követeli, hogy a fiumei iskoláknál ne lehessen jövőre tanítókat és tanárokat alkalmazni osztrák bizonyítványokkal, létesíteni akarta a közigazgatási bizottság intézményét stb.

Fiume, mint corpus separatum, kiegészítő része a magyar koronának; képviselője a magyar képviselőházban ül; a magyar törvények Fiumére is érvénybel bírnak. Az országos bizottságnak a fiumei provizorium felett folyt tanácskozásai alkalmával első sorban Fiume képviselői voltak azok, a kik a magyar törvényeknek Fiumében való behozataláról szóló rendelkezéseket lelkesedéssel üdvözölték és azóta megváltoztathatatlan sarkigazság, hogy a törvények, melyeket a magyar törvényhozás alkotott, Fiume számára is alkotva vannak.

Az autonomisták pártja azonban, amely körülbelül nyolc hónap óta van Fiumében kormányon, — úgy látszik megfeledkezett az országos bizottság tárgyalásairól, a provizorium rendelkezéseiről, valamint az oly gyakran hangsúlyozott hazafiasságról és a rappresentanza terméből egy vigyázatlan és igen hangos vétót kiált oda a magyar törvényhozásnak. Nem a törvények életbeléptetése képezi aggodalma tárgyát, hanem az a körülmény, hogy az életbeléptetéshez nem kérték a rappresentanza engedélyét. De e beleegyezés megadására nincs feljogosítva az autonom testület, mert ez soha sem szerepelhet a magyar törvényhozás harmadik tényezőjeképen. Ezenfelül a közigazgatási bizottság behozatala nem jelenti az autonomia megrövidítését, hanem egy felebbezési forum beillesztését a rappresentanza minisztérium, illetve közigazgatási bíróság közt.

Arra sem kaptunk feleletet, hogy hát ki az, a ki Fiume autonómiáját bántani akarja? Báró Bánffy miniszterelnök bizonyonyal nem, mert ő loyális és előkényen módon egybehívta a tanácskozást és erre meghívta Fiume legtöbb mértékadó személyét, hogy arról tanácskoznának, mily módon léptessék életbe Fiumében az új törvényeket. Miért vonakodnak a fiumei nagy hazafiak már előre Budapestre jönni, — akik azt az ünnepléses exodust elkövezték, — hogy itt védelmezzék szülővárosuk autonómiáját és miért tették le inkább mandátumukat? Csak azért, mert otthon olcsó babérokat akarnak aratni e konfliktusból és mert tudják, hogy Budapestten senki sem akarja

— Semmiféle levelet nem találtunk a szobában.

— Mitféle nő lehet?

— Finomabb fajta.

— Szép?

— Nagyon szép. Itálalos vétek érette.

A rendőr katonásan köszönt és elietett az emberek után, akitől beszélgetés közben kisé elmaradt.

Gondolatokba melyedve néztem a szomorú menet után. Nig a kórház nagy portáján át el nem tánt szemem elől.

Ki lehet ez a szegény fiatal teremés, aki — amin a rendőr az ő egyszerű módjával mondta — a finomabb fajtu nők közül való? Mi vihette öngyilkosságra? Még csak egy sor írást sem hagyott hátra.

Az életnek megint minő regénye végződött egy tragikus pisztolydurranással...

Valaki vállamat érintette.

Megrezentem; visszafordultam.

A rendőrkapitány nyugtató fejem kezét.

— Sajátosom játéka a véletlennek, hogy éppen itt találkozom veled. De nagyon örülök, legálább...

Szavait félbeszakította és utasította a vele jött irnokot, hogy menjen be a kórházba, mindjárt követni fogja.

Mikor az irnok eltávozott, belső zsebéből egy lényképet vettem elő.

— Tudom, hogy ti újságírók szeretik a regényeket. De talán te nem fogsz megharagudni, ha a regényes találgatásokuk elejét vettem azzal,

hogy ezt az arcképet, melyet egy öngyilkos nő mellett a földön találtam, nyomban elsikkasztottam.

Kíváncsian néztem barátomra, aki éles, vizsgáló tekintettel kérdezte:

— Bizonyára látni kellett, ha előbb is itt álltál, hogy valakit beállítottak a kórházba.

— Igen! A rendőrtől megtudtam azt is, hogy egy öngyilkos nő, aki fiatal is, szép is és előkelőnek is látszik.

Barátom helyeslően intett. Aztán így szólt:

— Ne vedd rossz néven, ha egy indiszkrétnek látszó kérdést intézek hozzád! Nem adtál te valamikor egy ilyenléle nőnek arcképet?

Megdöbbenéssel tettem egy lépést barátom felé.

— Talán csak az az arckép, amiről szóltál...

— Igen, a te arcképed.

Elém tartotta az arcképet, mely 8-10 év előtti fölvetél volt.

— Ez én vagyok — szóltam bámulattal. — De nem, mégsem lehet. Ez csak csatlódásba ejtő hasonlóság lehet. Akkor hát, ha lehet, magától e szerencsétlen nőtől kell megtudni, hogy kit ábrázol ez az arckép és hogyan jutott hozzá?

Mert öngyilkossági szándéka és ez arckép között kétségtelenül okkai összefüggésnek kell lenni. Most már téged is nagyon érdekelhet a dolog nemcsak mint újságíró, hanem mint olyan egyént, aki valakivel nagyon veszedelmes hasonlóság-

ban van. Jöjj velem és ha az orvos a kihallgatást megengedi, légy személyesen tanuja.

Besietünk a kórházba.

Az öngyilkos nőt egy magánszobába szállították.

A rendőrségi irnok jelentette a kapitányoknak, hogy az öngyilkos nő eszméletlenül van és az orvos véleménye szerint talán pár szóval kihallgatható.

Bementünk a szobába; a kapitány elől, én utána.

Lehorgaszott fejjel léptem be; nem mertem fölpillantani. Az a borzalom, melyet a szenvedők iránti szánalom szokott bennem keltetni, nem engedte, hogy ránézsek az agyon lekvő nőre.

Barátom, a kapitány, egészen közelebe lépett és csendesen kérdezte:

— Mi a neve, kérem?

Bágyadt, félig suttogó hang hullámozott át a kérdés után támadt siri csendben:

— Rezy Róza.

Egész valómban megrendültem.

Ereztem: mint tántorodom el. Minden idegszálam reszketett.

Ugy álltam, hogy láthassam arcát.

Igy megtörtén is ráismertem. Most is olyan kedves, olyan szép volt; pedig már a halál angyala tartotta kezében azt a kis aranyos babafőt.

Valóban ő volt. Rezy Róza. A mi kis „Roszkánk.”

— — — — —
Körülbelül tíz éve lehetett már, hogy néhány

Fiume autonómiáját bántani s így annak nincs is szüksége védelemre.

És a fumei autonomista-párt híres hazafiassága sem ér valami sokat, mikor már is arra utalnak, hogy két képviselőt küldhetnek a tartománygyűlésbe. Ez a hazafiasság igen aggasztóan terhes az opportunizmustól és éppen csak addig tartott, míg Magyarország könnyű szívvel odaáldozta olvasatlan millióit e kiktőváros érdekében, hogy aztán egy megvetendő exodus hátat fordítsanak az áldozatkész hazának és a magyarelles horvát tuzók karjaiba rohanjanak.

Ha báró Bánffy tolmácsolni tudta az uraknak ott lenni a magyar nemzet akaratát, tudni fogja ezt az akaratot keresztül is vinni. Akár egy teljhatalmu kormánybiztos kiküldése, akár a választások azonnal való elrendelése által, amely utóbbi már meg is történt, de félton ebben az esetben annál kevésbé szabad megállni, minthogy Fiume valódi hazafiai hívek Magyarországhoz és a magyar kormányhoz és az nem járja, hogy a magyart Fiumében jövevénynek és betolakodónak legyen szabad tekinteni.

Fiume autonómiája pedig nincs veszedelmében, még ha nem az autonomisták viszik is a nagy szót!

Merkantil logika.

Ezelőtt néhány évvel, midőn az agrármozgalom újra életre kell és a midőn utalva a gazdaságtalnan igazán sanjuru helyzetére, követeltük azt, hogy sorsukon javítsanak és ha másként nem meg: a mezőgazdasági termékekre kivetett vámoikat emeljék: — föllobban az eikeseredés lángja az eddigelő egyedül üdvözítő merkantilizmus hívei között.

Ők, a kik ideig és tulajdonképpen még ma is a legvastagabb önsz képviselői a magyar közéletben, főcsapnak egyszerre filantropoknak, pártját fogták a szegény népnek, leszólták, lehurrogták az agráriusokat azért, mert „megakarják drágítani a népek kenyereit.”

Azután évek multak, a gazdálkodó osztály sanjuru helyzetét évek során át tagadva, végül olyan férfiak is, mint Tisza István, arra a fölfogásra jutottak, hogy valójában tenni kell valamit, mert különben igazán baj lesz. Baj lesz nem csupán a gazdák között, hiszen ott tulajdonképpen a baj már meg is volt, hanem eléri a

nemesis azokat a régiókat is, melyek eddig látszólagos függetlenségben élve a földtől, az azt művelő osztály csakaival keveset gondoltak. Tisza István mégis csak belátta, hogy az egyes osztályok érdekei közötti megvan a kapcsolat és hogyha a nemzeti organizmusnak legerősebb és legfontosabb tagja sinlődik, azt végül meg kell érezni az egész testnek, bármennyire igyekezzenek is a kuruzsok kölföldről vett kölcsönök, hitelviszonyaik nyomorúságán táplálkozó pénzintézetek mérlegelt segítségével a virágzás látszatát idézni előtől, a hol tulajdonképpen az ellenkező fellegás volna jogosult. Tisza István a mezőgazdasági vámok emelését hozta javaslatba és ezekkel akarta megmenteni a magyar gazdákat.

A merkantil sajtó ugyanaz, mely pár évvel előbb leszóltta az agráriusokat a kenyér megdrágításáért, hozsannát zengett Tisza Istvánnak azért a javaslatáért, a melyet előbb kárhözvontnak, sőt kivihetetlennek jelentett ki.

Most egy lépéssel még ennél is tovább jutottunk; az örleli forgalom megszüntetéséről van szó, arról, hogy a főváros nagy malmok ne hozhassanak be többé román búzát és ne vihessenek ki — ennek fejében vámkedvezményeket élvezve — magyar lisztet.

De szó van egyszerűs mind egy másik dolgról is, arról tudnunk, hogy ugyanazek a malmok, tekintettel az üzleti viszonyokra és arra, hogy a magyar lisztet exportálni immár, lehetetlen, az örleli engedély megszüntetéséért lépnek szerződésre. Ennek a szerződésnek azonban igen nagy hibája van, a kormány 1896 ban Fiume felé csak azon feltétellel engedett nekik szállítási kedvezéseket, ha az örleli képességüket teljes mértékben kihalásnálják és kimondotta, hogy mihelyt ez csökken, elfognak esni a vasúti kedvezésektől.

Ilyen körülmények közt tehát a malmoknak két fő irányú feladatot kellett megoldani, az egyik: reá birni a kormányt, hogy szegüljön ellene az örleli forgalom megszüntetésének; a másik, hogy a kérdéses viteldj-kedvezéseket az üzem csökkentése mellett is adja meg.

Amint láthatjuk, kedvezésekről van szó mindenfelé mert ez a malomipar, amint sokszor mondani szokták, egyetlen nagyiparunk, mely becsületet szerzett nekünk a külföldön, azon zsiros osztalekok dacára is, melyet hajdanában élvezett, annyira megszokta a mindentéle kedvezéseket, hogy ezek nélkül ellenni — és ezt ők maguk mondják — nem bír. Az állítják, hogyha az örleli forgalom megszünik nem lesznek képesek lisztet exportálni és ez baj lesz a magyar gazdára, mert olcsóbban lesz kénytelen eladni búzáját; baj lesz arra a malomiparra, mely nem dolgozik exportra, mert a nagy malmok versenyé erősebben fogja őket nyomni, mint nyomta eddig. Arról hogy ez a forszirozott export valójában megdrágíthatja a kenyeret és így tehát a tisztelt

molnár urak leghűbb támogatóivá lesznek annak az elméletnek, melyet előbb kézzel és lábbal igekeztek legyűrni, nem azért senki. Pedig lám, a különbség meglehetősen nagy; mert hiszen a gazdák a buza árát csak azon magaslaton igekeztek fenntartani, a mi mellett ők megélhetnek. A nagy malmok részvényeseinek az éhenhalástól félni ugyan még akkor sem kell, hogyha nem kapnának egyetlen krajcár osztaleköt sem; mindamellett ők azt hiszik, hogy úgy is bőséges jövedelmük szaporítása végett bátran hozzányulhatnak azokhoz a kedvezésekhez, melyeket előbb jogtalanoknak jeleztek és könnyű szívvel megtagadtak az elpusztuló, vergődő gazdaságtalnytól.

A logikának még egy másik lóába is van és ez már igazán komikus. Míg a malmok egy oldalról azt állítják, hogy örleli forgalom nélkül nincs kivétel, a másik oldalon, mikor az örleli redukiót kell indokolni, szepen kimutatják, hogy Magyarországon már most nincs liszt kivétel, a redukió tehát, mely a meglévő készleteket csak szaporítaná, a liszt árát pedig lenyomná, helyes és szükséges is.

Reméljük, hogy azok, a kiknek a kérdésben dönteni kell, kellően ismerik és méltányolják is fogják ezeket az ellenmondásokat és keresztül látnak a szítán, melyet a fővárosi nagy molnárök elebük tartanak. Ha ezek a nagy malmok évek során át prosperálva, mindentéle állami kedvezésekkel ellátva, még sem tudt-k enyi erőre szert tenni, hogy kiállják a versenyt: akkor a tenyek logikájánál s a dolgok természetes fejlődésénél fogva halálra vannak ítelve.

Oszttrak parasztyűlés.

Mintegy 2000 parasztember gyűlt össze Bécsben a gazdaérdekek megvitatása céljából. Az ülés éle főleg mi ellentük irányult, mégis csak figyelemre méltót mondott ki határozatban, másrészt mert törekvései sok tekintetben azonosak a mieinkkel.

A parasztyűlés három fő pont köré csoportosította programját. Az egyik a gazdasági önség szervezése, a másik a gabnabörze reformja, a harmadik a kiegyezés.

A szervezkedés kérdése nálunk éppen olyan fontos, ha nem fontosabb, mint Ausztriában. Nálunk a magyar gazdasági szövetség vette kezébe és folytatja a szervezést — elég sikerrel, szövi szövetezetekbe a gazdasági önséget és a melletti, hogy közvéleménybe tömöríti a sok egyes gazda óhaját, kenyeret is ad a kezébe a szövetezetek egész sorának fejlesztésével, a hitel, a termést, az értékesítési szövetezetek letesítésével, Ausztriában is a szövetezeti alapot fogadják el a szervezkedés alapjául, de míg nálunk a szövetezetés tisztán az önség alapján történik, aminthogy ez az egyedül helyes elv is, addig

hetet Somogyban töltöttem egy jóbarátomnál, aki ott Pestichet egyik uradalomban ispan volt.

Majdnem erőszakkal vitt el magához. Nöllen ember volt. Azt mondta, hogy egészen egyedül lakik a pusztán. Egész nap a gazdaságban jár, csak délen és este tér haza. Nappal dolgozhatom csendben, kedvem szerint; írhatok regényt, költeményt: föllemlé- és pacisirtadal fogja kísérni minden gondolatomat; emberi hang nem igen fog zavarni; csak azután az estéket töltsem vele vidám együttlében.

Nem mondhattam ellent; elmentem.

Barátomnak igaza volt.

Pusztai szép lakásban, melyet gyönyörű fenyves-park környezeti, csakugyan isteni csend lakott. Egészen távol állott a többi uradalmi épülettől.

A gazdasági önség teendőket egy nőrokon, egy kedves, aranyos, tiszehét éves leányka: Rezy Róza végezte. Csicsergő, vidám csokolni való teremtet volt; ártatlan, himporos lélek; imádtá a költészetet.

Mikor megtudta, hogy író vagyok, szinte áhítattal tekintett rám. S ha egy-egy tárcát, melyek otlétem alatt jelentek meg a lapban, elolvasta, magánhívó volt; vallott, hogy mondjam meg: hogyan gondolom ki azokat a kedves meséket.

Bátyja sokszor mondta neki:

— Roszka, Roszka! (így rövidítette tréfásan a Roszka nevet.) Majd magadra haragúod a főzökánalat, meg a sódrót, ha sokat poétáskodol. De azért ő is, én is egyformán gyönyörködünk

a poétikus lelkületű leánykában, a mi kis aranyos, babafejű Roszánkban. Én kü önsösen barátom távolléte alatt, mikor a munkát félbehagytam, óráig elcsevegtem a szellemes teremtetssel.

Távozásomat megelőző nap estején künn ültem a fenyőfogatban, gondolatokba merülve, hogy itt kell hagynom ezeket a jó, öszinte lelkéket, akik olyan szeretettel csüngnek rajtam.

Egyszerre csak elötmögött a kis Roszka, reszkette, pirulva, félenken, szinte lihegve, mint a megriasztott madárka.

Mikor szokott nyájassággal megkérdeztem, hogy mit akar a mi Roszánk: alig tudta elrebegni, hogy egy arcképet szeretne tölem emlékül.

Meghatottan nyultam tárcámba s ott levő egyetlen arcképet kivéve, némán nyújtottam át neki. Soha semmiféle dicsőség ily mélyen meg nem hatotta lelkemet, mint az a hatás, amit erre az ártatlan szivre tettem.

Kezébe vette az arcképet, szívéhez ragadta kezemet; azután kissé lehajolt és ajkait kezemhez forrasztotta. Éreztem, amint reahulltak forró könyccseppjei.

Elragadtatásba estem én is. Magamban öleltem a ritka, rajongólelkű leánykát és homlokon csókoltam.

Hoztam simult, mint a zavart gyermek édesatyjához; azután egyszerre szótlanul beiramolt a házába.

Nagyon, nagyon szívesre nehezült másnap a bucsuvétel.

Talán éreztem, hogy az én kis somgyói Helikonnak vége lesz nemsokára.

Két év mulva értesítést kaptam, hogy az én jóbarátom meghalt.

Szegény kis Roszkaról senki sem tudott bizonyosat mondani.

Pár év mulva Budapesten, a dunaparti korzóán sétáltam.

Egy női alak jött velem szembe. Talán husz lépésnyi távolban lehetünk egymástól.

Ő is, én is egyszerre állottunk meg s egymásra néztünk mereven.

A kis Roszka volt, fényes öltözetben, ragyogó ékszerekkel.

Valószínűleg ő is rám ismert. Gyorsan jobbra fordult és besietett a mellék-utcák egyikébe.

Már akkor nagy oka lehetett szegénynek arra, hogy ne találkozzék velem.

Mindez újra átvonult lelkemen, míg azt a szép szöves babafejet néztem.

A rendörkapitány kérdéseit s a válaszokat az alatt nem is hallottam.

Csak akkor bontakozott ki lelkem a mult emlékeiből, mikor a rendörkapitány az öngyilkosság okát kérdezte.

Feje ingatásával fejezte ki, hogy arra nem akar felelni.

Akkor eléje tartotta az arcképet.

Amint azt megpillantotta, magához ragadta és ajkaihoz emelte. Suttogó, egészen elhaló hangon kérte a kapitányt, hogy azt az arcképet tegyék majd szíve fölé és temessék el vele.

ban. Elsírattak prozában, verében a lakó ködös Őst és gyors léptekkel közeledett felénk a deres Tél. A jól felöltött, kényelmes szobáknak megvan a maguk költészetbe, de kőnn, a szűk sikátorok között, hol rongyokba burkoló kicsi fiúk és görnyedt hátú aggok ibolyaszínű arccal, félig dermedten sietnek tova, ott a legnagyobb poéta, az Elet, versel siralmasan, jó kadencia a gyomor ra a nyomor, de az ehez több poezist talál az almás rétesben, mint egy nemzet egész irodalmában.

Hideg volt a múlt héten, négy fok zerun alul és a sors korrektorai, kik nem a maguk énjével foglalkoznak örökké, kiknek kilenc évi tevékeny buzgósága sok tájdalmas könyvet szarított fel, az éhezre gondoltak és csütörtökön megnyitották a népkönyhát.

Kacérkodott az idő csütörtökön; tisztán ragyogott a novemberi nap sugar és enyhe, melegítő sugaraiiban a „Zöldfa ker” kopár fái alatt valami öreges komolysággal arcukon, húzódtak meg egymás mellett azok a kicsi iskolás gyerekek.

Benn a könyhában a hatalmas katalánok körül négyen-ötten forgolódtak igazságra. Az éhező természetben hosszú asztalokon terítve volt már; most szép rendben bevonultak. Sokan voltak nagyon, csak egy vagy kettőt bocsátottak be egyszerre.

A pénztári emelvényen Neumann Edéné ügyelői tag foglalt helyet, itt kellett minden fiunk-leányunk bemonanni a nevét, a pattogóból meggyar nevre néha-néha mosolyogva rázogatta fejét, nehéz volt megérteni, de hát még utána mondanai...

Vidor Samuné elnök a régi ismerősöket kereste a kicsikék között. Irigylésre méltó memoriája van. Javarésben mind ismerősei voltak már, el mondta kinek ki az apja, ki az anyja, hány testvére van még a kis fiúnak és végén mindegyiket megcirogatva, jószágosan mondogatta:

— Szegények, nagyon szegények.

Klein Illésné élelmézési gondnok, egy kissé félrehúzóva, az ujoncok és szomszédos fogház sárga falait vizsgálta aztán maga elé meredt... Ő a fáradhatatlan elnök legelső, legkitartóbb felegyverőadója. Ők ketten, mióta csak a népkönyhát felállították, napról-napra pontosan megjelennek a kicsikék között.

Samuly Olga kisaszony serényen szolgált fel, a virgoncabb vérű lármásabb gyerekeket kissé megijesztette, hogy ha nem lesz csend, nem lesz ebéd; az éhesebbeknek kissé nagyobb adagot adott és így a fiúk igen örültek, ha minél többször 5 rajta lesz a sor.

A népkönyha titkára Rosenfeld Lajos arcán ugyanazon megelegedett mosoly ült, mint 10 év előtt, a népkönyha első megnyitásokor.

Tizenegyórakor Vécsey Zsigmond polgármester, ki mindenkor nagy érdeklődést tanusított a népkönyha ügye iránt megjelent és huzamosabb ideig időzött ott.

Az első napon több mint kétszázötven iskolás gyermek érkezett. A múlt évben összesen 19064 egyén érkezett 129 nap alatt, közöttük 15898 iskolás gyerek, 1088 ingyenes utalvány ellenében. Az idén mintegy 25000 iskolás gyerekre számíthatnak.

Es ez a hatalmas szép munka zajtalanul, minden nagyobb feltűnés nélkül folyik, a gyöngéd női kezek csendben, kellemes varázsszal hintik az irgalmasság balzsamos olaját, cselekednek, tesznek, de nem kérkednek, nem kürtölik vele tele a világot, megtalálják a jutalmat saját nyugodt, tiszta lelkükben.

—6—

— **A királyné névnapja.** Nagy-Kanizsán ez évben is — mint rendszeren — megünnepelték nov. 19-ikét, a királyné névnapját. A város köz- és magánépületeit föllobogózták. Kilenc órakor a szentferencndiek plebánia-templomában, hálaadó istentisztelet volt. A misét Weber Vince,

adminisztrator végezte Horváth Honor és Takács Menyhért káplánok segédlete mellett. Jelenvoltak a városi tanács tagjai Vécsey Zsigmond polgármester vezetése mellett, a törvényszéki bírák Tóth László, törv. elnök vezetése mellett, a mozgó-postások tisztikarának képviselőiben: Frivisz Károly posta- és táviró-tanácsos; továbbá a katonai tisztikar, a különböző iskolák tantestületei a tanuló-ifjúsággal.

— **Iskolafelavatási ünnepély.** A helybeli elemi és polgári leányiskola új épületének mai felavatási ünnepélyén vármegyénk főispánja: dr. gróf Jankovich László, Csérán Károly alispán és dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő is részt vesznek. Az ünnepség betejézése után d. u. 1 órakor a »Sz. rvas szálló» nagytermében bankett lesz. Tekintve, hogy az ünnepségen vármegyénk vezető faktora is jelen lesznek, bizonyára városunk intelligens közönsége is nagy számban lesz képviselve az ünnepség minden mozzanatánál.

— **A katonaság köréből.** Puschmann Vencel császár és királyi őrnagy átvette a cs. és kir. 48. hadkiegészítő kerület parancsnokságát Reisenauer ezeredestől, ki — mint már lapunkban említettük — kiténtetessel nyugalomba vonult. Puschmann egy év óta szolgál mint őrnagy a 48. gyalogezernél, ahová a 67. ezere dtől helyezték át.

Csanády ezere des hétéfn (nov. 22-én) az ujoncok és póttartalékosok megszemlélése végett városunkba érkezik.

Kohut Ottokár, cs. és kir. főhadnagy a 48. gyalogezrednél, ki már évek során át Nagy-Kanizsán volt, még e hó folyamán eltávozik körünkől Pösznyoba, ahová legutóbb áthelyezték. A távozó főhadnagy egyik igen rokonszenves és kiváló képzettségű tagja volt az itteni tisztikarnak.

A póttartalékosok november 27-kén nyolcheti kiképzés után szabadságra mennek.

— **Városunk világlátása.** A villamvilágítás ellenőrző bizottság legutóbbi ülésén felette fontos indítványokat terjesztettek elő. Sebásty Lajos elnök jelenti, hogy mióta a gőzmalomban tűz volt, vállalkozó nem szolgáltat nappali áramot. A bizottság javasolja, hogy ezen mulasztásokért bírságolás alkalmazassék. Goldhammer Károly b. tag indítványozza, hogy miután nemcsak 1897-ben, hanem már 1896, sőt 1895-ben is elérte a villamos-áramfogyasztás a magánosoknál az egy millió órá, hívják fel a vállalkozót, hogy a kimutatásokat ezen évekről is mutassa be. — Zerkovits Lajos b. tag bemondja, hogy a villamvilágítási vállalkozó által bemutatott kimutatás, melyet 1896. december 31-ig adott be s mely 954742 égési órát mutatott, nem helyes, ezen kimutatásból hiányzik dr. Rothschild Samu 38 lámpával, 22800 óra, Franz Lajos fia gőzmalma 100 lámpával 80.000 égési órával, Franz Lajos és fia iroda 10 lámpával 6.000 égési óra, dr. Franz Rudolf lakása 20 lámpával 12.000 égési óra, Franz Lajos 20 lámpa 12.000 égési óra, korcsola-egylet 1500 égési órával. — A kimutatás között különbözöt Eperjessy Sándor urnál 6400 égési óra, dr. Tuboly Gyula urnál 4800 égési óra, Stolcer Gusztáv urnál 7200, Rapoch Gyula urnál 15600, Szommer Náthán urnál 1700, Sebásty Lajos urnál 5400, Hirschler Sándor urnál 1800, Zerkovitz Albert urnál 87.200 égési

óra. Tekintettel arra, hogy az 1896. évben az itt kimutatott s a kimutatásból kihagyott égési órákkal az egymillió óra elérteit, a magán felek részére a 20% levonás engedélyezendő lett volna; vállalkozó azonban az 1897-ik évben is az egész díjakat szedi, a 20% engedményt a szerződés szerint nem vonja le. — A bizottság megkérési a v. tanácsot, utasítva vállalkozót, miután az egymillió égési óra magánfogyasztóknál már 1896. évben biztosan, sőt 1895 évben is elérteit, a szerződés értelmében a magánfogyasztókat a 20 százalék leengedésben 1896. és 1897. évekre részesítse s nekik a bezedett fölsőleget térítse vissza, esetleg számolja el, s mindezekről egy kimutatást terjeszszon be. — Van a város ház főbejárója alatt egy voltmérő, a melyhez persze senkinek ért. Számok is vannak rajta; a felett billen jobbról balra és balról jobbra egy mutató, hogy mit jelez, azt senkinek tudja, 116 — 120 között szállinkózik. Dedák Péter rendőrőrkapitány jelenti, hogy az órán az áram 120 fokot mutat. Ellenben néhány bizottsági tag arról tesz jelentést, hogy a villamos lámpák az utcákban nagyon piszkosok csak ritkán tisztítják ezeket, a világlátás pedig nagyon gyenge. — Az ellenőrző bizottság az 1897-ik évre megállapított világlátási naptárt az 1898-ik évre változtatlanul meghagyja.

— **Halálozás.** Résztvétel vették a következő gyászjelentést: Fischer Ferencné, özv. Brückler Ignácné, Bichler Lajos, Hirschel Arminné, mint gyermekek, Hirschel S. H. mint fivér, ugy a maguk, mint az összes rokonság nevében mély fájdalommal jelentik özv. Bichler Jakabné szül. Ruast Laura öröhlgyne és hó 19-án este 7 1/2 éves korában történt gyászos elhunytait. A boldogult hált tetemei f. hó 21-én délután 3 órakor fognak a helybeli izr. sírkertben örök nyugalomra helyezni. Nagy-Kanizsa, 1897. novmber hó 20. Béke hamvaira.

— **Egy kis mese-mód-leány ügyilkosság.** Kéves idővel ezelőt egy szép széke kis bécsi leányt, Chorher Idai, szülői Keszthelyre adták egy női divatruha üzletbe. A napokban a divatruha főnökön a lány holmijai között több oly aprólekos csipkedarabot talált, melyeknek jogos szeresét a leány nem bírta igazolni; s azonnal rendőrt hivatott, minden bizonyítás nélkül a leányt tolvajnak nevezte. Ete bezárta a leányt szobájába, meghagyta, hogy ne merészejen távozni, reggel majd érte jönnek a csendőrök. A leány az egész éjjelt ébren, óriási izgalmak között töltötte és mikor kora reggel a favágók kinyitották az udvar kapuját, kiugrott a szoba ablakán és szaladt szaladt, míg csak a Balaton kikötőhid-jához nem ért. Egy percig tévován állt, aztán beleugrott a ködös hullámokba. — Az eset nagy i gátottságot kellett Keszthelyen. Az orvosrendőri vizsgálat megállapította, hogy az egyedül élő leány erkölcsi élete nem esett kilógás alá, de az apróságok jogtalan szerzését sem bírják rábizonyítani. A divatruha ellen Keszthelyen nagy a felháborodás. A szép leány temetése tegnapelőtt nagy részvét mellett folyt le. Bocsból léjtek a leány rokonai, kik fájdalomtól megtörtén kisérték a szerencsétlen koporsóját. A leány intelligens családból származik: atyja vasuti ellenő.

— **A miniszterelnök tréfája.** A »B. H.« írja a következőket: A katolikus kongresszusáról jövet, egyik síkkel belvárosi fogadó ebédlőjében telepedtek le a képviselő urak. A néppárttól folyt a beszélés és sokan gancsolták a legfőbbalabb parlamenti pártot. Volt közöttük olyan is, a ki védte és egy ilyen védelmi filippika érdekes anekdóta elmondására köztette a társaság egyik síkkel tagját.

— **Az általános választások után a király itt járt Budapesten.** Bánffy Deszö báró perzse erősen diwekedett a szabadelvű párt fényes diadalával, a melyre egyedül az vet árayát, hogy a néppárt olyan hirtelen terjed, különbözően az Ausztriával határos vidékeken.

— **Es mi az oka ennek?** kérdeszte a király.

Képes folyóiratokra, divatlapokra, szaklapokra, heti- és napilapokra előfizetéseket és megrendeléseket elfogad:

FISCHEL FÜLÖP könyvkereskedése NAGY-KANIZSÁN.

A folyóiratok új évfolyamait október hóban kezdődnek.

— Ez, felség, az Ausztriában uralkodó áramlat visszahatása.

— De há' miért nem érezhető Ausztriában is a magyar liberalizmus visszahatása.

— Bocsánat felség, felelt hirtelen a miniszterelnök, csak a „betegség“ iníciál!

— **Negyven év „Emlék“-e.**

Héjas Pál, a somogycsurgói ev. ref. főgimnázium arany érdemkeresztelt kitüntett tanára, negyvenévi irodalmi dolgozatainak gyűjteményére a következő előfizetési felhívást bocsátotta ki: »Negyvenéves tanárságom után, melyet az isteni gondviselés a csurgói ev. ref. főgimnáziumban eltöltésem engedett, dolgozataimból, miket 40 éven át többnyire emlékbeszédek, emlékkersek, emléksorok, valamint »Kalászok« a klasszikus ókor mezejéről címen irtam, szándékom egy kötetnyit adni a nagy közönség elé »Emlék« c. alatt. Az előfizetési határidőt 1. é. december hó 15-ig tűzöm ki. A mű ára fizve 1 trt. vagyis két korona s f. é. december hó derekán legkésőbb dec. hó végén jelenik meg Gyűjtőknek 10 péld. után 1 tiszteletpéldánnyal szívesen szolgálok. Az előfizetési pénz hozzáam, címre (Csurgó — Somogy — vasuti s posta-állomás) küldendő Csurgó, 1897. nov. 15. Hazaíui üdvözzel: Héjas Pál főgimn. r. tanár.

— **Salvini Gusztáv Pécsért.** *Salvini Gusztáv* csütörtökön Belgrádból táviratot intézett a „Pécsi Napló“ főszerkesztőjéhez, melyben azon lelkes fogadtatásról és nagy sikeréről értesíti, melyben a szerb fővárosban része volt egyszerű színi előadásokhoz november 22-én Belgrádból Pécsre érkezik, ahol 23-án este Bánk-Bánt, 24-én Amlétot, 25-én pedig Romeo és Juliá-ban lép föl.

— **Tüntetés egy szerkesztő mellett.** A „Zalai Közlöny“ mult heti számában „Keszthelyi“ aláírással egy cikk jelent meg a „Keszthelyi Hírlap“ ellen, a mi arra indította a keszthelyi közönség nagy részét élükön a derek praktikákkal, hogy a cikkben sértő módon érintett szerkesztő tiszteletére fáklyás zenét rendezzenek. A gazdászok szónoka mel ghangu szép beszédet intézett dr. *Lovassy* szerkesztőhöz, melyben elmondta hogy a közönség és az ő szeretetük a támadás után épp oly hü, oly változatlan marad mint eddig volt, sőt ez az alkalom még szilárdabbra kovácsolta azt a merre a gazdászok elvonultak mindenféle lelkesen megjelenezték őket és megböngcsölték mindazokat a néppárti atyafikat, kik az eddigi békes egyetértést mindenáron megakarják rontani Keszthelyen.

— **Véres kardparhaj** volt kedden délután, mint levelezőnk jelenti, Keszthelyen *Vay Sándor* gróf huszártiszt és *Káddár Árpád* főbírtokos között A parhaj *Vay* gról súlyos sebesüléssel végződött.

— **Torna-egyleti bankot.** A nagykanizsai *Torna Egylet* működő tagjai folyó hó 17-én az újonnan megválasztott tisztkar tiszteletére kedélyes lakmárosára jöttek össze a Polgári-Egylet emeleti helyiségében. A felkészöntök sorát *Rosenfeld* Lajos nyitotta meg, *Unger Ulmann* Elek elnökre üdvözlen poharat; *Unger Ulmann* Elek elnök az egylet jelenlévő tagjait és ezek neozorát *Tripanmer Gyula*t köszöntötte fel. *Rosenfeld* L. újabb felkészöntője *Pongrács Adolf* tornász tanárnak szól; *Lenk Adolf Rosenfeld* Lajost, mint a sajtó jelenlévő képviselőjét köszöntötte fel; áldomást mondtak még *Tripanmer Gyula* *Weismayer Márk* és mások. A tornászathíval egy szebb jövő reményében vígan voltak késő éjfélig.

— **A népkönyha köréről.** Újabban a következő adományok érkeztek be: *Pollák Lajosné* gelsei *Gutmann Emma* 25 frt, *Blau Lajosné* 2 frt, *Fischl Pálné* 2 frt, *Scherz*

Samuné 40 kilo bab, *Deutsch Lajos (Bakas)* 3 zs. burgonya, *Eisinger Henriké* 1 zsák burgonya *Klein Illóné* 1 faszék zsirt, *Inkey Kálmáné* (Rigyácz) 2 zs. burgonya, 1 zs. dió és 60 drb. sellert, *Keléri M. Mórné* 12 drb. kanál, A szives adományozóknak ez uton is hálás köszönetet mond a népkönyha elnöksége.

— **A „Tisztviselők...“ és a néppárt.** Van Verneynak egy régi bájos operettje, a „Tisztviselők a zárdában.“ Mint tudjuk, két muskétás tisztről van benne szó, akik papi ruhába öltözve hatolnak be a klostomba, ahol fekérruhás szerelmes bakfók oneik az Ave Máriát. Ezt az operettet tegnapelőt a pécsi nemzeti színházban előkapták adni. *Troll* pécsi püspöki titkár a polgármester utján felszólította *Somogyi* igazgatót, hogy a darabot vegye le a műsorról. Az ottani néppárti újság pedig elküvre kötötte a ka/holikus vallású színházlatogatóknak, hogy ez este ne menjenek színházba. A *ketős felszólításnak meg is volt a sikere.* Azon az estén tünt fel először a pécsi színház kapuján ez idáig még soha nem látott táblácska a következő felirással:

A mai előadásra minden jegy elkel.

Vajjou mi szölt ehhez a néppárt?!...
— **Váljunk el!** A városházára összehírdött anyóka állit be, keresi az anyakönyvezetőt.

— Szerencsés jónapot tekintetes urak, mivel köll itt beszélni a házasság végeit?

Megmutatják. Folytatja az öreg asszony: Tekintetes urak nagy sorban járok!...

— No!...
— Rőstelem instálom...
— Csak nem akar férjhez menni?

— Nem, azt nem, könyörgöm szeretettel, hanem... Ámbátor...

— Mondja már, hogy mit akar. — főrmed rá a haragos képi ur hivatalos szigorúsággal.

— Az volna, hogy az uram meg én, hogy én meg az uram, nem szíveleljük egymást. Aztán ugy gondoltam én, meg ugy gondolta ő, hogy legjobb, ha elválunk.

— Hogy?... mit?... Hallja csak jó asszony, hány esztendőd maga?

— Instálom — hatvankettő. Eppen hogy hatvankettő.

— S az ura?
— Az is ilyenforma.

— S aztán mért akarnak válni?

— Mert, hogy én semmiképen sem élek azzal az emberrel, csak egy percig sem. Ugy vigyáz rám, mintha nem volnék becsületes asszony. Nem is volnék az, ha vissza akarnám fizetni... Mert hát tudok én amit tudok. Nem vagyok én oly ostoba...

— Igaza van — mond mély meggyőződéssel a hivatalnok.

— Hát akkor tessén megcsinálni a válást. Kell hozzá valami irásté? ...

— Kell. Hanem ügyvédhez menjen anyó és vigye el az esketési bizonyítványt.

— Muszáj meglenni ennek az izé.... bizonyítványnak?

— Ha sincs is, megkaphatja.

— Igen ám, csak mi nem esküdünk meg az urammal.

— Hát akkor mit akar?

— Válni!

— Anélkül, hogy megsküdtek volna?

— Nem lehet?

— De nem ám.

Csodátkozik, morog az anyó, aztán elbaktat. Az ajtóból még visszafordul és odaszól:

— Furcsa mégis ez a maguk új törvénye, ennél sokkal jobb — a néppárt...

— **Allatbetegségekügyi kiemutatás.** Zala-vármegyében november hó 18-án: Léptene: Tüske-Szent-Péter 2 udvar, összesen 1 község,

2 udvar. Rühkór: Andráshida 3 udvar, Botta 3 udvar, összesen 2 község 6 udvar. Sertésvész: Alsó-Habót, Bak, Bessenyő, Bolts, Felső-Mánd Felső-Páhook, Gyenes-Diás, Hegykerület, VIII., Kehida, Kehida, Kerka-Szent-Király, Kerka-Szent-Miklós, Keszthely-Polgárváros, Kis-Komárom, Köveskálta, Lendva-Ujfal, Nemes-Bák, Pacsa, Páka, Petrivente, Rajk, Rigyác, Sárhida, Sőjtör, Sümeq, Szent András, Ujudvar, Véged, Zala-Egerszegh, Zala-Erdőd, Zala-Szent-Grot összesen 80 község.

— **Az Irod. és művészeti kör** mai harmadik felolvasása rendkívül érdekesnek ígérkezik. Mint már jeleztük a felolvasó ez alkalommal dr. *Neumann Ede* főrabbi lesz, ki a „Huszadik század közepén“ címet adta felolvasásának. A felolvasást megelőzőleg *Darás Vilma* és *Janka* kisasszonyok zongorajátékkal fognak kedveskedni, a kör dalárdája pedig a felolvasás után egy új darabot énekel. Kezete délután 3 és fél óraker.

— **A hazajáró lelkek.** Fenes közigében szeptember 5-én elhalt *Reu Janos* kibirtoke, kinek lelke — a lakosság szóbeszéde szerint — a községbe visszajár és a lakókat háborgatja. A visszajáró lélek teljes megsemmisítésére néhány ember e hó 11-én éjszaka a sirt felhányta, a hullát fejezével a sző szoros erelmében összeapritotta és a szisten összevagdalt koporsó deszka-maradványaival együtt ujra a sírba dobtá és a földdel összevegyittette. A szörnyű tett elkövetőt a csendőrség erélyesen nyomozza és a magyarigeni járás főszolgabiraja is meg tett minden intézkedést, hogy e vandál tett elkövetőt kézre kerfijenek.

— **Borbély az orozslánkretreben.** *Szegárdon Koczka Antal* nagy állatsergletében izgalmas jelenet játszódott le. Az állatsergletben van 12 orozslán, több tigris, párduc, hiéna, medve, farkas, elefánt s mindenféle veszedelmes vadállat körülbelül 50 példányban. *Bárany Gusztáv* borbélylegény szerdán este fogadásból az állatszeliidőt az orozslánkretreben nagy közönség szemeláltára megorvotválta, megfésülte s az összes szépiési műveleteket elvégzte; közben három pohár bort is kihajított a vakmerő hajmúvész, ki kedélyesen végzte vakmerő stiklijét, s mosolyogva lépett ki az orozslánkretreből. *Kocka Antal* vadállatai pedig nem a legjobb hírnévnek örvendenek, mert két héttel ezelőt Pécsert az egyik állatszeliidőt és a segítségére ment szolgát összemarcangolták, az állatszeliidőt fiatal leányának karját pedig súlyosan megsebesítették.

— **A beágynt Balaton.** Az erős lagy, mely a mult hét három napján uralkodott, a Balaton felületét nagy jégtükhöz változtatta. Ha a hideg tartós lesz, nem sokára megkezdődhetik a Balatonon a korcsolyázás.

— **Talált pokróc.** November 15-én reggel 9 óra tájban a Teleky-utcában, a kocsu-uton egy pokrócot találtak. A rendőrkapitányi hivatal felhívja a tulajdonost, hogy annak átvelele végezt jelentkezzék.

— **A belga király nagydíjat** (grand prixduroi) felidmulhatlan port, sherry stb. borairát a genti borászati kiállítás alkalmából a „she Continental Bodega Company“ nyerte el! Ugyancsak kiinttettetett a brüsszeli nemzetközi kiállitáson *diszoklevidel és aranyéremmel.*

Kémárky és Ilés Budapestén a leghiresebb cégek egyiké, *Kocsut Lajos* uoai 2 üzlethelyiségét összpontosította a külön e célra épült 12. ik szam alatti látványosság számba menő áruháza. Felsőretek kikérlése végezt megemlíjük, hogy a régi híres „Kereposi Bazar“ nagy rakta helyiségei továbbra is jennaradnak. Sőt meg is nagyobbitattak.

— **A Hazasi Általános hírtelítő társaság** mai hírtelvényére felkivjak olvasóink szives figyelmét.

Naptárak 1898. évre,

— magyar és német nyelven — a legnagyobb választékban. — **Pajoz**, Ügyvédi határidőnapló; **Ügyvédi zsebnaptár**, — **Közelanyi gazdasági zsebnaptár**, évkönyvvel, — általános irodai napló, tárczanaptárak, heti, előjegyzési és falinaptárak.

Kaphatók **FISCHEL FÜLÖP** könyvtérkedésében Nagy-Kanizsán.

IRODALOM.

Új napilap. A fővárosban november közepén új politikai napilap indul meg „Országos Hírlap” címen. A lapot, amely nagyszabású, előkelő hírlap lesz, ötven, különböző pártállású, országos nevű politikus adja ki, főszerkesztője pedig Miksa Kálmán országgyűlési képviselője lesz. Az új hírlapot a fővárosi hírlapírók olyan előkelő gárdája csinálja, amely teljes garancia a vállalkozás sikereire. Lipóczy Adám, a lap felelős szerkesztője, eddig a következő nevesebb hírlapírókat nyerte meg az új laphoz: Papp Dániel, Mátyás Horváth Károly, Papp David, Lovassy Andor, Keszler József, Kabos Ede, Landvay Sándor, dr. Guthi Soma, dr. Molnár Géza, Lakatos Sándor és még többeket. A lap segéd-szerkesztője Kálnoki Isidor, a Magyar Hírlap és Pesti Napló volt helyettes szerkesztője, aki tavaly az euredévi kiállítás sajtóügyi előadója volt. Az új lap fényesen berendezett szerkesztősége és kiadóhivatala VIII. József-kürt 65. szám alatt lesz.

András a gazda. Gotthelfnek, a kinek születése napját épp most ünneplik századik évfordulójában, van egy híres regénye András a szolgaleányról, mely évtizedek óta a magyar népek kedvelt olvasmányja. Ennek a régi és sokat olvasott könyvnek a folytatását beszéli most el jó magyar nyelven Szivós Béla. A mely érdeklődés kísérte annak idején a szégyen szolgaleány sorát, épp olyanul olvasnak most a lehetősé gazdát, a ki a maga erejével és becsületos műveléssel szereste meg a jómódját. Rossz indulatú emberek félrevesztik egy-egy pillanatra az agyanez utról, bajba is keverik, míg az ő józan esze vissza nem téríti és helyre nem állítja a megbontott nyugalmat. A könyv e részben kitűnő példával szolgál s mint a nép érdeklődést javító olvasmánya, e tőrén a legkíválóbbak közül való. Az ily könyv terjesztése az arra hivatott közegeknek nemes feladata volna. Megjelent a Vasárnapi Könyvtár tetőzetes füzetek közt, és nálunk képp a Franklin-társulat ily előző munkáinál igazán dícsőretre méltó buzgalomra vállalkozott. Ára 40 kr.

Az e rovatban megemlítték művek megrendelhetők és kaphatók Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Szerkesztői Üzenet.

W. E. helyben. Az mindeztre sajnos dolog, hogy önnel és má- több iparosgegdél szemben is oly kíméletlen modort tanított az ipartestületi jegyző. Ha mindaz, amit levélben felsorolt önök a kénynek megfelel, forduljanak önök az ipartestület válszeményéhez írásbeli panaszal. Annak bizonyosan fogadják le. Ha ott panaszunk tárgyában nem intézkednének — amit akarnak hími — akkor lesz csak helye a hírlapi felszólalásnak; akkor tessék újól hosszánk fordulni.

NYILTTÉR.

Az e rovatban közöltéktárt nem vállal felelőséget a szerk.

Bébi selyemanyagvetekét 35 krtól 14 frt 65 krtig méterenként, valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krtig méterenként sima, csikos, kockázott mintázott, damaszt stb. (mintegy 240 különböző minőség 2000 szin- és mintázatban stb. a megrendelt árukat postabér és vámmentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küldik: Henneberg G. (os. kir. udv. szállító) selyemgyárai Zárkában. — Svájcban csizmett levelekre 10 kros, leveles lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. — Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 4.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1897. október 1-től.

KANIZSA ÁLLOMÁS.

Irány	Indulás				Érkezés			
	Kanizsáról				Kanizsára			
Pragefel	vonat	óra	perc	idő	vonat	óra	perc	idő
	Pragefel	sz. v.	4 42	regg.		gy. v.	5 38	regg.
sz. v.		2 35	d. u.		sz. v.	12 10	d. u.	
gy. v.		12 20	este		sz. v.	11 22	éjjel	
v. v.		7 38	este		v. v.	7 59	regg.	
Szombh. Hécs Zala-Eg.	sz. v.	6 05	regg.		sz. v.	11 01	este	
	gy. v.	12 20	d. u.		sz. v.	3 42	regg.	
	v. v.	5 15	d. u.		v. v.	8 04	regg.	
	sz. v.	2 05	d. u.		sz. v.	1 35	d. u.	
Budapest	sz. v.	12 45	éjjel		gy. v.	7 05	este	
	gy. v.	5 48	regg.		sz. v.	3 52	regg.	
	v. v.	9 15	regg.		v. v.	1 24	d. u.	
	sz. v.	2 —	d. u.		v. v.	8 55	este	
B.-Szt.-Gy.	sz. v.	12 15	éjjel		gy. v.	12 10	éjjel	
	gy. v.	5 06	d. u.		gy. v.	11 45	d. e.	
Barcs Gyékény	sz. v.	4 57	regg.		sz. v.	1 29	d. u.	
	sz. v.	2 25	d. u.		sz. v.	11 41	éjjel	
	sz. v.	7 25	este		sz. v.	11 14	regg.	

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Csodálatos eredmény.

szeplo, tisztatlan arabőr, sárga foltok stb. feltétlenül eltűnnek

Bergmann liliomtej-szappan

(Bergmann és társától Dresdenában) naponkénti használatánál.

Kapható darabonként 40 krajcárért

Kreiner Gyula üzletben

Nagy-Kanizsán. 126

4 arany, 8 ezüst és 3g díaz- és élelmérő skandyn.

Régi óbirt diatetikus-cosmetika szer (dörzsölésre) az ember test idegrendszer és izmáinak erősítés és rugókönnyví tételekére.

Ára: 1 palack 1 frt.

Kwizda-fée Flügél

51

A higye jegyve 1

Turista-fluid

Turisták, járműveken utazók és lovaglóik kiténő sikerrel használják testük erősítésére és annak nagyobb utazások után való feltrásiására.

Ára: 1 palack 60 kr.

Valódi csopán a fenti védjeggyel ellátott palackban és kapható minden gyógyszerárban. — Főraktár: Kerületi gyógyszerár. Korneuburg, Bécs mellett.

Hirdetések

felvétetnek

FISCHEL FÜLÖP

könyvkereskedésében

Nagy-Kanizsán.

Csak

fiatal

embereket

érdekelhet tudni, hogy a

párisi Dr. BOITON

Injectio Oriental

már néhány napi használat után elmulasztja még a legregibb bántalmakat is, fölölegre tehát szentel oiaj vagy csopálva balzsammal kidereseni, mert csak csak a gyomorrot rojúák és a bajt nem gyógyítják meg.

1 üveg Boiton injectio ára 1 forint.

Magyarországi főraktár:

ZOLTÁN BÉLA gyógyszerár BUDAPEST,

V. Nagykörön-utca 23. (Széchenyi-tér sarkán.)

Kapható minden nagyobb gyógyszerárban.

824/826 Postai megrendelések címe:

Zoltán gyógyszerár Budapest.

A zalaegerszegi magyar királyi pénzügyigazgatóságé.

52409 szám V. 1897.

Ajánlati hirdetmény.

387-1

A zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgató-ág részéről ezennel közhírré lételek, hogy Letenyén és Tapolcán az 1897. évi I. t. o. s az ennek végrehajtása iránt 1897. évi január hó 28-án 9624. szám alatt kiadott utasítás alapján a marhasó könnyebb beszerzésére előjából mindkét marhasó árúdnak 1898. évi január hó 1-től kezdve leendő kezelő-ére az engedély verseny tárgyalás útján fog kiadni.

Ezen zárt írásbeli ajánlatok alapján kiadandó engedélyekre vonatkozó versenytárgyalás 1897. évi december hó 10-én délelőtt 10 órakor alulírt m. kir. pénzügyigazgatóságnál fog megtartatni.

A marhasó beszerzése végett a letenyei marhasó áru a nagykanizsai, a tapolcai marhasó áru pedig a győri m. kir. sóhivatalokhoz fognak utaltatni.

A marhasó beszerzési ára 1898. évi január hó 1-től kezdve métermázsnként 5 kgl. és azon felüli mennyiségbeni eladásnál a nagykanizsai m. kir. sóhivatalnál 7 forint 45 krtban, a győri m. kir. sóhivatalnál 7 forint 12 krtban állapítottat meg, megjegyzetetik, hogy a győri sóhivatalnál a tapolcai marhasó áru által esetleg rendelkezendő vasúti kocsi rakomány (10000) kglr. métermázsnkénti ára pedig 7 forint 02 krtban állapítottat meg.

A marhasó szákok eladási ára tess darabonként, és pedig az ujnaké 33 krt, az ósnaké 28 krt.

A fentebbi marhasó árakhoz jön a m. kir. sóhivatalól a marhasó árúdnak felmerült, s a vállalkozó által viselendő fuvar, és kezelési költségek, s az ezen tényezők összességéből eredő összeg fogja képezni az árudában a marhasó eladási árát.

A megtartott versenytárgyalás alapján a marhasó árúdnak engedély a versenyben annak kiállítását gátló körülmények nem akadályoznak — azon pályasónak adatik ki, — aki a legkisebb eladási árt ajánlotta.

A zárt írásbeli ajánlatok köllőleg felszerelve 1897. évi december hó 9. napjának déli 12 óráig a zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatóság főnöknél vagy helyettesénél nyújtandók be.

E hirdetmény egyéb részletei és feltételei az alulírt m. kir. pénzügyigazgatóság kerületében levő valamennyi m. kir. adóhivatalnál pénzügyi biztosságánál, pénzügyi szakaszánál és a nagykanizsai m. kir. sóhivatalnál, nemkülömben az ottani dohány áru raktárnál beiktathatók.

Zala-Egerszeg, 1897. november hó 15-én.

Halvax,

m. kir. pénzügyigazgató-helyettes.

Özerny-féle

KELETI RÓZSATEJ

(Orientalische Rosenmilch)

oly meglepően tiszta, tiszta,

fiatalos arcbőrt

szeres, mely semmi más szer által el nem érhető ki-
tűnő hatású májfolt, szepő, pörpöndök, bőrtka
(Miltener) túlvörös arc s bár minden tisztáltsággal
elica, megcsinálta a sárpa vagy barna arccint s
egyaránt alkalmas minden testrészt. Ár 1 ft.

Balzsamozsáppan hozzá 30 krajcár.

Özerny-féle

TANNINGENE

a legjobb kipróbált ártalmatlan

HAUFESTÖSZER

haj és szakál, valamint szemöldök-festőre, melyek a
leggyorsabb módon, már egyszeri használatnál is
egész biztosan visszanyerik azon kifogástalan, fényes,
szők, barna vagy fekete természet színt, amelylyel
megfestés előtt bírtak s mely nem szappannal való
mosásnál, sem a gúntörődés meg nem fakul.

Ár 2 ft 50 kr.

Törvényesen védett, lelkiismeretesen megvizsgált és
valódi minőségben kapható

ANTON J. ÖZERNY, Bécs

XVII., Carl Ludwigsstrasse 6. (szajt ház), és
Wallfisch-gasse 5.

Szátküldés postal utánvétellel. Prospektus ingyen és
bérmentve. Raktár a nagyobb gyógyszerárakban és
illetékesintézetekben.

Budapesten **TÖRÖK JÓZSEF** és **EGGER A. FIA**
gyógyszercsuknál.

Főraktár Komáromban: Kirchner M. gyógyszeres.
Kőrösi: Konrád Csoraj-Csorio gyógyszeres, Szent-
Elek: Graf Mihály.

Felhívás!

„HAZAI“ ált. biztosító részvénytársaság

által meghonosított

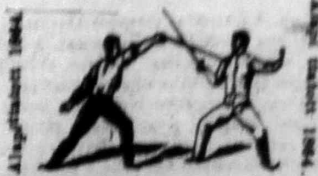
betörés elleni biztosítás

a beálló téli idők alatt kettős fontossággal bír, miért is a biztosító közönség szives figyelmébe ajánljuk ilyenmű biztosításoknak a legjutányosabb díjtételek és feltételek mellett való megkötését.

Balesetbiztosítás sorsolással!

Biztosítások felvételnek: a

„HAZAI“ általános biztosító részvénytársaság Nagy-kanizsai főügynökségénél.

Pacholek Károly

Első magyar kard-, sarkantyú és vívőfelszerelési gyár:

VIII. ker. Balassa-utca 5. sz.

Raktár és iroda: IV. ker., Korona-utca 4. az a Szervita-épülettel szemben.

Ajánlja saját gyártmány, a hadseregben előforduló összes tiszti stb. kard, sarkantyú, valamint gyermek-kardok és vívő felszerelést továbbá raktáron csakis eredeti olasz-vívő felszereléssel. Amennyi tiszti, legény-égi konyák stb. egyenruhásati cikkeket tartatnak.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Árjegyzék rendelésnél kérem megírni tiszti, katonai cikkeket vagy vívőfelszerelésről legyen. 318-5

Óvjuk lábainkat a nedvesség,
óvjuk lábainkat a hideg ellen!

A legtöbb bajnak a ferrás a gondozatlan láb.

Béleltessük cipőinket Hőgyes dr. korszakos találmányával, az

asbest-talpbetéttel.

Szállítja az

Első Magyar Asbest-áru gyár
BUDAPEST, VI., Sziv-utca.

Ár:

felnőtteknek 35-45 számig tucatonként 12 forint, páronként 1 forint 20 krajcár;

gyermeknek 20-34 számig tucatonként 6 forint, páronként 60 kr.

Kizárólagos elárúsítók N.-Kanizsán:

Weisz Izidor, Pollák József és Miltényi Sándor uraknál.

Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság magyar vonalainak Üzletigazgatósága Budapesten.

4621/P. sz.

A cs. kir. szab. déli vaspályatársaság magyar vonalain mentén levő fakereskedők felkéretnek, hogy pályafeltartási szűkségletünk fedezése céljából, az általuk szállítható mindennemű faneműekről szóló árjegyzékeiket 1897. évi december hó 15-éig a cs. kir. szab. déli vaspályatársaság Üzletigazgatóságához (Budapest, I. ker., Mészáros-utca, 17. szám, II. emelet, pályafeltartási osztály) benyújtani sziveskedjenek.

Megjegyeztetik, hogy az árjegyzék méter mértékben állítandó fel és hogy az egységárak franco déli vasuti állomás értendők.

Budapest, 1897. november 15-én.

336-1

Az Üzletigazgatóság.

Igen alkalmas az utazásokon. — Rövid használat után nélkülözhetlen.

Egyszerűségi hatóságok megvizsgálva.

(Bizonyítvány kelt Bécsben, 1887. júl. 8-4)

Kalodont ja

legjobb és legolcsóbb

Fogtisztító-szer

A száj kiüblítése csupán fog vagy szájvízzel nem elégséges a fogak tisztítására. Ehhez felette szükséges valamiféle fogtisztító-szer használata.

Mindenütt kapható.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment Capsici comp.

Ezen hírneves háziázer ellentáll az 185 megpróbáltatásnak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzölésként alkalmazták kézverőnyi, oszmai, tagazagatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment néven ismert, nem tilkos szer, hanem igazi egyszerű háziázer, melynek egy hártartásban nem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenként árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevizsgálás alkalmával igen óvatosan legyünk, mert több kisebbértékű utánzat van forgalomban. Mi nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter utójelzés nélkül mint sem valódi utatzen vizsga.

RICHTER F. AD. az írás, az. és kir. utvári szellem. RUDOLFTART.

Szerkesztőség:

Városház-épület, Fischek Fülöp
könyvtárhelyiségében.A szerkesztővel értekezni lehet naponta
kint d. n. 4-5 óra közt.Ide intézendő a lap szellemi részére
vonatköz minden költséggel. Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Kiadóhivatal:

Városház-épület; Fischek Fülöp
könyvtárhelyiségében.

KLÓPIKÉTESI ÁRAK:

Egész évre 12 korona (6 frt — kr)

Félévre 6 korona (3 frt — kr)

Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr)

Hirdetések jótárgyasnak számítanak

Bérmunkások leveleit csak ismert kasszából fogadjuk el.

Kémiratot nem adunk vissza.

Felelős szerkesztő:

SZALAY SÁNDOR.

Nyitólétszer postiszóra 10 kr.

Külföldieknek, valamint a hirdetéseknek vonatköz Fischek Fülöp
könyvtárhelyiségében intézendők.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Iskolafelavatási ünnepség.

Valóságos kulturális ünnepe volt Nagy-Kanizsa városának nov. 21-ikén. Ekkor avatták föl azt az új iskola-épületet, melyet a millenniumi diszközgyűlés határozata alapján a leánynevelés magas és nagyfontosságú céljaira állítottak föl.

Az ünnepség fényét és méltóságát nagyban emelte az, hogy megyénk lelkes és minden ízében hazafiás érzelmű és gondolkodású főispánja: dr. Jankovich László, gróf, továbbá a vármegyei közélet minden mozzanata iránt melegen érdeklődő alispánunk: Csertén Károly, és vármegyei népoktatásügyünk lánglelkű vezérpápostola: dr. Ruzsicska Kálmán, kir. tanácsos, tanfelügyelő szintén megjelentek és részt vettek az ünnepségnek minden mozzanatában.

Az iskola felavatása nem volt nagy keretbe tervezve, de a ki figyelemmel kísérte annak egyes mozzanatait, tapasztalhatta, hogy a részletek jól ható összhangjából magas erkölcsi színvonalon álló kulturális ünnep impozáns ereje sugárzott ki.

Isten és Haza eszménye ragyogták be ezt a kis keretben lefolyt ünnepséget. Ezek-

nek a szent eszményeknek hódító ereje lüktetett két kimagasló mozzanatában; és lehetetlen, hogy magasabb régiókba emelő hatásának hatalmát a jelen voltak mindegyike ne érezte volna; lehetetlen, hogy ezeknek a nagy és szent eszményeknek fényéből egy-egy sűrű melegítő sugár ne hatolt volna a fogékonylelkű leányövendékek belső világába is.

Az egyik eszménynek erejét érezte mindenki a templom szentelt falai között, a hálaadó istentisztelet alatt, mikor a szentegyház hatalmas boltíveit betöltő tömjénilattal hálafohász szállott a világegyetem urához a szerencsésen bevégzett munkáért. A másik eszménynek: a Hazának fénye pedig ott sugárzott szét magában a kultúra templomában, az ünnepi szónokok beszédeiből.

Nem közönséges, megszokott, alkalmi szónoklatok voltak azok, amik minden erősebb hatás nélkül surranak el a hallgatóság lelke mellett, hanem a Hazának, a hazaszeretethez valószínűségei. Egyszerűbb vagy fényesebb, mezben, de mindegyike a hazaszeretet lángjával járult a kulturális ünnepség oltárához.

Isten után első és legszentebb legyenn-

elöltettek az édes Haza neve! — mondta vármegyénk főispánja is és ezzel találóan jelölte meg a nevelésnek két leghatalmasabb eszményét: vezérlő szellemekül a kulturápostolok munkája elé.

Hisszük is, hogy kulturánknak ez új épületében az Istenhez emelő hit erejének növelése és megszilárdítása mellett a honleányi erények fejlesztésén fognak munkálkodni az arra hivatott tényezők. Hisszük, hogy nem követve az itt-ott szomorúan előtérbe nyomultrideg, merev, s a realizmusnak hódoló nevelési rendszert, itt az egész oktatás szellemét a hazaszeretet, a honleányi lelkesebb ereje fogja áthatni és vezérelni. Hisszük, hogy az oktatásban és az iskolai élet minden kínálkozó alkalmakor érvényesülni fog az a nemzeti szellem, melynek lelkes és odaadó ápolására — miként Vécsey Zsigmond polgármesterünk az igaz meggyőződés erejével hangsúlyozta — itt Nagy-Kanizsán, a magyarságnak egyik végvárában kiválóan nagy szükség van.

Örömmel és reménnyel tekint immár Nagy-Kanizsa város közönsége is nemzeti népnevelésünk új templomára. Örömmel, mert abban a kultúra oltárára helyezett áldozatainak külső eredményét látja, és

A „ZALA“ tárcája.

Uti-képek.

— A „ZALA“ eredeti tárcája —

Iria: . . .

II.

Hissen ez pompás utazás lesz!
Hárminchat órát tengeren, négy órát tengelyen!
Csupa akadály, mely kétszeresen teszi élvezhetővé célunkat!

Ti szegény szerencsésen utazó és semmiféle akadályokkal nem találkozó atyámfiai, hogy sajnálnak benneteket!

Husz lírába akidöntök meg a kocsisal és szívélyen bucsu után dőcögve indultunk meg, folytatón a tengerparton egész Anconán végig Jesi felé.

Egészen csudálatos város ez a Jesi.

Mint minden olasz város, hogy csúcán épült s falakkal van bekerítve, ami pedig a legkülönösebb, ezen falak békében megnyulva, számtalan szűk s magas házakká jögecsedtek.

Ezen házakalok belül másfél méter széles „kutyaszorító“ búzáknak hordják a „Via Garibaldi“ vagy „Via Vittore Emanuele“ neveket. (Máig se tudom, hogy az utiársakul mellénk szegődött három kispap miért is nézett olyan mérgeesen ezen utcákat jelző táblákra!)

Találkoztunk két paradéba bujtatott háromszögletes kalapu „carabinierivel“ (rendőrfélék az-

istenadták) akik a jelenben csak arra valóak, hogy az indóháznál érkező vonatokat „ellenőrizsék“, fényes uniformisukban tűntessenek, mert szentül meg vagyok győződve, hogy ez a barba képi csinos „carabinieri“ patyolatférségű keztyűvel a világot se fogna meg holmi olasz csirkefogót.

Utódaik ezek annak a híres gárdának, mely a banditákat fogdosta össze az Abruzzókban, s elődeik tradícióját hiven őrzik, amennyiben kisebb csirkefogóval ők szóba se állnának.

Nagy vadakra vadásznak ők!

Miután az o'asz kapzságával már megismerkedtünk, láradtan s kimerülve dőlünk az olasz vasutak szörnyen primitív s piszkos kocsijának támlájára, azon boldogító öntudatban, hogy most már végre igazi nyomon haladunk, mely (ha az Isten is úgy akarja) Rómába vezet bennünket.

„In vettura“!

Sűrű ajtócsapkodások, zivajg, ének, harmonika, fütty, — szóval a hangzavar olyan rémséges akkordja keletkezik, hogy az ember feje csak úgy dagad belé.

Mellettem például egy süket talján ül, kinek igen fontos dolgot mesélhet szomszédja, ő pedig olyan szomorúan bólogat rá, pedig pajtása már vérsere beszélte szeméit.

Néhány rángatás előre, majd pedig visszafelé, masinánk boszusan dörmög s rekedten sípol.

(Nem tud indétányi.)

A másod-kalauz (hivatalos kifejezés) a gépből kiszoruló gőzben csibét forráz (hja, hosszú az ut, okos ember segít magán) s mikor már jól meg-

forogta csibéjét a kiáramló gőzben: mosolygó arcával ugrik fel a lépcsőre s az egész utazó publicum habotája kísérő hangos

„partenza...a...“-ját.

Hogarth! Hogarth! Hol vagy?

. . .

. . .

Nem is igaz, hogy mi megyünk.
Apró dombok tele szürke olajfakkal; szőlőfakkal telearkott földek ugy futnak felénk!

Aztán azok a kisvizű hegyipatakok szinte figyelmeztetnek az utánuk rohanó hegyekre.

Es előbb még távolból kékül Abruzzók is ide-szaladtak.

Felhőfátyol van mindegyik fejen.

Vajjon kit gyászolhatnak?

Van köztük meredek, csonka, fűrészhátú; hányféle színű szalkatömb képezi nyakéküket!

Es még bujdosít is játszanak velünk. Haj pedig nehéz kibujni egy hegynek.

Es mégis, — ez a lehasadt granitömb hogy eltakarja a nálánál százezerszerre nagyobb sziklát!

Vagy talán az ember olyan végtelen parányi, hogy téged, föllegekkel enyelgő komor sziklacsom el bír takarni ez a csipetnyi kétemeletes nagyságu sziklatörmelék?

Értelek már.

Hisz az örök igazságot is, de hányszor takarja el egy parányi előítélet, mely te beoned előszódk, ember!

Es mennyivel parányibb vagy a parányi elő-

Legujabb!

Utolsó ujdonság!

Legujabb!

Zseb Cinématographe!

Egy darab ára 1 korona.

ALT és BÓHM N.-Kanizsa.

Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

reménnyel, mert hiszi, hogy ebben a szép épületben — miként dr. *Ruzsicska* Kálmán tanfelügyelőnk mondotta — eszményeket fognak ápolni; és mert hiszi, hogy *Eperjessy* Sándor iskolaszéki elnökünk szavai szerint: a magasztos tanítói hivatás buzgó betöltésének színhelye lesz, és ahogy dr. *Bartha* Gyula, az intézet igazgatója mondta: az erénynek és tudománynak lesz szentelve.

És így biztosan reméli Nagy-Kanizsa város közönsége, hogy az az áldozat, melyet a nemzet ezeréves létének emlékére hatalmas kultur-alkotásul létesített, folyton növekvő erőforrása lesz a második ezerév erkölcsi és szellemi haladásának, itt városunk falai között.

Mindazok, akik ennek az új épületnek létesítésén fáradoztak, az eddigienél is hatalmasabb haladás kibontakozásának egyengették a talajt, és valóban megérdemlik mindnyájunk elismerését. De minden fényes elismerésnél ragyogóbb jutalmuk a jól végzett munka tudata lehet.

Buzgalmuk, áldozatkészségük eredménye immár ünnepiesen is fölvetva, szent csarnokává lett a magyar nemzeti leánynevelés magasztos céljainak.

A felavatási ünnepségről tudósítónk a következőkben számol be:

A községi polgári és elemi-leányiskola felavatása.

Azok a nemzeti-löbögők, mik szeretett királyunk névnapján (nov. 19-ikén) városunk köz- és magánépületeit díszítették, november 20-ikán és 21-ikén is ott lengtek a tetőkön, hirdetve, hogy Nagy-Kanizsa város közönsége tovább ünnepel. Ünnepé avatta a két utóbbi napot is az, hogy vármegyénk főispánja, dr. *Jankovich* László gróf

léletnél, ha azt az örök igaz ágért való keresésben nem vagy képes leküzdeni!

Egészséges képtől kalauzunk erőteljes hangon kiáltja Foligno nevével, s a hegyek mögé bujó nap vörös korongja eszembe juttatja azt a hatalmas meteor, mely 1503. esztendőben a város egyik klastromába esett, s szülőkei lett Rafael egyik remekének, a folignói madonnának.

Spoletot már a homályban látjuk csak; s cukorsüvegű hegy tetején szűk, magas egybeépített házaival a sötét háttérből felejtetlen szépen domborodik ki.

Az irigy este eltakar mindent előttem Figyelmem, mely egészen ideális spherában mozog az isteni természet e kaleidoszkopjában, — a nagy sebességgel haladó asztmás gőzgépre terelődik, s e lázas sietség, az emberi praktikus gondolatnak e szörny alkotása isavanyítja ke délyemet.

Ebben a világban, ahol az ember versenyre akar kelni a természet erejével;

ebben a világban, melyben a tűzet, vizet az „isteni szikrát” bilincsekbe verni igyekszik, hogy praktikus találmányaival idegességét fokozza;

ebben a világban „mondom, az embernek de rögtön a gyomra jut eszébe.

Kenyer és még százmilliószorta a kenyér! Elő tehát a paktáskával.

Most már profán, de szükséges dolgokat csinálunk. A modern s praktikus ember rutinja szerint igyezzünk gyomrunkat megtölteni — fájdalom azzal a savanyú és nyakatekert logikával, hogy:

„az ideálizmussal nem tehet jóllakni.”

Vonatunk áttató kelepölése mellett jóidegő szivaromból nagy flutkarikákat fujok.

körünkbe érkezett. Városunk polgármestere: *Vécsey* Zsigmond, személyesen hívta meg szerelt főispánunkat, továbbá *Coertán* Károly alispánunkat és dr. *Ruzsicska* Kálmán kir. tanfelügyelőnk, hogy szerencsésültesse megjelenségükkel a községi polgári és elemi-leányiskola új épületének felavatási ünnepsége alkalmával Nagy-Kanizsa város közönségét. — Vármegyénk vezetői faktori a meghívást elfogadták, az ünnepség minden mozzanatában részt vettek s ezzel annak nagyobb fényt és méltóságot adtak.

Az ünnepség három mozzanattal állott.

I. A hálaadó isteni-tisztelet.

November 21-én reggel félkilencor a polgári és elemi leányiskola növendékei a tantszületet vezetés mellett a szentferencrendiek plébániatemplomába vonultak és a szentélyben helyezkedtek el.

Utánuk nemsokára megérkezett dr. *Jankovich* László gróf főispán, *Coertán* Károly alispán, dr. *Ruzsicska* Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelő, kísérték őket *Vécsey* Zsigmond polgármester, *Eperjessy* Sándor, iskolaszéki elnök és a városi hatóság és iskolaszék több tagja s elfoglalták a számukra fentartott padokat. A templom padosorait a meghívottak és érdeklődők, díszes közönsége töltötte be.

A hálaadó isteni-tisztelet pontban félkilencor kezdődött. A misét *Weber* Vince, szentferencrendi házfőnök, adminisztrátor végezte *Horodh* Honor és *Takács* Menyhért káplánok segédlete mellett. Misa alatt *Musza* Károly h. kántor és neje szép énekekkel emelték az ahitatot.

Az is-entisztelet egy óralolyásit tartott.

Innen egyenesen a polgári fiu iskola rajztermébe vonult a közönség. Itt folyt le a felavatási ünnepség második mozzanata.

II. A felavatás.

A polgári fiu-iskola nagy-rajzterme majdnem zsúfolásig megtelt közönséggel, úgy, hogy a kissé izgalmasan folyó rendezkedés közben a a más tanítványok megjelent növendékeit föl is szólították távozásra; ami azonban kissé fölösleges volt s csakis a rendezési szokatlanaságnak tudható be.

A felavatás körül-belül tíz óraker kezdődött meg.

Dr. *Jankovich* László gróf főispán elfoglalta helyét a pódiumon; jobbjára *Coertán* Károly alispán, baljára dr. *Ruzsicska* Kálmán tanfelügyelő ült.

Eközben gondolataim visszazállnak a multba, s az elmúlt évszázadok művészi eseményei közt kalandoznak.

Hisz a nagy cinquecento nevével szorosán egybefüggő első stációt már láttam.

Folignot, amely Folignónak egyik csendes részében komor falak zárták el a sok szép reményt vesztett apácák elől a világot.

És egy napon szokatan jel tűnik fel az egyboltozatban.

Összesül ennek a kis olasz városnak apraja, nagyja, akadnak, kik e jeltől háborút, dögvést jósolnak.

A zaklatott szívű, a vallásban megnyugvást kereső apácák csöndes esti ájtatosságukat végzik, mítsen tudva az őket környező veszélyről.

Az a nagy s fényes meteor szétpukkad s izzó sugár-ívet irván le, a zárda templomára esik.

Sisterege s rombolva esik az apácák közé... Urbinóból pedig egy ideális ifjú kel utra, 18 éves és első utjában már oly fényt áraszt maga körül, hogy a világ nagy dolgokat remél tőle.

Ez a két meteor találkozik.

A folignói apáca-fejedelemű, különös égi jelet lát abban, hogy a lezuhán meteor senkiben kárt nem tett, s háláérzettel eltelve, sívérét, a nagy maecenas II. Gyula pápa akkori utkárá, *Sigismoud* Contit, hívja, hogy egy e ökelő művészettel fogadalmi képet festessen.

Igy született meg azután Rafael egyik remeke: a „Folignói madonna.”

Ti-!-litéletes folignóiak!

Ez a meteor nem jelentett sem dögvést, sem háborút, hanem Rafael nevével hozott kapcsolatba benneteket, hirt, s dicsőséget adott nektek!

Az urbinói meteor pedig rövid pályáján elérhetetlen fényt utaz meg s mérhetlen irt hagy maga után!...

(Folytatás következők.)

Egyszerre ünnepies csend lett a teremben és az elnök főispán megnyitotta a felavatási ünnepélyt, mire a polgári leányiskola növendékei *Sauer* Mihály tanár vezetése mellett élénkeltek a Hymnust, mit az egész közönség álva hallgatott meg.

Az ének elhangzása után felállott *Vécsey* Zsigmond polgármester, és nagyon szép, tartalmas beszédben méltatta a város közönségének nemese áldozatkészségét, melylyel az új iskolaépületet ugyszólván a semmiből, minden segítség nélkül léti tette. Vázolta röviden az iskola történetét, azután magas lendülettel szólt arról a nagy és magasztos hivatásról, mely ez épületben a tanügy apostolaira vár, hangsúlyozta különösen, hogy az temploma legyen a nemzeti nevelésnek, a honleányi erények fejlesztésének. Végül ünnepiesek átadta azt az iskolaszék elnökének: *Eperjessy* Sándornak, kérve az iskolaszéket, hogy azt a kultur-feladat magasztalan tartsa mindenkoron.

A meggyőző erővel mondott beszédet lelkes eljenzés követte, melynek lecsillapulta után a főispán intézett magvas és igazi haszaszeretettől áthatott beszédet a közönséghez. Végül a leány-növendékekhez fordult s buzdította őket, hogy Isten után első és legsz-ntebb legyen előttük a haza.

A lelkes eljenzéssel fogadott és jóleső keresetlenséggel elmondott beszéd után dr. *Ruzsicska* Kálmán tanfelügyelő kelt föl és a következő magas száryalású beszédet mondta el nagy szónoki lendülettel:

Méltóságos Főispán Ur!

Mélyen tisztelt ünneplő közönség!

Örömteljes szívvel veszem ki a magam részét Nagy-Kanizsa város mai társadalmi ünnepeinek azon alkalmából, hogy ezen dí-zes s az oktatás minden igényének megfelelő pompás épület átadatik rendelkezésükre.

Mint e vármegye királyi tanfelügyelője, közel tizennyév óta, napról-napra tanuja vagyok, Nagy-Kanizsa város újabb és újabb áldozatkészségének. — Ámde midőn az oktatástygy oly sokféle ágazatának fejlesztése közben, szerető lelkenek összes gondjaival, leányoktatásának szervezése s a benne rejlő eszmének külsőleg is méltó megjelenítése felé törekszik: engedje meg a mélyen tisztelt ünneplő közönség, hogy nemcsak mint tanfelügyelő, de mint magyar ember is, forró hálmat fejezzem ki Nagy-Kanizsa város hatóságának, iskolaszékének és társadalmának.

Mert ha áldhatja végzetét, ki magyar hölgynek született: áldott legyen minden szív, mely a maga lelkesedésének hitével a munka és izzadás filléreivel idehozott egy-egy porszemét a honleányi erények templomához.

Rousseau egy egész rendszert egy mondatba foglalva, arra biztat, hogy tegyék erőssé a gyermeket s jó fog az lenni.

Igen! De az Ő nemzete fölő nem nehezedett egész tömkelege a faji és földrajzi veszélyeknek. A mi leányainknak nemcsak erőseknek, jóknak, de első sorban magyaroknak kell lenniök.

A mi leányainknak itt e határszéli iskolában mindennap hallaniok és érezniök kell, hogy e hazát nemcsak férfi vitézség, de vitéz nemzedéket nevelő magyar anyák őrizték meg számunkra.

A magyar történelem egeről a hős, szent, hű és önfeláldozó honleányoknak száz és száz fényes csillaga ragyog le reánk.

Az iskola hivatása: e ragyogó fényből egy meleg sugarat megtermékenyíteni a fogékony, ártatlan gyermek szívben.

Az iskola hivatása: felkelteni lelkük-

ben az első sejtelmét arról, hogy eszmények nélkül nincs az életnek becsé, nincs a szeretetnek áldása, nincs a nagy elhatározásoknak ereje, a családnak boldogsága.

Az iskola hivatása: letenni az első szegletkövet a nő egyéni és társadalmi rendeltetéséhez, hogy majd egykor az erkölcsi világrendben neki szánt helyen ne ingadozzék gyámoltalanul, hanem találja meg önmagában egy nemes életboldogság támogatását.

Szívem mélyéből meg vagyok én arról győződve, hogy Nagy-Kanizsa város hatóságának és iskolaszékének eddigi lelkes buzgalma a gyermeki sorsán odaadással csüggő szülők és a pályájukat szerető tantestület együttes munkája mindenkor oly szellemet fog ápolni ezen falak közt, hogy minden növendék ki egykor elhagyja ezen intézet küszöbét, szívébe vésvé viszi vele az élet nagy iskolájába a költő megható intelmét a Magyar hölgyhöz:

Howy egy gyűrűvé forrjon
Árpádnak nemzete,
S e szép arany gyűrűben
A gyémánt gyöngye — te!

... S lesz a nagykanizsai polgári leányiskola egyik hatalmas vérvára a magyar kultúrának; élő-jelképe a magyar állameszme diadalának s örök dicsősége Nagy-Kanizsa város hazafias erényeinek!

A tanfelügyelő nagy hatást keltett szónoklata után Eperjess Sándor iskolaszéki elnök állott föl és az ő minden szertartásosságot kerülő és modorával, egyszerű, de mélyen átgondolt szép beszédben fejezte ki, hogy a város polgármestere által neki, illetőleg az iskolaszéknek, mint I. fokú hatóságnak átadott iskola-épületet átveszi, s igéri, hogy azt földadata színvonalán ügyekeznek tartani. Egyuttal kérte a felsőbb hatóságok faktort is, hogy az iskola székét hivatásának betöltésében jóakarólag támogani sziveskedjenek.

Az utolsó ünnepi szónok dr. Bartha Gyula, az intézet igazgatója volt, ki meghatáratlanul mondott köszönetet a tanítótestület és az intézet növendékei nevében mindazoknak, kik az új iskola-épület létesítését (hozsú vajudas után) a megvalósulás stadiumába juttatták. Kimagasló pont volt beszédjének az a része, melyben hang súlyozta, hogy ennek az új épületnek homlokzatán szellem-betűkké kell ragyognia a vezér eszmének: „az erénynek és tudományak.”

Beszéde után a növendékek élénkeltek a Szózatot, mit a közönség állva hallgatott végig. Ezrel a felavatás bevégeződött.

Utána az új épületet tekintették meg s örömmel konstatálták, hogy az minden tekintetben megfelel a modern követelményeknek.

III. A társasbéd.

Az ünnepélyt a Szarvas száhoda nagyeremben társasbéd követte, melyen körülbelül százan vettek részt. Pohárköszöntőket mondtak: gróf Jankovich László dr. főispán; a király és királyné; Varga Lajos; Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi minisztere, ki Vécsey Zsigmond polgármester indítványára táviratilag is üdvözlöttek Nagy-Kanizsa város közönsége nevében; Vécsey Zsigmond; gróf Jankovich László főispánra; gróf Jankovich László; a város közönségére; Eperjess Sándor; a megye első tisztviselőjére; Csertán Károly alispánra; Bartha Gyula dr.; Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos tanfelügyelőre; dr. Ruzsicska Kálmán; a hölgyekre és Eperjess Sándor isk. széki elnökre; Csertán Károly alispán; Tóth László törvényszéki elnökre; Nih Norbert provinciális; Vécsey Zsigmond polgármesterre; Mikóss Géza táblabíró; Csertán Károly alispánra; Hoffmann Mór; a főgymnasium jelenlevő tagjaira; Kiss Ernő dr. és Kalcócs Leora; Simon Gábor; Deák Péter főkapitányra. Nagy hatást keltett: ifj. Hegedűs László földművelőnek, a VII. ker. képviselőjének felköszöntője, ki gróf Jankovich

László főispánra írté poharát, mint a megye összes lakóinak jóakarójára s védelmezőjére Gróf Jankovich László főispán meghatva az előtte szóló szívből jött meglehangu felköszöntéséről, e város polgárait s különösen ifj. Hegedűs Lászlót éllette.

Politikai szemle.

Belföld.

November 24

Goluchowszky gróf exposséja nemcsak nálunk tett kitűnő hatást, kiérdemelve a delegáció elismerését és köszönetét, hanem a külföldi sajtó is nagy meglepéssel fogadta és meleg elismeréssel nyilatkozik róla; francia orosz és német lapok egyaránt kiemelik ez exposséján azon irányát, mely a külfölddel való kitűnő viszonyi tárgyvalán, s beke kilátásait megszilárdítja. — A „Journal” azt írja, hogy a külügyminiszter nyilatkozatai teljesen kielégítőek. A Gaulois fontosaknak tartja az Oroszországgal való egyetértésre, a tengerentúli államok versényére a Franciaországgal való viszonyra vonatkozó részeket. A Figaro szkeptikusan fogadja azt a kijelentést, hogy Oroszország és Ausztria-Magyarország között nincs szétváló törekvés. A bérlini Börsenzeitung így ír: „Nagy fontosságot tulajdonít egész helyesen, Goluchow szky gróf az Oroszországgal való megegyezésnek. Kétségtelen, hogy az Ausztria-Magyarország és Oroszország közti viszony legújabb alakulása az állandó nyugtalanság egyik momentumát szüntette meg. A „Post” kiemeli, hogy a béke minden barátjánál, ép oly élénk meglepédest keltett az Oroszországgal való barátságos viszony hangsúlyozása, mint az a kijelentés, hogy Ausztria-Magyarország politikájának alapkövet a hármasszövetség alkotja. — A pétervári „Novos” így ír az exposséről: Osztrák-magyar miniszter régóta beszélt oly őszintén és oly meggyőződéssel, mint Goluchowszky gróf. Örömmel konstatáljuk, hogy e ritka tulajdonságok az osztrák-magyar külügyi miniszter beszédeben egyenes következményei az Ausztria-Magyarország és Oroszország között létrejött szilárd és barátságos viszonyoknak. Ausztria-Magyarország egyrészt a hármasszövetségre, másrészt az Oroszországgal kötött megállapodásra támaszkodik, a mely a Balkán-félsziget népeinek ügyeibe való beavatkozást teljesen kizárja és ezért nyíltabban és nagyobb meggyőződéssel, mint valaha beszélhet az európai béke szilárdosáról.

Külföld.

Görögország helyzete.

Athenből írják november 20-áról.

Zaim miniszterelnök a kamarában kifejezte azt a reményt, hogy a végleges békeszerződésről szóló törvényjavaslatot nyolc napon belül a ház elé terjesztheti; a pénzügyi ellenőrzésről szóló törvényjavaslatot dec. hó első napján nyújtja be. A miniszterelnök azt kívánja, hogy a munkálatozat a tárgyalások befejezéséig elhalasztszák. Élték vita fejlődött ki azon indítvány felett, hogy a hadi események megvizsgálására bizottságot küldjenek ki. Delyannis kijelentte, hogy beleegyezik a bizottság kiküldésébe oly célból, hogy megtudják, ki felelős a háborúért, mily intézkedések telettek és mily módon folyt le. A kormány semleges magatartás: tanusai. Smolenski tábornok a vita folyamán kijelenti, hogy a háborút improvizálták és az előkészületek sajnálatosan módon hiányosak voltak. Becsületszavára állítja, hogy első sorban György király kívánja a háború okozóinak megbüntetését. Azok a képviselők, a kik az indítványokat a bizottság elé terjesztették, beleegyezőleg nyilatkoztak, a nélkül azonban, hogy a jelenlegi minisztérium iránt rosszszalásukat fejezték volna ki. A kamara elhatározta, hogy ez indítványok felett való tanácskozásokat elhalasztja.

A bolgár fejedelem nyilatkozatai.

A P. L. írja, hogy a mikor a bolgár képviselő a trónbeszédre való válaszfeliratot a fejedelemnek átnyújtották, Ferdinánd fejedelem több oly nyilatkozatot tett, melyek Bulgária belső viszonyait élénken jellemzik. Egy csoportban álló képviselő

a I. fejedelem állítólag így szólított meg: „Ti engem teljesen jogtalanul tesztek felelőssé kormányom cselekedeteiért, mikor ez a kormány még arra sem képes, hogy személyemet a legméltatlanabb támadásoktól megóvja. Más képviselőkhöz így szólt a fejedelem: „Ugy halom, hogy vannak köztetek, a kik vádolnak, hogy megzavargodás céljából jöttem az országba. Ha ezt komolyan hiszitek, mondjátok meg nekem. Ez esetben kézzel vagyok az országot azonnal elhagyni.”

Gyorgyevics és a radikálisok.

A radikális párt Szerbiában tökéletesen legazdátkodott és midőn elvesztette a király bizalmát, egyuttal elvesztette a népet is támaszát. A nép adógarasával ép oly könnyelműen és menthetlenül bízta, mint ifjú királyának bizalmával, csak hogy míg az előbbit végleg megtartotta magának és a saját céljaira fordította, az utóbbit nem tudta igazolni és állandóvá tenni.

A kormányt ilyen körülmények közt vette át Gyorgyevics, volt konstantinápolyi követ, és a szerbiai radikálispart tudja, mit foglal magában az erők az államférfiuna programja és mit jelent ennek a miniszterelnöknek a vas marka. A radikális mámorral nagy takarítást kell végeznie a miniszterelnöknek és a népet fel kell világosítani, hogy már elég volt a csalás, melyet a nép legszentebb érzelmeivel üztek; elég volt az igazság, mely emberölésre, és gyilkolásra, erőszakra és kegyetlenkedésre vezetett; elég volt a hivatalos hatalommal való visszaélés és a közpénzek lelkiismeretlen elidegenítése és elfecsérelése; rendezett viszonyoknak kell helyet foglalniok, az élet- és vagyonbiztonságot helyre kell állítani, az állam pénzügyeit rendezni kell, az alkotmányt revidálni kell, a korona tekintélyét és becülését helyre kell állítani.

Gyorgyevics miniszterelnök, aki e feladatokat maga elé tűzte, nem ismer kíméletet; a maga elé tűzött célt ölyton szeme előtt tartja és vas követküzességgel követi, az akadályokat erős kézzel eltávolítja, az ellenzőket kímélet nélkül eltapossa. Ezt igen jó tudja a radikális párt, tökéletesen lefogta a helyzete és tudja, hogy most tudomására jut a népek, mint szípolozzák ki az országot ezek az állítólagos népboldogítók és mint vitték a romlás szélére.

Az ellenük emelt vádakra a radikálisok nem találnak feleletet, de találnak rágalmozó és bűnös akcióit, melynek célja a korona fényét elhomályosítani és a nép előtt diszkreditálni. A lehghetlenebb dolgokat beszélnek el a népek és a külföldiek Sándor király és Milán magán életéről orgiákról és összeesküvésekről beszélnek s úgy mutatják be a dinasztiait a népek, mintha az lenne egyedüli és legnagyobb ellensége a szerb népek, melynek egyebb gondja sincs, mint a királyi kedvtelések számára a pénz előteremtenei.

A Sándor királyról és Milánról terjesztett híresztelésekhez rosszsziszemű oldalról legjobban egy rágalom lépett. Azt mondják, Milán másodikszor akar nőülenni, e célból a belgrádi konak mellett egy házat vett s azt Schott nevű szolgájára íratta s e házban fogja elhelyezni jendőöböljét, aki egy konstantinápolyi elvált nő. Ebből az egész históriából egy szó sem igaz, ezis, mint a többi hasonló, a féktelen radikálisok való fantáziájából ered. Schott 14 év óta nincs Milán szolgálatában, Milán nem lakik Belgrádban, hanem állandóan Nisben van; a szóban levő házat egy most alakították át gyár. A józanok ismerik a radikálisok ez üzemelt és nem hisznek nekik többet, a könnyen hívőket pedig a miniszterelnök dolga lesz hisz-kenyességük rossz következményeitől megóvni.

Gyorgyevics miniszterelnökkel új irány, józan és erélyes politika inauguráltatót: kérihetetlen szigor a rendtelenséggel szemben az országban, és barátságos viszonytárs Európá minden államával. A radikalizmus mind a két irányt gyűlöli. Milán lemondott és szabad teret engedett a radikálisoknak: mutassák meg, mit tudnak. Tönrre tettek az országot, a viszonyt a szomszéd államokkal megmérgezték. Szerbia viszonyát Ausztria-Magyarországhoz megzavarták, mert csak a zavarosban tudnak halászni és ellopják a fogyasztási adókat, mert felelőssé tehetők az zilált pénzügyekért az előbbeni kormányok és a dinasztiait.

De sem a mostani, sem a volt király nem tudta nyugodtan nézni, mint marcangolják föl,

mint zsebelik és fosztják ki a virágzó Szerbiát tulajdon mai. Milán király kötelességét teljesítette, mint a király atya és tanácsadója, midőn fiának a radikálisok kezéből a kormányt kiűnti, s az országának odakiáltani segített: „Látjátok, hova vezettek benneteket a radikálisok, most megint én foglak benneteket vezetni!”

Györgyevics miniszterelnök birja Szerbia és az egész európai areopág rokonszenveit, melyet rögtön megnyert, midőn kijelentette, hogy rendet akar teremteni. Mindenki, aki szívén viseli Szerbia jólétét, őszintén és örömmel üdvözlöi a szerb miniszterelnököt és általános a kívánság, amely kormányra lépett óta kísérője, hogy a lesújtó ökök ne legyen selyemkeztűbe bujtatva, hogy alaposan végezen azzal a fajzattal és — gyorsan.

Tollfuttában.

Városunk fiatal, fáradhatatlan polgármestere: *Vécsey Zsigmond*, nemes ambícióval, rendkívüli nagy és kitartó ügyszeretettel gondolkodik, tervez, verejtekézik városunk érdekében.

Éppenséggel nem lesz csoda, ha gondoktól izzó fején a fekete fűrtök között idő-előtt megjelennek azok a szép, de mégis csak enyészetet jelző fehér szálak.

Az idén talán maga is érezte, hogy egy kis pihenőre van szüksége. A szokásos nyaralás lukszusába azonban nem bocsátkozott, hanem október elején a polgármesteri öszülés elől elment néhány hétre őszelni Nagy-Becskekre, az ő szülővárosába. Ott mégis csak több melegség van, különösen így őszön, a költségvetési tárgyalás idején.

Ott azután, a levegő és az emberi szívek délszaki vidéken valami édes nyugalom simult az ő szívére is. Mintha csak az arabusok mennyországának Tuba-faja árnyékolta volna őt be édes álomba ringató dallamokat csilingáló leveleivel; mámoros álom borult fáradt szempilláira.

Allah nagy és hatalmas és Mohamed az ő profétája. Allah megnyitja a jövődőt azoknak szemei előtt, akik lezárt szempillákkal is hisznek benne és látják az ő fényességét arculatját.

A mi polgármesterünk előtt is megnyitja a jövődőt közelben, távolban.

Nagy-Kanizsán eloszlott a villamos sötétség és mindeneiket átható fényben ragyogott fölőtte a csendesen ringó levegő-oszlop. Még az emberi agyakat és szíveket is áthatotta a világosság. Mintha a városház előtti korzón a sétáló alakok mind merő katodaugarak reflex-fényében járta keltek volna.

Nagyon szép, nagyon kedves látvány volt az a sok átsugárzott agy és szív!

Nők és férfiak keresetlen imbolgyással lejtettek tova.

Hogyan? Hát ezek ilyen kitűnően megtanultak járni a városházi téglákon? Még csak meg sem botlanak!

Hej mégis csak jó az a teljes világosság!

Valami csintalan nagybecskerei légy odaröppent polgármesterünk homlokára, megcirókallta. Fölríadt.

Az álmokép még ott rezgett egy ideig lelkében. Egyszerre csak belső zsebébe nyult s egy iratcsomót vett elő gyorsan.

A városház kiálló tégláiról — amik álmában olyan szeliden viselkedtek a korzói sétálók irányában — észbe juttatták, hogy mielőtt őszelni ment, *Sartory Oszkár* cement-gyáros egy ajánlatot nyújtott be hozzá. Ez az ajánlat éppen a

városközi gyalogjárónak valami szilárdabb és tartósabb cementfajta kőkocka-burkolattal való bevonására vonatkozott.

Megtalálta, félretette rögtön, hogy majd szabad-sága alatt tanulmányozni fogja, mert a közönséges aszfalt burkolat nem tartotta maga sem a legpraktikusabbnak.

Hiába! A polgármesteri gondok Nagy-Becske-reen is csak megárnýekozták agyát tervezgetésekkel.

Ez alatt Nagy Kanizsán *Flosszer István* városi mérnök egyszer nagy titkosan sugott valamit *Lengyel Lajos* helyettes-polgármesternek.

Lengyel az ő nyugalmas, szelíd szemével ránézett *Flosszerra*, egyet szippantott a virzsiniáján és mosolygó képpel azt mondta:

— Jól van Pista bácsi, hát lepjük meg!

Egyszer aztán sőt, ködös alkonyaton réngeteg üst-óriásokat vonsoztak a városház elé. Azok a tűz raktak; teletümték szurokkal; lorralták, keverték a borzalmas olvasztmányt, mintha csak *Dante* Poklának egy részletével akarnak volna ijesztgetni azokat a hitetleneket, akik tagadják Nagy-Kanizsa hatalma fejlődését.

A korzói sétálók nagy csoportokban álltak meg bámulni a pokoli munkát.

Mind az kérdezték:

— Hát csakugyan lesz sima burkolat?

A városházi urak hamiskásan mosolyogtak.

— Igen, igen. Meglepjük a polgármester urat.

— Igen a kőkocka-burkolat mégis csak sokkal praktikusabb és modernebb! — mondta Nagy-Becskeken a mi polgármesterünk, amint izzó fejét fölemelte a magával vitt irathalmazról.

Ámde a nagykanizsai polgármesternek mindig készen kell lenni a meglepetésekre.

Mit őrszeléséből hazaérkezett, már ott feküdt előtte ragyás képével a meglepetés: a járda-burkolat, hamisítatlan szurokból.

Es talán még ez volt a legkellemesebb meglepetés.

Egyebekben a nagybecskerei álom, csak álom maradt.

H I R E K.

— **Tanfölgylelői látogatás.** Az új leányiskola felavatása alkalmából dr. *Ruzsicska Kálmán* kir. tanácsos, megyénk kir. tanfölgylelője néhány napig városunkban idözvé, meglátogatta a polgári fiu- és leányiskola minden osztályát, továbbá az izr. polg. és elemi iskolát. Az egyes osztályokban hosszabb időt töltött; az eddig végezett tananyag köréből a növendékekhez kérdéseket intézett s végül a rövid időn át elért eredmény fölött meglegedését fejezte ki.

— **Athelyezések.** A vallás és közoktatásiügyi miniszter *Urhegyi János* alsó leendő állami polgári iskolai rendes tanító eddigi minőségében a nagybecskerei állami polgári és felsőzerekeskedelmi iskolához helyezte át. — Az igazságügyminiszter *Biró Lajos* zalazergyezi kir. törvénzéki aljegyzőt a veszprémi kir. járásbírószékhez helyezte át.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásiügyi miniszter *Gross Samu* okl. polgári iskolai tanítót az alsóleendő állami polgári iskolához a XI. fizetési osztály 3-ik fokozatába segédtanárra nevezte ki.

— **Az Irodalmi Kör felolvasása.** A nagykanizsai Irodalmi és Művészeti Kör harmadik felolvasási délutánja november 21-én volt, mely alkalommal a közönség majdnem zszufoláig megtöltötte a városház nagytermét. Érdeklőségét és jelentőségét nagyon emelte az, hogy azon dr. *Jankovich László* gróf, *Cserbán Károly* alispán, dr. *Ruzsicska Kálmán* tanfölgylelő is megjelentek és kitüntető tetszéssel hallgatták végig a műsort. A műsor *Darás Vilma* és *Darás Tinka* kisasszonyok zongorajátékával kezdődött. Négykezes magyar darabokat játszottak hatásos változatokban, gyujtó tűzzel és brillians dilettánsi tehnikával. A közönség zajosan tapsolta őket és a szünni nem akaró ujrázásra még egyszer fel kellett lépniök a podiumra, hogy ráadásul ismételten gyönyörködtessék a közönséget. — Utánuk dr. *Neumann Ede* főrabbi ült a felolvasó asztalhoz és „A huszadik század küszöbén” címmel nagy és mély tanulmányra valló, legnagyobb részben social-filozofiai munkáját olvasta föl. A körülbelül egy óráig tartó felolvasást mindvégig érdeklődő csendben hallgatta meg a nagyobb részt hölgyekből álló közönség s végül a jeles felolvasót zajosan megtapsolta. — Záradékal az irodalmi kör dalos kara énekelt magyar népdal egyveleget *Csolosz Jenő* karnagy vezetésével. Ezt a közönségszintén lelkesen megénekezte. — A felolvasási délutánok közül eddig ennek volt legnagyobb közönsége.

— **A Casino thea-estéje.** A Casino első estélyének, mely szombaton tartott, igen egyszerű, de annal kedveltebb műsora volt. A vendégek érkezése, szíveljes fogadtatása a rendezőség részéről, bevezetés a lényesen világított díszterembe, tánc teljes hévvel szünóraig, szünóra után a tánc folytatása még fokozottabb hévvel egész hajnalig. Ezzel a táncolók teljesen beérhettek, a nem táncosok pedig nyugodtan gyönyörködhettek a szép táncosokban, kiknek egyike másikra most először tünt fel nálunk a sima parketten. Az estélyen megjelentek: *Bethheim Rezsőné*, *Blumenschein Vilmosné*, dr. *Blau Simonné*, dr. *Engel Sándorné*, *Grünhut Henrikné*, *Halphen Mórné*, *Halphen Teréz*, *Heimler Józsefné*, *Kaszt Jakabné*, *Kohn Emilné*, *Ledofsky Arminné*, *Ledofsky Mari*, *Milhofer Odönné*, *Milhofer Hedvig* és *Margit Neu Lajosné*, dr. *Neumann Edéné*, *Oesterreicher Benőné*, *Oesterreicher Leonie*, *Rosenberg Richárdné*, *Samuely Henrikné*, *Samuely Olga*, dr. *Schwarz Adolfné*, *Sauer Edéné*, *Sauer Adel*, *Sonnenberg Flóra* (Csaktornya) *Stern Sándorné*, *Vidor Samu*, *Weiser Józsefné*, *Weiser Clara*, *Weisz Tivadarné* és *Weisz Meláné*.

— **Az izr. négyelet zárján** vasárnap délután ismét nagyszámú közönség vett részt; a többek között ott láttuk dr. gróf *Jankovich László* főispánt, *Cserbán Károly* alispánt, dr. *Ruzsicska Kálmán* kir. tanácsos, tanfölgylelő, *Vécsey Zsigmond* polgármestert és városunk több előkelőségét. Az osona lesztelen kedélyességének méltó befejezése volt a hirtelen összetoborzott zene- és ének hangverseny.

— **Korcsolyázó-Egyület.** A nagykanizsai *Korcsolyázó Egyület* folyó hó 20-án *Grünhut Henrik* választmányi tag elnöklete alatt tartotta évi rendes közgyűlését. A zárszámadosok tudomásulvétele és a jövő évi költségvetés ellogandása után megjelent az új választás a következők eredményével: *Elnök:* Unger Ulmann Elek, *társelnök:* Gutmann Vilmosné, *igazgató:* Franz Lajos, *titkár:* dr. *Ollopp Mór*, *pénztárnok:* *Rosenfeld József*, *előadómány:* *Franz Lajosné*, *Györfly Jánosné*, *Grünhut Henrikné*, *Prager Béláné*, *Rosenberg Richárdné*, dr. *Rothschild Samu*, *Weiser Józsefné*, Unger Ulmann Elek, dr. *Engel*

— magyar és német nyelven — a legnagyobb választékban. — **Pajor**, Ügyvédi határidőnapló; **Ügyvédi zsebnaptár**, — **Kodolányi gazdasági zsebnaptár**, évkönyvvel, — általános irodai napló, tárczánaptárak, heti, előjegyzési és falinaptárak.

Kaphatók **FISCHEL FÜLÖP** könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Naptárak 1898. évre,

Sándorné, Rátz Aranka, Weiss Tivadarné, dr. Neumann Edéné, Belus Lajos, ij. Deutsch Lajos, Clement Lipót, Krissán Miklós, Gutmann Vilmos, Gröndör Henrik, Komlóssy Kálmán, dr. Huszár Sándor, dr. Darányi Árpád, dr. Stolczer Henrik, Zerkowicz Lajos, Vécsy Zsigmond. *szerkesztők:* Blau Béla, Goldhammer Károly, Weismayer Lipót.

A városi sétány. Lehulltak a fák levelei, eltűntek a virágok, a cserjék kopaszon állanak. A szabad sétánál nagyobb élvezetet nyújt a fűtött szoba? Ki is gondolna ilyenkor a városi sétányra! Ez iránt csak akkor nyilvánul érdeklődés, ha eljő ismét a szép tavasz, mikor a mi sétányunk is hirdeti, hogy új életre ébredt a természet. De hogy ezt méltóan hirdesse, ennek alapját meg is kell vetni, mert csak Istennek volt akkor alkotó ereje, hogy semmiből megteremté az eget és földet. A *Széplő-Egyesületnek* sem áll ugyan sokkal több anyag rendelkezésére és mégis mit látnak: ülteti a szép hársfasorokat, gondosan csoportosítja a díszcserjéket, hogy sétányunk megfeleljen elnevezésének. Ha ez meg fog történni, főleg *Plihál* Ferencnek, az egyesület elnökének érdeme lesz, mert ő nemcsak az egyesületi ügyek gondos vezetője, hanem időről-időre díszcserjéket, bokrokat és egyéb ültetvényeket ajándékozik az egyesületnek, hogy szépíthesse, gazdagíthassa sétányunkat. *Trippammer* Gyula pedig gondosan őrökdi, hogy a munkálatok rendesen és szakszerűen végeztesse, és igazi örömet lel abban, ha minél többet ültethet, minél többet fásihat. A nagyközönség a közérdekeket szolgálja, ha *Plihál* Ferenc példáját követve, a sétány céljaira fákat, bokrokat, cserjéket stb. ajándékozik, melyeknek elültetésére itt az idő. Sétányunk jövőjét ajánljuk a közönség szíves felkarolásába.

Az iparosi ifjak közgyűlése. A nagykanizsai munkásipari egyesület vasárnap délután a tagok élénk érdeklődése mellett tartotta meg rendkívüli közgyűlését. A tárgysorozat első pontja: a tisztviselők leköszönése és azok helyébe új választása. — *Szalay* Sándor, lapunk felelős szerkesztője, lemondott elnöki állásáról, amit sajnálatos volt tudomásul a közgyűlés, iradhatatlan buzgalmaért, melyet az egyesület érdekében kifejtett, jegyzőkönyvi közönetet szavaztak. Helyébe egyhangulag megválasztották elnöknek lapunk fiatal és derék kiadóját: *Fischel* Lajos nyomdátulajdonost. A többi tisztségre is legnagyobb részben új tagok kerültek. A vizgalmibizottság elnökévé ismét *Dobrovics* Milánt, a kerületi betegsegélyező pénzár igazgatóját választották meg egyhangulag.

Nagylelkű adakozás. *Kégl* György csaba-pusztai földhírtökös a székesfehérvári megyei kórház javára 100,000 forint adományozott. — A Székesfehérvár és Vidéke vezetőlékben emlékszik meg a nagylelkűség ezen lenkőlt cselekedetéről, a többek között ezeket írja: „*Kégl* György ölekedeteinek rugója egyedül a jó jellem, mely bölcsesége, igaz emberszeretete évtizeden jó szíve. Nem vágódott soha a dicsőreire, mely korunkban sokszor olósón kijut azoknak is, akik nem érdemlik. — Nem vagyunk méltók arra, hogy szóval dicősrük azt, a kit cselekedetei dicősrnek. De érezzük, hogy ha *Kégl* György némes alakja szerényen surran keresztül városunkon, nem lesz egy ember, aki hozzá föltekintve, tiszteletlenül ne suttogja: „Ime egy igazi ember! Le a kalappal!”

Eljegyzés. *Zalabéri* Samu Sormásról, eljegyzete *Rauch* Gizella kisasszonyt, *Rauch* Jakab kiskanziszi kereskedő, kedves leányát.

Vadászat. Nagy vadászatokat tartottak a Batthyány herceg nagykanizsai uradalmához tartozó erdőségeken. E vadászatokat a herceg ohajára *Molnár István*, az uradalmak felügyelője rendezte s meghívta a nagykanizsai Nimródok előkelőségét. A pompásan sikerült vadászatok két hajással 181 vadat eredményeztek. Ez a

vadbőség nagyon meglepte a vadászárságot s elismerésüket fejezték ki *Pálffy Alajos*, uradalmi erdőmesternek a vadállomány kitűnő kezeléseért. — *Molnár István* uradalmi felügyelő kiváló magyaros vendégszeretettel tűntette ki a vadászokat és kedves modorával mindenkit megnyert és lebilincsel. Megígérte, hogy a herceg önmagyméltósága ohaja szerint a vadászatok rendezését a nagykanizsai intelligencia szórakoztatására ismételni fogja. A derék jószágfelügyelő némes rendelkezésére a szákmányul esett vadak nagy részét jótékony célra fordították, amennyiben a közkórháznak és népkonyhának ajándékozták. Mindebből örömmel látjuk, hogy a hercegi uradalom ismét az egykori szép időkre emlékeztető kapcsolatba fog lépni itteni társadalmunkkal.

Cottillon-estély. A nagykanizsai szabómunkások szakszerveletének vizgalmibizottsága saját pénztára javára december hó 5-dikén a „*Polgári Egylet*” dísztermében *Zsolnai* Vilmos zenekara közreműködése mellett zárkórú Cottillon-estélyt rendez. Belépti-díj személyenkint 50 kr. családjegy 3 személyre 1 rt 20 kr. karzat 20 kr. Felülfizetések közönettel fogadtatnak és hirtaplilag nyugtázatnak. Kezdeté este 7 $\frac{1}{2}$ órakor. Karzai jegyek a táncra nem érvényesek. Jegyek előre válthatók *Kohn* L. Lajos üzletében, (este a pénztárnál).

Hazaszeretet az iskolában. *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatási miniszter a tanfelügyelőknek küldött rendelete és az egyházmegyei főhatóságokhoz intézett átirattal megszabja rendjét és irányát az iskola hazafias ünnepeinek. „Most, a midőn az ezredései forduló magasztos és kegyelet-s ünnepeit lezajlottak a beléptünk a második évezredbe, kétszeresen meg kell fontolnunk az első évezred történetének tanulságait. Szükséges, hogy a hazaszeretetnek, a nemzeti összeforradás tüzeinek a hatatlan lángja az egész nemzetet körülölegje. Ennek a lángnak ápolása, folytonos élesztése, általánosítása csak ugy lehetséges, ha már a zsenge gyermek ráneveltik a nemzeti összletásra, ha valamennyinek tudatába megy át hogy mindnyájan ugyanegy anyának, a szeretett hazának gyermekei vagyunk — mert a későbbi korba visszacsendülő ifjúkor érzélem a leghatalmasabb éleztetőjévé fog válni a felnőttek hazafias érzelmeinek is. E láng élesztésére nagyon fontos alkalmat találunk abban, ha az iskolák ifjúsága a szent korona, az ország címere, színe és zászlója, mint a nemzeti eszme és összetartás jelvényeinek beható ismeretét egy oktattatik, hogy azokban ne csupán a dísz lássa, de irántuk kegyelet, hódoló tisztelet éreze, bennük magát a nemzetet megismeresse. Ez okból szükséges-k találom a királyi tanfelügyelőség figyelmét fölhívni arra, hogy a tankörlete területén levő állami, állami segített közegyi elemi nép-, polgári, alsóköz kereskedelmi és iparostanonc iskolákban évenként tartassanak iskolai ünnepeket a jelzett hazafias irányban való rendezése iránt intézkedjék.” Hozzátezi aztán, hogy legelőszörbnekné látna, ha azokban az iskolákban, a ho tiz hónapig tanulnak, a koronázás évfordulóján, június 8-an tartanak az ünnepet; a ho tiz hónapnál rövid-bb ideig tanítanak, október 4-ét, ő felsége venenapját, vagy május 3-át jelöli meg a miniszter. — Bölc és szükséges a rendelet. Csak egy hibája van: megfelekezett a miniszter két napról, a me yet pedig a magyar ifjúságnak nem szabad elfelejteni soha. Március 15 ike az egyik, másik pedig okt. 6-ika.

Ellátott hazaszeretést. A fővárosi lapok nagyban foglalkoztak vele annak idején, mikor a budapesti honvéderületi hadbírósság vizgalmat indított *Pérchy* Zoltán honvédhuzárszázados, az 1. számú huzárszázad zászabéri nyászadának parancsnoka ellen azért, mert a legénységet folytonosan bánalmazta. Ekkor több *Huszár* táldták, a kiknek testén az orvosi vizgalmat súlyos sérülések nyomait konstalták. Az ezred parancsnokság a kapitányt a parancsnokság alól fölmentette s hosszabb időre szabadságra ta, most pedig — mint értesülünk — a katonai törvény-szék két havi fogságra és szolgálati helyéről való átvezetésére ítélte. A honvédelmi miniszterium az ítélet kiegészítésül *Pérchy*t Zala-Egerzegrre a 7. h. ezredhez helyezte át. Késztelen, hogy az

elzenvedett büntetés után itt majd nem lesz hasonló bántódása a huzárslegényeknek a kapitánytól.

Népiszkolai igazgató választás. A nagykanizsai közs. iskolaszék nov. 24-ikén tartott ülésében a közs. népiszkolához igazgatóvá nagy szótöbbséggel megválasztotta *Récsey György*-t. A kiskanziszi segédtanító állásra *Nyakas Viktor*-t hívták meg. *Récsey* György osztályába *Poredus* Antal helyezették át; az ő osztályához pedig *Mágot Józsa* eddigi helyettesítő tanítónót választották meg segédtanítóóól. — Az iskolaszék ülésének lefolyásáról lapunk legközelebbi számában referálunk.

Öngyilkos nyitli pályán. Vasárnap délelőtt *Zákány* és *Gyékényes* között a „*W. P.*”-nak két gépe a rövid pályán o'y erővel ment egymásnak, hogy a sinek vagy huszonné-harminc méter hosszúságban erősen megrongálódtak és a gépek behorpadtak. Ember-életben nem esett kár.

Öngyilkos hentes. Kaposvárról írják, hogy *Horváth* Márton hentesmester szombaton reggel föbe lölte magát. Az eset igen érdekes. Ugyanis *Horváth* első felesége *Csorba* Ede ügyvédnél volt mint szobaleány alkalmazásban; ez időben vészelt el *Csorba* pénzes főkjából 1700 ft készpénz. Ennek meglőrtéte után a szobaleány fölmondott s kilépett *Csorba*-ék szolgálatából, hogy rövid idő múlva *Horváth* felesége legyen. Félévi üggyüttel után *Horváth*né súlyos beteg lett és fölvette az utolsó kenetet is. De csak nem tudott meghalni; újból papot hívatott, mert mint mondák: „nem tud meghalni, még valami turdaja lelkiismeretét, ezt is meg akarja gyónni”. A kápián újra elment a beteghez, de ekkor már két tanu előtt is elmondta a súlyos beteg asszony, hogy ő lopta el *Csorba*-ék 1700 frjt és azt leírjenek átadta. *Horváth* annak idején tagadt, hogy a nejtől kapott volna 1700 frtot. Nov. 20-án szombaton lett volna ebben az ügyben a végvárgyalás, melynek eredményétől tartott és azért követte el az öngyilkosságát.

A kereskedő ifjak estélye. Meg kell hagyni a nagykanizsai Kereskedő-ifjak estélyetnek, hogy ért hozzá, miképen lehet egy estélyt vonzóvá, érdekessé tenni. Megnyerte városunk egyik szeretetreméltó alakját, *Hoffmann* Józsa kisasszonyt, ki a december hó 11-én tartandó estélyen felolvasással fog kedveskedni. Mi, kik ismerjük a kisasszony kiváló szellemi tulajdonait, már előre is elmondhatnók kritikánkat, de nem akarunk a dolgoknak elebe vágni és érdekekkel várjuk *Hoffmann* Józsa kisasszony felolvasását, mely iránt előreláthatólag a nagy közönség is nagy érdeklődést fog tanusítani.

Alkoholista asszony. *Dobos* Katalin 34 éves zalalövői asszony Kőrmenden anyni pálinkát ivott tegnapelőtt, hogy a nádasai hid mellett tehetetlenül összerogyott és egész erővel törték ki rajta a delirium tremens tünetei. Az alkoholizmus szerencsétlen áldozatát elszállították a zalaegerszegi kórházba.

Bejtélyes gyilkosság. Zala-Szent-Lászlón *Weiss* Márton iszlólóban a minap meggyilkolták egy *Henci* József nevű napasmat; hogy ki volt a tettes, hogy miért követték el a gyilkosságot, azt nem tudják.

Miert tartjuk a rendőrséket? Vasárnap délután, mikor a Király-utca felől megindult öv. *Bichler* Jakabné gyászmenete, egy szubanc inas-gyerek vigan úgrándozva, oosmány, sértő szavakat kiabált végig a fő-téren. A város-ház előtt álló rendőri figyelmeztették, hogy intse rendre a fiut, de ő erre nem mutatott semmi hajlandóságot, azzal érvelt, hogy ő nem hallott semmit. Kiváncsiak vagyunk ró, csakugyan nagyot hall-e a rendnek ez igen tiszteit őre? — Alig egy félórával később pedig a Korona szálló előtt két szolgáló kezdte egymást az ő specialis konyhai nyelvükön gyalázní, míg végre jól kifejtett körmeikkel egymás arcára vörös hieroglifákat karcoltak. Ez a jelenet egy negyedóráig tartott, a nélkül, hogy est egy rendőrszerevte volna. A Korona csak elég közei van a rendőrséghez...

Tíz egy szegényházban. Vasárnap délután három órakor a *veszprémi szegényház* épülete belülről kigyuladt, nagy riadalmat idézve elő a szegény nyomorékok között. A tűzoltók lokalizálták a tüzet. A szegényház lakói sértés nélkül mind megmenekültek.

GARANTIROZOTT HIREK.

(Melyeket sohasem kell elhinni.)

— **Uj képviselő-választások.** Zichy Aladár gróf, kardtűnt, és László Miklós, a letenyei kerület képviselője, az autonóm-kongresszus ülésén liberális elveikkel homlokegyenest szembe kerültek a néppárti áramlattal. A konfliktus maga után vonta a szakadást ugyanarra, hogy mindketten kilépnék a pártból, hír szerint lemondanak képviselői mandátumukról. Így nekünk is, meg a letenyieknél is edes kilátásunk lehet egy legközelebbi választásra.

— **A rendőrség fogása.** Pajónek Juon, hírhedt betörő, kire nagy hajsztát rendezett néhány hó előtt a fővárosi államrendőrség, szombaton éjjel városunkba érkezett. Pajónek ur egy igazi fővárosi gavalier benyomását kelti bárkiben. Elegáns megjelenése, blazír, sapát arccal, homlokán egy behégedt hosszú vágás nyoma még érdekesebbé teszi őt. Pajónek ur egy első osztályú gyorsvonatu kocsiában érkezett hozzánk. Kilenc óra után bevetődött a Central kávéháza, ez volt a veszte. Pajónek és cigányt parancsolt és miután mindkettőt jónak találta, a kis Gyula pikkolovál elkezdett mulatni, de nagy költsézésével hamarosan magára vonta a rendőrség figyelmét, és a rendnek derék őrei a törvény nevében nyakon csípték Pajónek urat, a ki nem bírta igazolni magát. Gavalieros hidegvérre azonban nem hagyta cserben. Kifizette a számláját, sőt a rendőröket is megkínálta egy pohár pezsgővel, de ezek szigorú hivatalos képpel visszautasították ezt. Nyugodtan indult meg a rendőrökkel, sőt konfliktus után kiállt, mert azt hitte, hogy messze van a város háza. A cigányprimás szörnyen haragudott és ekkép adott ennek kifejezést:

— A gavalier gazemberekét, a kitől nekünk is lehetne hasznunk, hamar elcsipik, hanem azokat a rongyosokat, kiknek nincs semmijök, (utni hagyják)...

— **Városi színházat kapunk.** Hír szerint a v. képviselők közül legközelebb többen indítványt tesznek, hogy a város végre építsen már színházat. Az új muzeahajlékot szemben a „Szarvassal“ az uradalmi telekre építenék a „Népszínház“ mintájára.

— **A kofák megrendszabályozása.** Klubbok és kávéházak asztalai körül, de kivált a konyhákban veszik örömmel fölünk a hirt, hogy eszentul a kofáknak csak 9 órán tul szabad bevásárlásukat eszközölni, mert felsőbb helyen is belátták, hogy a kofák lelketlensége már tarthatatlan és hogy piacunkba ma már-több a kofa, mint a vevő. Végre mégis lesznek valamit a közönség érdekében is.

A közönség köréből.

A tanító - szolgál

Senki sem mondhatja a magyarországi tanítók helyzetét valami briliánsul lényesnek; legyenek azok akár falusi, akár városi tanítók. De míg emezeknek, legalább részint művelt, a tanító magasabb hivatalát fellegni képes közönséggel van dolga; addig a falusi tanítók a durva gögnök, a nyers erőszaknak, a tekintélyük alászásán törekvő brutálitásnak vannak kitéve, mint ezt az alábbi eset is igazolni fogja.

Pölöskefő község „érdemes“ birája, névszerint Tóth Ferenc (hadd tündököljön neve a nyilvánosság előtt is!) ugy látszik, már megválasztása alkalomával célul tűzte ki a községnek saját íze szerinti reformálását. Elveit s terveit rá akarta octorajolni boldog boldogtalanra Ki elfogadta azokat, ki nem.

Az azokat el nem fogadók közi volt az addig igen népszerűségnek örvendő s hivatalának magaslatán álló tanító, ki azokat egyszerűen nem vette tudomásul s velük nem törődött.

De nem azért falusi biró valaki, hogy ily csekélység megakassza nagy törekvésében. Hiszen benne összpontosul az egész világi hatalom! Őra ő községében életnek és halálnak! S ha anny hatalma nincs is, mint talán a mindenható orosz cárnak, de annyi minden esetre, mint a szegény török szultánnak. Abszolút kormányzat tekintetében pedig föltűmulja mindkettőt.

Igy gondolta ezt a nagy „reformator“ is. S e gondolatától elelve, azt is hitte, hogy le fognak előtte borulni községe összes halandó emberei.

A tanító azonban nem borult le; amiért a biró

minden alkalmat kiaknázott arra, hogy neki kellemetlenséget okozzon.

Innen-onnan egy éve, hogy e tarthatatlan állapot folyik; tart a folytonos szeszüra és erőszakoskodás. Ezen nem lehet segíteni, mert nincs rá s, mely a tanító megsértett tekintélyét helyre állítaná s neki elégtételt adna. És ez eléggé sajnós!

A biró csupa beszűből az 1893-ik évi XXVI. tricikk határozott rendelkezéseinek sem tett eleget s a tanító panaszára kijelentette a járási főszolgabiró előtt is, hogy *tegyenek vele bármit, de ő az istennek sem szedi be a tanító járandóságát, szedje be a tanító maga, ha szükség van rá; ha szedhette eddig, szedheti ezután is!* S nem is szedte.

Pe-sze a tanítónak nem kell szőrszállt hasogatni! Mert hát a tanító jogos panasza mindig szőrszállhasogatás!

Most azonban nov. hó 12 én betetézte infamis brutálitását, midőn a tanítónak szigoruan meghagyta, jelentse be nála a gyermekeknek az iskolából való hazabocsájtását, mert ő (biró) ellenőrizni akarja a gyermekek által hordott s a fűtésből megmaradt fát. Miután azonban a „szigoru meghagyásra“ a tanító rá sem hederített s rend-s időben, mint máskor, bejelentés nélkül, hazabocsájtotta gyermekeit: boszút l'hegve jelent meg másnap éppen tanítás alatt az iskolában, még a kalapját sem véve le, legdurvább szavakkal támadta meg az egész gyermekesereg előtt az éppen tanítással foglalkozó tanítót. Midőn e helytelen eljárását a tanító szeméretlenül kikelve, rá kiáltott: *Mit, maga ad nekem utasítást, maga nekem szolgál, én fizetem magát!* És következett néhány reprodukálhatatlan szó, a melyeket csak műveletlen száj képes kibocsájtani.

A tényállásról a körjegyző másnap jegyzőkönyvet vett-fel. Az iskolás gyermekek mint a biró ellen vallottak, de ő maga is szinte büszkélkedőleg bevallotta minden tétét.

Kiváncsan várjuk a tanítónak adandó elégtételt s bizton reméljük, hogy az illető hatóság szigoruan meg fogja torolni e vakmerő sértést, nehogy ilyen s hasonló eset a tanító tekintély és a tanügy rovására ismétlődhessek.

Hugauff Ede.

Szerkesztői Üzenet.

W. E. helyben A multkor szerkesztői üzenetet egy kiforgaták értelméből a mi sajtóhátkban utasod, kedves szerkesztők, hogy kénytelenek vagyunk azt jelenteni. Üzenetünk ez: Mindenesetre sajnós dolgot, hogy önell és már több iparosságokkal szemben oly kíméletlen modort tanúsított a ipartestület jegyzője. Ha mindaz, amit levelében felsorolt, a tényeknek megfelel: forduljanak önk irásbeli panaszával az ipartestület választmányához. Ázsak bizonyosan lesz fogadtatja. Es csak ha ott nem intőzködsének (amit nem akarunk hinni) akkor forduljanak újból hozzánk; abban az esetben már föltétlenül helyt adunk a felszólításnak.

Laptulajdonos es kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések.

3592 tk./1897.

888-1

Együttes

Arverési hirdetmény.

A nagykanizsai kir. törvényszék tkvi osztálya részéről közhírré tétetik, hogy Léránt Pál lippei, Léránt Klára férj. Czigány Páterné és Domokos István, mint kiskorú Domonkos Rozsi, Mária és Teréz ter. és tv. gyámja szentliszlói lakos végrehajthatóknak, Horváth Rozsi férj. Rákos Ferencné szent-liszlói lakos végrehajthatást szenvedett elleni 20 frt perbeli, 7 frt 70 kr. végrehajthatás kérelmi, 8 frt 70 kr. előző árverés kérelmi, 6 frt 65 kr. jelenlegi, továbbá dr. Tuboly Gyula ügyvéd nkanizsai lakos osatlakozott vjhajthatónak a azon vjhajthatást szenvedett elleni 6 frt per, 4 frt 40 kr. végrehajthatás kérelmi 6 frt 55 kr. árverés kérelmi mégis Simon Gábor ügyvéd nagykanizsai lakos csatlakozott végrehajthatónak ugyanazon végrehajthatást szenvedett elleni 6 frt 60 kr. per, 4 frt 10 kr. végrehajthatás kérelmi és még felmerülendő költségek iránti végrehajthatás ügyében a fentnevezett kir. törvényszék területéhez tartozó, a szentliszló 103. sz. tjkönyvben A + 397. hrsz. alatt 174 frtra és ugyanazon tjkönyvben + 24 hrsz.

alatt Léránt Alajos és a végrehajthatást szenvedett tulajdonosul fölvetett 208 frtra becsült egész ingatlanok az 1881. évi LX. t. c. 156. § a értelmében

1897. évi december hó 11. napján d. e. 10 órákor

Szent-Liszló községében Simon Gábor felpe-resi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével meg-lartandó nyilvános árverésen eladástni fognak.

Kikáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papírban a ki-küldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tszrek mint telek-könyvi hatóságnál 1897. évi szept. hó 24. napján

GÓZONY sk.,
kir. tszreki albiró.

The Continental
Bodega Company.

Valódi hamisítatlan
külföldi borok

- Portbor.
- Sherry.
- Madeira.
- Marsala.
- Malaga.
- Tarragona s. a. l.

Legjobb
bevásárlási forrás

Raktár:

Neu és Klein
uraknál
N.-Kanizsán.

Felhívás!

„HAZAI“ ált. biztosító részvénytársaság

által meghonosított

betörés elleni biztosítás

a beálló téli idők alatt kettős fontossággal bír, miert is a biztosító közönség szives figyelmébe ajánljuk ilyenmü biztosításoknak a legjutányosabb díjtételek és fel-tételek mellett való megkötését.

Balesetbiztosítás sorsolással!

Biztosítások felvétetnek: a

„HAZAI“ általános biztosító részvénytársaság

Nagy-kanizsai főügynökségénél.

Szerkesztőség:
Városház-épület, Fischel Fülöp
könyvkereskedésben.

A szerkesztővel érintkezni lehet naponta
kint d. n. 4-5 óra közt.

Az intézkedő a lap melléki részére
vonatközlés minden külső részére.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön. Hirdetések jutányosan számítanak.

Kiadóhivatal:
Városház-épület: Fischel Fülöp
könyvkereskedésben.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Églen évre 12 korona (8 frt — kr)
Félévre 6 korona (3 frt — kr)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr)

Hirdetések jutányosan számítanak.

Bármentetlen levelet csak ismert kezesből fogadjunk el.

Ésiratot nem adunk vissza.

Felelős szerkesztő:

SZALAY BÁNDOR.

Nyitótér petitzsára 10 kr.

Előfizetők, valamint a hirdetőkre vonatkozó Fischel Fülöp
könyvkereskedésben intézkedők.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Az ünnepség után.

Lapunk legutóbbi számának vezércikkjében jelentőségének megfelelő módon ügyeztünk méltatni azt a szép és lélekemelő ünnepséget, melylyel Nagy-Kanizsa város polgári és elemi leányiskolájának új épületét felavatták. Az ünnepség méltatásába akkor nem akartunk legkisebbképp disszonáns hangot sem vegyíteni. Csupán a közvetlenül elének tárukt, az érező lelket igazán megragadó mozzanatok hatása alatt voltunk s annak adtuk át teljesen minden gondolatunkat, minden érzelmünket; mint ahogy a szívet, lelket lebilincselő fenséges drámái jelenetek kibontakozása közben sem gondolunk soha arra, hogy mi történik a színpadok mögött.

Ámde most — mikor már az iskola-felavatási ünnepség lélekemelő mozzanatainak, egyes megkapó jeleneteinek közvetlen hatása után vagyunk; mikor már hidegebb kritikai szemmel vizsgáljuk, boncolgatjuk a függöny legördülte előtt látottakat, tapasztaltakat: a közérdek parancsolja, hogy a higgadságnak, a jóakaratsnak, a soha senkit sérteni nem akaró igazságérzetnek békés szellemében betekintsünk a kulisszák

mögé is. Hogy ne csak arról beszéljünk, ami történt, hanem arról is, ami nem történt meg. Hogy a képek ne csak fényes oldalát mutassuk be hanem azt is, amit kissé elszomorítóan árnyékolnak be az eltagadhatatlan tapasztalati tények.

Az iskola felavatásának elének tárukt képből fényes, ragyogó vonásokkal domborodott ki Nagy-Kanizsa városának a nemzeti kultúra oltáránál megnyilatkozott nemes áldozatkészsége; hatalmas erővel nyomult előtérbe a város képviselőtestületének lelkesedése, melylyel a tantügyért buzgó szívek rég táplált reményét a millenniumi diszközgyűlés alkalmából valóra váltotta; és fölemelő, fenséges hatással volt minden szemlélőre az, hogy Nagy-Kanizsa városának áldozatkészségét, s a képviselőtestület lelkes elhatározásának megvalósulását a nemes érdeklődés őszinte érzetével beara-nyozni megjelentek közöttünk Zalavármegye vezér-egyházi is.

Ezek voltak a fényesen, lélekemelő erővel kidomborodó vonások.

De nézzük meg most kissé a kép másik oldalát, a sötétebb részt, ahol már elmosódtak a fényes vonások.

Az iskolafelavatás képét erős vonásokkal

árnyalta be az a tapasztalat, hogy Nagy-Kanizsa város képviselőtestülete, az a képviselőtestület, mely lelkesedésével, egyhangulag hozott határozataival a millenniumi diszközgyűlést e város életében igazán fenséges történeti mozzanattá emelte; az a képviselőtestület, mely az új iskolaépületre, mint a millenniumi alkotások egyik leg-hatalmasabbikára, a hazafias öröm és büszkeség tölemelő érzetével tekinthet; igazán elszomorítóan (többet mondunk) megdöbbenően elenyésző számban volt képviselve az új iskola-épület felavatásának minden mozzanatánál.

Haj pedig milyen kedvező és igazán fényes alkalom lett volna ez: vármegyénk vezér-tényezői előtt bemutatni Nagy-Kanizsa város képviselőtestületének, a város polgárai elítjének együttérzését, a közügyek iránti példás lelkesedését! Milyen szép alkalom lett volna ez arra, hogy városunk közéletéhez a nagyobb arányú közös lelkesedés pillanatainak hatása alatt szorósbab kapcsolattal fűzzük azoknak szívét, kiknek így fölkellett érdeklődése, elismerése, velünk érzése mindenkor csak támasza, nagy-erejű előmozdítója lehet a mi haladási törekvéseinknek.

A „ZALA” tárcája.

A labda.

A kicsi bársonyos szobában voltak mindakettő. Odakint az arnyas kert felett ragyogóan delelt a nap, odabent az illatos szobában derengő felhőmály borította el őket.

Carmen harminc éves volt és nagyon szerette a titoktartó éjszakát. Pál alig tizennyolc és nagyon szerette még a napot. Szép volt mind a kettő. Az egyik már régen tudta, a másik még nem tudta.

Carmen mesét ígért Pálnak; megvergette rózsás arcát és becsalta a kicsi bársonyos szobába, melyet férje a rövidlábú tábornok ur „bolond lyuknak” nevezett el a meggyiszint, alacsony peluche-tron-fauteuil miatt, a japáni selyem függönyök miatt, melyeken tarka színekben szerelmes madarak, napernyős, levezető kínai figurák pompáztak.

Az ajtókat nehéz meggyiszintű bársony függönyök helyettesítették. Az alkonv-zerű falékben állott egy tarka persiai szőnyeggel leterített alacsony ottoman. A falakon különböző bíszri keleti fegyverek, sisakok és velencei mellvérték között ragyogó kis miniatúra képek nevettek. Egész kis búhajos arzenál, anélkül, hogy az ember a fegyverek borzalmára gondolhatott volna. A sarkokban száraz indiai nád sárgult, hosszukás, bojtvirágaival, a francia vasköbél pedig színes páva-

to'lak ragyogtak. A bronz fedelű asztalkán, éppen szemben az édes álomra hívó ottomannal, egy ember sárgás koponyája meredt mozdorván sötét szembödrivel.

En a bolond lyuk volt Carmen meghittje. Ide menekült az unalom elől, itt égett, itt hült a vére. A peluche tron fauteuilen szokott ülni a kis Carmen, mint valami tündérkirályné és onnan szokta hallgatni a rózsaszínű káplán sóhajtsáit, akit ritka kegyetlenséggel mindig a kicsi számolyra ültet, hogy parányi ábacskáival megzavarja a fiatal pap szentelét nyugodalmát. A katonák és a kipróbált urasok udvarlása már unatja. Mind egyik egyformán sóhaj, egyformán nyög, egyforma fogásokkal akar hódítani. Előre tudja, hogy a harmadik kézsorítás után mi következik. Az egész udvarlás egy számtani problémának a megfejtéséhez hasonlít, amelynek minden fejlődési fokozatát már jól ismerjük, de azért végig kell csinálni, hogy az eredményt megkapjuk. Nagyon unalmas!

A rózsaszínű káplán érdekes ugyan, de még nagyon ostoba. Mindig olyan szemeket vág, mint ha imádkoznék. Már megunt a kizsárat, mert a papocskák ugylátszik martír akar lenni. Nem tud ránézni nevetés nélkül. Mennyire más Pál!

Pál nagyon szép, artatlan, fehér képu fiú volt. Izmos karját, combját, mikor a kertben tornázott, öröm volt nézni. Kipirult orcája majd hogy fel nem csattant a duzzadó vérvörös egészség miatt, — és megzavarta Carmen álmait. Mikor Pál a szomszédok nyelven Irenkéjével a kertben fut-

kározt és izmos karjával elkapta a leánykát, Carmen úgy érezte, hogy a vér fejenek tódul. Majd hogy elszédült.

Nem volt nyugta sem éjjel, s-m nappal. Éjjel, mikor duzzadó, selymes párnái közé feküdt, nem szállta meg az álom, és tisztán hallotta, megolvast a fekete márványba foglalt ezüst szavú óra minden ketyenesét, minden ülést. Lerugta magáról a könnyű nyári paplant, s órákig forgódozott széles ágyában. Csak reggel felé, mikor a nyitott ablakon bús hajnali levegő áradt be, és körülhelelt apró kis labait, forró mellet, nyakát, hajlós gömbölyű karját, jött rá az álom és lecsukta fekete égő szemét. És ennek mind Pál volt az oka!

Nappal elbujt a bársonyos „bolond lyukba” és igéző pongyolában mezbuzta magát a széles ottománon. De itt sem volt maradása. Nyugtalan kis fejecskejét hiába fordította a komor koponyára, még abban is a piros képu Pál látta. Felhúzta lábait az ottomanra és ott guggolt egész délután. Elaludt egy keveset, de álma nyugtalan volt, nyögésekkel, nyújtózással, kipirult orcákkal ébredt föl almából — és haragudott, hogy fölébredt. És ennek mind Pál volt az oka! Mit kell tennie?

Egy álmatlan éj, egy átszenvedett délután végre megadta neki a tanácsot.

Szegény fiú remegett, mikor Carmen megfogta ruganyos karját és gyöngéd huzavonával bevezette a bársonyos „bolond lyukba.” Elpirult, mikor Carmen ledült az alacsony széles pamagra és

Berndorfí chinai-ezüstárak, evőeszközök és disztárgyak

nagy raktára:

Alt 68° Böhm N.-Kanizsa. 0 Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Miért foglaltak el hát mégis éppen az erre legelső sorban hivatottak, a város képviselőtestületének tagjai közül oly sokan, és szinte tűntető módon rezervált álláspontot?

Erre a kérdésre nagyon szeretnők megadni mindjárt a feleletet is; de megint csak közügyeink érdeke parancsolja, hogy annak kutatásába ez uttal még mélyebben ne bocsátkozunk. Hátha éppen ott találunk meg azt, ahol a személyi vonatkozásoknak a közelre szomorúan bomlasztó hatása élessége kezdődik? Hátha egyszerre szemben állanánk a szereplési féltékenységgel, mely — amint a tapasztalat minden téren igazolja szívesen — részt követelne mindenütt a verejéket ütő munkeredményének dicsőségéből; de annak terheiből nem igen kér? Hátha — a szereplési féltékenység leplezésével oly egynemes ambícióját, munkaszeretét és kötelességtudását kellene érintenünk, aki mindenütt ott van, mert a közügyek iránti szigorú kötelességérzet elvei szerint mindenütt kiveszi a maga munka-részt?!

Nem bocsátkozunk tehát a képviselőtestület tagjai nagy részének már egyébkor is, de ez uttal különösen tapasztalt tartózkodó álláspontja kutatásába, nehogy bárkit is kellemetlenül érintsünk; hanem inkább városi közéletünk jól felfogott érdeke szempontjából arra kérjük városunk képviselőit, hogy ennek a magyarázat nélküli, szinte talánszerű magatartásnak vessenek véget.

Ha esetleg csakugyan az szült soraikban némi visszatetszést, hogy mindenütt ugyanazt az egyént látják szerepelni a közügyek terén: ezen nagyon könnyen segíthetnek; csak lépjenek ki mindnyájan teljes kötelességtudással, odaadó munkaszeretettel a működés terére. Azt az egy szereplőt semmiestre sem fogja megszál-

lani a munka féltékenysége. Ha pedig tartózkodásuknak nem személyi vonatkozása, hanem mélyebben fekvő oka van, mondják meg azt nyíltan ott, ahol az őszinte, nyílt szónak mindenkor helye és tisztelete van: a képviselő-testület tanácskozási termében. Bizonyosak lehetnek arra nézve, hogy onnan messze elhangzik az őszinte, nyílt, becsületes szándéku szó; de azt ne várják, hogy a klubok és kávéházak asztalainál folyó társalgás rosszaló szavai följussanak a városi tanácssterembe és onnan orvosolhassák az esetleges kifogásokat.

* A közélet, a közügyek magasabb, tisztá érdeke nyílt szót, egyenes, jóakaratu, hétkés szókimondást követel minden téren; de mindenkor csak ott, ahol a kimondott szó fogantja is biztosítva van.

Hogy mindezt elmondjuk, egyenesen a közérdek, kiválóan pedig a mi városunk érdeke kívánta. Elmondtuk őszintén, nyíltan, a legtisztább jóakarattal azoknak a tapasztalatoknak alapján, miket az új iskola felavatási ünnepsége alkalmával szereztünk.

Hisszük, hogy képviselőtestületünk tagjai be fogják látni, hogy e város iránti szeretetünk, ragaszkodásunk önzetlensége vezette tollunkat. Aggódo szeretettel csüngünk e küzdelmesen törekvő város sorsán, jövőjén és éppen ez az aggódo szeretet szólaltatott meg bennünket; mert a mult tapasztalataiból tudjuk, hogy e várost küzdelmes haladásában a jó Istenen kívül senki sem segítette, s most is az a meggyőződésünk, hogy igazán „nagygyá csak hainak (polgárainak) szent akarhatja teheti.”

Iskolaszéki ülés

Nagy-Kanizsa községi iskolaszéke november 24-ikén délután 4 órakor ülést tartott Eperjesy Sándor iskolaszéki elnök vezetése mellett.

— A mesét, a mesét! lihegte Pali és izmos keze reszkett, a mint Carmen gyöngéden megszorította.

— A mesét? — sugta Carmen, közelebb húzódva Pálhoz. Jó, elmondom!

Carmen mind a két kezét rátette Pál vállaira és merően a fia szemé közé nézve, elkezdte:

— Volt egyszer egy piros virág és volt egyszer egy szép pillangó. A virág édes szerelemre vágyott és mikor meglátta a színes pillangót, elvesztette az eszét, nem volt nyugta sem éjjel, sem nappal. A pillangó nem szeretett még soha egy virágot sem, és nem is sejtte, hogy a piros virág milyen édes. Ellibbent mellette, pedig a sóvár vagy majd megölte a szegény piros virág szerelmes lelkét. Igaz Pali!

— Labdázni Pali! Hol vagy? Pali! — csengett föl az árnyas kertből egy gyermekleány üde hangja.

Pál fölugrott a számolýról és szinte botor-közve rohant a bársony-függönyös ajtó felé.

— Hová Pali? — Maradjon Pali! No Pali!

— Irénkét csak nem hagyhatom! Hallja labdázni kell! Irénke hiv. Labdázni kell! Irénke akarja!

— Hol vagy Pali! Elbujtál? Ejnye Pali! — hangzott föl ismét a kertből Irénke türelmetlen, kedves hangja.

Pál odarohant az ablakhoz, kitarta a zöld redőnyöket és örömtől ragyogó arccal szó ott:

— Megyek! Várrj megyek!

A „bolond lyukba” beryagott a fényes világosság, egy nyáláb napsugár odavágott az alko-

Az ülés elején részt vett dr. Ruasicska Kálmán, megyénk kir. tanfelügyelője is.

Legfontosabb tárgyát képezte a megüresedett népi iskolai igazgatói állásnak választás utján való betöltése. Mindenki kíváncsian várta az eredményt, mivel azt a hirt tervezették, hogy az állást nem a nagykanizsai tanítótestület kebeléből pályázók egyikevel, hanem idegenrel fogják betölteni. Az iskolaszék tagjainak hangulatából azonban már az ülést megelőzőleg meg lehetett állapítani, hogy túlnyomó többséggel Récsy György mellett tömörülnek, aki már 3 hónapon át mint helyettes igazgató működik. Meg lehetett állapítani határozottan, hogy az iskolaszék tagjainak többsége hallani sem akar arról, hogy az itteni tanítótestület arravaló tagjainak mellőzésével idegen egyén jusson az igazgatói pozícióra. A leghatározottabb elismeréssel kell lennünk ezért az iskolaszék érdemes többsége iránt; de ki kell emelnünk az iskolaszék elnökének pártatlan, igazán korrekt magatartását is, melyet ezzel a kérdéssel szemben tanúsított, amennyiben teljesen semleges álláspontot foglalt el.

Igy azután Récsy György, eddigi helyettes igazgatót 26 szavazattal 3 szavazat ellenében népi iskolai igazgatóvá választották meg. Az iskolaszék tagjainak többsége, midőn e választás-al a tanítás-ügy egy derék, becsületes veterán munkását kitüntette, egyúttal a nagykanizsai községi elemi-iskolai tanítótestület reputációját is bölcsen és nemesen megövtá.

Hisszük, hogy az iskolaszéknek ez a szép magatartása buzdító, lelkesítő, főlegelő hatással lesz az érdekelt tanítótestület minden tagjára s annak áldásos hatása a tanítás-ügy föllendülésében fog visszasugárzani. Hisszük, hogy tanítótestületünk minden egyes tagja átérzi és felfogja az iskolaszék eljárásának nemességét s a kötelességteljesítés kettőzött buzgalomával, tanítói ambíciójok teljes erejével fogják azt viszonzni mindnyájan.

Ebben a reményben üdvözljük mi is Récsy György új igazgatót és a tanítótestület erkölcsi diadálját.

görcsösen megszorítva kezét, leültette lábához az alacsony számolýra. Alig mert fölpillantani, mert Carmen égő szeméből valami csodás, eddig soha sem érzett áramlat sugárzott feleje, amely arcába kergette a vért.

Carmen hozzáhajolt és Pál érezte bársonyos arcán lórró lehelletet. Nagy két szeméit zavarral és kérőleg emelte Carmenre, aki úgy nézett ki, mint a kék Iris lepe, mikor égőtel napsugár özönből kiterjesztett szárnyakkal várja szerelmes párját.

— A mesét! — lihegte Pál és lesütötte nagy kék szeméit. Bársonyos orcája nagyon égeti, lehelle nagyon forró volt.

Carmen, a mint a fia lehellele gömbölyű karját érinté, összebordart az üde varázs hatalma alatt. Gyöngéden arcához nyomta karját, és Pál kigyúlt arcával érezte a sima lórró húst.

Carmen gyönyörködött néhány percig a rózsás arcú fia szépségében azután remegő ajakkal, süttő édes hangon beszélni kezdett:

— Nézzen rém Pali!

Pál nem mert fölneézni.

Carmen vékony ujjával elkezdte Pál szöke göndör haját bodrozni, homlokát, arcát cirógatni. Selyem kőntőse érinté arcát és a szegény fia érezte azt az édes ismeretlen bódító illatot, a mely a ruhából áramlott. Zavartan, félig részeget sűtötte le fejét, és látta azokat az apró kis lábkat, melyek kivágtak csokros cipőbe szorítva, egymásra rakva, az alacsony számolý szélén pihentek.

— Adja ide a fejét Pali!

ven-szerű fölkebe, a hol Carmen kipirult arccal, reszkető ajakkal mondta:

— Pali az istenért! Pali! Maradjon!

Pál, reszkette minden tagjában, halványan rohan le a kertbe, a hol a kis Irén egy nagy labdával kezében elébe állott és kiöltve veres hegyes kis nyelvcskéjét, durcásan mondta:

— Még kerestél magat a drága ur!

— Haragszik? — dadogta Pál zavartan. — Hiszen azonnal jöttem! Ugy-e nem haragszik?

— Ha még egyszer elbujik, nem játszom magával többé soha! Érti, soha! — szólt élénken Irén, és a nagy labdával megdobta Pált. Később elnevette magát és mondta:

— No! Hat kezdjük! Itt a labda!

Carmen a „boond lyukban” maradt. Csüggően leborult a bársony pamlagra és ajkát harapva süttő:

— Már késő! A labda, a labda!

Remegő kezével megsimította égő arcát. Körülnézett és — elkacagta magát. Felugrott a pamlagról és kitekintett az ablakon, hogy miként labdázik Pál a kis leánnyal? Pál éppen akkor ügyetlenkedett. Elejtette a labdát, a miért Irénke megsztidta. Csengő hangja fölhallatszott Carmen ablakáig.

Carmen újra kacagott és féher kezecskéjével Pálra mutatva odakiáltott Irénke nek:

— Ugy-e milyen ügyellen?

Az ülés lefolyásáról a következőkben számoltunk be

Eperjesy Sándor elnök, az ülés megnyitván, melegen üdvözölte dr. *Rusicska* Kálmán tanfelügyelőt, ki személyesen jelent meg az ülésen, hogy a nagykanizsai államilag segélyezett községi polgári fiu- és leányiskola államosítását illetőleg nyilatkozzék.

Az éljenzéssel fogadott üdvözlés után elnök fölkérte a tanfelügyelőt, hogy sziveskedjék e tárgyban nyilatkozni.

Dr. *Rusicska* Kálmán előterjesztette, hogy az államosítási kérelemre legutóbb beérkezett tagadó válasz óta a polgári leányiskola tanítótestületének 3 tagja kérvényt nyújtott be a közoktatásügyi miniszteriumhoz fizetősöknek állami kezelésbe vétele vagy esetleg oly mértékű államsegély kiutalása tárgyában, hogy mindegyiknek fizetése a velük egyenlő szolgálati időtartamu tanítókéval azonosítottassék. Miután a kérvényezők erre nézve — tudomása szerint — kedvező ígéretet kaptak, a hozzá véleményezés végett leérkezett kérvények fölterjesztésével kapcsolatosan ő ismételten ajánlani fogja a magas miniszteriumnak az államosítást s tanácsolja egyúttal, hogy ez érdemben az iskolaszék is lépjen újra akcióba.

Az elnök a tanfelügyelő nyilatkozatát melegen megköszönte s egyúttal indítványozta, hogy az iskolaszék keresse meg átiratban Nagy-Kanizsa város tanácsát, az államosítás kérdésének újból leendő főlétele tárgyában.

Indítványát egyhangulag, nagy lelkesedéssel elfogadták.

E mozzanat után a kir. tanfelügyelő az ülésből távozott; az iskolaszék elnöke pedig mint a megyei közigazgatási bizottság kiküldöttje foglalta el az elnöki széket, hogy az igazgatótanítói választást vezesse.

Jelentette, hogy a kiírt állásra a pályázati határidő leteltéig (nov. 10-ig) összesen 17 pályázati kérvény érkezett be. Kettő

visszavonta kérvényét. Döntés elé került 15 kérvény. Felolvasta a pályázók nevét.

Vidéki pályázók: Kuliczky Nándor, Sznopek János, Gáspár István, Krener István, Blazsek István, Árpád Gyula, Triszka Győző, Tóth István, Imre Samu, Bontilovics Gusztáv, Merényi György, Czompó Andor, Grémen Béla.

Helybéli pályázók: Erdőst Bálint, Récsy György.

Az elnök elrendelte a titkos szavazást; szavazatszedőkül — fölkérte Mikóss Géza és dr. *Pachinger* Alajos iskolaszéki tagokat.

A titkos szavazás megtörténvén, a szavazatszedők jelentették, hogy beadtak összesen 30 szavazatot. Ebből *huszonhatot* Récsy György, hármat pedig Grémen Béla kapott. Egy szavazat érvénytelen, mert oly névre szót, mely nem volt a pályázók névsorában. E szerint Récsy Györgyöt 23 szótöbbséggel választották meg igazgatónak a nagykanizsai közs. elemi-iskolához.

Folytatólag jelentette az elnök, hogy a segédtanítónői állásra Grémenné, Géber Julia, Huntevel Mária, Füzik Anna és *Nyakas* Viktória pályáztak.

A titkos szavazat elrendeltétvén, az iskolaszék 30 szavazattal *Nyakas* Viktóriát választotta meg.

Récsy György igazgatónak eddigi osztálya (miután az igazgató osztályt nem vezet) megüresedvén, helyére az iskolaszék *Porodus* Antalt, a Hunyady-utcai párh. 4. leányosztály tanítóját disponálta; az ő osztályának vezetésére pedig egyhangulag *Mágot* Józst, eddigi helyettesítő tanítónőt hivta be.

Az öt I. leányosztályt összevonták négy osztályba és az így fennmaradt tures osztályba az eddigi két II. leányosztályt helyezték el.

A kézimunka-tanítást az I. leányosztályokban megszüntették.

A nagykanizsai kir. ügyész megkereste az iskolaszéket, hogy az állami fogháznál

megüresedett tanítói állásra a tanítótestület tagjai közül ajánljon valakit. Az iskolaszék egyhangulag *Vlasits* József tanítót ajánlotta.

Ez után az iskolaszék még néhány belügyet tárgyalt meg s több folyó ügyet intézett el.

Az ülés 7 órakor az elnök éltetésével zárult be.

Politikai szemle.

Külföld.

Bukarestből távirják nov. 25-éről: Az „Agence Romanice” jelenti: Tegnap este Krajo-vában Sturdza miniszterelnök és a többi miniszterek tiszteletére 120 terítékű politikai banket volt. Sturdza miniszterelnökön kívül Cantacuzene, Stoljan, Haret, Bratianu és Djecvara miniszterek, valamint Románia délnyugati részének összes képviselői és szenátorai részt vettek. Nicolai al-elnök a királyra mondott felköszönőt, azután Sturdza miniszterelnökre és a liberális pártira. Sturdza válaszában rámutatott arra, hogy a szabadelvű párt két év óta fontos reformokat vitt keresztül és megvalósította, az 1892-iki jassit program nagy részét. Pártja teljesen meg fogja meg a valószínű és még igen sokat fog létrehozni. Az összes szabadelvűeket egyetértéssel szelítja fel, hogy Románia erőse, hatalmasabb és tekintélyesebb legyen. A miniszterelnök beszédét lelkes éljenzéssel fogadták. A banket általában nagy szívesen jelleget volt és lényesen folyt le.

Bécsből sürgönyzik a P. N.-nak e hó 25-éről: A gyakovári, ippeki és psichini kerületben az albánok fellázadtak a török kormány ellen. Az albánok közt már hosszabb idő óta nagyon gyanus mozgalom mutatkozik. A szultán megbízottat küldött az albán tisztekhez, hogy megnyugtassa őket. Az agitáció azonban már nagyon előrehaladt és minden hir arról tanusodik, hogy a helyzet nagyon komoly. — A Belgrádba érkező hírek is arra vallanak, hogy az albániai események lazadás karakterével bírnak és komolyabbak, mint Konstantinápolyban állítják. Törökország nagyobb csapatokat mozgósított Szalonikiban, Uszkübben és Monasztirben. Az albán és a török csapatok közt már több összeütközés történt, amelynek sok áldozata volt. A török kormány még újabb csapatokat fog mozgósítani, hogy a fölkélest lokalizálja. A nagy hidegség meg-

Morgó férj.

— A „ZALA” eredeti tésája. —

Ha megőszant, legyen az akarki megtanitom keztyben dudálni, — szól a kedvelten férj fölkeve, ... miután a kőő órát elhalgaltatta...

— Már hat óra, s nem kaphat az ember egy kis reggelit, máshol ilyenkor rég fontos dologba álltak, s itt még a keuyér sem sált ki.

Eközben a (tárogóval igazit a kandión.

— Mindent magamnak kell tenni... Mily boldogtalanság! Hej! ha még egyszer legyen lehetnék, én sem házasodnám ám meg...

Az asszonyka siet rendbe szedni az ebédőt, s terit, nehy az mondja a férje, hogy ő semmit sem tesz...

Sieve kalácsot pirit s a reggelit betálálja...

— Megmondtam, hogy kávét nem iszom, a doktor sem tanácsolta...

— „De hisz itt van a thea... tojás is mellékelve”

— Hol marad ismét a sonka? Mindig kel valaminek hiányzani...

— Itt a sonka is, letakarva.

— Citrom megint nincs a theában...

— „Most éppen tettem bele azt is.”

— A cukortartó mindig tures. Ilyen rendtelenség!

— „De hisz még föl sem nyitottad.”

A cukortartó valóban tele volt...

Reggeli után öszejárja ungot, berket, gyúti a bosszankodásokat, az udvart rendeltetennek találja, s majornban száz hiba van, pazarolják a fát.

— No, ezentul magam tesszem zsebre a faház kulcsot. A cselédek mindannyian az urak elleneségei, a napot lopják, a takarmányt hordják, a

dolgot kerülik, — ez tühretelen. A nagy adó megvan, jövedelem nincs; a jég elverte a szőlőt, gabonát, a sok nyári esőzés tönkr-tette, mit a jég meghagyott; azott, míg aratták, míg hordták s kezlekba rakták, mindvégig, míg ki nem zöldült a teteje... Mily ázsini állapot!

— Mibe jön a sok gazdasághoz tartozó személyzet, s a földnek munkája! — napzámost nem kapni drága pénzért sem, azt a szegény szőlőt, míg hordóba önteltem, annyiba jött, hogy azon kétszer megvehetném, — s fölül rá, a miért keserves fáradozásom eredményét fogyasztottam, ismét adoznom kell busáns. — Mily iszonyu világot értünk! — Régen egy nőcseléd kapott egy évre 12 forintot, s még pár ruhadarabot, — most egy óra el mer kérni még a tudatlanja is 4 forintot; ily állapotok mellett a gazdának tönkre kell jutni... Nem volna csuda, ha az asszonyok strájkolnának, s nem tartanának cselédet...

Kezében támasztja fejét, s egész bánatosan hajtogatja azt...

De mivel izellenségét érezetni okvetlen kell szegény asszonyka, vagyis a feleség, arra mindig alkalmas és kéznél van... az ugynevezett speizkulcsot, mivel a férj helyén nem találta, kimegy szép csendben, meggyőződik, vajjon ismét rajt van-e?

S csakugyan.

Erre leemeli az ajtót, s kiviszi az udvar közepére, ... bemegy vissza — elkezd zsörtölődni, hogy adja be az asszony gyorsan a villásreggelt, mert vadászni akar menni...

Keresi az asszonyka a kulcsot, nem találja, végre sietve megy, tán véletlenül mégis rajt felelde, ... s bámulva látja, hogy bíz annak nincs ajtaja...

Más most hogy menjen ő be bosszus léreje elé...?

Végre egész elszántsággal beviszi nagy tartókodva.

A férj egész higgadtan szól:

— Kedves feleségem, minek teneked a spejzodra kulcs és ajtó?... Ha a kulcsot rajt tartod, nekem mindened elhordják, nem fogok erte többet nérgelődni, ha megegyeser rajt talalom, elválnék...

Valóban szánandó is a szegény gazda sorsa, mert azt még az ág is buzza. — A legkevesebb családban is tanját őt az elégedetlenség, mert a gazda sorsán könnyíteni nem törekszik senki, a jólét megszűnik a sok teher miatt, — nem győz eleget harcolni, — békét nem bír biztosítani... Kedélyét megöli a gond, az aggodalom, s így kedvet, ha lát is, rosszul esik neki, mert a sors szeszélye könnyű életet elefedelt a gazdának nyujtani, csak az örökös harc a létért. — A pénzszerezés minden ága korlátosva, bevétel kevés, szerencse még kevesebb, de nincs is. A kiadás, — „a kor kívánalmainak,” ha megfelei — ma vagy holnap koldusborra juttatja.

Nem kell csodálni, ha szegény férjek kikelnek, s mintegy ki vannak cserélve.

A sarkalatos gond az övek t. i. a kiadások zöme...

Azért el kell háritani a borut, a felleget homlokukról, mert gondtal terhes az a szegény rancos homlok...

De tulságosan azért „ne zugalódjál sorsod ellen; akár milyen nehéz utad, az isten megegyit, ha küdsesz, s ha dolgozol, jutalmat ad.”

Maj felvirrad még valaha!

nehezíti a török csapatok működését. Belgrádban és Szófiában nagy az izgatottság. A lázadást Montenegró befolyására vezetik vissza. A bolgár kormány a makedóniai határon nagy óvatosságot tart. Szerbiának is O-Szerbia felőli határát az arnauták támadásával szemben meg kell védelmeznie. Szerbia és Törökország viszonya mostanában nagyon jó, úgy hogy mindkét állam egyetértően fog intézkedni.

Külföldi lapok az exposéről.

Gróf Goluchovszky külügyminiszternek a delegációban adott exposéját a külföldön még mindig kommentálják. Így írják Londonból, hogy itteni politikai körök az exposé nagy megnyugvással fogadták a különösen a beszéd őszinteségét dicsérik. A külföldi lapok közül az orosz „Novoje Vremja” arról a kommentárról emlékezik meg, melyet Goluchovszky gróf az osztrák delegáció költségvetési bizottságában minapi külügyi exposéjához adott. Az orosz ap fontosságot tulajdonít annak, hogy gróf Goluchovszky most még megerősítette minapi külpolitikai programját. A monarchia és Oroszország között azért történt meg a közeledés, mert mindkét hatalom felismerte, hogy nincs közöttük e differencia, a mit nem lehetne kiegyenlíteni. — A Novoje Vremja csak azt óhajtja, hogy a jövő tényei tanuskodjanak a bécsi külügyi kormány jó szándékairól. Ha ez megtörténik, akkor a keleti kérdés nem fogja többé fenyegetni az európai béke szilárdaságát.

Bécsi dolgok.

A bécsi reixrath szerencsésen eljutott arra a pontra, a melyet már a múlt évben elő-eláttunk, mikor arról a „qualikálhatlan” tónusról, melyet Lueger a birodalmi tanácsban meghonosított, véleményünket elmondottuk. A mit a bécsi képviselőház most mutat, egyenes kifolyása annak páratlan elvadásának, melynek gyökere a legfakelenebb felekezeti gyűlölség. Sokan ezt abban a csapszékbe való veredésben és öklözésben nem látják most, pedig ott kell a gyökerét keresni. Talán sohasem fajultak volna ezek a nemzetiségi viszálykodások annyira, hogyha gyökerében lojtották volna el a felekezeti gyűlölködést. A gyűlölet be fog következni, s azok a kétések erkölcsű és exsistenciájú emberek, a kikben egyetlen jó tulajdonság sincs, mely őket az uralkodásra minősítené: nemsokára ott lesznek, a hová valók. Lueger szerencsecsillaga hanyatlak: a lépre vitt nép butasága sem tarthat örökké: a kijózanodásnak be kell következni. Ha e bajt gyökeresen akarják gyógyítani, akkor a baj forrását kell bedugni, s ha már előbb törekedtek volna erre s nem követik el azt a hibát, hogy Lueger uramat nagyra nővesztik, most nem kellene a provozórium, s a megegyezés Ausztriával is rég meg volna már. Lueger mérges, a magyarokat gyalázó szónoklatai mérgeztették el annyira az ügyet, mert ő még azokat is terrorizálta, a kik jobb belátással belathatták az osztrákok jogtalan követelés-it a kvótában. Kiváncsiak vagyunk, lesz-e még az utolsó botrányoknál még nagyobbak is. Nincs kizárva.

Lex Darányiana.

A magyar képviselőház november huszonegyedik ülése emlékezetes marad még akkor is, mikor már az utolsó nyoma is elűnt az alföldi agrárszocializmusnak, mert e napon terjesztette a kormány a képviselőház elé a munkások és a mezőgazdasági munkások közötti jogviszonyok szabályozásáról szóló törvényjavaslatot. Ez a törvényjavaslat biztosítja a munkások biztos és határozott díjazását, óvja és megvédi a munkásokat az újabb felmerült agrárszocializmustól és az ennek nyomában fellépő izgatásoktól és erőszakoskodásoktól. Törvény, mely a munkának nyújtott határozott védelem mellett védi a birtokot is, amennyiben majdnem egészen kizárja az aratási sztrájkok előléte és biztosítja a elvállalt kötelezettségek teljesítését.

A kormánynak és különösen dr. Darányi Ignác földmivelségi miniszternek első sorban az képezte gondoskodása tárgyát, hogy az aratás tényét, a gabona levágását és betakarítását biztosítsa az agrárszocializmus cselvetési, támadásai és komplottjai ellen megvédelmezze. E

cél eléréséhez különféle utak és módok kínálkoztak, melyek közül Darányi földmivelségi miniszter a legrokonoszevőbbre és emberszeretőbbre határozta el magát, amidőn teljesítette a munkások minden hallhatóvá lett követelését. Amit a nyáron az agrároccialisták pánaszképpen előadtak, azt ez a törvényjavaslat mind megszünteti. A munkások minden irányban biztosítva vannak, hogy a saját kívánságuk szerint megkapják munkájuk egész díját.

A munkások a törvény szavai szerint azon a napon, amelyen szerződészerűleg megkezdik a munkát, eldönthetik, vajon természetben, vagy pénzben akarják-e bérüket, mert minden aratási szerződésben a bér magasságát, mind a két érteketben ki kell fejezni. És ha az aratók részre szerződtek, a termés azonban rossz, akkor kijelenthetik, hogy kialakított bérüket nem természetben, hanem pénzben kívánják. Ugynevezett Janesi-bankókat, tanúsokat, utalványokat és egyéb fizetési segédesszközt használni nem szabad. A munkásoknak szükségleteik fedezésére készpénzt kell adni és nem szabad őket kényszeríteni, hogy egy meghatározott kereskedőnél vagy kereszmarosnál szabad csak vásárolniok. Ha természetbeliüket kótnék ki, azok mennyiségét és minőségét pontosan körül kell írni és ha élelmezés jár nekik, szerződésileg megállapítandó, miből kell állni ennek az élelmezésnek.

Ellenben minden mezei munkásnak, a ki nem napszámában dolgozik, hanem egész aratásra szerződik, az illetékes községi előjáróság által kiállított igazolvánnyal kell bírnia és csak igazolványa alapján kaphat munkát a munkaadótól. Az igazolvány semmibe sem kerül, de okvetlen szükséges, mert egy birtokosnak sem szabad aratót szerződtetni igazolvány nélkül.

Az aratási szerződést a jegyző és előjáró társa előtől kell kötni, akik hitelesítik azt. A hitelesített szerződést a munkásigazolványba bejegyzik és egy munkaadónak sem szabad valame egy munkással szerződésre lépni, míg az igazolványban előjegyzett szerződés teljesítve nincs. A büntető határozatok mind a két felre nézve szigorúak, de mind a két felet biztosítják előre nem látott visszasságok ellen és presszió ellen, melynek különben nem lennének képesek ellenállni.

Ezt a nagy, szociálpolitikai és közgazdasági szempontból tekintve, fenomenális munkát véggezte dr. Darányi Ignác ebben a korszakos törvényjavaslatban, véggezte alaposan mind a két érdekelt fél melegezésére és méltó alakban megfelelt arra a kérdésre, hogy mint lehet kiegyenlíteni a munkások és a munkaadók között fennforgó ellentéteket, mint lehet rendezni a differenciákat? Ezt a törvényt azért alkotják, hogy mindenki, akit illet, szigorú pontossággal betartsa azt, és ha így lesz, akkor ez a törvény messzeható, áldásos hatását nem fogja elveszíteni és melegezést fog vinni a munkások sorába. A becületese, jó munkásra nézve áldás és hathatós védelem ez a törvény; a rossz, izgága és lelkiismeretlen munkásra nézve pedig örök fenyegetés. Az egyiknek biztosítja lételet, a másiknak lehetetlenné teszi a sztrájkot.

Dr. Darányi Ignác olyan törvényjavaslatot szerkesztett, mely az uralkodó szükségleteknek tökéletesen megfelel s amelyet a világ minden állama mintaszereűnek fog tartani. A magyar munkás és a magyar gazda érdekében kívánjuk, hogy minél előbb törvénynyé váljék a javaslat, mely hivatva lesz a betolakodó külföldi népám tők által szenségtelen kézzel ideiglenesen megzavart hékés munkáviszonyokat ismét helyreállítani.

Statárium az uzóra ellen.

(A. É.) A Budapesti Hírlap egyik közelebbi száma cikket irt arról, hogy Beregmegyében mint irt: a gabonauszóra, s hogy ez ellen minő orvoslattal élnek. Erre nézve most mihozzánk érkezett egy felettebb érdekes közlemény, mely nemcsak Beregmegyére nézve, hanem mindeu olyan vidékre, a hol szegény földmives lakosság van az uzóra karmainak áldozatul odavette, általános érdekek bir. A cikkely a következő:

„Azt hiszem, ha megirom azt, amit a szegény földmives néppel üzött uzoráról észleltem, szolgálhat teszek a mi végtelen szerencsétlen sorsu ruthéneinknek, levén azó a szolvai járás mintegy 20,000 ruthén lakosságáról.

Említett cikk termésuzsoráról szól, mely jársunkban nem fordul elő, legalább tudtommal sem és pedig azon egyszerű oknál fogva, mert nincsen termésünk, legalább eladni való nincs; nálunk tehát a modern kor e kinövése nem verhetett gyökeret s helyt adott a marhával való uzorászkodásnak; a mi tulajdonképpen a rendes szokások feltételek mellett, nézetem szerint, nem is nevezhető uzorának.

Ez üzkeredés a következőleg történik. Vidékünkön ilyenkor és télizepe talán méginkább potom 30—40 frtért meg lehet venni egy pár év körüli ökröt, kiehezett és megfagyott állapotban szegény ruthénektől. Az ily megszorult ruthéneket az idevaló üzerek éles megfigyelés alá veszik és a legkedvezőbb alkalmat felhasználják s megveszik tőlük az állatot. Ha ez megtörtént, odaadják a tinókat egy másik ruthénnek, kinek ez idén több szénája termelt, felestartásra. Ez kötelezettséget vállal, hogy a marhát jól tartja pl. egy és fél évi időtartamra, mely idő alatt betanítja járomban járni s dolgoztat velők lassan, megkeresve naponta 40—50 krajcárt. Ma az idő lejár, eladják az ökröket pl. 80 frtért. Ekkor osztóznak, még pedig úgy, hogy a tulajdonos kivesszi a befektetett 40 forintját, a másik 40 frton megosztóznak s kap a ruhén 20 frtot.

Ez a megtisztességesebb módja az üzkeredésnek s ez nem is volna kárhözvándó, mert a szegény ember, ki saját erejéből nem képes magának ily ökröcskét venni, másfélig bármily szerényen is, de megkereste a keserves mindennap garast s végül pénzt is kap.

Van azonban ennek az üzkeredésnek egyeb rossz oldala is, ha a ruthén olyan ember kezébe kerül, kinek uzorászkodó hajlamai vannak, pl. ha az illető boltos, kényszeríti a tinók elvételével való fenyegetés mellett, hogy az ő boltjában vegye elelmi cikkeiit, ha korcsmáros, palinkát vetet vele kontóra s azonnal följegyzi magának, hogy el ne felejtse. de ha, mint az igen gyakori eset, kételyei támadnának, vajjon feleirta e, másodsor is feleirta azonnal, nehogy ismét elleljeit. Sokan egyszerűsítik az eljárás és hogy biztosak legyenek benne, hogy el nem felejtették, mindjárt feleírják duplán. No ha aztán pénz kell írának, akkor a halacska meg van fogva, mert a pénz az itt nagy szó, az nagyon drága, hét szárm minden forint után potom 2 kr. a kamat s ha Iván 5 forint előteget vet fel, biztosra veheti, hogy másfélig mulva nem kap az eladott ökrök árából egy krajcárt sem, mert 5 forintnak a kamatja 5 forint 4 krajcár egy évre, ez együtt 10 frt 04 krajcár, ennek pedig egy fél év alatt ismét 2 forint a kamatja, tehát már 15 forint a tartozása. Ha már most az ökr tulajdonosa a vevővel összejártszik és Ivánt becspaják, akkor, ha a tulajdonosnak boltjában, vagy korcsmájában egy krajcárral sem tartoznék, mégis az elszámoláskor adósa marad s ez életben nem is igen szabadul ki karmai közül.

Ez is uzóra és az 1883. évi XXV. t. c. oltalmat igényli, bár sajnos, nézetem szerint nem hiszem, hogy célt lehetne vele érni, mert ez ügyleteket négyszem között és négy fal között kötik, mint a többi váltóuzsora ügyeket.

Szerény nézetem szerint az volna az egyedüli és legradikálisabb gyógmódja a bajnak, ha a népek megközelíthetővé tennék egy oly pénzintézetet, mely 6—8 százalék kamatfizetés mellett nyujtaná a kölcsönt s nem keresne a legprimább váltókat, nem nehezítené meg annyira az ötven forintos kölcsönök adását, mint azt tudommal pénzintézeteink teszik és e mellett mindenféle cimen 12 százalék kamatot szednek. Az a sok ceremónia, a mit a pénzintézetek megkivánnak az ily kölcsönbiztosításnál, az a sok, sokszor hetekig való utanjárás, a messze távolság és még hozzá a nép ügyetlensége, tudatlansága az uzorások karjaiba veti a szegény n-pet, mert az uzorsók nem csinál annyi ceremóniát, maga végez a tudatlan nép helyett minden munkát.

Százakra meg azoknak a száma, kikben a pénzintézetek nem találnak elég garanciát, mert nem ismerik és az uzorsók, ki öt ismeri, igenis ad neki kölcsönt s háromszorosan kapja vissza egy-két év alatt.

Ezért kívánatos e járásban, de az egész ország minden megszorult vidékén a szövetkezések létesítése, melyek nem azt nézik, hogy a részvényesek mennél nagyobb osztalékokat kapjanak, hanem hogy legyenek méltányosak a szegény földmives nép iránt és önszorgó azoktassák a legszegényebb gazdát is. E szövetkezés könnyű szerrel

történhetnek meg, mert nem hiszem, hogy a nemes cél érdekében ne akadnának mindenütt olyan egyének, kik az ügyet a garközönőség érdekében szívesen fölkarolják.

H I R E K.

— **Személyi hír.** *Személyi hírek* Jablancy Sándor, a m. kir. csendőrség főparancsnoka, csütörtökön és pénteken a csendőrség megismerésére végezt városunkban időzött és legnagyobb meglepetését fejezte ki Hegedűs Sándor csendőrhadnagy, helybeli parancsnoknak a tapasztalt rend felett.

— **Az új népink. igazgató üdvözlése.** A nagykanizsai községi népiszkola tanítótestülete nov. 25-ikén délelőtt 11 órakor az igazgatói irodába vonult, hogy megválasszát új igazgatóját üdvözölje. A tanítótestület nevében Szalay Sándor üdvözölte az igazgatót. Üdvözöl beszédjében lelkesen szölt az iskolaszék nemes feladatsáról és magatartásáról, melylyel e választásnál diadalra juttatta azt az elvet, hogy az igazgató a helybeli tanítótestület kebeléből válasszassék. Arra kérte megválasztott veterán kartársukat, hogy a tanításügy, a tanítványok és saját magaslatos pozíciója érdekében az ügyeket szeretettel párosult szigorral és megingathatatlansággal igaszságszeretettel vezesse; legyen a tanítótestületnek szerető, de minden körülmény között szigorú, erélyes apja, igazságos vezére. Azután a tanítótestülethez fordulva, így folytatta beszédjét: „Mi pedig kedves kartársaim, tegyük ünneplés fogadtát e pillanatban, hogy lelkesítve iskolaszékünk valóban szép és méltányos eljárásától, szigorú kötelességtudással, munkakerőnk és buzgalomunk teljes odaadásával élünk magasztos hivatásunknak és lángoló lelkesedéssel tömörülünk városunk tanításügyének ama vezéri lobogója köré, melyet az iskolaszék bizalma érdemes kartársunk kezébe adott.” — A beszéd után kiölt a lelkes éljenzés, melynek lecsillapulta után Recsey György meghalottan választott, megköszönt a kartársi szeretetnek szép megnyilatkozását s végül arra kérte a tanítótestület minden tagját, hogy nagy és nehéz, de magasztos feladata betöltését buzgó, vállvetett működéssel támogassák.

— **Mindenkit megdöbbentett** a hír, hogy Tóth István, nagykanizsai ipariskolai igazgató, nov. 25-ikén délelőtt az utcán rosszul lett és bérkocsin kellett hazaszállítani. Tóth még 11 óra előtt az új igazgató üdvözlésére gyülekező kartársával beszélgetett. Közben az iskola-épületben időző tanfelügyelő rövidke értekezésre magához hívatta. Mikor a tanfelügyelőtől elfőlt s az utcára kiért, rosszul lett. Csak nagy nehezen bírt a falhoz támaszkodva, tovább vánszorogni. Így találta őt az intézetből később távozó tanfelügyelő, ki azonnal megkarolta, orvosért és kocsiórt küldött; ennek megérkezését pedig Tóthot földel alá segíteni ügykezett. A kocsira már úgy kellett föltenni. Lakására szállították, hol orvosi ápolás alá vették. Az orvos szélhűdést konstataált, mely az agyat is érintette. A szerencsétlenül járt s köte-

lességében buzgó, szelidlelkű tanférfiu és családja iránt általános a részvétel. Állapota még mindig aggasztó.

— **Eljegyzés.** Polgár Jenő János Nagykanizsáról, eljegyezte Rébay Gizella kisaasszonyt Szabadkáról.

— **Névváltoztatások.** Kiskoru Löwy Lajos és József nagykanizsai lakosok, nevüket „Országy” ra, kiskoru Weissenböck Gyula „Erdélyi”-re változtatták meg.

— **Kimaradt felkészítő.** A községi polgári és elemi leányiskola új épületének felavatási ünnep-égeről közölt referándának a társasébról szóló részéből véletlenül kimaradt dr. Rothschild Jakab felkészítője, melylyel a tanítói hivatás magasztosságát hosszasan és lelkesen méltatva, a nagykanizsai iskolák minden tanítótestületét és dr. Bartha Gyulát, a polgári iskola érdemes igazgatóját, éllette.

— **Gazdasági önégyelőző szövetkezet.** A gazdasági önégyelőző szövetkezet Nagykanizsán november hó 27-én délután 2 órakor a Zala megyei gazdasági takarékpénztár r. t. helyiségében, a szövetkezeti tagok nagy részvétel mellett tartotta alakuló közgyűlését. A közgyűlés elnökeül Hertelendy Béla a zala megyei gazdasági takarékpénztár elnöke — jegyzőül pedig Knorzter György a takarékpénztár vezértitkára választott meg. Hertelendy Béla elfoglalván az elnöki széket, üdvözölte a megjelenteket és a jegyzőkönyv hitelesítésére felkérte Ambrus Nándor és dr. Szigethy Károly részvényeseket. Felolvastatták az alapszabályokat, melyeket egyhangulag elfogadtak. A tárgyszorot 3 pontjára elintézésében a közgyűlés egyhangulag a szövetkezet megalakulása mellett nyilatkozott. A megjelölt választás a következők eredményezte: Elnök: Hertelendy Béla, alelnök: Fais Lajos, ellenőr: Knorzter György, igazgatószáki tagok: 1. Csóka Ferdinand, 2. ifj. Fais József, 3. Gärtner Vilmos, 4. ifj. Hegedűs László, 5. Klein Ignác, 6. Ledoláczk Ernő, 7. Löwy Arnold, 8. dr. Löke Emil, 9. Öt-reicher Bernát, 10. dr. Rátz Kálmán, 11. Reichenfeld Ede, 12. Rothschild Zsigmond, 13. ifj. Samu József, 14. Halphen Már, 15. dr. Szigethy Károly, 16. Tivolt János, 17. dr. Tripmáner Rezső, 18. Ujváry Géza. Felügyelő-bizottság: 1. Pálfi Alajos, 2. Rothschild Samu, 3. Schmidt Frigyes. A szövetkezet hivatalos közlönyének a Zala jelöltetett ki. A bejelentések január hó 3-án hétfőn délután kezdődnek.

— **Társasági.** A nagykanizsai általános Munkásképző-Egyesület ma vasárnap az új elnök és tisztikar tiszteletére társasvacsorát rendez a Polgári Egylet helyiségében. Ezen összejövetel rendkívül kedélyesek igérkeznek, mert már több mint százán jelentették be részvételüket a társadalom minden rétegéből.

— **Az első nyolc hét.** Nyolc hét nagyon rövid idő, ha az ember nászolon van egy kedves szép kis feleséggel, aki a mellett — gazdag is; de nagyon hosszú a katonasámbereknek, kiváltképpen akkor, ha az regruta. Keserves, kínos nyolc hét, amiről csak annak van fogalma, aki ette a császár kenyérét, és a ki zimankós novemberi délutánunkat a gyakorlati keményre taposott földjén szélesen kirugott az „eicelmars” alatt, hogy szinte megrendült bele májaja, veséje. Ezek a hetek a legkeservesebbek a katonaság életben, valóságos kinszenvedés garnirozva egyegy hatalmas oldalbalálással és egyéb nem épeu barátságos láb- és kézmozdulatokkal. Nagy most a regruták öröme, mert a legelőtebb pokol első stációja véget ér, de hát még a póttartalékosoké, kik tegnap rakárba he yezték már a borjukat és holnap már bihetetlen meséket fognak regélni otthon az „indobalanszól.” meg a „lofchittről”, a mit a serdülő porfi legalább is olyan nagy embernek képzelt, mint a burkország fekete koronás császáját.

— **Adományok a népkönyvtárnak.** Ujabbán a következő jótékony ado-

mányok érkeztek: Birk Oszkár (Somogy-Szt. Miklós) 6 zsák burgonya, 1 zsák kukorica liszt és 10 fej káposzta, Blau Pálné 3 zsák burgonya, Rosenberg Izraelné 2 zsák burgonya, Sallér Lajosné 22 kiló bab és 14 koszoru vereshagyma, Bathány-Strattmann Ödön herceg 12 méter tűzifa és 10 nyul, Broch Adolf 1 süveg cukor, Mantuanó Józsefné zöldség, Gizella gözmalom (Budapest) 1 zsák 0 sz. lisztet; Deutsch Salamon (Slatina) 5 írt. Pollák Árminné 3 írt és Blumenschein Vilmosné 2 írt. A szives adományozóknak ezuton is hálás köszönetét nyilvánítja a *Népkönyha elnöksége.* (Nagy melegegedéssel és igaz örömmel látjuk, hogy a Népkönyha közelről távolról oly érdemleges támogatásban részesül. A földirtokos osztály adományai mellett igen szivesen látjuk a *Gizella gözmalom* adományát, mert reméljük és hiszszük, hogy ezen malom szép példáját követni fogják mindazon hasonló iparvállalatok, melyek városunkban képviselve vannak. *A szerk.*)

— **Szabadulás.** A keszthelyi járásához tartozó Felső-Mand pusztán szerdán reggel öngyilkosságot követelt el egy meg fiatal asszony. Pap Ferencné gyógyíthatatlan betegségben szenvedett, és ez szerdán reggel annyira elkeserítette őt, hogy hat éves fiacskájával levette a szekrény tetejéről a borotvát s azzal elvágta a nyakát, ugy, hogy rövid idő alatt elvérzett.

— **Csodadoktor.** Ismételve vesszük a hírt, hogy a stájer határon rendes üzleti körutak eszközlése céljából hónaponként átporlyáz egy stájer parasztember, aki órát igazít, patkányokat irt, állatokat gyógyít és embereket kuruzsol. Általilag *Hulfrics* e csodadoktor neve, aki egész patikát hordoz magával, melynek tartalmát dió-pálínka, krumpilével-kivonat, kutyatej, akácia-virág, bodzalekvár képezi. Ezen „gyógyszerek” kívül amuletteket, olvasókat és szentképeket árul s emberek és háziállatok bajain ráolvasás és efféle babona útján „segít”. Csakis a határszéli községeket járja s ott zsákmányolja ki a tudatlan nép ostobaságát. *Hulfrics* urat — mint beannétek értesítettek — keresi már a rendőrség.

— **A lánchídi oroszának nyelve.** Veszprém-megyére egy kicsi falujában *Pinkócson*, meghalt a minap egy öreg ember, a kit egy hitvány, hogy *Frick Jakab*. Valamikor varga volt, a ki Peeten tanulta meg a mesterségét és mint cipészifju jutott egy nevezetes felfedezésre. *Frick Jakab* volt az a nevezetes szuster-gyerek, a ki sok, sok esztendővel ezelőtt, a hogy a lánchídon keresztülment, elkialtotta magát:

— *Nini, az oroszánaknak nincs nyelvük!*

Hej, misoda szenzációit okozott ez a fölfedezés! Az egész Pest arról beszélt akkor:

— *Az oroszánaknak nincsen nyelvük!*

Hát mit is érnek most már azok a pompás, köböl faragott oroszának — nyelv nélkül? Iliába csinálta meg a derék *Marchalkó* János a négy állatot olyan szépen. Nyelv nélkül az oroszának egy fütyinget sem ér. Szegény *Marchalkó*nak, a ki nevezetes művész-ember volt a maga idejében, csinálta meg az akadémiai szabvány-munkát is, nagyon, de nagyon sok keserűséget okozott *Frick Jakab* fölfedezése és ugy beszéltek, hogy a sok gyűlölet annyira elkeserítette, hogy egyszer bánatában elment a lánchídra, egy utolsó szomorú pillantást vetett az ő négy nyelvellen oroszánakra s aztán bevette magát a sökte Dunába, a melybe bele is fuladt. Haem nem így van. *Marchalkó* János nem lett öngyilkos, hanem esztendőkkel ezelőtt ösöndes halál, jó keresztényhez íló módon mult ki ebből az árnyékvilágból. Csak annyi a való, hogy sok gnyaban, csipkedésben volt része, a mit ő nagy fogalmával túrt egy ideig, míg aztán

— magyar és német nyelven — a legnagyobb választékban. — **Pajor**, Ügyvédi határidőnapló; **Ügyvédi** zsebnaptár; — **Kodolányi** gazdasági zsebnaptár, évkönyvvvel, — általános irodai napló, tárcanaptárak, heti, előjegyzési és falinaptárak.

Kaphatók **FISCHEL FÜLÖP** könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Naptárak 1898. évre,

egy este, a mikor megint bosszantották nagy haragosa az mondta:

— No hát fogadjunk öt száz forintba, hogy mikor az orvoslán úgy tartja száját, mint az én kő-oroslánom, nem is láthatják a nyelvét, mert az ilyen lenn fekszik.

A fogadás megtörtént és Marschalkó elvitte a barátait egy menzseriába, mely az Irván-téren ült: tanyát s ott szán bizonyította, hogy neki van igazsága. Az öt száz forintot a művész jóékegy cefra adta akkor.

— **A m. kir. technológiai iparmuzeumban** Budapesten (VIII. József körút 6.) 1898-ik év január hó 3-án elektrotechnikai tanfolyam nyílik meg. Ezen a tanfolyamon a dinamógépek szerkezete és kezelése, az elektromos világítás és munkávitel, a telefonok és elektromos csengők, valamint az elektromos vezeték szerelése tanítatik. A tanfolyam január hó 3-tól március hó végéig, tehát 3 hónapig tart. Hallgatók felvételnek: elektrotechnikai gyárak és vállalatok szerelői és szakmunkásai, gyárak és műhelyek tulajdonosai, valamint ezek hivatalnokai, művezetői, továbbá gépkezelők, mekanikusok és géplakatosok. A gépkezelők közül a felvételnél azoké az elsőbbség, a kik az állami ipariszkolában a gépkezelői tanfolyamot végezték, végre mindazok, kik elektrotechnikai szakmunkások elajánlására törekcsenek. A tandíj 8 forint; a beiratások december hó 15-ik napján kezdődnek és december hó 27-ig tartanak. A kik a tanfolyamot rendszeren elvégezték, vizsgát tehetnek; ha a vizsgát sikerrel leteszik, bizonyítványt kapnak.

— **Felhívjuk t. Olvasóink figyelmét** a 27 év óta fenálló, hírneves *Várady Béla* ferdfivat — és külön egességek üzletére, ki azon kéressel fordul a n. é. közönséghez, hogy miután nem utaztat, forduljanak megrendeléseikkel egyenesen a főüzletbe: Budapest, IV. Kishíd-utca 9. Várady általános áriási raktárt tart a legmodernebb férfi divattulajdonoságokból és meg vagyunk győződve, hogy minden vevő saját érdekében cselekszik, ha szükségleteit Váradynál fedezi. Minden államban szabadalmazott gomblyunkéküli ingei közkedveltségnek és nagy kelendőségnek örvendenek. Férfiszabóság pedig oly tetőpontra áll, hogy a legmagasabb igényeket is kielégíti. Mndezek dacára árai mérsékelték és versenyképesek. Részletes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld.

— **Tíz hl. balaton-melléki 15 éves 6-bor eladó. Cim a kiadó-**

hivatalban.

— „**Pinol**” elnevezésű, egy ujonnan feltalált gyártmány, mely kitűnő óvszernek bizonyult nedvesség-, víznyomosság gomba- és penészképződés ellen; továbbá a legnagyobb takaróképeséget és tartósságot tanúsít mint alapanyag, továbbá mint keverék megszűnik és földfésztékekkel. Végül csalhatalan rovar irtószerek bizonyult. Mint-hogy ezen szer azonkívül nem mar, nem tűzveszélyes, szintelen és szagtalan, tisztán és könnyen alkalmazható, a közeli időben már egy nagyobb haztartásban sem fog hiányozni. Megrendelhető Brenner báró-féle Pinol gyárban Gainfarn Bécs mellett (Raktár: Bécs I. Hohenmark 3.) fél kilo doboz 4 45 kr.; postacsomagok 4 kilóval f. 8-20. A Velence-Bécsben tartott új találmányok kiállításában a jury a „Pinol” az aranyéremmel tüntette ki.

— **Késmárky és Illés** Budapesten a leghiresebb cégek egyike, Kossuth Lajos utcai 2 üzlet-helyiségét összpontosította a külön e célra épült 12 ik szám alatti látványosság számba menő árházába. Félreértések kikerülése végett megemlítjük, hogy a régi híres „Kerepesi bazár” nagy raktárhelyiségei továbbra is fennmaradnak, sőt meg is nagyobbítottak.

GARANTIROZOTT HIREK.

(Melyeket sohasem kell elhinni.)

— **A kigyógyított beteg.** Mióta a hidegek beállottak, a kórházaknál egyre másra jelentkeznek a különféle csavargók, kik valami betegség szimulálásával szeretnének jó teli szálláshoz jutni. A minap a helybeli kórházba is beállított egy ily csavargó. Pizkos rongyos volt. Felszakadt cipője helyén kikandikáltak az ujjai, testén a

legellenlétésebb színű foltokkal illusztrált nadrág és kabát. Így ment a doktor elé, hogy felvegyék a kórházba.

— **Nagy beteg vagyok doktor ur** — szólalt meg félrebillent fejével, alázatosan — és akkorát sóhajtott, hogy az orvos azt hitte, könny vihar készül.

— **Ne beszéljen bolondokat,** hiszen maga teljesen egészségesnek néz ki.

— **Már pedig nagy beteg vagyok,** — sóhajtott újból nagy keservesen.

— **Hát mi a baja?**

— **Gyomortágulásom van.**

— **Honnan gondolja?**

— **Ha nem lakom jól minden órában, borzasztó fájdalmakat állok ki.**

— **Hát akkor lakjék jól minden órában.**

— **De más bajom is van.**

— **Mi az?**

— **Folytonosan szédülök, nem tudok a lábamon állani.**

— **Hát akkor ne álljon a lábán, hanem üljön le.**

— **Ha leülök, a gerincemfömm faj.**

— **Akkor hát feküdjék le.**

— **Gyógyítson ki doktor ur. Mi lesz belőlem, ha ez így tart? Könyörgöm, vegyenek fel a kórházba.**

— **Hogy hívják? Mikor született?**

— **Fiumében 1870-ben...**

— **Jó, jó — kiáltott, fel, kissé hangosan az orvos. Hisz ha Fiumében született akkor mindjárt elmondja hogy: „Az apámak leütötte a hajókötél, anyám mosónő volt meghűlt és meghalt — Vigyék a 27-esbe — szolt a belépő ápolóhoz. Délután majd megvizsgáljuk.**

Delután pedig a szokásos adag helyett a következőket írta fel. Reggel 1 tej, délben 1 tej, este 1 tej, egész napra 1 személye.

A csavargó ámulva nézte a sovány étlapot s megadással gondolja, ez csak az első napi porció, lesz majd később több is.

Eltelt egy nap, két nap, három, de a tej a személye mindig csak a régi maradt. A csavargó ordított, jajgatott, hogy ő éhen vesz, elpusztul.

— **Meghalok doktor ur, könyörgöm adjanak enni!**

— **Ne féljen, nem hal meg, biztosan kigyógyítjuk.**

— **A csavargó azonban nem vette tréfára a dolgot, hanem éjszaka belebujt rongyos ruhába és — szó nélkül bucsut mondott a 27-esnek és az egész kórháznak.**

KERESKEDELEM.

Az üldözött cukor.

A gazdaságilag kifejtett, a világgiacon szerepet játszó nagy országok törekvései elkaptak bennünket is. A kicsi csemete megirigyelte a kifejlett férfi disztét és azt hitte, neki is jól fog állani, melytől amaz hoz. Az iparban gazdag országoknál természetes az a törekvés, hogy annak a termelésnek, mit a belföld fogyasztani nem bír, külföldön keressenek piacot. Ha azonban valamely állam még importra szorul, annak nem az exportra kellene gondolni hanem arra, hogy saját szükségleteit fedezni bírja.

Mi azonban a helyett, hogy minden törekvésünket ebben az utóbi irányban pontosítanók össze, az exportáló államok közt akarunk helyet szorítani magunknak. Pedig tudhatnók, hogy nehéz lesz, sőt lehetetlen is. Hiszen nem a mezőgazdasági kivitelről van szó, hanem az ipar készítményeiről. Ezért szerveztük a kereskedelmi muzeum külföldi ügynökségeit, adunk alacsony kiviteli vasut—tarifákat, tartunk (önn segélyezett) gőzhajó-társaságokat, sőt a mint a cukornál történt, még megtéteztük ezt a sok kedvezményt a kiviteli jutalommal is. A mikor kiderült, hogy ez sem elég, szépen emeljük a régi exportprémiumot, miután megvagyon írva, hogy minékünk mindenáron exportálni kell.

Ezzel a fölemelt cukorprémiummal első sorban a yankeek kávéját akarjuk olcsó cukorral ellátni. Árpád, midőn ezt a földet népének elfoglaltad, bizonyára nem igen álmodtál arról, hogy ez ország népének egykor azért kell taradozni s milliókat kiadni, hogy a szelthamosokban és aranyban gazdag Amerika ételeit édesítse meg.

A yankee azonban hálátlan népség. Azelőtt is csak vonakodva fogadta cukrunkat, most meg éppen ajtót mutatott neki, sőt kimondotta, hogy hiába erőlködünk a prémiummal, mert ha mi ezt emeljük, cukorgyártása érdekében ő is emelni fogja a cukor vámját. Végül megértettük, hogy nincsen reánk szükség és Kelet-Indiára vetették szemünket. Mindenekelőtt olcsó és sűrű közlekedést kell teremteni. Cukorgyáraink a kormányhoz fordultak, mely eltele azon, nemzetünk történetében korszakot alkotó meggyőződéstől, hogy Amerikából csufosan kiutasítatván, ránk nézve nemzeti föladat Kelet-India ehez millióit cukorral ellátni, mihamar tárgyalásokba bocsátkozott az osztrák Lloydal és kieszközölte, hogy a régi, de maga laban járti ma sem bíró társaság meg fogja szaporítani járatát kelet felé és pedig pedig állítólag szubvenció nélkül.

Talán szubvenció nélkül, de kikötött viszontszolgáltatok fejében, a melyek nekünk bizonyára pénzbe fognak kerülni. Ha a cukor-kivitel Kelet-India felé lábra kap, akkor — gondolja magában a Lloyd — Magyarország nem fog kibujhatni az új terhek alól, melyeket „a felvirágzó cukorkivitel” nevében tőle követelni fognak. Csakhogy ez a cukorkivitel fölvirágozni alig fog. Az angolok már is erősen emlegetik, hogy a kontinens cukorprémiumja tönkre teszi az ő gyarmataik cukortermelését és ezt nem lehet túrni tovább. Az angol vámunió szervezésére megtették az első lépéseket, bizonyára nem azért, hogy ezekkel megálljanak, következni fognak a többiek. A mi szegény üldözött cukrunk majd mehet tovább. Nem igen tudnánk ugyan felelni rá, hogy hová? Feleljen arra a jövő, gondolják a gyárosok.

A mi merkantil politikusaink csak azt látják, hogy illúziók nélkül még ők sem élhetnek, futnak tehát jobb sorsra érdemes kitarással a fantóm után. Vonják magukkal a kormányzat szekerét és a törvényhozást. A nemzet milliói pedig fizetik a játék árát, mert állítólag az ő érdekében történik az, hogy idegen országokat akarunk meghódítani iparunk termékeinek, míg magunk a kolonialis függésből kiemelkedni mag sem birtunk.

Kereskedelmi mérlegünk és valutarendezésünk.

Most jelent meg az osztrák-magyar monarchia kereskedelmi mérlegéről szóló tudósítás október hó forgalmára vonatkozólag. E szerint októberben a bevétel 65.4 millió forint volt (+4.1 millió a múlt év október hónapjához képest) a kivétel 75.5 millió forint volt (vagyis 6 millióval kevesebb, mint 1896. októberben). E szerint e hónapban a kivétel 10:1 millióval haladta meg a bevélt, (múlt év októberében 20:2 millióval). Januártól októberig a bevétel összege 608.6 millió forint volt, (+ 38.4 millió a múlt évhez képest); a kivétel 689.7 millió forint (+ 8 millió a múlt évhez képest). A kereskedelmi mérleg aktívuma e szerint 30.9 millió forint, (szemben a múlt évi 51.3 millió forinttal.) A kereskedelmi mérleg tehát az első tíz hónapban 20 millióval romlott, s ehhez járul még az, hogy a novemberi kampányban is nagy hanyatlás volt észlelhető s épp a kereskedelmi mérleg egész évi hanyatlása több mint 30 millió forintra becsülhető. Már most hogyan fogják a valuta-rendezést folytatni kormányaink, mikor az arany benmaradásának föfeltétele a fizetési mérleg erős aktivitása. Az arany már most is kiáramlik az országból, főleg Németországba, a hol értékeinket ez őszel tömegesen eladogatták, s ahova már csak azért is foly az arany tölték, mert az idén gabonabehozatalunk volt s az ezért kiviendő arany a magas kamatlábbal dolgozó német birodalmi bank felé veszi útját, Német újságok is ilyenformán fogják fel valuta-rendezésüket, a mi sem gazdasági életünknek, sem fiinanciáknak nem igen válik hasznára. A valutarendezést megfogtuk, — de nem enged el.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

4 arany-, 18 ezüst-érem, 30 díjaz és elismerő okmány

I Kwizda-féle RESTITUTIONSFLUID

cs. és k. kir. szab. mosóvíz
lovaknak, 1 palack ára
1 fnt 40 kr.

30 év óta udv. állásokban
valamint katonai és polgár
nagyobb állásokban is
használatban nagyobb
erőfeszítések előtt
és után erősítőül; to-
vábbá szomadoások,
rándulások, az inak
morvósága s más ily
alkalmakkál; képesít
a lovat kiváló teljesít
ményekre idomítására

Tessék a fennebbi
védjegyre ügyelni a a
vétnél határozottan
kifejezni: Kwizda-féle
Restitutionsfluid

Fő letét:

Közü. gyógyszer-tár Korneuburgban.
osztrák-magyar cs. és k. udvari szállító.

Czerny-féle

KELETI RÓZSATEJ

(Orientalische Rosenmilch)

oly meglepően tiszta, tiszta,

fiatalos arcbőrt

szerez, mely semmi más szer által el nem érhető; ki-
tűnő határu májfolt, szepő, pórszemek, bőrtka
(Mitesser) túlvörös arc s a bőr minden tisztátalansága
ellen, megelőzheti a sárga vagy barna arcszint s
egyaránt alkalmas minden tisztásra. Ára 1 fnt.

■ Balszamszappan hozzá 30 krajcár. ■

Czerny-féle

TANNINGENE

a legjobb kipróbált ártalmatlan

HAJFESTŐSZER

haj és szakál, valamint szemöldök-festő, melyek a
leggyorsabb módon, már egyszeri használatnál is
egész biztosan visszanyerik azon kifogástalan, fényes,
szőke, barna vagy fekete természetes színt, amelyvel
megfestés előtt bírtak s mely nem szappannal való
mosásnál, sem a gőzfürdőben meg nem fakul.

Ára 2 fnt 50 kr.

Törvényesen védett, lelkismeretesen megvizsgált és
valódi minőségben kapható

ANTON J. CZERNY, Bécs

XVII., Carl Ludwigstrasse 6. (száj ház), és
Wallfisch-gasse 5.

Szátküldés postai utánvétellel. Prospektus ingyen és
bérmentve. Raktár a nagyobb gyógyszerárakban és
illatesszükletekben.

Budapesten TÖRÖK JÓZSEF és EGGER A. FIA
gyógyszerészeknél.

Főraktár Komáromban: Kirchner M. gyógyszerész.
Kőrösön: Konrad Ceraj-Coric gyógyszerész, Szent-
Elek: Graf Mihály.

Felhívás!

A

„HAZAI“ ált. biztosító részvénytársaság

által meghonosított

betörés elleni biztosítás

a beálló téli idők alatt kettős fontossággal
bir, miért is a biztosító közönség szives
figyelmébe ajánljuk ilyenmü biztosításoknak
a legjutányosabb díjtételek és fel-
tétételek mellett való megkötését.

Balesetbiztosítás sorsolással!

Biztosítások felvételnek: a

„HAZAI“ általános biztosító részvénytársaság

Nagy-kanizsai főgynökségénél.

Kinai fülemilék

egész éven át éneklők darabja 5
mrk. — Kitűnő éneklők 6 mrk. —
Tüdvörös kardinálisok tanult éneke-
sek 9 márka. — Vervörös tigris-
pintyőke bájos tarka énekesek párja
2.50. — Hárctzi kanári-madarak, nemes
faj, mély és éleshanguak darab 6. 8
10. 12. 15. mrk tehetség szerint. Szét-
küldés utánvét mellett Jótállás élő
megérkezésért.

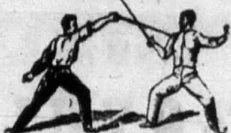
FÖRSTER L.

841-5 madár-kivitel, Chemitz I. S.

Egy doboz ára:
1 forint 20 krajcár.
Utánvétellel vagy az
összeg előleges behil-
dése után küldetik.

Alapított 1864.

Alapítva 1864.

Pacholek Károly

Első magyar kard-, sarkantyú és vívőfelszerelési gyár:

VIII. ker. Balassa-utca 5. sz.

Raktár és iroda: IV. ker., Korona-utca 4. sz

a Szervita-épülettel szemben.

Ajánlja saját gyártmányu, a hadseregben előforduló
összes tiszti stb. kard, sarkantyúk, valamint gyermek-
kardok és vívő felszereléseit továbbá raktáron csakis
eredeti olasz-vívó felszereléssel. Azonul tiszti, legény-
ségi kesztyűk stb. egyenruhásati cikkek tartatnak.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.
Árfogysék rendelésnél kérem megtrai tiszti, katona
cikkek vagy vívőfelszerelésről legyen. 318-5

KLITTBIA a bőr ápolására

Puder

szópitésére és
finomítására
Kiegészítő: a szőke, a barna és a fekete hajra.
Főraktár: Bécs, I. ker., Korona-utca 4. sz.
Kapható a legtöbb illatszertárakban, N.-Kanizsán: Ait és
Béhm, Keleti M. Mór és Kirchner Gyula cégeknel.

TAUSSIG GÖTTLIEB

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi szer ellentállt az idő megpróbálásá-
nak, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalom-
csillapító bedörzölésésként alkalmazták küszvényesét,
csúszást, tagazaglását és meghűléseket és az orvosok
által bedörzölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A
valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment
elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-
szer, melynek egy hástartásban sem kellene hiányozni.
40 kr., 70 kr. és 1 fnt. üvegkénti árban majdnem minden
gyógyszertárban készletben van; főraktár:
Török József gyógyszerésznél Budapesten. Be-
vásárlás alkalmával igen óvatossággal legyünk, mert
több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki
nem akar megkárosodni, az minden egyes
üveget „Horgony” védjegy és Richter csigajegy-
zés nélkül mint sem valódi utánzatot viszza.
RICHTER F. AD. és társa, cs. és k. kir. udvari szűkös, HUBOLSTADT.

Igen alkalmas az utazásokon. — Rövid használat után nélkülözhetlen.
Egészségügyi hatóságtól megvizsgálva.
(Bizonyítvány kelt Bécsben, 1887. jul. 3-á)

Szaga Kalodont ja

legjobb és legolcsóbb
Fogtisztító-szer

A száj kiüblítése csupán fog vagy szájvízzel nem elégséges
a fognak tisztítására. Ehhez felette szükséges valamiféle fog-
tisztító-szer használata.

Mindenütt kapható.

